ОБЩИНСКИ СЪВЕТ - КАСПИЧАН

9930, гр.Каспичан, ул."Мадарски конник" № 91, тел.05351 / 74-15
e-mail: kaspichan_obs@abv.bg

ДО
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
КАСПИЧАН

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
п. код 9930 Каспичан
индекс и дата ВОС 175
10.05.2023г.
срок на изпълнение

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТ ДЕСИСЛАВА ВЪЛЧЕВА –
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ КАСПИЧАН

ОТНОСНО: Покана за свикване на редовно общо събрание на акционерите в „МБАЛ – Шумен" АД, гр.Шумен

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

В деловодството на Общински съвет Каспичан постъпи покана за редовно общо събрание на акционерите в „МБАЛ - Шумен" АД. Поканата е с изискуемо съдържание, съгласно закона и предвижда да се проведе редовно общо събрание на акционерите на 31.05.2023г. от 10,00 часа в седалището на дружеството. При липса на кворум, съвета на директорите насрочва ново заседание на общото събрание на 15.06.2023г. при същия дневен ред. Предложения дневен ред на събранието включва 9 точки, както следва:

1. Доклад на съвета на директорите за дейността на дружеството през 2022г.;
2. Одобряване на годишния финансов отчет на дружеството за 2022г., заверен от регистриран одитор;
3. Приемане на консолидирания доклад за дейността за 2022г.;
4. Одобряване на консолидиран годишен финансов отчет за 2022г. заверен от регистрирания одитор;
5. Освобождаване от отговорност на членовете на съвета на директорите за дейността им през 2022г.;
6. Избор на регистриран одитор за 2023г.;
7. Одобряване на решение на Съвета на директорите за сключване на договор за получаване на кредит овърдрафт в размер на 1 600 000лв. от избраната след провеждане на процедура за избор на обслужваща финансова институция банка;
8. Промяна в капитала на дружеството;
9. Промяна в устава на дружеството.

В поканата за свикване на редовно общо събрание са предложени и проекти на решения за гласуване, които представям на Вашето внимание по – долу.

Във връзка с гореизложеното предлагам Общински съвет Каспичан да приеме следното

РЕШЕНИЕ:

На основание чл. 21, ал. 1, т. 9 от ЗМСМА, във връзка с чл. 226 от Търговския закон Общински съвет Каспичан:

1. Определя Милена Недева – Кмет на Община Каспичан за представител на общината в общото събрание на акционерите в „МБАЛ – Шумен" АД, насрочено за 31.05.2023г., като при липса на кворум, същото се насрочва за 15.06.2023г. при същия дневен ред. При невъзможност за участие на определения представител, той ще бъде заместван от Милен Минчев – Заместник кмет на Община Каспичан

2. Възлага на представителя на Община Каспичан да гласува по въпросите от дневния ред, както следва:

2.1. По т. 1 – Общото събрание на акционерите приема доклада на съвета на директорите за дейността на дружеството през 2022г., да гласува: За/Против/Въздържал се

2.2. По т. 2 – Общото събрание на акционерите одобрява годишния финансов отчет на дружеството за 2022г., заверен от регистрирания одитор, да гласува: За/Против/ Въздържал се

2.3. По т. 3 – Общото събрание на акционерите приема консолидирания доклад за дейността за 2022г., да гласува: За/Против/Въздържал се

2.4. По т. 4 – Общото събрание на акционерите одобрява консолидирания годишен финансов отчет за 2022г. заверен от регистрирания одитор, да гласува: За/Против/Въздържал се

2.5. По т. 5 – Общото събрание на акционерите освобождава от отговорност членовете на съвета на директорите за дейността им през 2022г., да гласува: За/Против/Въздържал се

2.6. По т. 6 - Общото събрание на акционерите избира и назначава предложения регистриран одитор за 2023г., да гласува: За/Против/Въздържал се

2.7. По т. 7 – Общото събрание на акционерите, на основание чл. 26, ал. 2, т. 3 от Правилника за приложение на Закона за публичните предприятия, одобрява решение № 5 по протокол № 6/18.04.2023г. на Съвета на директорите за сключване на договор за получаване на кредит овърдрафт в размер на 1 600 000лв. от избраната след провеждане на процедура за избор на обслужваща финансова институция «Търговска банка Д» АД, да гласува: За/Против /Въздържал се

2.8. По т. 8 - Общото събрание на акционерите приема предложената промяна в капитала на дружеството, да гласува: За/Против/Въздържал се

2.9. По т. 9 - Общото събрание на акционерите приема предложената промяна в устава на дружеството, да гласува: За/Против/Въздържал се

3. На основание чл. 60, ал. 1 от АПК Общински съвет Каспичан допуска предварително изпълнение на решението с оглед датата на провеждане на събранието

ВНОСИТЕЛ:
ДЕСИСЛАВА ВЪЛЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБЩ[illegible]ТЕТ

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ ГР. КАСПИЧАН

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

„МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ - ШУМЕН" АД

гр. Шумен ул."В. Априлов" 63 тел. 054 / 855 755, 800 733, факс 800 751, E-mail: mbal-shumen@ro-ni.net

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
п. код 9930 Каспичан
Инсикс и дата ВОС 154
25.04.2023г.
Срок на изпълнение

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД
Изх.№ 778
24.04. 2023 г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
КАСПИЧАН

ДО
КМЕТА НА
ОБЩИНА
КАСПИЧАН

П О К А Н А

ЗА СВИКВАНЕ НА РЕДОВНО ОБЩО СЪБРАНИЕ НА АКЦИОНЕРИТЕ НА „МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ – ШУМЕН" АД - ГР. ШУМЕН

Уважаеми господа,

Съветът на директорите на "МБАЛ - Шумен" АД със седалище и адрес на управление: гр. Шумен, ул. «Васил Априлов» № 63, вписано в Търговски регистър на Шуменски окръжен съд по ф.д. № 867 по описа за 2000 г., ЕИК 127521092, на основание чл. 223, ал. 1 от ТЗ, свиква редовно общо събрание на акционерите на 31 май 2023 г. /сряда/ от 10.00 ч. в седалището на дружеството на адрес: гр.Шумен, ул. "Васил Априлов" № 63, в административната сграда в кабинета на изпълнителния директор, при следния дневен ред и проект за решения:

1. **Доклад на съвета на директорите за дейността на дружеството през 2022 г.** — проект на решение: Общото събрание на акционерите приема доклада на съвета на директорите за дейността на дружеството през 2022 г.
2. **Одобряване на годишния финансов отчет на дружеството за 2022 г., заверен от регистрирания одитор** - проект на решение: Общото събрание на акционерите одобрява годишния финансов отчет на дружеството за 2022 г., заверен от регистрирания одитор.
3. **Приемане на консолидирания доклад за дейността за 2022 г.** — проект на решение: Общото събрание на акционерите приема консолидирания доклад за дейността за 2022 г.
4. **Одобряване на консолидиран годишен финансов отчет за 2022 г., заверен от регистрирания одитор** - проект на решение: Общото събрание на

акционерите одобрява консолидирания годишен финансов отчет за 2022 г., заверен от регистрирания одитор.

5. Освобождаване от отговорност на членовете на съвета на директорите за дейността им през 2022 г. — проект на решение: Общото събрание на акционерите освобождава от отговорност членовете на съвета на директорите за дейността им през 2022 г.

6. Избор на регистриран одитор за 2023 г. – проект на решение: Общото събрание на акционерите избира и назначава предложения регистриран одитор за 2023 г.

7. Одобряване на решение на Съвета на директорите за сключване на договор за получаване на кредит овърдрафт в размер на 1 600 000 лв. от избраната след провеждане на процедура за избор на обслужваща финансова институция банка – проект на решение: Общото събрание на акционерите, на основание чл. 26, ал. 2, т. 3 от Правилника за приложение на Закона за публичните предприятия, одобрява решение № 5 по протокол № 6/18.04.2023 г. на Съвета на директорите за сключване на договор за получаване на кредит овърдрафт в размер на 1 600 000 лв. от избраната след провеждане на процедура за избор на обслужваща финансова институция „Търговска банка Д" АД.

8. Промяна в капитала на дружеството – проект на решение: Общото събрание на акционерите приема предложената промяна в капитала на дружеството.

9. Промяна в устава на дружеството – проект на решение: Общото събрание на акционерите приема предложената промяна в устава на дружеството.

Регистрацията на акционерите и техните пълномощници се извършва на 31 май 2023 г. от 9,30 до 10,00 часа на мястото на провеждане на събранието.

Представителите на акционерите на общото събрание се легитимират с лична карта и пълномощно. На основание чл. 21, ал. 1, т. 9 от ЗМСМА всеки представител на община акционер следва да представи и препис-извлечение от протокол на общинския съвет на съответната община, с който е избран за представител в общото събрание на акционерите.

При липса на кворум на основание чл. 227, ал. 3 от ТЗ Съветът на директорите насрочва ново заседание на общото събрание на 15 юни 2023 г. от 10,00 часа в административната сграда на дружеството – гр. Шумен, ул. „Васил Априлов" № 63 в кабинета на изпълнителния директор със същия дневен ред.

Писмените материали, свързани с дневния ред на общото събрание са на разположение на акционерите на адреса на управление на дружеството – гр. Шумен, ул. „Васил Априлов" № 63, в кабинета на изпълнителния директор, всеки работен ден от 9,30 до 15,00 часа.

Съгласно чл. 223 ал. 3 изречение второ от Търговския закон, и чл. 15 ал. 3 изречение второ от Устава на дружеството /обявен в Търговския регистър/, свикването на събранието ще се извърши само с изпращане на настоящата писмена покана до акционерите, без обявяването ѝ в Търговския регистър.

С УВАЖЕНИЕ:
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР:
/д-р Димитър

„Многопрофилна болница за активно лечение-Шумен" АД

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

Многопрофилна болница за активно лечение – Шумен АД

гр. Шумен

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2022 ГОДИНА

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

Съдържание

1. Годишен доклад за дейността 62 страници
2. Нефинансова информация 23 страници
3. Индивидуален финансов отчет към 31 декември 2022 година 36 страници
4. Одиторски доклад 3 страници

ГОДИШЕН ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА „МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ – ШУМЕН" АД ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

1.1. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДРУЖЕСТВОТО, ПРАВЕН СТАТУТ, СОБСТВЕНОСТ И УПРАВЛЕНИЕ

„МБАЛ-Шумен" АД е акционерно дружество, вписано в търговския регистър с решение на Шуменския окръжен съд от 27.09.2000 г. по фирмено дело 867 от 2000 г. Лечебното заведение е правоприемник на Обединената районна болница гр. Шумен, като следствие на преобразуване на последната в търговско дружество, съгласно разпоредбите на чл. 101, ал. 1 от ЗЛЗ и издадените на основание на нея: Заповед № РД 19-20 от 18.08.2000 г. на министъра на здравеопазването и решение на Шуменски окръжен съд по ф. д. 867/2000 год., и на Районна Болница – Нови пазар, като следствие на преобразуване на последната в търговско дружество "МБАЛ Д-р Добри Беров" ЕООД гр. Нови пазар, съгласно разпоредбите на чл. 101, ал. 1 от ЗЛЗ, което е осъществено през 2000 година.

На основание решение на Общински съвет - Нови пазар, на „МБАЛ - Шумен" АД е предоставена за временно и възмездно ползване обособена част от предприятието "МБАЛ Д-р Добри Беров" ЕООД гр. Нови пазар, включваща недвижими имоти, движимо, помощно и медицинско оборудване и апаратура, за което е сключен договор между „МБАЛ – Шумен" АД и "МБАЛ Д-р Добри Беров" ЕООД.

На основание на Разрешение № МБ-125/11.04.2022 г., издадено от министъра на здравеопазването, лечебното заведение осъществява своята дейност на два адреса – гр. Шумен, ул. „Васил Априлов" № 63 и гр. Нови пазар, ул. „Христо Ботев" № 22.

„МБАЛ-Шумен" АД е лечебно заведение с високи диагностични и терапевтични възможности, съвременна медицинска апаратура и висококвалифицирани специалисти.

В „МБАЛ-Шумен" АД се извършват над 80 % от високоспециализираните и интензивни медицински дейности в Шуменска област, като се обслужва население от 169 423 души.

Мисията на лечебното заведение е чрез ефективно използване на наличните ресурси да подобрява здравето на гражданите на Република България. Лаконично тя е изразена в мотото „Да продължим радостта от живота заедно".

Визията за „МБАЛ-Шумен" АД е лечебно заведение, предлагащо високо качество на медицинските услуги на базата на висококвалифициран персонал, модерна материална база и водещи медицински и информационни технологии.

Основната цел на дружеството е предоставяне на своевременни, достъпни, висококачествени и ефективни здравни услуги в съответствие със здравните потребности на населението при непрекъснато повишаване на качеството, осигуряване на висококвалифицирано медицинско обслужване, запазване на лидерските позиции в активното лечение и увеличаване на пазарния дял на лечебното заведение на пазара на здравни услуги.

Към 31.12.2021 г. вписаният капитал на дружеството е в размер на 9 244 450 лв., разпределен в 924 445 броя поименни акции с номинална стойност 10 лв. всяка една от тях.

Към 31.12.2022 г. вписаният капитал на дружеството е в размер на 9 293 220 лв., разпределен в 929 322 броя поименни акции с номинална стойност 10 лв. всяка една от тях.

Собственици на дружеството са държавата, представлявана от министъра на здравеопазването, която към 31.12.2022 г. притежава 66,29 % от вписания капитал и общините от област Шумен, притежаващи останалите 33,71 % от вписания капитал:

	31.12.2022 г. %	31.12.2021 г. %
Министерство на здравеопазването	**66,29**	**66,11**
Община Шумен	20,20	20,31
Община Нови пазар	2,62	2,63
Община Велики Преслав	2,08	2,09
Община Каолиново	1,72	1,73
Община Върбица	1,49	1,50
Община Каспичан	1,39	1,40
Община Венец	1,11	1,11
Община Смядово	1,08	1,08
Община Хитрино	1,03	1,04
Община Никола Козлево	0,99	1,00

„МБАЛ – Шумен" АД е акционерно дружество с едностепенна система на управление. Органи на управление на дружеството са общото събрание на акционерите, съветът на директорите и изпълнителният директор.

Към 31.12.2022 г. съветът на директорите е в състав:

Проф. Лидия Георгиева	Председател
Хатидже Стижарлиева	Зам. председател
д-р Димитър Костов	Член

Дружеството се представлява и управлява от д-р Димитър Костов – Изпълнителен директор.

„МБАЛ - Шумен" АД е едноличен собственик на капитала на „Медицински център МБАЛ – Шумен" ЕООД и изготвя консолидиран финансов отчет.

1.2. ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ

Предметът на дейност на "Многопрофилна болница за активно лечение – Шумен" АД е:

- диагностика и лечение на заболявания, когато лечебната цел не може да се постигне в условията на извънболничната помощ; родилна помощ; рехабилитация; диагностика и консултации, поискани от лекар или лекар по дентална медицина от други лечебни заведения; вземане и експертиза на органи /откриване, установяване и поддържане на жизнените функции на потенциален донор с мозъчна смърт при налична сърдечна дейност/ и предоставянето им за трансплантация; вземане, съхраняване, снабдяване с кръв и кръвни съставки, трансфузионен надзор; диспансеризация; клинични изпитвания на лекарствени продукти и медицински изделия съгласно действащото в страната законодателство; учебна и научна дейност **по следните медицински специалности:**

Вътрешни болести, Гастроентерология, Ревматология, Нефрология, Клинична хематология, Пневмология и фтизиатрия, Кардиология, Ендокринология, Педиатрия, Детска кардиология, Детска ревматология, Нервни болести, Инфекциозни болести, Анестезиология и интензивно лечение, Клинична токсикология, Хирургия, Детска хирургия, Гръдна хирургия, Неврохирургия, Съдова хирургия, Ортопедия и травматология, Урология, Очни болести, Ушно-носно-гърлени болести, Акушерство и гинекология, Неонатология, Физикална и рехабилитационна медицина, Клинична лаборатория, Микробиология, Обща и клинична

патология, Съдебна медицина, Образна диагностика, Трансфузионна хематология, Спешна медицина, Кожни и венерически болести, Епидемиология на инфекциозните болести.

Дружеството притежава разрешение за осъществяване на лечебна дейност № МБ-125/11.04.2022 г., издадено от министъра на здравеопазването, съгласно което осъществява дейност по оказване на болнична медицинска помощ на два адреса - гр. Шумен, ул. Васил Априлов № 63 и гр. Нови пазар, ул. Христо Ботев № 22. Лечебното заведение извършва дейността си:

1. в съответствие с утвърдените по реда на чл. 6, ал. 1 от ЗЛЗ медицински стандарти и правилата за добра медицинска практика;

2. при осигуреност с медицински специалисти на основен трудов договор;

3. при наличие на определените в медицинските стандарти по чл. 6, ал. 1 от ЗЛЗ технически изправна медицинска апаратура и техника на територията му.

Лечебното заведение осигурява непрекъснато 24-часово изпълнение на лечебната дейност по медицински специалности съгласно разрешението по чл. 47 от ЗЛЗ, включително и на медицинска помощ при спешни състояния.

Лечебното заведение има сключени договори с РЗОК за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни и клинични процедури, както и договор за извънболнична медицинска помощ за извършване на специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика" и за специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина" на адреса в гр. Нови пазар.

С Министерството на здравеопазването е сключен договор за оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, за лечение на болни с активна туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК и за дейността, която лечебното заведение осъществява в отдалечен район.

Извън медицинската дейност дружеството отдава под наем собствени помещения и инвентар и извършва стерилизация на консумативи и инструментариум на други лечебни заведения.

1.3. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА

Структурата на лечебното заведение отговаря на изискванията на Закона за лечебните заведения и Наредба № 49 от 18.10.2010 г. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешния ред на лечебните заведения за болнична помощ, диспансерите и домовете за медико-социални грижи и включва:

- ✓ Консултативно-диагностичен блок /КДБ/, разположен на адресите в гр. Шумен, ул. Васил Априлов № 63 и в гр. Нови пазар, ул. Христо Ботев № 22;

Консултативно-диагностичният блок /КДБ/ на адреса в гр. Шумен, ул. „Васил Априлов" №63 се състои от:

1. Регистратура и информация
2. Кабинет „Планов прием"
3. Дежурен кабинет
4. Консултативни кабинети по: вътрешни болести, хирургия, урология, ортопедия и травматология, неврохирургия, детска хирургия, ендокринология, акушерогинекологичен, нервни болести, УНГ болести, очни болести, инфекциозни болести, детски болести, кожни и венерически болести, физикална и рехабилитационна медицина, ревматология и клинична токсикология.

4. Медико-диагностични лаборатории: клинична лаборатория и микробиологична лаборатория, с изследване на туберкулоза.

5. Отделения без легла:

5.1 Отделение по образна диагностика:

5.2. Отделение по хемодиализа – II ниво на компетентност в изпълнение на МС „Диализно лечение", с разкрити 17 места за краткотраен престой на пациенти /диализни постове/, в т.ч. 12 места в обща зала и 5 места в зала за пациенти с Хепатит В.

5.3. Отделение „Обща и клинична патология

5.4. Отделение „Съдебна медицина";

5.5. Отделение по трансфузионна хематология /ОТХ/ - III ниво на компетентност в изпълнение на МС „Трансфузионна хематология";

6. ТЕЛК с един състав в гр. Шумен.

Консултативно-диагностичният блок /КДБ/ на адреса в гр. Нови пазар, ул. „Христо Ботев" №22 се състои от:

1. Приемно-консултативни кабинети по следните основни медицински специалности: Вътрешни болести, Нервни болести, Хирургия, Физикална и рехабилитационна медицина.

2. Медико-диагностични лаборатории:

- Клинична лаборатория - III ниво на компетентност;

3. Отделения без легла:

3.1. Отделение по образна диагностика:

- рентгенови кабинети – 2 бр.;
- зала за компютърна томография с ангиографски кабинет и възможност за изобразяване на съдове с контрастно вещество;
- ехографски кабинет;
- кабинет за дентални графии.

4. ТЕЛК с един състав в гр. Нови пазар.

- ✓ Стационарен блок с 380 легла на адрес – гр. Шумен, ул. „Васил Априлов" № 63 и с 40 легла на адрес гр. Нови пазар, ул. „Христо Ботев" № 22 , общо 420 легла.

На адрес гр. Шумен, ул. „Васил Априлов" № 63 са разположени следните отделения:

- Първо вътрешно отделение
- Второ вътрешно отделение
- Отделение по педиатрия
- Отделение по нервни болести
- Инфекциозно отделение
- Акушеро-гинекологично отделение
- Неонатологично отделение
- ОАИЛ
- Операционен блок – без легла със 7 зали.
- Хирургично отделение
- Ортопедотравматологично отделение
- Урологично отделение
- Отделение по ушно-носно-гърлени болести
- Очно отделение
- Отделение по кожни и венерически болести
- Мултипрофилно спешно отделение
- Отделение по физикална и рехабилитационна медицина

На адрес гр. Нови пазар, ул. „Христо Ботев" № 22 са разположени легла на следните отделения:

- Второ вътрешно отделение
- Отделение по нервни болести
- Отделение по физикална и рехабилитационна медицина

- ✓ Административно-стопански блок /АСБ/.
- ✓ Болнична аптека, разположена на адрес гр. Шумен, ул.Васил Априлов № 63.

2. ПРЕГЛЕД НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ДЕЙНОСТТА, СЪСТОЯНИЕТО И РАЗВИТИЕТО НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. ФИНАНСОВО - ИКОНОМИЧЕСКИ ОТЧЕТ И АНАЛИЗ

Влияние върху всички основни икономически показатели, характеризиращи дейността на дружеството през 2021 и 2022 г., оказва стартиралата от Китай в края на 2019 г. епидемия от коронавирус, която се разпространи из целия свят.

С измененията на Наредба № 3 от 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерство на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения, считано от 11 август 2020 г. лечебното заведение получава субсидия за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ при епидемично разпространение на заразни болести по чл.61, ал.1 или 3 от Закона за здравето.

Съгласно Решения на Надзорния съвет на НЗОК и приета Методика за изменение и допълнение на Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявената епидемична обстановка, за времето на обявената епидемична обстановка лечебното заведение получи суми за допълнителни възнаграждения на персонала, извършвал пряко дейностите по наблюдение, диагностика и лечение на пациенти с доказан SARS-CoV-2, както и за поставяне на ваксини срещу COVID-19.

На основание на чл.5, ал.6 от ЗБНЗОК за 2021 г. и чл.5, ал.5 от ЗБНЗОК за 2022 г. и приетите Правила за условията и реда за заплащане на средства на изпълнителите на болнична медицинска помощ на допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал, за срока на обявената извънредна епидемична обстановка през 2021 г. и част от 2022 г. МБАЛ-Шумен АД получи средства за допълнителни възнаграждения на лекари, специалисти от професионално направление „Здравни грижи“ и санитари, работещи на основен трудов договор в лечебното заведение.

От 01.04.2022 г. обявената с Решение на Министерския съвет № 325 от 2020 г. извънредна епидемична обстановка на територията на Република България, свързана с епидемичното разпространение на COVID-19 и съществуващата непосредствена опасност за живота и здравето на гражданите, е отменена. Спрени са всички плащания за медицинския персонал на лечебното заведение, свързани с пандемията от COVID-19.

През 2022 г. са сключени анекси към договорите от 2020 г. с РЗОК-Шумен за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни и клинични процедури и за извънболнична медицинска помощ за извършване на специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика” и за специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина” на адреса в гр. Нови пазар, които гарантират бъдещата дейност на дружеството.

През 2022 г. с Министерството на здравеопазването е сключен договор за оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, за лечение на болни с туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК, за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ през периода на обявено извънредно положение поради епидемично разпространение на заразни болести или извънредна епидемична обстановка и за дейността, която лечебното заведение осъществява в отдалечен район.

През периода на отчета възникна военен конфликт между Руската Федерация и Република Украйна. В отговор на това са наложени различни икономически санкции срещу Руската Федерация и свързани с нея физически и юридически лица. По първоначални оценки на ръководството тези събития не биха оказали съществено влияние върху дружеството към

момента, доколкото то, няма взаимоотношения с лица, попаднали под санкциите. От друга страна, високото ниво на неизвестност относно бъдещото развитие на пандемията, войната в Украйна, високите цени на суровините и материалите, повишението на лихвените проценти, опасенията за недостиг на природен газ и влошените нагласи на икономическите агенти поставят лечебното заведение в среда на изключителна несигурност.

Предвид непредсказуемата и изключителна динамика в обстоятелствата и в приеманите мерки на глобално ниво, практически е невъзможно ръководството на дружеството да направи надеждна преценка и измерване на потенциалния дългосрочен ефект от военния конфликт върху дейността на дружеството.

Съществено значение върху финансовите и икономическите показатели на лечебното заведение, както и върху финансовата му стабилност, оказва ръстът на инфлацията, породен най-вече от повишените енергийни цени. Скокът на цените на енергоносителите в европейски и в световен мащаб е значителен и оказва влияние и върху цените на другите стоки и услуги, необходими за осъществяване на дейността на дружеството – медикаменти и консумативи, храни, кислород, транспортни услуги и други.

Ръководството на дружеството ще продължи да наблюдава потенциалното въздействие и ще предприеме всички възможни стъпки за смекчаване на евентуалните ефекти, за да се гарантира възможността на дружеството да продължи дейността си като действащо предприятие.

2.1.1. Основни финансови показатели

Показатели	2022 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н.Пазар		
Общо приходи	34 045	31 938	2 107	39 941	36 648	3 293	-5 896	-14,76
Общо разходи	34 834	32 762	2 072	39 741	36 615	3 126	-4 907	-12,35
Печалба (Загуба) преди лихви, данъци и амортизация (EBITDA)	(39)	(81)	42	885	711	174	-924	-104,41
Печалба (Загуба) преди данък върху печалбата	(789)	(824)	35	200	33	167	-989	-494,50
Разходи за данък върху печалбата	8	8	-	(86)	(86)	-	94	-109,30
Печалба (Загуба) за периода	(797)	(832)	35	286	119	167	-1 083	-378,67

Активи и пасиви	2022 год. хил.лв.	2021 год. хил.лв.	Изм. 2022/2021 хил.лв.	Изм. 2022/2021 %
Нетекущи активи	8 462	8 539	-77	-0,90
Текущи активи	8 294	4 895	3 399	69,44
Разходи за бъдещи периоди	37	28	9	32,14
Общо активи	16 793	13 462	3 331	24,74
Собствен капитал	3 657	4 405	-748	-16,98
Провизии и сходни задължения	246	306	-60	-19,61
Задължения	11 554	7 474	4 080	54,59
Финансирания и приходи за бъдещи периоди	1 336	1 277	59	4,62
Общо собствен капитал и пасиви	16 793	13 462	3 331	24,74

Общият размер на приходите на дружеството за 2022 г. е 34 045 хил.лв. и е с 5 896 хил.лв. или с 14,76 % по-нисък от 2021 г.

От общите приходи за годината, 31 938 хил.лв. са реализирани на адреса на дружеството в гр. Шумен, а 2 107 хил.лв. – в гр. Нови пазар. Приходите на лечебното заведение от дейност, осъществена в гр. Шумен, намаляват през 2022 г. с 4 710 хил.лв. или с 12,85 % спрямо предходната година. Приходите, реализирани на адреса в гр. Нови Пазар през годината са с 1 186 хил.лв. или с 36,02 % по-малко.

Основна причина за отчетеното съществено намаление на приходите са начислените през предходната година приходи от РЗОК за допълнителни възнаграждения на персонала и за работа при неблагоприятни условия във връзка с обявената извънредна епидемична обстановка, както и начислените приходи от финансирания по договор с МЗ за осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет на лечебното заведение за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция за периода от 01.01.2021 г. до 31.01.2021 г. в размер на 1 717 хил.лв.

Разходите на дружеството през 2022 г. са в размер на 34 834 хил.лв. Намалението им е с 4 907 хил.лв. или с 12,35 % спрямо 2021 г. и е по-малко от намалението на приходите.

Разходите за дейността, осъществявана на адреса на дружеството в гр. Шумен са в размер на 32 762 хил.лв. и намаляват с 3 853 хил.лв. или с 10,52 %. Разходите за дейността в гр. Нови пазар са в размер на 2 072 хил.лв., а намалението им спрямо предходната година е с 1 054 хил.лв. или с 33,72 %.

В резултат от цялостната си дейност лечебното заведение отчита загуба за 2022 г. в размер на 797 хил.лв., спрямо печалба от 286 хил.лв. за 2021 г. Загубата от дейността в гр. Шумен е в размер на 832 хил.лв., а от дейността в гр. Нови пазар дружеството отчета печалба в размер на 35 хил.лв.

2.1.2. Приходи

Показатели	2022 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар	Шумен	Шумен	Н. Пазар		
Приходи от медицински услуги	26 544	25 118	1 426	30 324	28 368	1 956	-3 780	-12,47
- в т.ч. от РЗОК	24 655	23 283	1 372	29 024	27 134	1 890	-4 369	-15,05
Приходи от други услуги	467	466	1	414	412	2	53	12,80
- в т.ч. наеми	308	308	-	284	284	-	24	8,45
Приходи от продажба на материали	997	997	-	809	809	-	188	23,24
Приходи от финансирания	5 903	5 223	680	8 305	6 970	1 335	-2 402	-28,92
Други приходи	134	134	-	89	89	-	45	50,56
Общо приходи	**34 045**	**31 938**	**2 107**	**39 941**	**36 648**	**3 293**	**-5 896**	**-14,76**

Приходите на лечебното заведение са основно от извършена дейност по договори с РЗОК-Шумен, собствени приходи от други медицински услуги и финансирания от Министерство на здравеопазването. Намалението им през 2022 г. спрямо предходната година е с 5 896 хил.лв. или с 14,76 % и се дължи основно на намаление на приходите по договори с РЗОК – с 4 369 хил.лв. или с 15,05 % и на приходите от финансирания – с 2 402 хил.лв. или с 28,92 %.

Приходите от други услуги се увеличават с 53 хил.лв. или с 12,80 %, а приходите от продажба на материали - със 188 хил.лв. или с 23,24 %.

Увеличение се наблюдава и при другите приходи - с 45 хил.лв. или с 50,56 %.

Приходите от дейността на лечебното заведение, осъществявана на адреса в гр. Шумен намаляват общо с 4 710 хил.лв. или с 12,85 % спрямо предходната година. Най-съществено е намалението на приходите от медицински услуги - с 3 250 хил.лв. или с 11,46 % и на приходите от финансирания – с 1 747 хил.лв. или с 25,06 %. Приходите от други услуги се увеличават с 54

хил.лв. или с 13,11 %, а приходите от продажба на материали - със 188 хил.лв. или с 23,24 %. Другите приходи от дейността в гр. Шумен също се увеличават – с 45 хил.лв. или с 50,56 %.

За дейността, осъществявана на адреса в гр. Нови пазар, се наблюдава намаление на всички видове приходи, като най-съществено е намалението на приходите от финансирания – с 655 хил.лв. или с 49,06 % и на приходите от медицински услуги – с 530 хил.лв. или с 27,10 % спрямо предходната година.

Общите приходи по сключените договори с РЗОК за 2022 г. са в размер на 24 655 хил.лв. Намалението им е с 4 369 хил.лв. или с 15,05 % спрямо предходната година. Приходите, реализирани по договорите с РЗОК на адреса в гр. Шумен, са в размер на 23 283 хил.лв., което е с 3 851 хил.лв. по-малко от 2021 г. Реализираните приходи от РЗОК на адреса в гр. Нови пазар са в размер на 1 372 хил.лв., или с 518 хил.лв. по-малко.

В структурата на приходите, най-значителен е делът на приходите по сключените договори с РЗОК-Шумен за осъществяване на болнична и извънболнична медицинска помощ, които съставляват 72,42 % от общите приходи на дружеството за 2022 г., спрямо 72,67 % от приходите за предходната година.

Структура на приходите на МБАЛ-Шумен АД за 2022 г.

Относителният дял на приходите от финансирания от МЗ за годината е 9,11 % спрямо 9,91 % от приходите за миналата година.

Приходи 2020 г. - 2022 г.

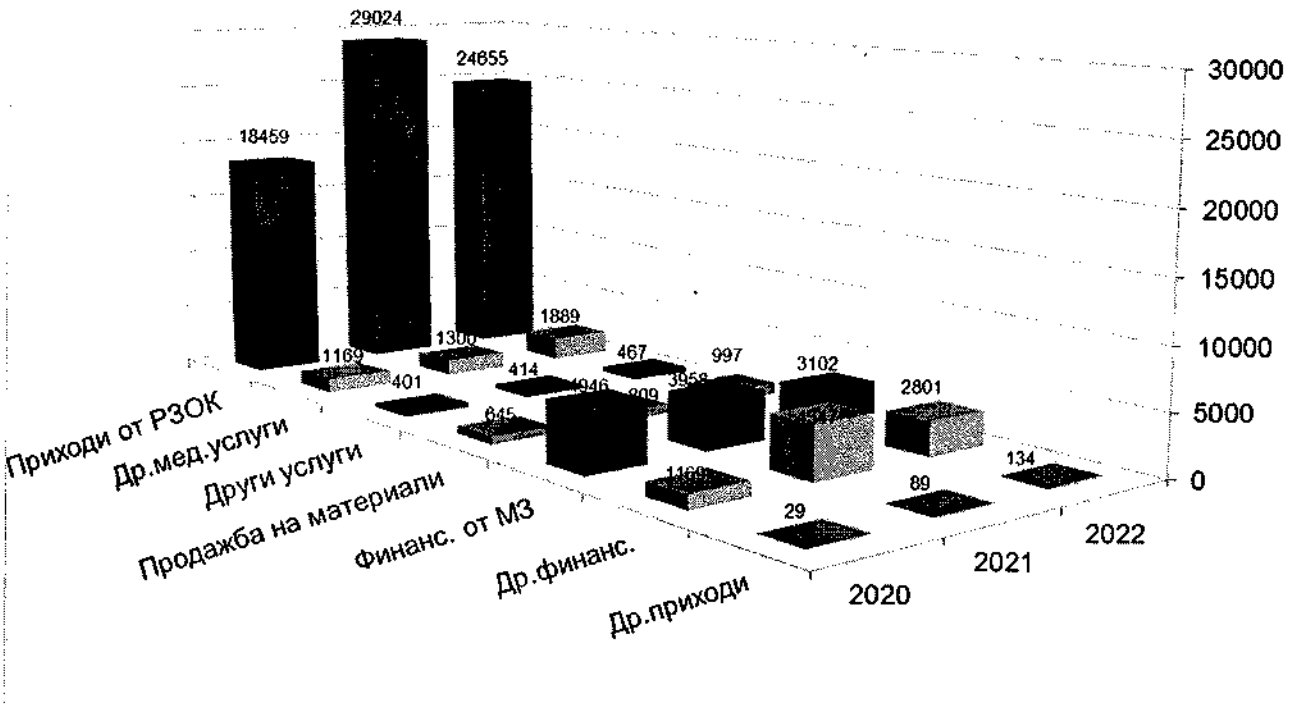

2.1.2.1. Приходи от медицински услуги

Показатели	2022 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Клинични пътеки РЗОК	17 951	17 020	931	15 297	14 344	953	2 654	17,35
Амбулаторни процедури по хемодиализа РЗОК	949	949	-	857	857	-	92	10,74
Други амбулаторни процедури РЗОК	408	345	63	286	237	49	122	42,66
Клинични процедури за интензивно лечение РЗОК	2 069	2 069	-	1 807	1 807	-	262	14,50
Клинични процедури по хемодиализа	18	18	-	13	13	-	5	38,46
Допълнителни възнаграждения по чл.5 от ЗБНЗОК	828	763	65	2 230	2 052	178	-1 402	-62,87
Допълнителни възнаграждения COVID-19 РЗОК	1 806	1 653	153	5 885	5 380	505	-4 079	-69,31
Поставяне на ваксини РЗОК	5	5	-	25	25	-	-20	-80,00
Доплащане за неблагоприятни условия РЗОК	-	-	-	2 424	2 301	123	-2 424	-100,00
СМД РЗОК	160	-	160	82	-	82	78	95,12
Импланти РЗОК	461	461	-	118	118	-	343	290,68
Други приходи от мед. услуги	1 889	1 835	54	1 300	1 234	66	589	45,31
Общо приходи от медицински услуги	**26 544**	**25 118**	**1 426**	**30 324**	**28 368**	**1 956**	**-3 780**	**-12,47**

Анализът на приходите от РЗОК Шумен по видове показва увеличение на приходите от клинични пътеки – с 2 654 хил.лв. или със 17,35 % спрямо предходната година. Увеличението се дължи както на увеличение на преминалите болни, така и на увеличените цени на клиничните пътеки.

Приходите от РЗОК за лечение по клинични пътеки в гр. Шумен са в размер на 17 020 хил.лв., при 14 344 хил.лв. за 2021 г. Увеличението е с 2 676 хил.лв. или с 18,66 % и се дължи основно на увеличените цени на клиничните пътеки, но също така и на увеличения брой на преминалите болни.

Приходите от клинични пътеки от дейността в гр. Нови пазар са в размер на 931 хил.лв. Намалението им е с 22 хил.лв. и се дължи на намаления брой преминали болни.

Приходи от амбулаторни процедури по хемодиализа за годината са в размер на 949 хил.лв. Увеличението им спрямо предходната година е с 92 хил.лв. или с 10,74 %.

Отчетените приходите от други амбулаторни процедури /без хемодиализа/ се увеличават със 122 хил.лв. или с 42,66 %, а приходите от клинични процедури по хемодиализа – с 5 хил.лв. или с 38,46 %.

Приходите от клинични процедури за интензивно лечение по договор с РЗОК също се увеличават – с 262 хил.лв. или с 14,50 % спрямо 2021 г.

На основание на чл.5, ал.5 от ЗБНЗОК за 2022 г., през 2022 г. Надзорният съвет на НЗОК с решение от 18.03.2022 г. е приел Правила за условията и реда за заплащане на средства на изпълнителите на болнична медицинска помощ на допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал за срока на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест по чл.61, ал.1 от Закона за здравето, съгласно които за срока на обявена извънредна епидемична обстановка, поради епидемично разпространение на заразна болест по чл.61, ал.1 от Закона за здравето, МБАЛ-Шумен АД получава средства за допълнителни възнаграждения на лекари, специалисти от професионално направление „Здравни грижи“ и санитари, работещи на основен трудов договор в лечебното заведение. С приетата на 18.04.2022 г. от Надзорния съвет на НЗОК Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на болнична медицинска помощ за работа при неблагоприятни условия след отмяна на извънредната епидемична обстановка, НЗОК заплаща допълнителни трудови възнаграждения на персонала, нает от лечебното заведение, и за м. април 2022 г. Получените от МБАЛ-Шумен АД средства за допълнителни възнаграждения на лекари, специалисти от професионално направление „Здравни грижи“ и санитари, работещи на основен трудов договор в лечебното заведение за първите четири месеца на годината са в размер на 828 хил.лв. спрямо 2 230 хил.лв. за предходната година.

С Решение на Надзорния съвет на НЗОК от 17.02.2022 г. е приета Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявената епидемична обстановка, съгласно която през 2022 г., за месеците, през които на територията на страната със заповед на министъра на здравеопазването са въведени противоепидемични мерки, лечебното заведение ще получава суми за работа при неблагоприятни условия по повод на обявена епидемична обстановка и за допълнителни възнаграждения на персонала, извършвал пряко дейностите по наблюдение, диагностика и лечение на пациенти с доказан SARS-CoV-2, както и за поставяне на ваксини срещу COVID-19. През първото тримесечие на 2022 г., предвид отменената от 01.04.2022 г. извънредна епидемична обстановка, лечебното заведение е получило суми за допълнителни възнаграждения на персонала, извършвал пряко дейностите по наблюдение, диагностика и лечение на пациенти с доказан SARS-CoV-2 в размер на 1 806 хил.лв. спрямо 5 885 хил.лв. за предходната година, а за поставяне на ваксини срещу COVID-19 в размер на 5 хил.лв. спрямо 25 хил.лв. за 2021 г.

За предходната година дружеството е отчело приходи за работа при неблагоприятни условия от РЗОК в размер на 2 424 хил.лв., каквито не са предвидени за 2022 г.

Приходите от специализирана извънболнична помощ по договор с РЗОК се увеличават със 78 хил.лв. или с 95,12 %, а приходите от импланти по договор с РЗОК - с 343 хил.лв. или с 290,68 % поради увеличения брой оперираните пациенти.

Приходите от други медицински услуги също се увеличават - с 589 хил.лв. или с 45,31 % спрямо предходната година. Основна причина за отчетените увеличения е отслабването на пандемията от коронавирус, по време на която част от пациентите отлагаха търсенето на медицинска помощ в усложнената епидемична обстановка.

2.1.2.2. Приходи от финансирания

Отчетените приходи от финансирания за годината са в размер на 5 903 хил.лв. и бележат съществено намаление - с 2 402 хил.лв. или с 28,92 %. Приходите от финансирания за текущата дейност намаляват с 2 428 хил.лв. или с 29,74 %, а приходите от финансирания за дълготрайни активи се увеличават с 26 хил.лв. или с 18,44 %.

Показатели	2022 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Приходи от финансирания за текуща дейност, в т.ч.	**5 736**	**5 059**	**677**	**8 164**	**6 831**	**1 333**	**-2 428**	**-29,74**
МЗ	3 087	2 495	592	3 940	3 160	780	-853	-21,65
-по договори за медицински дейности	3 084	2 493	591	3 936	3 158	778	-852	-21,65
-централни доставки на медикаменти и консумативи	3	2	1	4	2	2	-1	-25,00
Друго правителствено финансиране	2 483	2 401	82	3 985	3 441	544	-1 502	-37,69
-доставка на медикаменти и консумативи за лечение на COVID-19 чрез РЗИ Шумен	1 927	1 909	18	3 857	3 325	532	-1 930	-50,04
-доставка на кръвни сакове от РЦТХ Варна	28	28	-	37	37	-	-9	-24,32
-еднократни помощи за ползване на туристическа услуга	-	-	-	3	3	-	-3	-100,00
-компенсации за електроенергия	528	464	64	88	76	12	440	500,00
Други дарители	166	163	3	239	230	9	-73	-30,54
Приходи от финансирания за ДА, в.т.ч.	**167**	**164**	**3**	**141**	**139**	**2**	**26**	**18,44**
МЗ	15	15	-	15	15	-	-	-
Общини	4	3	1	3	3	-	1	33,33
Друго правителствено финансиране	1	1	-	1	1	-	-	-
Други дарители	147	145	2	122	120	2	25	20,49
Общо приходи от финансирания	**5 903**	**5 223**	**680**	**8 305**	**6 970**	**1 335**	**-2 402**	**-28,92**

В края на 2020 г. с Министерство на здравеопазването е сключен договор за поддържане на готовност за оказване на медицинска помощ през периода на обявена извънредна епидемична обстановка, чрез осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция. Договорът за финансиране обхваща периода от 23.12.2021 г. до 31.01.2022 г., а начислените приходи за периода от 01.01.2021 г. до 31.01.2021 г., в размер на 1 717 хил.лв., са една от основните причини за отчетеното през текущата година намаление на общия размер на приходите от финансирания. Съществено е и намалението на приходите от централна доставка на медикаменти и консумативи за лечение на COVID-19 чрез РЗИ Шумен – с 1 930 хил.лв. или с 50,04 %.

Във връзка с увеличените цени на електроенергията и приета от Министерски съвет Програма за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия, дружеството е отчело приходи от компенсации за 2022 г. в размер на 528 хил.лв. спрямо 88 хил.лв. за предходната година.

Отчетените приходи по договорите за медицински дейности с Министерството на здравеопазването за 2022 г. са в размер на 3 084 хил.лв. и са с 852 хил.лв. по-малко спрямо предходната година основно поради отчетените приходи от финансирания за осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция за периода от 01.01.2021 г. до 31.01.2021 г. в размер на 1 717 хил.лв.

Приходи от субсидии от МЗ по договори за медицински дейности

Показатели	2022 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Оказване на спешна медицинска помощ	1 226	1 226	-	924	924	-	302	32,68
Медицинска експертиза от ТЕЛК	132	132	-	128	85	43	4	3,13
Активно лечение на пациенти с туберкулоза	89	-	89	38	-	38	51	134,21
Амбулаторно проследяване на болни с туберкулоза	3	-	3	4	-	4	-1	-25,00
Дейности на адрес в отдалечен район	486	-	486	407	-	407	79	19,41
Дейности по проект COVID-19	-	-	-	-1	-1	-	1	-100,00
Дейност на инфекциозно отделение	840	840	-	613	613	-	227	37,03
Осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция	-	-	-	1 717	1 432	285	-1 717	-100,00
Поддържане на готовност кислород	174	161	13	19	18	1	155	815,79
Дейности по съдебна медицина	24	24	-	24	24	-	-	-
Отбранително-мобилизационна подготовка	1	1	-	1	1	-	-	-
Дейности по договори за трансплантации	17	17	-	25	25	-	-8	-32
Дейности по Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2014 г. – 2022 г.	41	41	-	37	37	-	4	10,81
Специализанти държавна поръчка	51	51	-	-	-	-	51	-
Общо	**3 084**	**2 493**	**591**	**3 936**	**3 158**	**778**	**-852**	**-21,65**

Анализът на приходите от МЗ показва увеличение на приходите за оказване на спешна медицинска помощ – с 302 хил.лв. или с 32,68 % спрямо предходната година. Причина за увеличението е по-високата стойност, заплащана от МЗ за преминалите болни през Спешно отделение, които не са хоспитализирани. Въпреки увеличението, дейността на Спешно отделение остава недофинансирана.

Увеличение бележат и приходите от медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК. През 2022 г. те са в размер на 132 хил.лв. и се увеличават спрямо 2021 г. с 3,13 % % или с 4 хил.лв.

Приходите от дейността на ТЕЛК гр. Шумен се увеличават с 47 хил.лв. и изцяло компенсират липсата на 43 хил.лв. приходи от дейността на ТЕЛК в гр. Нови пазар, който бе закрит на 26.10.2021 г. Въпреки увеличената от 01.01.2022 г. стойност на финансиране на издадено експертно решение, дейността на ТЕЛК не е финансирана в пълен размер от Министерство на здравеопазването и лечебното заведение генерира загуба от тази дейност.

Поради увеличения брой пациенти, приходите от МЗ за активно лечение на пациенти с туберкулоза се увеличават от 38 хил.лв. за 2021 г. на 89 хил.лв. за 2022 г.

Отчетените приходи за финансиране на дейностите в отдалечен район за годината са в размер на 486 хил.лв. или със 79 хил.лв. повече спрямо 2021 г.

Размерът на субсидията за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ при епидемично разпространение на заразни болести за 2022 г. е 840 хил.лв. за 30 легла в Инфекциозно отделение. Увеличението спрямо предходната година е с 227 хил.лв. е въпреки намаления брой легла / с 5 по-малко/, финансирани съгласно договора и се дължи на увеличената стойност на финансиране за едно легло.

През 2021 г. с Министерство на здравеопазването е сключен договор за поддържане на готовност за оказване на медицинска помощ през периода на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на COVID-19, чрез гарантиране провеждането на кислородолечение на всички нуждаещи се пациенти. Отчетените приходи за тази дейност за 2022 г. са в размер на 174 хил.лв. спрямо 19 хил. за 2021 г.

През 2022 г., както и през предходната година, дружеството е получило и финансиране по договор за поддържане и подобряване на материално-техническата обезпеченост и капацитета от медицински специалисти и помощен персонал в Отделение по съдебна медицина в размер на 24 хил.лв.

За 2022 г. са начислени и 17 хил.лв. приходи за дейности по трансплантации. През периода в лечебното заведение имаше донорска ситуация, като на дружеството бяха възстановени разходи на дейности по трансплантации в размер на 7 хил.лв. По договор с ИА Медицински надзор за изплащане на допълнителни трудови възнаграждения на координатора по донорство за извършване на задълженията му, сключен в изпълнение на одобрена от Министерския съвет Национална програма за насърчаване на донорството и подпомагане на трансплантацията в Република България 2019 – 2023 г. и с цел повишаване на мотивацията на определените със заповед на министъра на здравеопазването областни координатори, за второто шестмесечие на годината лечебното заведение е получило финансиране в размер на 10 хил.лв., спрямо 18 хил.лв. за предходната година.

Приходите от дейностите по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2014 г. – 2021 г. за годината са в размер на 41 хил.лв. и бележат увеличение с 4 хил.лв. поради увеличение на извършената по договора дейност.

През 2022 г. лечебното заведение е сключило с Министерство на здравеопазването договор за финансиране на провеждането на практическо обучение на двама специализанти държавна поръчка, по който са отчетени приходи в размер на 51 хил.лв.

2.1.2.3. Приходи от други услуги, от продажба на материали и други приходи

Приходите от други услуги, извън медицинските, през 2022 г. са в размер на 467 хил.лв. и се увеличават с 53 хил.лв. спрямо 2021 г. От тях приходите от наеми са в размер на 308 хил.лв. и отчитат увеличение спрямо 2021 г. с 24 хил.лв.

Приходите от продажба на материали /медицински изделия, кръвни биопродукти, наркотични медикаменти/ бележат увеличение със 188 хил.лв. спрямо 2021 г. основно поради увеличения брой пациенти.

Другите приходи през 2022 г. са в размер на 134 хил.лв. и включват приходи от продажба на имот в к.к. Върбица в размер на 122 хил.лв. Извън тях, другите приходи са в размер на 12 хил.лв.

2.1.3. Разходи

Разходите за дейността на дружеството намаляват с 4 907 хил.лв. или с 12,35 % - от 39 741 хил.лв. за 2021 г. до 34 834 хил.лв. през 2022 г. Намалението им, както в абсолютен размер, така и в процентно изражение, е по-малко от намалението на приходите, което е предпоставка за отчитане на реализираната през периода загуба от дейността.

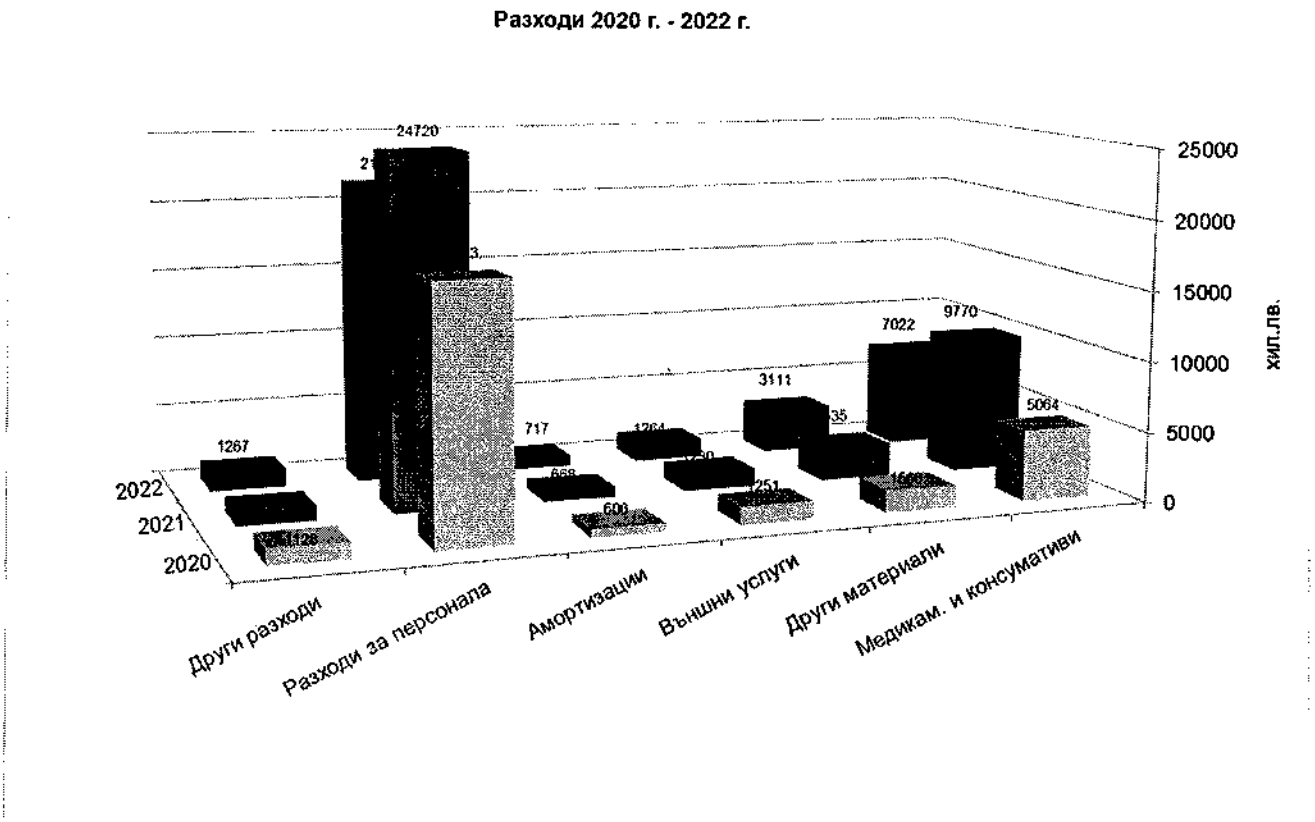

Най-съществено е намалението на разходите за персонала и на разходите за медикаменти и консумативи. Разходите за външни услуги, амортизации, другите разходи за дейността и финансовите разходи се увеличават.

Реализираните разходи за 2022 г. за дейността в гр. Шумен са в размер на 32 762 хил.лв. и се намаляват с 3 853 хил.лв. или с 10,52 %. Разходите за дейността в гр. Нови пазар са в размер на 2 072 хил.лв. и също намаляват – с 1 054 хил.лв. или с 33,72 %.

Показатели	2022 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Разходи за материали	10 133	9 634	499	12 105	10 922	1 183	-1 972	-16,29
в т.ч. медикаменти и консумативи	7 022	6 857	165	9 770	8 825	945	-2 748	-28,13
Разходи за външни услуги	1 264	1 193	71	1 230	1 135	95	34	2,76
Разходи за персонала	21 453	19 959	1 494	24 720	22 883	1 837	-3 267	-13,22
Разходи за амортизации	717	710	7	668	661	7	49	7,34
Други разходи за дейността	1 234	1 233	1	1 001	997	4	233	23,28
Финансови разходи	33	33	-	17	17	-	16	94,12
Общо разходи	**34 834**	**32 762**	**2 072**	**39 741**	**36 615**	**3 126**	**-4 907**	**-12,35**

В структурата на разходите най-значим е делът на разходите за възнаграждения и осигурителни плащания за персонала. Те представляват 61,58 % от общите разходи на дружеството за 2022 г. спрямо 62,20 % за предходната година.

Показатели	2022 год. хил.лв.	Отн. дял в %	Шумен хил.лв.	Отн. дял в %	Нови Пазар хил.лв.	Отн. дял в %	2021 год. хил.лв.	Отн. дял в %
Разходи за медикаменти и консумативи	7 022	20,16	6 857	20,93	165	7,96	9 770	24,58
Разходи за други материали	3 111	8,93	2 777	8,48	334	16,12	2 335	5,88
Разходи за външни услуги	1 264	3,63	1 193	3,64	71	3,43	1 230	3,10
Разходи за персонала	21 453	61,58	19 959	60,92	1 494	72,10	24 720	62,20
Разходи за амортизации	717	2,06	710	2,17	7	0,34	668	1,68
Други разходи	1 267	3,64	1 266	3,86	1	0,05	1 018	2,56
Общо разходи	**34 834**	**100,00**	**32 762**	**100,00**	**2 072**	**100,00**	**39 741**	**100,00**

Структура на разходите на МБАЛ-Шумен АД за 2022 г.

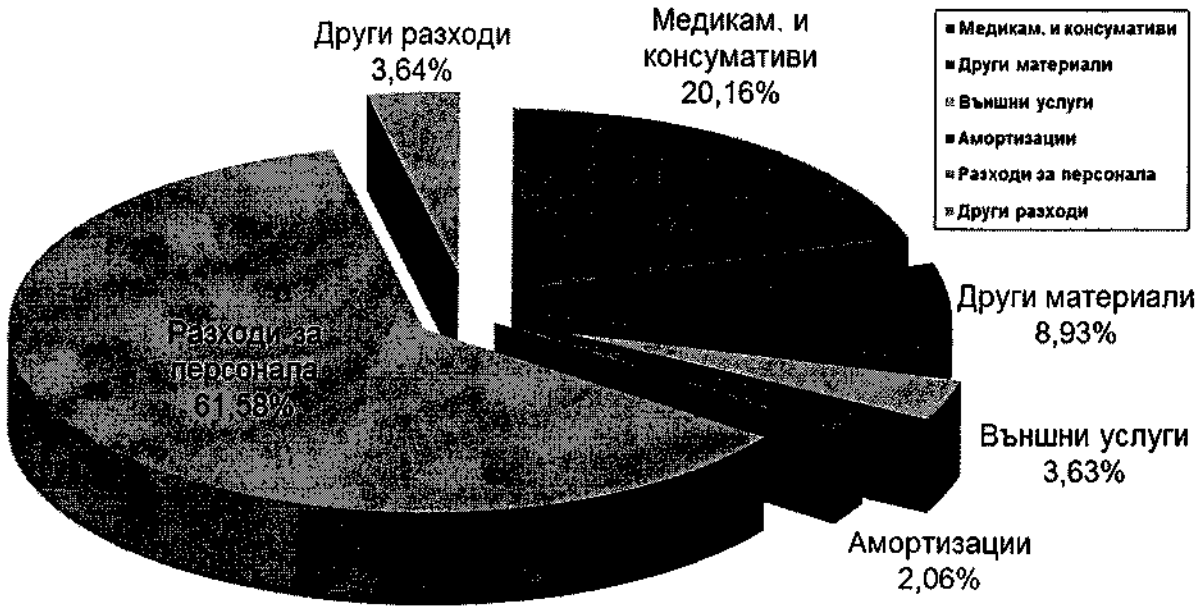

Разходите за медикаменти и медицински консумативи са втори по тежест с относителен дял от 20,16 % от общите разходи за 2022 г. спрямо 24,58 % от разходите за предходната година. Намалението на тежестта им в общите разходи на дружеството се дължи на повишените разходи за медикаменти и използването на скъпоструващи лекарства за лечението на болни с COVID-19 през предходната година.

2.1.3.1. Разходи за материали

Показатели	2022 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Лекарствени продукти	4 364	4 244	120	7 196	6 365	831	-2 832	-39,36
Медицински консумативи, кръв и биопродукти	2 658	2 613	45	2 574	2 460	114	84	3,26
Вода, горива и енергия	2 440	2 148	292	1 498	1 324	174	942	62,88
Храна за персонала	229	214	15	244	227	17	-15	-6,15
Храна пациенти	198	184	14	314	279	35	-116	-36,94
Канцеларски материали и компютърни консумативи	68	63	5	69	64	5	-1	-1,45
Постелен инвентар, облекло и ЛПС	3	2	1	1	1	-	2	200,00
Стопански инвентар и компютърна техника	14	14	-	14	14	-	-	-
Резервни части	17	17	-	27	27	-	-10	-37,04
Други материали	142	135	7	168	161	7	-26	-15,48
Общо разходи за материали	**10 133**	**9 634**	**499**	**12 105**	**10 922**	**1 183**	**-1 972**	**-16,29**

Разходите за материали през 2022 г. общо намаляват с 1 972 хил.лв. или с 16,29 %, но има съществени промени в разходите за лекарствени продукти и в разходите за вода, горива и енергия, свързани с пандемията от COVID-19 и енергийната криза.

Най-значително се увеличават разходите за вода, горива и енергия. Размерът им за 2022 г. е 2 440 хил.лв. или с 942 хил.лв. повече спрямо предходната година. От тях 2 148 хил.лв. са за дейността в гр. Шумен, а 292 хил. лв. – в гр. Нови пазар.

Показатели	2022 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Вода	269	258	11	273	257	16	-4	-1,47
Електроенергия	1 678	1 424	254	904	761	143	774	85,62
Газ	453	453	-	295	295	-	158	53,56
Горива и смазочни материали	40	13	27	26	11	15	14	53,85
Общо разходи за вода, горива и енергия	**2 440**	**2 148**	**292**	**1 498**	**1 324**	**174**	**942**	**62,88**

Съществено е увеличението на общите разходите за електроенергия - със 774 хил.лв. или с 85,62 % спрямо предходната година. Основната причина за отчетеното нарастване, въпреки намаленото потребление, е няколкократно увеличената цена на нетната електроенергия поради енергийната криза в целия Европейски съюз, породена най-вече от нарасналото търсене както в европейски, така и в световен мащаб, както и от повишените цени на енергоносителите и въглеродните емисии. За дейността в гр. Шумен увеличението е с 663 хил.лв., а за дейността в гр. Нови пазар - със 111 хил.лв.

Разходите за газ също се увеличават съществено - със 158 хил.лв. или с 53,56 %. Увеличението, при намалено потребление, се дължи на повишението на цената на газа.

Разходите за горива и смазочни материали през годината са в размер на 40 хил.лв. и се увеличават с 14 хил.лв. спрямо 2021 г. От тях 13 хил. лв. са за дейността в гр. Шумен, а 27 хил.лв. – за гр. Нови пазар.

Разходите за вода намаляват общо с 4 хил.лв. или с 1,47 %. За дейността на адреса в гр. Шумен се наблюдава незначително увеличение - с 1 хил.лв., а за адреса в гр. Нови пазар се отчита намаление с 5 хил.лв.

Увеличение бележат и разходите за медицински консумативи, кръв и биопродукти – с 84 хил.лв. или с 3,26 %, както и разходите за постелен инвентар, облекло и лични предпазни средства – с 2 хил.лв.

Съществено намаление се наблюдава при разходите за лекарствени продукти – с 2 832 хил.лв. или с 39,36 %. Намалението на тези разходи е пряко свързано с отслабването на пандемията от COVID-19 и намаления брой на лекуваните в лечебното заведение пациенти с коронавирусна инфекция, лечението на които е продължително и за което са необходими значително повече и по-скъпи медикаменти и консумативи.

Намаление бележат и разходите за храна за персонала – с 15 хил.лв. или с 6,15 %, разходите за храна за пациентите – със 116 хил.лв. или с 36,94 %, разходите за канцеларски материали и компютърни консумативи – с 1 хил.лв. или с 1,45 %, разходите за резервни части – с 10 хил.лв. или с 37,04 % и разходите за други материали – с 26 хил.лв. или с 15,48 %.

Относително постоянни остават разходите за стопански инвентар и компютърна техника.

Разходите за материали за дейността в гр. Шумен са в размер на 9 634 хил.лв. Намалението им спрямо 2021 г. е с 1 288 хил.лв. или с 11,79 %. Намаляват разходите за медикаменти, храна за персонала и пациентите, канцеларски материали и компютърни консумативи, за резервни части и други материали. Увеличават се разходите за медицински консумативи, кръв и биопродукти, за вода, горива и енергия и за постелен инвентар и облекло.

Разходите за материали за дейността в гр. Нови пазар са в размер на 499 хил.лв. спрямо 1183 хил.лв. за предходната година. Отчетеното намаление от 684 хил.лв. се дължи основно на намаление на разходите за лекарства и медицински консумативи във връзка с намаления брой лекувани пациенти с коронавирусна инфекция.

2.1.3.2. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги през 2022 г. са в размер на 1 264 хил.лв., при 1 230 хил.лв. за 2021 г. От тях 71 хил.лв. са за дейността в гр. Нови пазар, а 1 193 хил.лв. - за дейността в гр. Шумен. Общият им размер се увеличава с 34 хил.лв. или с 2,76 % спрямо предходната година.

Показатели	2022 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци	141	132	9	249	219	30	-108	-43,37
Абонаментна поддръжка	231	211	20	221	198	23	10	4,52
Транспортни услуги	143	143	-	182	182	-	-39	-21,43
Пране на постелен инвентар и облекло	116	112	4	129	124	5	-13	-10,08
Наеми	7	4	3	13	11	2	-6	-46,15
Медицински услуги	87	79	8	44	35	9	43	97,73
Услуги по медицински контрол	13	11	2	5	5	-	8	160,00
Текущ ремонт	175	161	14	83	72	11	92	110,84
Граждански договори	103	103	-	57	56	1	46	80,70
Телекомуникационни и пощенски услуги	27	22	5	28	21	7	-1	-3,57
Охрана	85	83	2	80	78	2	5	6,25

Застрахователни услуги	38	38	-	41	40	1	-3	-7,32
Квалификация и преквалификация на персонала	5	5	-	3	3	-	2	66,67
Юридически и одиторски услуги	37	37	-	30	30	-	7	23,33
Други	56	52	4	65	61	4	-9	-13,85
Общо разходи за външни услуги	**1 264**	**1 193**	**71**	**1 230**	**1 135**	**95**	**34**	**2,76**

Увеличение се наблюдава при разходите за абонаментна поддръжка – с 10 хил.лв., за медицински услуги – с 43 хил.лв., услуги по медицински контрол – с 8 хил.лв., при разходите за текущ ремонт – с 92 хил.лв., граждански договори – с 46 хил.лв., охрана – с 5 хил.лв., квалификация и преквалификация на персонала – с 2 хил.лв. и при разходите за юридически и одиторски услуги – със 7 хил.лв.

Намаляват разходите за транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци – със 108 хил.лв., за транспортни услуги – с 39 хил.лв., за пране – с 13 хил.лв., наеми – с 6 хил.лв., телекомуникационни и пощенски услуги – с 1 хил.лв., застрахователни услуги – с 3 хил.лв., и други външни услуги – с 9 хил.лв.

При съпоставяне на разходите за външни услуги за дейността в гр. Шумен, спрямо предходния период, се отчита увеличение с 58 хил.лв., като най-съществено е увеличението на разходите за медицински услуги, текущ ремонт и граждански договори.

Разходите за външни услуги за дейността в гр. Нови пазар намаляват с 24 хил.лв. спрямо предходната година, основно поради намаление на разходите за транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци с 21 хил.лв., обусловено от намаления брой случаи на пациенти с COVID-19.

2.1.3.3. Разходи за персонала

Разходите за персонала са най-съществените разходи за лечебното заведение. През 2022 г. размерът им е 21 453 хил.лв. Намалението им е с 3 267 хил.лв. или с 13,22 % спрямо 2021 г. и се дължи основно на следните фактори:

- С Решение на Надзорния съвет на НЗОК от 17.02.2022 г. е приета Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявената епидемична обстановка, съгласно която през 2022 г., за месеците, през които на територията на страната със заповед на министъра на здравеопазването са въведени противоепидемични мерки, лечебното заведение ще получава суми за работа при неблагоприятни условия по повод на обявена епидемична обстановка и за допълнителни възнаграждения на персонала, извършвал пряко дейностите по наблюдение, диагностика и лечение на пациенти с доказан SARS-CoV-2, както и за поставяне на ваксини срещу COVID-19. В резултат, лечебното заведение е начислило допълнителни разходи за персонала в размер на 1 807 хил.лв. спрямо 5 885 хил.лв. за предходната година. От тях 1 522 хил.лв. са разходи за допълнителни възнаграждения /4 951 хил.лв. за предходната година/ и 285 хил.лв. са за осигурителни вноски върху тях /934 хил.лв. за предходната година/. Предвид отменената от 01.04.2022 г. извънредна епидемична обстановка, плащанията на персонала за работа с пациенти с COVID-19 след 01.04.2022 г. са преустановени.
- На основание на чл.5, ал.5 от ЗБНЗОК за 2022 г., през 2022 г. Надзорният съвет на НЗОК с решение от 18.03.2022 г. е приел Правила за условията и реда за заплащане на средства на изпълнителите на болнична медицинска помощ на допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал за срока на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест по чл.61, ал.1 от Закона за здравето, съгласно които за срока на обявена извънредна епидемична обстановка, поради епидемично

разпространение на заразна болест по чл.61, ал.1 от Закона за здравето, МБАЛ-Шумен АД е получило средства за допълнителни възнаграждения на лекари, специалисти от професионално направление „Здравни грижи“ и санитари, работещи на основен трудов договор в лечебното заведение. С приетата на 18.04.2022 г. от Надзорния съвет на НЗОК Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на болнична медицинска помощ за работа при неблагоприятни условия след отмяна на извънредната епидемична обстановка, НЗОК заплаща допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал на лечебното заведение и за м. април 2022 г. След този период, плащането на допълнителни възнаграждения на персонала е преустановено. Общият размер на разходите за допълнителни възнаграждения на персонала, начислени и изплатени на основание чл.5, ал.5 от ЗБНЗОК през 2022 г. е 694 хил.лв. спрямо 1 868 хил.лв. за предходната година. Осигурителните вноски върху тези суми са съответно 134 хил.лв. за 2022 г. спрямо 362 хил.лв. за 2021 г.

- В противодействие на посочените по-горе намаления на възнагражденията на персонала, от 01.04.2022 г. е увеличена минималната работна заплата за страната, в резултат на което са увеличени основните работни заплати на всички служители с основна заплата под 710 лв.;
- В изпълнение на чл. 368а, ал.10 от НРД 2020-2022 г., за месеците май, юни и юли 2022 г. на персонала на лечебното заведение са начислявани допълнителни трудови възнаграждения до достигане на брутни трудови възнаграждения по категории персонал, не по-малки от размерите на основните трудови възнаграждения, определени в КТД в отрасъл „Здравеопазване“ 2022 г.;
- От 01.08.2022 г. са увеличени основните работни заплати на всички категории персонал.

От общия размер на разходите за персонала, 17 864 хил.лв. са разходи за възнаграждения и обезщетения по КТ. Намалението им е с 2 958 хил.лв. или с 14,21 % спрямо предходната година.

Разходите за осигурителни вноски и социални разходи на лечебното заведение за 2022 г. са в размер на 3 589 хил.лв. Намалението им е с 309 хил.лв. и се дължи на намаления размер на възнагражденията на персонала.

Показатели	2022 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Възнаграждения на персонала	16 814	15 662	1 152	19 849	18 393	1 456	-3 035	-15,29
в т.ч. за COVID-19	1 522	1 394	128	4 951	4 530	421	-3 429	-69,26
в т.ч. по чл.5 от ЗБНЗОК	694	640	54	1 868	1 719	149	-1 174	-62,85
Възнаграждения и обезщетения по ДУК на Изпълнителния директор и на членовете на Съвета на директорите	117	117	-	140	140	-	-23	-16,43
Обезщетения по Кодекса на труда	139	124	15	88	85	3	51	57,95
Начисления за неползвани отпуски	654	589	65	640	574	66	14	2,19
Начисления за доходи при пенсиониране	140	140	-	105	105	-	35	33,33
Общо разходи за възнаграждения и обезщетения по КТ	**17 864**	**16 632**	**1 232**	**20 822**	**19 297**	**1 525**	**-2 958**	**-14,21**
Социални осигуровки	3 013	2 793	220	3 361	3 092	269	-348	-10,35
в т.ч. за COVID-19	285	260	25	934	850	84	-649	-69,49
в т.ч. по чл.5 от ЗБНЗОК	134	123	11	362	332	30	-228	-62,98

Обезщетения по КСО	96	93	3	78	74	4	18	23,08
Начисления за осигурителни вноски върху неползвани отпуски	126	113	13	122	110	12	4	3,28
Социални разходи	354	328	26	337	310	27	17	5,04
Общо разходи за осигурителни вноски и социални разходи	**3 589**	**3 327**	**262**	**3 898**	**3 586**	**312**	**-309**	**-7,93**
Общо разходи за персонала	**21 453**	**19 959**	**1 494**	**24 720**	**22 883**	**1 837**	**-3 267**	**-13,22**

Разходите за персонала в гр. Шумен са в размер на 19 959 хил.лв. и намаляват общо с 2924 хил.лв., в т.ч. с 2 665 хил.лв. от намаление на разходите за възнаграждения и обезщетения по Кодекса на труда и 259 хил.лв. от намаление на разходите за осигурителни вноски и социални разходи.

Разходите за персонала в гр. Нови пазар през годината също намаляват - с 343 хил.лв. спрямо 2021 г. Намалението на разходите за възнаграждения и обезщетения е с 293 хил.лв., а на разходите за осигурителни вноски и социални разходи – с 50 хил.лв.

Голям е размерът на разходите за неползвани отпуски на персонала и осигурителни вноски върху тях, които са провизирани съгласно НСС 19 – Доходи на персонала. – 780 хил.лв. за 2022 г. спрямо 762 хил.лв. за 2021 г. Причина за съществената сума както за текущата, така и за предходната година, е невъзможността на служителите да ползват полагащите им се дни платен отпуск, поради недостатъчния брой на персонала и високата натовареност във връзка с пандемията от COVID-19.

Начислените разходи за доходи на персонала при пенсиониране съгласно НСС 19 - Доходи на персонала са в размер на 140 хил.лв., при 105 хил.лв. за предходната година. Това са разходи за бъдещи доходи при пенсиониране на персонала, които се начисляват на база актюерска оценка, като основна причина за високия им размер е застаряващата структура на персонала.

Влияние върху високите нива на разходите за персонала на лечебното заведение в голяма степен оказват следните фактори:

- Допълнително предоставените средства за възнаграждения на персонала, пряко извършващ дейностите по диагностика, лечение и наблюдение на пациенти с COVID-19 – през 2021 г. по проект „Подкрепа на работещи в системата на здравеопазването в условия на заплаха за общественото здраве от COVID-19", а през 2022 г. съгласно Методика за изменение и допълнение на Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявената епидемична обстановка;
- Изплащането на допълнителни средства за възнаграждения на медицинския персонал за срока на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест съгласно чл.5, ал.5 от ЗБНЗОК за 2022 г.;
- Непрекъснато увеличение на минималната работна заплата за страната, което създава силен натиск за увеличение на основните работни заплати на целия персонал на лечебното заведение.
- Непрекъснатото увеличение на договорените с колективния трудов договор в отрасъл Здравеопазване основни работни заплати по категории персонал в лечебните заведения с над 50 % държавно участие;
- Невъзможност за използване на натрупаните отпуски поради недостиг на персонал, свързан с високата натовареност и мобилизацията му поради пандемията от COVID-19;
- Застаряваща структура на персонала;
- Увеличение на разходите за специализанти.

Кривата на разходите за персонала неотлъчно следва тренда на приходите, реализирани от лечебното заведение.

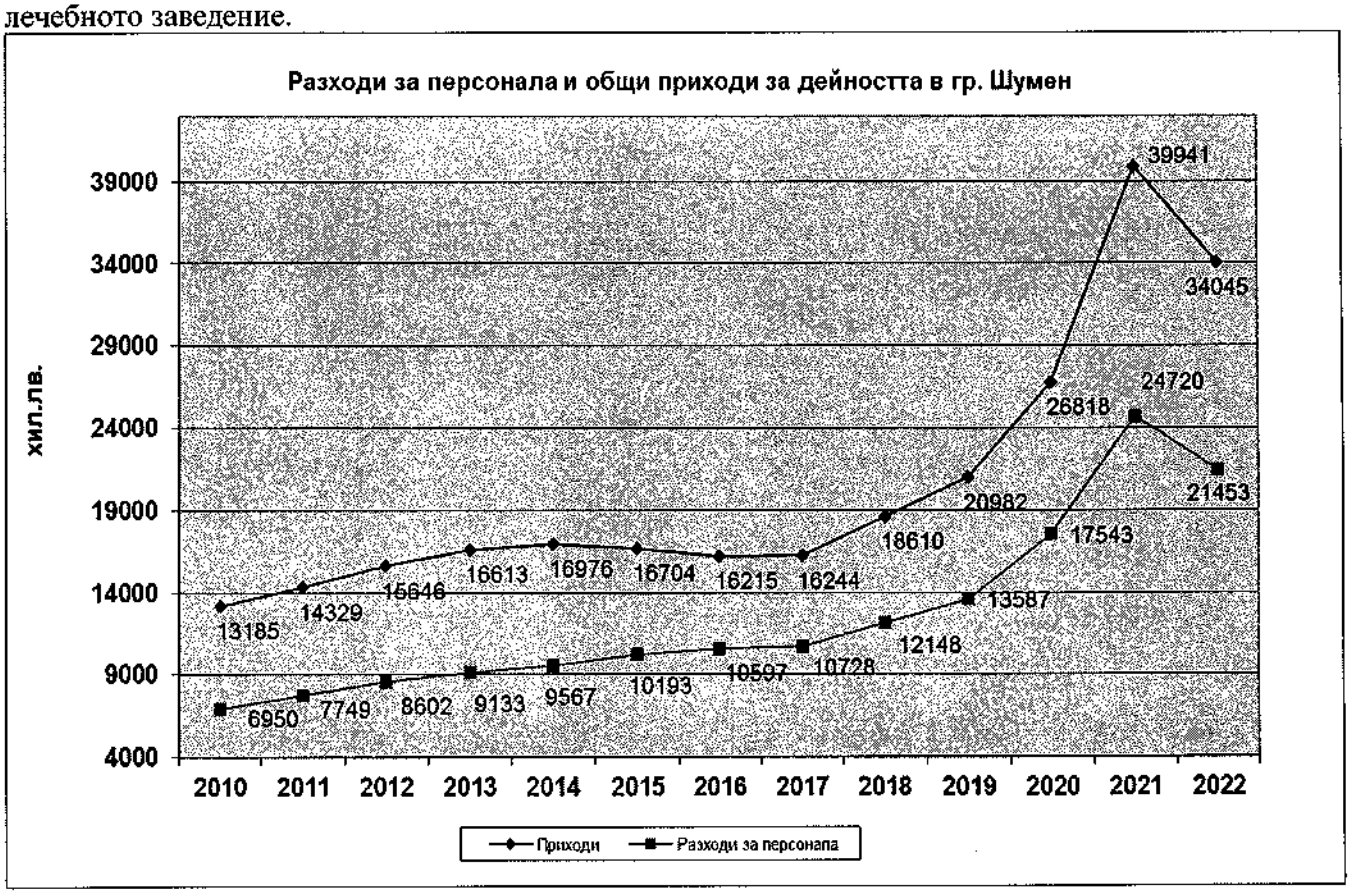

Относителният дял на разходите за персонала от общите разходи на лечебното заведение през 2022 г. намалява от 62,20 % за 2021 г. до 61,58 % за 2022 г., но въпреки това запазва относително високото си равнище.

След отчетеното през предходната година намаление на относителния дял на разходите за персонал от приходите на дружеството до 61,89 %, през 2022 г. се наблюдава увеличение на показателя до 63,01 % от приходите. Стойността му е над заложените 60 % в единните правила за работната заплата в лечебните заведения за болнична помощ /насоки/, разработени от Министерство на здравеопазването.

2.1.3.4. Средна месечна работна заплата

През 2022 г. средната месечна работна заплата в лечебното заведение намалява от 2 394 лв. на 2 029 лв.

Намалението на средната брутна заплата в лечебното заведение, въпреки увеличените основни работни заплати от 01.08.2022 г., се дължи на преустановените плащания на допълнителни възнаграждения за диагностика, лечение и наблюдение на пациенти с доказан коронавирус след отмяната на извънредната епидемична обстановка от 01.04.2022 г. и на допълнителните средства на медицинския персонал, получавани от РЗОК до м.април 2022 г. включително.

Намалението през 2022 г. спрямо 2021 г. е с 365 лв. или с 15,25 %.

Средна брутна работна заплата по категории персонал	2022 год. лв.	2021 год. лв.	Изм. 2022/2021 лв.	Изм. 2022/2021 %
Лекар без специалност	2 528	3 376	-848	-25,12
Лекар с една специалност	3 851	3 938	-87	-2,21
Лекар с 2 и повече специалности	3 674	4 062	-388	-9,55
Висш немедицински персонал	2 044	1 963	81	4,13
Медицински специалист	1 983	2 444	-461	-18,86
Санитар	1 255	1 681	-426	-25,34
Друг персонал	1 167	1 140	27	2,37
Общо за МБАЛ-Шумен АД	**2 029**	**2 394**	**-365**	**-15,25**

Намаление бележат средните брутни работни заплати на всички категории персонал, с изключение на висшия немедицински персонал и другия персонал, които не получаваха допълнителни възнаграждения във връзка с пандемията от COVID-19.

Най-голямо в абсолютна стойност е намалението на средната брутна заплата на лекарите без специалност – с 848 лв. или с 25,12 %. Средната брутна работна заплата на лекарите с една специалност намалява с 87 лв. или с 2,21 %, а на лекарите с две и повече специалности - с 388 лв. или с 9,55 %.

Средната брутна работна заплата на медицинските специалисти през 2022 г. е в размер на 1 983 лв. и намалява с 461 лв. или с 18,86 % спрямо 2021 г. Намалението на средната брутна работна заплата на санитарите е с 426 лв. или с 25,34 %.

Увеличението на средната брутна работна заплата на висшия немедицински персонал е с 4,13 %, а на другия персонал – с 2,37 % и следствие на увеличените основни работни заплати на всички категории персонал от 01.08.2022 г.

Трудовите възнаграждения в лечебното заведение са начислявани и изплащани регулярно в пълен размер, съгласно подписания Колективен трудов договор и Вътрешните правила за работна заплата.

2.1.3.5. Други разходи за дейността

Показатели	2022 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Отчетна стойност на продадени материали	997	997	-	809	809	-	188	23,24
Отчетна стойност на продадени ДМА	41	41	-	-	-	-	41	-
Разходи за данъци и такси по ЗМДТ и данъци върху разходите по ЗКПО	123	122	1	114	110	4	9	7,89
Командировки	6	6	-	3	3	-	3	100,00
Обезценка на вземания	(27)	(27)	-	7	7	-	-34	-485,71
Брак на МЗ и ДА	21	21	-	2	2	-	19	950,00
Санкции РЗОК-Шумен и МЗ	4	4	-	5	5	-	-1	-20,00
Санкции ИА Медицински надзор	1	1	-	-	-	-	1	-
Закуски кръводарители	22	22	-	23	23	-	-1	-4,35
Съдебни обезщетения, лихви и разноски	1	1	-	7	7	-	-6	-85,71
Лихви и неустойки по договори	28	28	-	24	24	-	4	16,67
Други	17	17	-	7	7	-	10	142,86
Общо други разходи за дейността	**1 234**	**1 233**	**1**	**1 001**	**997**	**4**	**233**	**23,28**

Другите разходи за дейността се увеличават с 233 хил.лв. или с 23,28 % спрямо 2021 г. - от 1 001 хил.лв. до 1 234 хил.лв.

Увеличение със 188 хил.лв. спрямо 2021 г. бележи отчетната стойност на продадените материали /медицински изделия, биопродукти и наркотични медикаменти/.

В резултат на продажба на имот в к.к. Върбица са отчетени 41 хил.лв. разходи, представляващи балансовата стойност на продадения дълготраен материален актив.

Увеличават се и разходите за данъци и такси по ЗМДТ – с 9 хил.лв., разходите за командировки – с 3 хил.лв., разходите за брак – с 19 хил.лв., разходите за лихви и неустойки по договори – с 4 хил.лв. и другите разходи – с 10 хил.лв.

Намаляват разходите за санкции по договори с РЗОК – с 1 хил.лв., разходите за закуски за кръводарители – с 1 хил.лв., както и разходите за съдебни обезщетения, лихви и разноски – с 6 хил.лв. Разходите за обезценка на вземания са в размер на минус 27 хил.лв. поради платени през годината обезценени вземания, основно от свързани лица.

2.1.4. Активи

	31.12.22 год. хил.лв.	31.12.21 год. хил.лв.	Изм. 2022/2021 хил.лв.	Изм. 2022/2021 %
Нетекущи активи				
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	8 444	8 513	-69	-0,81
Нематериални активи	13	21	-8	-38,10
Инвестиции в дъщерни дружества	5	5	-	-
Общо нетекущи активи	**8 462**	**8 539**	**-77**	**-0,90**
Текущи активи				
Материални запаси	1 073	1 057	16	1,51
Вземания от клиенти и доставчици	1 708	2 487	-779	-31,32
- в т.ч. от РЗОК	1 591	2 382	-791	-33,21
Вземания от предприятия от група	148	39	109	279,49
- в т.ч. от МЗ	142	34	108	317,65
Други вземания	69	36	33	91,67
Парични средства и еквиваленти	5 296	1 276	4 020	315,05
Общо текущи активи	**8 294**	**4 895**	**3 399**	**69,44**
Разходи за бъдещи периоди	**37**	**28**	**9**	**32,14**
Общо активи	**16 793**	**13 462**	**3 331**	**24,74**

През 2022 г. общите активи на дружеството се увеличават с 3 331 хил.лв. или с 24,74 % спрямо предходната година. Увеличението е резултат на увеличение на текущите активи с 3 399 хил.лв. и на разходите за бъдещи периоди с 9 хил.лв. и на намаление на нетекущите активи със 77 хил.лв.

Придобитите през годината дълготрайни активи са на обща стойност 801 хил.лв., финансирани със субсидии от МЗ, собствени средства, средства от Община Шумен и другите общини – акционери, както и от други дарители.

Придобити активи по източници на финансиране	2022 год. хил.лв.	2021 год. хил.лв.
Собствени средства	207	154
Субсидии от Министерство на здравеопазването	237	49
Субсидии от Община Шумен	121	79
Субсидия от Община Хитрино	5	10
Община Венец	5	5
Община Каолиново	10	-
Община Каспичан	7	11
Други дарители	209	150
Общо придобити активи	**801**	**458**

Новопридобитата медицинска апаратура през годината е на стойност 705 хил.лв. и е увеличена с 320 хил.лв. спрямо предходната година.

С предоставени през 2020 г. и 2021 г. средства за капиталови разходи от Министерство на здравеопазването, през 2022 г. лечебното заведение е закупило многофункционален аудиометричен комплекс за Оторанингологично отделение и дигитална графична рентгенова система.

Със средства от Община Шумен в размер на 121 хил.лв. частично е финансирано придобиването на светодиодна операционна лампа с две тела за Операционен блок и видеоендоскопска система за лапароскопска хирургия.

Получените от Община Каолиново средства в размер на 10 хил.лв. са използвани за закупуване на секторен трансдюсер за Първо ВО, фетален монитор за АГО, компютърно оборудване и частично за модернизация на служебния пътнически асансьор.

Субсидия в размер на 7 хил.лв., получена от Община Каспичан, е използвана за частично финансиране на модернизацията на служебния пътнически асансьор.

Със средства в размер на 5 хил.лв. от Община Хитрино е финансирано закупуването на биполярна пинсета зо ХО, видеопринтер и секторен трансдюсер за Първо ВО, и алуминиева врата за интензивен сектор за Първо ВО.

Алкомед АД е най-големият дарител на лечебното заведение. През годината от дружеството са дарили 4-секционна операционна маса с латерално накланяне и Т-образна основа на стойност 59 хил.лв. и 13 бр. електрически болнични легла на обща стойност 40 хил.лв.

Неонатален респиратор и кръвно-газов анализатор за Неонатологично отделение на обща стойност 52 хил.лв. са дарени от Сдружение Съзидание 2012.

От кампания „Българската коледа“ през годината е получен клиничен аудиометър с тимпанометър за Оториноларингологично отделение на стойност 36 хил.лв.

Вземанията от клиенти и доставчици към 31.12.2022 г. са в размер на 1 708 хил.лв., като основната част от тях са вземания от РЗОК-Шумен за извършена от лечебното заведение медицинска дейност. Брутният размер на незаплатената към 31.12.2022 г. от РЗОК Шумен дейност е 1 776 хил.лв., но вземания от надлимитни дейности в размер на 185 хил.лв., са обезценени 100 %, в резултат на което нетният размер на вземанията от РЗОК Шумен, отразен в баланса на дружеството към 31.12.2022 г., е 1 708 хил.лв. Съществено намаление – със 791 хил.лв. спрямо предходната година се дължи на получено авансово плащане от РЗОК за дейността за м. декември 2022 г. в размер на 647 хил.лв.

Вземанията на дружеството от Министерство на здравеопазването по договори за медицински дейности към 31.12.2022 г. са в размер на 142 хил.лв.

Увеличението на паричните средства на дружеството към 31.12.2022 г. спрямо 31.12.2021 г. е с 4 020 хил.лв. и е резултат от получени в края на годината целеви субсидии за капиталови разходи в размер на 4 078 хил.лв., в т.ч. 1 036 хил.лв. дофинансиране за закупуване на ЯМР, 3 000 хил.лв. за реновиране на ОПР – СМР проектиране и първи етап и доставка на медицинска апаратура и оборудване и 42 хил.лв. за закупуване на оборудване за нуждите на Отделение по съдебна медицина.

2.1.5. Собствен капитал и пасиви

	31.12.22 год. хил.лв.	31.12.21 год. хил.лв.	Изм. 2022/2021 хил.лв.	Изм. 2022/2021 %
Собствен капитал				
Основен акционерен капитал	9 293	9 244	49	0,53
Резерви	958	958	-	-
Неразпределена печалба (загуба)	(6 594)	(5 797)	-797	13,75
Общо собствен капитал	**3 657**	**4 405**	**-748**	**-16,98**
Провизии и сходни задължения				
Задължения към персонала при пенсиониране	217	285	-68	-23,86
Пасиви по отсрочени данъци	29	21	8	38,10
Общо провизии и сходни задължения	**246**	**306**	**-60**	**-19,61**

Задължения				
Задължения към финансови предприятия	554	284	270	95,07
Получени аванси	8	1	7	700,00
Задължения към доставчици	**1 992**	**1 949**	**43**	**2,21**
- в т.ч. просрочени	**-**	**-**	**-**	**-**
Задължения към предприятия от група /свързани лица/, които ще се трансформират в записан капитал	**5 950**	**1 793**	**4 157**	**231,85**
Задължения към персонала и за социално осигуряване	2 665	3 041	-376	-12,36
Задължения за данъци	188	275	-87	-31,64
Други задължения	197	131	66	50,38
Общо задължения	**11 554**	**7 474**	**4 080**	**54,59**
Финансирания	**1 336**	**1 277**	**59**	**4,62**
Общо собствен капитал и пасиви	**16 793**	**13 462**	**3 331**	**24,74**

Към 31.12.2022 г. собственият капитал на дружеството е в размер на 3 657 хил.лв. и е по-малък от записания основен капитал. През 2022 г. собственият капитал на дружеството намалява със 748 хил.лв. поради отчетената загуба за периода в размер на 797 хил.лв. и увеличението на записания капитал с предоставените от Министерство на здравеопазването през 2020 г. и усвоени капиталови разходи в размер на 49 хил.лв.

Внесеният напълно записан капитал на „МБАЛ-Шумен" АД към края на годината е в размер на 9,293 хил.лв. и е разпределен в 929 322 броя поименни акции, всяка с номинална стойност от 10 лева.

Общото събрание на акционерите от 10.06.2022 г. е взело решение за увеличение на записания капитал на дружеството от 9 244 450 (девет милиона, двеста четиридесет и четири хиляди, четиристотин и петдесет) лв. на 9 293 220 (девет милиона, двеста деветдесет и три хиляди, двеста и двадесет) лв. с размера на получените през 2020 г. от държавата и усвоени средства за капиталови разходи в размер на 48 770,00 лв., чрез записване на нови 4 877 (четири хиляди, осемстотин седемдесет и седем) броя акции на държавата с номинална стойност 10 (десет) лв. Увеличението на капитала е вписано в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ на 01.07.2022 г.

Провизиите и сходните задължения, включващи задължения към персонала при пенсиониране и пасиви по отсрочени данъци, към 31.12.2022 г., са в размер на 246 хил.лв. и намаляват с 60 хил.лв. спрямо 31.12.2021 г. Задълженията към персонала при пенсиониране намаляват с 68 хил.лв., поради изплатени през периода обезщетения за пенсиониране. Стойността на задължението към персонала е изчислена на база актюерска оценка и представлява настоящата стойност на очакваните разходи за изплащане на дължимите еднократни обезщетения при пенсиониране на служителите на МБАЛ - Шумен АД за правата, придобити към момента на извършване на оценката, т.е. за прослужените години трудов стаж, намалена със стойността на непризнатите актюерски загуби.

Общият размер на задълженията на лечебното заведение към 31.12.2022 г. е 11 554 хил.лв. Спрямо края на предходната година увеличението им е с 4 080 хил.лв. основно поради увеличение на задълженията към свързани лица за получени средства за капиталови разходи, с които ,след усвояването им и вписване в търговския регистър, ще се увеличи записаният капитал на дружеството.

Получените от Министерство на здравеопазването и общините-акционери финансирания за капиталови разходи, които след усвояване и вписване в търговския регистър съгласно чл. 100 от ЗЛЗ, ще се трансформират в записан капитал към 31.12.2022 г. са в размер на 5 950 хил.лв. спрямо 1 793 хил.лв. към края на предходната година и включва следните задължения:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Министерство на здравеопазването	5 350	1 321
Община Шумен	450	350
Община Смядово	2	2
Община Венец	23	17
Община Хитрино	57	52
Община Каолиново	27	17
Община Каспичан	19	12
Община Никола Козлево	10	10
Община Велики Преслав	12	12
Общо	5 950	1 793

Получените финансирания от свързани лица през годината са в размер на 4 206 хил.лв., както следва:

- 4 078 хил.лв. от Министерство на здравеопазването, от които 1 036 хил.лв. – дофинансиране за доставка на магнитно-резонансна система 1,5 Т /ЯМР/, в т.ч. ремонт и оборудване на помещенията, където ще се позиционира системата; 3 000 хил.лв. за реновиране на Операционен блок – СМР проектиране и първи етап и доставка на медицинска апаратура и оборудване и 42 хил.лв. за закупуване на оборудване за нуждите на Отделение по съдебна медицина.
- 100 хил.лв. от Община Шумен за закупуване на медицинска апаратура – видеоендоскопско оборудване за лапароскопска хирургия;
- 6 хил.лв. от Община Венец; 5 хил.лв. от Община Хитрино; 10 хил.лв. от Община Каолиново и 7 хил.лв. от Община Каспичан за придобиване на дълготрайни материални активи или основен ремонт.

След проведена процедура за избор на изпълнител за предоставяне на финансови услуги от кредитни или финансови институции, на 17.12.2019 г. дружеството е сключило договор за ползване на кредит овърдрафт по разплащателна сметка. Към 31.12.2022 г. максимално допустимият размер на кредит овърдрафт е 1,600 хил.лв. Крайният срок на договора за кредит овърдрафт е 05.08.2023 г. Договореният лихвен процент е в размер на РЛПККК плюс надбавка 2.35 пункта, но не по – малко от 3.14%. Кредитът е обезпечен с особен залог върху всички настоящи и бъдещи вземания по Договори за оказване на болнична помощ по клинични пътеки и анексите/споразумения към тях, сключени с НЗОК, чрез РЗОК Шумен.

Към 31.12.2022 г. дружеството има непогасени задължения по кредита са в размер на 554 хил.лв., които са покрити след заплащане от страна на РЗОК Шумен на дейността, отчетена от лечебното заведение за м. декември 2022 г.

Задълженията на дружеството към доставчици към 31.12.2022 г. е в размер на 1 992 хил.лв. и включва само текущи задължения. Увеличението спрямо предходната година е незначително – с 43 хил.лв. или с 2,21 %.

Към края на годината, както и към края на предходната година, дружеството няма просрочени задължения. Липсата на просрочени задължения е в резултат на положените усилия от страна на ръководството за заплащане на дължимите суми съгласно подписаните договори и на подписване на споразумения за разсрочено плащане с основни доставчици на лечебното заведение.

Задълженията към персонала и за социално осигуряване към 31.12.2022 г. са в размер на 2665 хил.лв. От тях 1 789 хил.лв. са текущи задължения за заплати и осигурителни вноски за м. декември 2022 г., а 876 хил.лв. са начисления за неползвани платени годишни отпуски.

Задължения към персонала и за социално осигуряване	**31.12.22 год. хил.лв.**	**31.12.21 год. хил.лв.**	**Изм. 2022/2021 хил.лв.**	**Изм. 2022/2021 %**
Задължения за текущи възнаграждения	1 347	1 676	-329	-19,63
Задължения към социалното осигуряване	442	518	-76	-14,67
Начисления за неползван платен годишен отпуск	876	847	29	3,42
Общо задължения към персонала и за социално осигуряване	**2 665**	**3 041**	**-376**	**-12,36**

Задълженията за данъци към 31.12.2022 г. са в размер на 188 хил.лв. и включват текущи задължения за ДДС, данъци върху доходите на физическите лица и данъци върху разходите по ЗКПО.

2.1.6. Парични потоци

Показатели	**31.12.2022 год.**	**31.12.2021 год.**
Нетни парични потоци от оперативна дейност	(212)	(1 688)
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	(220)	(488)
Нетни парични потоци от финансова дейност	4 452	1 662
Нетно увеличение на паричните средства	4 020	(514)

Парични средства на 1 януари	1 276	1 790
Парични средства на 31 декември	5 296	1 276

Нетните парични потоци за 2022 г., генерирани от оперативна дейност на дружеството са отрицателно число – (212) хил.лв. спрямо (1 688) хил.лв. за предходната година. Основната причина за отчетеното увеличение е изразходването през 2021 г. на допълнително получените от Министерство на здравеопазването средства за дейностите на инфекциозно отделение и за осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция.

Нетните парични потоци, реализирани от инвестиционна дейност, са в размер на (220) хил.лв.

От финансова дейност дружеството отчита нетни парични потоци в размер на 4 452 хил.лв., основно от получени средства за капиталови разходи от Министерство на здравеопазването.

В резултат на тези дейности паричните средства и еквиваленти се увеличават нетно с 4020 хил.лв. и към края на 2022 г. са в размер на 5 296 хил.лв., спрямо 1 276 хил.лв. към 31.12.2021 г.

2.1.7. Финансов резултат от дейността

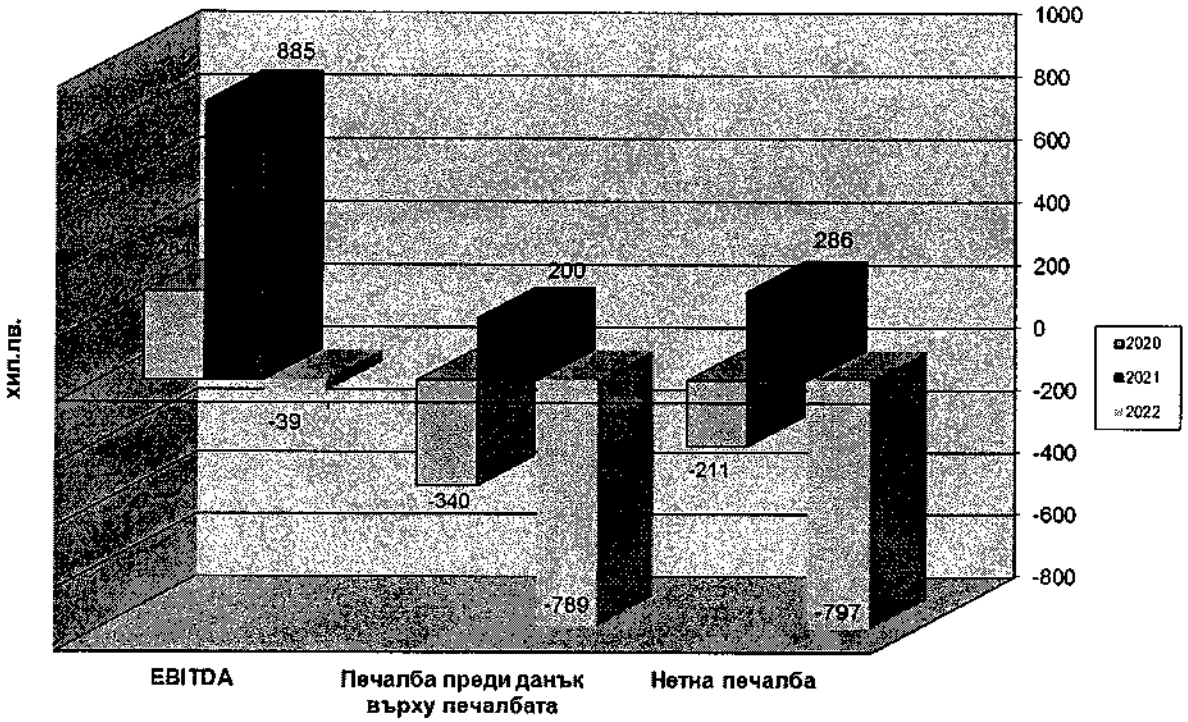

Финансовият резултат преди лихви, данъци и амортизации за 2022 г. е загуба в размер на 39 хил.лв. спрямо печалба от 885 хил.лв. за предходната година.

Загубата преди данък върху печалбата през 2022 г. е в размер на 789 хил.лв., спрямо печалба в размер на 200 хил.лв. за 2021 г. и загуба от 340 хил.лв. за 2020 г.

Нетната загуба за 2022 г. е в размер на 797 хил.лв., при печалба от 286 хил.лв. за предходната година и загуба от 211 хил.лв. за 2021 г.

Основните причини за отчетените резултати са свързани със следните фактори, възможностите за въздействие върху които са силно ограничении:

- Намаление на приходите във връзка с утихването на пандемията от COVID-19, в т.ч. намаление на приходите от РЗОК, на финансиранията от Министерство на здравеопазването за медицински дейности и на приходите от друго правителствено финансиране;
- По-малко намаление на разходите в сравнение с намалението на приходите;
- Намаляване на броя на обслужваното население, респективно на приходите, в т.ч. и поради наложени ограничения в плановия прием за определени периоди във връзка с пандемията от COVID-19;
- Недофинансиране на голяма част от медицинските дейности. Цените на някои от клиничните пътеки не са променяни съществено, а минималната работна заплата за страната непрекъснато нараства. Всяка година се увеличават и договорените с колективния трудов договор в отрасъл Здравеопазване начални работни заплати по категории персонал. Това води до значително увеличение на разходите за персонала, което не е отразено адекватно в стойностите, които НЗОК заплаща за извършените от лечебното заведение медицински дейности;
- Недостатъчно субсидиране от Министерство на здравеопазването на дейностите, осъществявани от Спешно отделение, Първо вътрешно отделение по отношение лечението на туберкулозно болни пациенти и дейността на ТЕЛК;
- Увеличаване на броя на пациентите в тежко и критично състояние, респективно на разходите за лечението им;
- Липса в структурата на лечебното заведение на традиционно печеливши дейности, като инвазивна кардиология, кардиохирургия, онкология;
- Увеличаване на броя на неосигурените пациенти, постъпващи в лечебното заведение по спешност;
- Невъзможност за покриване на неотложни и непредвидени разходи поради липса на финансов резерв;
- Липса на кадри в системата и текучество на персонала поради неравномерно финансиране на медицинските дейности, което води от една страна до увеличаване на необходимия финансов ресурс за привличането на необходимите специалисти, а от друга до нарушаване на професионалната приемственост;
- Недостиг на лекари-специалисти в редица специалности – ендокринология, съдова хирургия, инвазивна кардиология, гастроентерология, нефрология, образна диагностика и други, което е причина за невъзможността да бъде сключен договор с РЗОК за редица клинични пътеки. От друга страна, недостигът води до натоварване на широкоспектърните специалисти с допълнителни и неспецифични ангажименти, както и до повишаване на неудовлетвореността, претоварване и намаляване на работоспособността на наличните;
- Неудовлетвореност на персонала от нивата на възнаграждения, които при спазване на финансовата дисциплина няма как с наличните възможности да бъдат увеличени;
- Конкурентен натиск от съществуващи лечебни заведения. Повечето лечебни заведения на територията на областта нямат спешност, имат по-добро финансиране и по-високи възнаграждения, което води до изтичане на кадри от МБАЛ-Шумен АД към тях. Предизвикателство е реализирането на мерки за привличане и насочване на пациенти с очни, ортопедични, гинекологични и онкологични заболявания към МБАЛ-Шумен АД, а не към конкурентни заведения извън Шумен. Сериозен проблем в тази връзка е наличието на още две големи лечебни заведения в един двор – КОЦ-Шумен ЕООД и СБАЛК Мадара АД, предимно с планов специализиран прием, което ограничава дейността на МБАЛ-Шумен АД и увеличава спешния и непривлекателен дял пациенти. От 2019 г. в гр. Шумен осъществява дейност и частен хемодиализен център.
- Възрастовата структура на персонала, голяма част от който предстои да навърши пенсионна възраст в рамките до 5 години;

- Риск от конкурентен натиск от съществуващи лечебни заведения и от навлизане на нови участници в пазарния сегмент.
- Непрекъснато увеличение на минималната работна заплата и на минималния осигурителен доход, което предизвиква натиск за увеличение на всички основни работни заплати, създава допълнителна тежест върху разходите и води до невъзможност за изплащане на допълнителни възнаграждения и демотивация на персонала;
- Покачване на цените на основните материали и суровини;
- Непрекъснато увеличение на другите разходи, ограничени възможности за намаляването им и за реализиране на икономии;
- Наред с лечебните си функции, болниците са натоварени да изпълняват и редица социални и поддържащи функции, за които са необходими значителни финансови средства, а финансирането е минимално или липсва.
- Ограничена възможност на акционерите за инвестиции, както и на населението за плащания.
- Недостатъчни средства за обновяване на медицинската апаратура и поддържане на материално-техническата база;

Ръководството е направило преценка на способността на дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимо бъдеще. Ръководството на дружеството е определило стратегически инициативи за оптимизиране на болничната дейност в съответствие с динамиката на здравните потребности и повишаване качеството на предлаганите медицински услуги и за ефективно използване на ресурсите и счита за валидно предположението, че дружеството е действащо предприятие.

2.1.8. Финансови показатели

По-важните показатели, характеризиращи финансово-икономическото състояние на дружеството през 2022 г. показват влошаване на финансово състояние, в което се намира лечебното заведение спрямо предходната година.

Финансовият резултат за 2022 г. е загуба и коефициентите на рентабилност на приходите от продажби, на собствения капитал, на пасивите и на капитализация на активите са отрицателни величини.

Показател	2022 год.	2021 год.
Показатели за рентабилност		
Коефициент на рентабилност на приходите от продажби	-0,0285	0,0091
Коефициент на рентабилност на собствения капитал	-0,2179	0,0649
Коефициент на рентабилност на пасивите	-0,0675	0,0369
Коефициент на рентабилност на активите	-0,0476	0,0213
Показатели за ефективност		
Коефициент на ефективност на разходите	0,9773	1,0050
Коефициент на ефективност на приходите	1,0232	0,9950
Показатели за ликвидност		
Коефициент на обща ликвидност	0,7178	0,6549
Коефициент на бърза ликвидност	0,6250	0,5135
Коефициент на незабавна ликвидност	0,4584	0,1707
Коефициент на абсолютна ликвидност	0,4584	0,1707

Показатели за финансова автономност		
Коефициент на финансова автономност	0,3099	0,5662
Коефициент на краткосрочна задлъжнялост	3,2267	1,7662
Показатели за обращаемост на материалните запаси		
Времетраене на един оборот в дни	13,69	12,63
Брой на оборотите	26,30	28,51
Коефициент на заетост на материалните запаси	0,0380	0,0351
Показатели за вземанията и за погасяване на задълженията		
Период на събиране на вземанията	28,84	22,78
Период на погасяване на задълженията	64,72	69,44

Показатели за рентабилност

Рентабилността (доходността) е един от най-важните параметри, който характеризира финансовото състояние на търговските дружества. Отразява потенциала на предприятието да генерира и реализира доходи. Показателите за рентабилност са известни и като показатели за ефективност, за доходност или за възвращаемост на капитала. Тези показатели могат да се характеризират като количествени характеристики за възвръщаемостта на капитала.

Рентабилността се изчислява чрез система от показатели изразяващи съотношения между реализирани доходи и направени разходи или използвани активи. Изследването на доходността най-важният елемент във финансовата диагностика.

Най-добрият начин за установяване възможностите на фирмите да генерират доходи е анализът на съотношението между нетната печалба и сумата от общите активи. От равнището и динамиката на този показател се правят изводи за рационалното използване на разполагаемите ресурси.

Икономическата интерпретация на рентабилността на активите се състои в съпоставката на чистия финансов резултат (нетна печалба след облагане) с ресурсите (разполагаемите активи) които фирмата е използвала за реализацията на тази печалба.

- *Коефициентът на рентабилност на приходите от продажби* се изчислява като съотношение между финансовия резултат и нетния размер на приходите от продажби. Изразява възвращаемостта на единица приход, реализиран от дружеството при формиране на финансовия резултат. За 2022 г. стойността на показателя е -0,0285, при 0,0091 за 2021 г. и показва, че процентът на нетната загуба от дейността на дружеството за годината е 2,85 %. Спрямо предходната година равнището на рентабилността на приходите намалява с 0,0376 пункта. Върху тази тенденция влияние оказва реализираната загуба от дейността през 2022 г. спрямо отчетената печалба за предходната година.
- *Коефициентът на рентабилност на собствения капитал* представлява съотношение между финансовия резултат и собствения капитал и показва степента на възвръщаемост на собствения капитал. През 2022 г. той е -0,2179, при 0,0649 за 2021 г., т.е. рентабилността на собствения капитал е намалена с 0,2828 пункта спрямо предходната година.
- *Коефициентът на рентабилност на пасивите* е отношение на финансовия резултат към пасивите. Отразява възвращаемостта на привлечените от дружеството средства при формиране на финансовия резултат. За 2022 г. стойността му е -0,0675, при 0,0369 за 2021 г.
- *Коефициентът на капитализация на активите* се изчислява като отношение на финансовия резултат след облагане с данъци към сумата на реалните активи. Отразява рентабилността на реалните активи, използвани от дружеството при извършване на дейността му, отчита доколко реалните активи допринасят за увеличаване или намаляване на собствения капитал и колко печалба носи използването на всяка единица от реалните активи. За 2022 г. стойността му е -0,0476, т.е. през отчетния период губим 4,76 лв. от 100 лв. налични активи.

Спрямо предходната година, когато печелим 2,13 лв. от 100 лв. налични активи, рентабилността на активите е намалена с 0,0689 пункта.

Резултатите от анализа на показателите за рентабилност показват намаление на ефективността на инвестирания капитал спрямо предходната година в резултат на реализираната през годината печалба.

Показатели за ефективност

Изследването на доходността на дружеството се извършва с цел да се установи способността му да генерира приходи от продажбите, с които да е в състояние да възстанови извършените разходи по дейността и да осигури доходи.

- *Коефициентът на ефективност на разходите* се изчислява като отношение на приходите към разходите. През 2022 г. разходите на дружеството са повече от приходите му и стойността на коефициентът е под единица – 0,9773, т.е. с 1 лв. разходи през отчетния период са реализирани 0,9773 лв. приходи. В сравнение с предходната година, когато стойността на коефициента е била над единица поради превишение на приходите над разходите, отчетената стойност на коефициента е намалена с 0,0277 пункта.
- *Коефициентът на ефективност на приходите* представлява отношение на разходите към приходите и показва 1 лв. приходи срещу колко лева разходи са постигнати. За 2022 г. стойността на показателя е 1,0232 и е над единица, тъй като разходите превишават приходите, т.е. за реализирането на 1 лв. приходи са вложени 1,0232 лв. разходи. Спрямо предходната година се отчита увеличение на вложените разходи за реализирането на 1 лв. приход - с 0,0282 лв.

Показатели за ликвидност

Показателите за ликвидност показват способността на дружеството да изплаща текущите си задължения с краткотрайните си активи.

- *Коефициентът на обща ликвидност* се изчислява като отношение на наличните краткотрайни активи на дружеството към краткосрочните му задължения. Стойността на показателя за 2022 г. е 0,7178 при 0,6549 за 2021 г., което означава, че с наличните си краткотрайни активи дружеството може бързо да покрие 71,78 % от краткосрочните си задължения. Увеличението на показателя е незначително - с 0,0629 пункта.
- *Коефициентът на бърза ликвидност* елиминира влиянието на материалните активи като възможност за погасяване на краткосрочните задължения. Стойността на показателя за 2022 г. е 0,6250 и показва, че с наличните си парични средства и краткосрочни вземания дружеството може да покрие бързо около 62,5 % от краткосрочните си задължения, което е с 0,1115 процентни пункта повече спрямо предходната година.
- *Коефициентът на абсолютна ликвидност* е отношение между паричните средства и текущите задължения. Към края на 2022 г. стойността му е 0,4584, т.е. с наличните си парични средства лечебното заведение може да покрие 45,84 % от краткосрочните си задължения. Стойността на показателя се увеличава спрямо предходната година, когато коефициентът е бил 0,1707, поради увеличения размер на паричните средства към 31.12.2022 г. Общоприета стойност на показателя в рамките от 0,2 до 0,5.

Показатели за финансова автономност

Показателите за финансова автономност дават количествена характеристика на степента на финансовата независимост на дружеството от кредиторите.

- *Коефициентът на финансова автономност* представлява отношение между собствения капитал и пасивите. Стойността на показателя за 2022 г. е 0,3099, т.е. собствения капитал е около 31 % от пасивите.

- *Коефициентът на задлъжнялост* представлява отношение на пасивите към собствения капитал. През 2022 г. стойността на коефициента е 3,2267 спрямо 1,7662 за 2021 г. и показва увеличение на задлъжнялостта на лечебното заведение спрямо предходната година.

Показатели за обращаемост на материалните запаси

Тези показатели характеризират ефективността на използване на краткотрайните материални активи.

- *Времетраенето на един оборот в дни* дава информация за времето, необходимо за извършване на един оборот от краткотрайните активи. Колкото по-кратък е периодът, толкова с по-малко ангажиран капитал може да се постигне добър финансов резултат. Резултатите от анализа показват, че през 2022 г. времетраенето на един оборот е 13,69 дни и се увеличава с 1,06 дни спрямо 2021 г.
- *Брой на оборотите* е показател, показващ колко пъти краткотрайните материални активи са се превърнали в краен продукт. Колкото по-висока е стойността на показателя, толкова повече приходи ще се получат при използването на едни и същи ресурси. Броят на оборотите за годината е 26,3 и намалява равнището си от предходната година с 2,21.

Показатели за вземанията и за погасяване на задълженията

- *Периодът на събиране на вземанията* е количествена характеристика на продължителността на уреждане на вземанията на дружеството. През 2022 г. периодът на събиране на вземанията е увеличен с 6 дни – до 29 дни, спрямо 23 дни през 2021 г.
- *Периодът на погасяване на задълженията* характеризира продължителността на погасяване на задълженията на дружеството към доставчиците. През 2022 г. стойността на показателя е 64,72 дни при 69,44 дни за 2021 г., т.е. през текущата година намаляваме периода на погасяване на задълженията към доставчици с близо 5 дни спрямо предходната година.

2.1.9. Икономически показатели

На база на формираните разходи през годината и реализирания брой преминали болни и леглодни, стойностите на икономическите показатели за дейността са следните:

	2022 год. лв.	2021 год. лв.	Изм. 2022/2021 лв.	Изм. 2022/2021 %
Преминал болен	1 956,39	2 363,68	-407,29	-17,23
Лекарстводен	44,86	65,33	-20,47	-31,33
Консумативоден	27,32	23,37	3,95	16,90
Леглоден	347,11	353,30	-6,19	-1,75
Храноден	2,04	2,85	-0,81	-28,42

Стойностите на всички показатели през 2022 г., с изключение на консумативоденът, са намалени поради намалените разходи във връзка с отслабването на пандемията от COVID-19.

За лечението на един пациент през годината лечебното заведение е извършило среден разход в размер на 1 956,39 лв., което е с 407,29 лв. по-малко спрямо предходната година.

Стойността на един лекарстводен през 2022 г. е 44,86 лв. и е намалена с 20,47 лв. или с 31,33 % спрямо 2021 г.

Стойността на един консумативоден през 2022 г. е 27,32 лв. и е увеличена с 3,95 лв. или с 16,9 % спрямо 2021 г. Основна причина е увеличеният размер на разходите за медицински изделия поради значително по-големия брой оперирани болни, при които са използвани медицински изделия. Разходите за всички други медицински консумативи – общ консуматив, дезинфектанти, лабораторни консумативи, кръвни биопродукти, кислород и други консумативи, намалява.

Стойността на един леглоден намалява с 6,19 лв. или с 1,75 % - от 353,30 лв. на 347,11 лв.

Стойността на един храноден през 2022 г. също е намалена - с 0,81 лв. – от 2,86 лв. за 2021 г. до 2,04 лв. за 2022 г.

2.2. АНАЛИЗ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Човешките ресурси са най-важните активи на едно лечебно заведение и решаващ фактор за усъвършенстването и успеха му, но същевременно са най-трудни за регулиране и за управление. Без целенасочено управление на човешките ресурси в болницата не може да се очаква нито удовлетворяване на потребителите на болничните продукти , нито осъществяване на интересите на нейния персонал. Човешките ресурси имат стратегическо значение не само за актуалното състояние, но и за техния потенциал и възможности за развитие.

Сравнителните данни за движението на персонала на лечебното заведение за периода 2021-2022 год. са отразени в таблицата по-долу:

Година	Средно списъчен брой	Общ брой		Висш медицински персонал		Висш немедицински персонал		Медицински специалисти		Друг персонал	
		Щат	Зает щат	Щат	Зает щат	Щат	Зает щат	Щат	Зает щат	Щат	Зает щат
2022	748	767,50	766,50	181,25	180,25	23,75	23,75	318,50	318,50	244,00	244,00
2021	718	793,00	776,00	171,00	171,00	22,25	21,25	328,00	315,00	271,75	268,75

Анализът на данните показва намаление на общия щат през 2022 год. с 25,50 щатни длъжности или с 3,32 % спрямо 2021 год., причина за което е засилващата се тенденция към постоянно намаляване броя на лекарите и медицинските сестри в страната. Професията губи своята привлекателност, нараства броят на желаещите да се реализират професионално извън пределите на страната. Значителна част от специалистите по здравни грижи се ориентират към по-добре платени и по-престижни професии. Все по-ясно се очертава нуждата от ново отношение към управление на текучеството при медицинските специалисти, като се анализират и прецизират многобройните проблеми в професионалното им развитие.

Броят на заетите щатни длъжности през 2022 г. е 766,50, спрямо 776,00 за 2021 г. Намалението е с 9,5 броя или с 1,22 % и се дължи на освобождаване на лица в пенсионна възраст и назначаването им на трудови договори по чл. 114 от КТ с цел намаляване на разходите за персонала. Друга причина за намаляване броя на персонала е прекратяване на трудовите правоотношения в края на 2022 год. на част от наетия персонал, нужен на лечебното заведение за справяне с Ковид пандемията.

Средносписъчният брой на персонала за 2022 г. се увеличава с 30 души до 748 спрямо 718 за 2021 г.

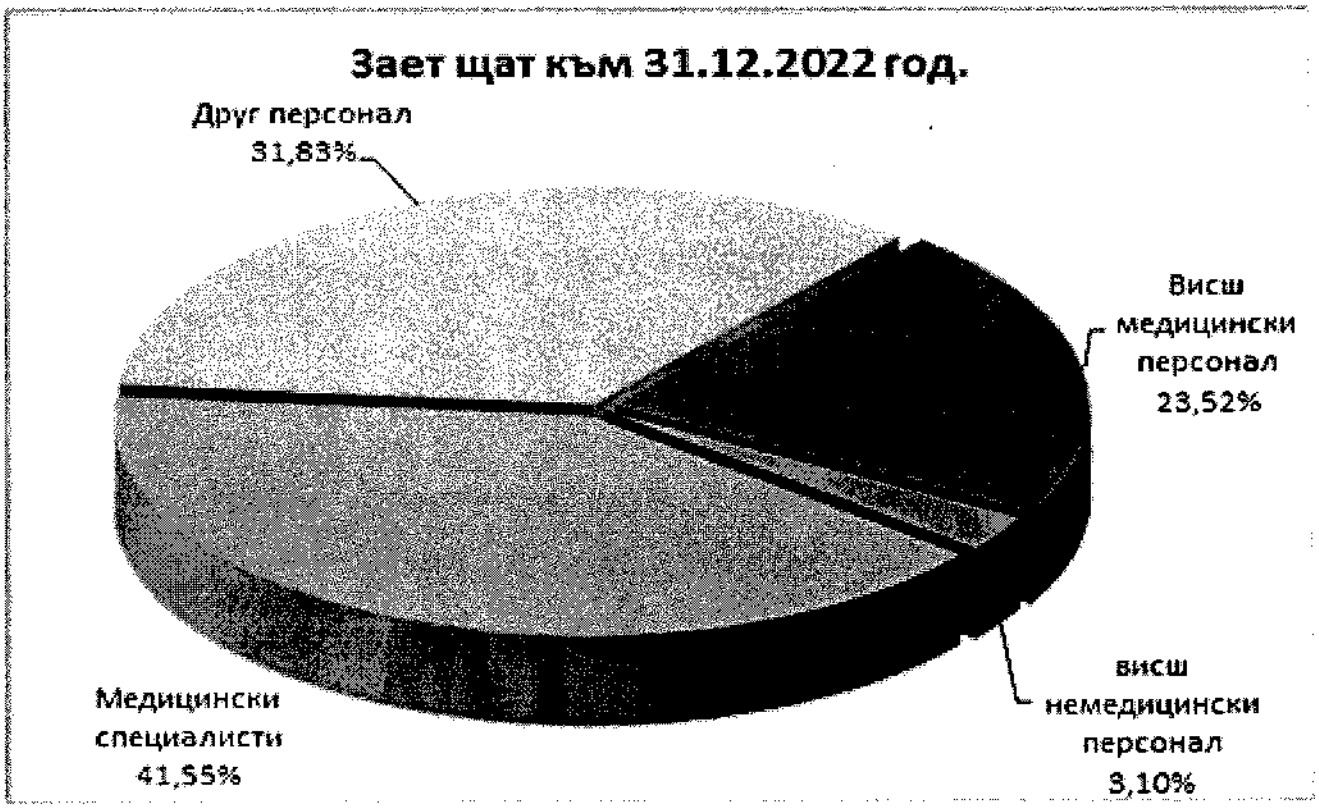

Възрастовата структура на персонала на лечебното заведение се запазва стабилна с постоянна тенденция към застаряване. В тази насока трябва да бъде разработена стратегия за привличане и стимулиране на млади и перспективни хора.

Възрастова структура на персонала	**2022 г.**	**2021 г.**
до 25 години	7,27 %	8,57 %
26-35 години	12,78 %	12,65 %
36-44 години	12,78 %	14,18 %
45-54 години	31,20 %	30,82 %
55-64 години	26,82 %	27,45 %
над 65 години	9,15 %	6,33 %
Общо:	100,00 %	100,00 %

Някои от причините за това са:

- общата тенденция в цялата страна за застаряване на населението, в частност на медицинските кадри;
- повечето от новозавършилите лекари и част от медицинските професионалисти по здравни грижи търсят реализация в чужбина или в болници в столицата и големите градове на страната;
- увеличената възраст, при която се придобива право на пенсия;
- намаляващ брой лица, обучаващи се за медицински специалисти и постъпващи след завършване на образованието си в болницата;

- по-добри условия на труд и по-високо заплащане, предлагани от конкурентни лечебни заведения в града, които привличат по-младите кадри, вкл. и от вече работещите в «МБАЛ-Шумен» АД;

Най-голям е делът на служителите на възраст между 45 и 54 години – 31,20 %, 26,82 % от служителите в лечебното заведение са на възраст между 55 и 64 години, 12,78 % са на възраст между 36 и 44 години,12,78 % са на възраст между 26 и 35 години, 7,27 % - до 25 години и 9,15 % са на възраст над 65 години.

Съотношението на лекарите на основен трудов договор по пол и възрастови групи към 31.12.2022 год. е отразено в следната таблица:

Лекари на основен трудов договор	**Общо**	**Мъже**	**Жени**
до 35 години	40	20	20
35-44 години	11	6	5
45-54 години	25	10	15
55-64 години	57	21	36
над 65 години	29	15	14
Общо:	**162**	**72**	**90**

От една страна високата възраст на персонала е гаранция за натрупан професионален опит и рутина, но от друга страна представлява опастност от намаляване и отпадане по естествен път на квалифицираните медицински кадри в относително кратки срокове и достигане до състояние на траен кадрови дефицит. Предвид факта, че 57 лекари от общо 162 са между 55 и 64-годишна възраст, а 29 от лекарите са над 65-годишна възраст, налице е риск този недостиг да настъпи рязко и да предизвика кадрова криза.

Броят на персонала, работещ на основен трудов договор към 31.12.2022 г. в лечебното заведение, е 729 души. Разпределението му по категории персонал и по пол е представено в следната таблица:

Категории персонал / Пол	**Мъже**	**Жени**	**Общо**
Висш медицински персонал	72	90	**162**
Медицински специалисти	8	280	**288**
Санитари и болногледачи	5	169	**174**
Друг персонал	33	72	**105**
Общо	**118**	**611**	**729**

Преобладава делът на жените, който е 83,81 %, а делът на мъжете е 16,19 %, което е свързано със спецификата на професиите медицинска сестра, акушерка, лаборант.

Към 31.12.2022 г. броят на щатните лекарски длъжности в лечебното заведение е 181,25 и заетите длъжности са 180,25 т. е. 99,45 % от щата на висшия медицински персонал е зает.

Заетите лекари физически лица към 31.12.2022 год. са 187 бр., от които 162 бр. са на основен трудов договор спрямо 178 бр. заети лекари физически лица, от които 154 броя са заетите лекари на основен трудов договор към 31.12.2021 год. Това показва, че имаме увеличение на работещите лекари.

Длъжностите, заети от лекари на основен трудов договор с придобита специалност са 118, от които заети от лекари с една специалност са 92, а 26 са с две и повече специалности. Длъжностите, заети от лекари без специалност са 44 в т.ч. 34 лекари, които специализират в момента.

В структурно отношение 72,84 % от висшия медицински персонал е с придобита специалност, а 27,16 % е без специалност.

Лекарите с една призната специалност са 65,46 % от общия брой заети лекарски длъжности, а лекарите с две и повече специалности са 26 длъжности, т.е. 14,42 % от общи брой заети лекари или 22,03 % от общия брой на лекарите с придобити специалности.

Лекарите с призната специалност, работещи на основен трудов договор по съответната специалност към 31.12.2022 год. са 162 души, т.е. 89,38 % от общия брой лекарски длъжности по щат. Лекарите с две и повече специалности са 26, т.е 14,34 % от лекарските длъжности по щат.

В „МБАЛ-Шумен“ АД се изпълнява програма за специализация и продължително обучение на персонала. Броят на специализиращите първа специалност лекари е 33 или 75,00 % от общия брой на лекарите без придобита специалност. Един лекар специализира втора специалност - Кардиология.

„МБАЛ-Шумен“ АД е привлекателна като база за специализация на лекари от други градове и области.Със Заповед РД-01-589/13.10.2020 год. болницата е одобрена да извършва дейност по обучение на студенти по медицина и професионално направление «Здравни грижи», следдипломно обучение на лица с професионална квалификация «лекар» по 23 специалности за срок от 5 години.

Сравнителните данни за лекарите специализанти в лечебното заведение за периода 2021 - 2022 г. са отразени в таблицата:

Специалности по които се провежда специализацията	Физически лица лекари специализанти на основен трудов договор					
	2021 год.			2022 год.		
	Общо	I-ва специалност	II-ра специалност	Общо	I-ва специалност	II-ра специалност
ОБЩО:	**29**	**28**	**1**	**34**	**33**	**1**
Ушно-носно-гърлени болести	1	1		2	2	
Клинична микробиология	1	1		1	1	
Вътрешни болести	1	1		1	1	
Пневмология и фтизиатрия	2	2		1	1	
Анестезиология и интензивно лечение	1	1		2	2	
Урология	1	1		1	1	
Физикална и рехабилитационна медицина	1	1		1	1	
Неонатология	1	1		1	1	
Инфекциозни болести	1	1		1	1	
Хирургия	1	1		1	1	
Педиатрия	2	2		3	3	
Кардиология	4	3	1	3	2	1
Нервни болести	2	2		3	3	
Ортопедия и травматология	2	2		2	2	
Кожни и венерически болести	3	3		3	3	
Ревматология	1	1		1	1	
Акушерство и гинекология	2	2		1	1	
Клинична лаборатория				1	1	
Образна диагностика	2	2		3	3	
Нефрология				1	1	
Клинична патология				1	1	

Анализът на данните показва увеличаване на броя на специализантите, които специализират първа специалност в «МБАЛ-Шумен» АД през 2022 год. спрямо предходната 2021 година с 5 лица. Зачислени са лекари специализиращи по специалност Нефрология - 1 лекар, Ушно-носно-гърлени болести – 1 лекар, Нервни болести – 1 лекар, Образна диагностика – 1 брой, Клинична патология – 1 бр., Клинична лаборатория – 1 брой и Педиатрия – 1 бр. През 2022 год. един лекар специализант по специалност »Пневмология и фтизиатрия» се прехвърли да специализира специалност «Анестезиология и интензивно лечение. Двама от лекарите специализанти се дипломираха успешно по специалност «Кардиология» и «Акушерство и гинекология».

Това се дължи от една страна на либерализиране на реда и условията за придобиване на специалности в системата на здравеопазването, въведен с Наредба № 1/22.01.2016 год., а от друга страна на успешната акредитация на отделенията на лечебното заведение по отношение възможностите за обучение на студенти и специализанти, която направи възможно зачисляването за съответна специализация на работещите в тях млади лекари без специалност, както и привличането на новозавършили лекари, желаещи да специализират.

Към 31.12.2022 год. легловия фонд е 400 легла, при което един лекар обслужва средно 2,22 легла.

„МБАЛ-Шумен" АД не разполага с лекари специалисти по Ендокринология и Съдова хирургия и изпитва траен недостиг на лекари специалисти по следните специалности: Анестезиология и интензивно лечение, Гастроентерология, Нефрология, Образна диагностика, Неонатология, Инфекциозни болести и Ревматология. Нещо повече, малкото работещи към момента в лечебното заведение специалисти по тези специалности са в предпенсионна или в пенсионна възраст.

Възможността да бъдат осигурени необходимите специалисти е силно ограничена от следните фактори:

- работата в болничните лечебни заведения е по-непредпочитана, тъй като там за разлика от извънболничната медицинска помощ трудът е интензивен, работи се на денонощен график, полога се много нощен и извънреден труд за лечение на пациенти по спешност в критично или запуснато състояние, сериозно натоварване;
- трудовите възнаграждения в болницата са по-ниски от възможностите за формиране на доходи в извънболничната медицинска помощ;
- по-леки условия на работа/липсата на спешност и болни с тежки усложнения/ и по-високото заплащане в конкурентните лечебни заведения в града.

Към 31.12.2022 год. броят на щатните длъжности на медицинските специалисти в лечебното заведение е 318,50, а заетите длъжности са 318,50, т.е. 100,00 % от щата на медицинските специалисти е зает.

Заетите медицински специалисти физически лица са 323 души, а 288 души са на основен трудов договор. От общия брой медицински специалисти, работещи в лечебното заведение, 45 имат образователно - квалификационна степен бакалавър или магистър, като 26 са магистри по специалността „Управление на здравните грижи", 1 е магистър по специалността „Обществено здравеопазване", 15 – бакалаври по специалността „Управление на здравни грижи". В операционен блок една медицинска сестра притежава образователно - квалификационна степен магистър по специалност "Операционна и превързочна техника" и една притежава образователно - квалификационна степен магистър по специалност „Анестезиология и интензивни грижи".

Съотношението на медицинските специалисти на основен трудов договор по пол и възрастови групи към 31.12.2022 год.

Медицински специалисти на основен трудов договор	**Общо**	**Мъже**	**Жени**
до 35 години	69	2	67
35-44 години	33	2	31
45-54 години	90	2	88
55-64 години	61	1	60
над 65 години	35	1	34
Общо:	**288**	**8**	**280**

Както при лекарите, така и при професионалистите по здравни грижи основният дял от медицинските специалисти – 151 бр., са на възраст от 45 до 64 години, като голяма част от тях са работещи пенсионери или предстои да се пенсионират.

През 2022 година са назначени 15 броя медицински специалисти дипломирани в Медицинския колеж към МУ-Варна и това „подмлади" състава на медицинските специалисти в лечебното заведение, а част от специалистите в пенсионна възраст напуснаха.

Медицинските специалисти по здравни грижи на основен трудов договор по специалности към 31.12.2022 година са представени в таблицата по-долу:

Медицински специалисти на основен трудов договор	**Брой**
Акушерки	33
Медицински сестри	212
Фелдшери	1
Медицински лаборанти	21
Рентгенови лаборанти	10
Рехабилитатори	9
Масажисти	1
Помощник- фармацевти	1
Общо	**288**

Съотношението на броя на лекарите към медицински специалисти е 1:2 и не се променя съществено спрямо предходната година.

При такава структура на медицинския персонал е възможно осигуряване на високоспециализирано и квалифицирано медицинско обслужване от най-съвременно ниво.

2.3. АНАЛИЗ НА СТАЦИОНАРНАТА ДЕЙНОСТ

2.3.1. Анализ на качествените показатели

МБАЛ-Шумен" АД е единствената болница за активно лечение на територията на гр. Шумен осигуряваща 24-часов прием и единствената болница в областта, в която са разкрити легла по специалностите: анестезиология и интензивно лечение, акушерство и гинекология, педиатрия, неонатология, хирургия, гръдна хирургия, ортопедия и травматология, урология, очни болести, ушно-носно-гърлени болести, нефрология, ревматология, фтизиатрия, клинична хематология, инфекциозни болести, кожни и венерически болести. В лечебното заведение се лекуват и пациенти от съседни области, в които липсват структури от второ или трето ниво по някои от специалностите.

Анализът на динамиката на основните показателите за дейността на стационара на лечебното заведение през 2022 г., в сравнение с 2021 г. е представен в следната таблица:

Година\ Показател	**Ср. год. брой легла**	**Легло-дни**	**Използваем ост - дни**	**Използваем ост - %**	**Преминали болни**	**Изписани**	**Починали**	**Летали-тет**	**Среден престой**
2022	400	97 270	243,18	66,62	17 258	16 425	642	3,76	5,64
2021	426	110 149	258,57	70,84	16 464	15 162	1 108	6,81	6,69
разлика	-26	-12 879	-15,39	-4,22	794	1 263	-466	-3,05	-1,05

2022 г. беше белязана от затихването на пандемията от КОВИД-19 и връщането на болницата към обичайния и ритъм на работа. Това обяснява голяма част от промените в показателите за лечебната дейност. В отделенията, в които поради структурни и организационни промени, както и спрян планов прием, собствената лечебна дейност беше възпрепятствана по време на пандемията, през 2022 г. показателите нарастват.

Средногодишният брой легла на лечебното заведение през 2022 г. е 400 и беше намален с 26 спрямо 2021 г.

Броят на преминалите болни през 2022 г. нараства със 794 /5 %/ в сравнение с 2021 г. Увеличава се броят на преминалите болни най-вече в ХО, Второ НО, ОФРМ, ОЧНО, УНГ, Първо НО, ДО и ОКВБ. При ИО и ВО преминалите намаляват с една четвърт спрямо 2021 година.

Преведените от едно в друго отделение са 1924 т.е. с 21 по-вече от 2021 година. Броят на преведените към други лечебни заведения остава същия 18 души, като 2/3 от тях от СО към СБАЛК-МАДАРА.

Преминали чужденци за 2022 година /през СО и стационарите/ са 184 души . Седемдесет души са от Англия, Германия и Холандия /най-често от ромски произход/. Четиридесет пациенти са били от Украйна и Молдова. През 2021 година броят на чужденците от тези страни е бил 16.

Преминали с КОВИД-19 са 1 594 души, от тях 1 479 с идентификация и 49 деца. За 2021 година тези цифри са 3884, 3452 и 28. Намалението на случаите е повече от два пъти, като броят на заболелите деца нараства също почти с толкова.

Броят на изписаните нараства с 1 263 /8 %/, в същите отделения и предвид скъсения среден престой. Изписаните деца до 1 год. са 754 срещу 641 за 2021 година.

Новородените за 2022 година са 786, т.е. с 36 по-малко от 2021.

Леглодните за лечебното заведение са намалени с 12 879 за сметка на намаление в КОВИД структурите, в ОТО и ОАИЛ;

Намалената използваемост е за сметка на намалението на показателя в КОВИД структурите и ОАИЛ, където броят на леглата беше намален, както и в ПБ, РО и ННО поради намаление на преминалите болни.

2.3.2. Анализ на оперативната дейност

МБАЛ – Шумен е единственото лечебно заведение осигуряващо спешна хирургична, ортопедо-травматологична, акушеро-гинекологична, офталмологична и оториноларингологична помощ.

Анализът на оперативната дейност очертава следните тенденции:

- Преминалите пациенти през оперативните отделения през 2022 г. са 8 827 души и са с 586 повече спрямо предходната година;
- Оперираните болни са 5 428 или с 376 повече, отколкото през 2021 г., като увеличението е при всички без РО;
- Оперираните по спешност са 3252 срещу 3059 за 2021 година, т.е. 195 по-вече;
- Оперираните деца до 17 год. са 297, т.е. с 34 по-малко от 2021 година;
- Средният престой е скъсен за сметка на предоперативния;
- Следоперативният престой като цяло в болницата е скъсен. Удължен е само в ОАИЛ;
- Увеличен е общият брой операции – от 5 479 за 2021 г. на 6 421 за 2022 г., или с 942, но въпреки това показателят остава нисък спрямо годините преди пандемията;
- Увеличен е броят на много големите по обем и сложност операции, като има съществено нарастване при Очно отделение, ГО и ОТО. Тенденцията е обратна при големи, средни и малки операции в ОТО;
- Като цяло налице е подобрение при почти всички показатели, касаещи оперативната дейност.

Оперативната активност за лечебното заведение е намалена с 0,4%. Намалението е най-вече при РО и УРО, като значителното подобрение на този показател при ОЧНО, ГО и УНГ не може да компенсира отрицателния резултат за болницата.

2.4. ПРЕГЛЕД НА РИСКОВИТЕ ФАКТОРИ. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК.

2.4.1. Основни рискове и несигурности пред лечебното заведение, свързани с дейността и отрасъла, в който дружеството извършва тази дейност:

- Пандемията от коронавирус наложи редица мерки и ограничения и оказва съществен натиск върху цялата система на здравеопазването;
- Липса на кадри в системата и текучество на персонала, което води до нарушаване на професионалната приемственост;
- Риск от недофинансиране на основните медицински дейности, които лечебното заведение извършва по договори с РЗОК. При наблюдаваните инфлационни процеси и натиск за увеличение на възнагражденията на персонала, е жизнено необходимо увеличение на цените на клиничните пътеки;
- Недостатъчно субсидиране от Министерство на здравеопазването на дейностите, осъществявани от Спешно отделение, Първо вътрешно отделение по отношение лечението на туберкулозно болни пациенти и ТЕЛК;
- Увеличаване на броя на пациентите в тежко и критично състояние, респективно на разходите за лечението им;
- Недостатъчни средства за обновяване на медицинската апаратура и поддържане на материално-техническата база;
- Невъзможност за покриване на неотложни и непредвидени разходи поради липса на финансов резерв;
- Риск от конкурентен натиск от съществуващи лечебни заведения и от навлизане на нови участници в пазарния сегмент.

2.4.2. Рискове, свързани с макроикономическата среда

- Геополитическата ситуация около войната в Украйна остава силно нестабилна, с възможни значителни отрицателни ефекти за икономиката на ЕС и България. Съществен риск представлява евентуално допълнително ограничаване на вноса на енергийни суровини от Руската федерация в България и невъзможност за бърза замяна с доставки от други страни. Това би се отразило в по-ускорено нарастване на цените на енергоносителите и електроенергията и в нарушение на производствените процеси в основни търговски партньори.
- По-нататъшното развитие на пандемията от COVID-19 продължава да представлява риск и да оказва съществено въздействие върху дейността на дружеството. Въпреки че домакинствата и бизнесът до голяма степен се адаптираха към епидемичната ситуация, не е изключено темпото на заразяване отново да се ускори, да се появят още по-рискови за здравето варианти на вируса, което да доведе до засилване на натиска към лечебните заведения. Осигуряването на необходимите легла и персонал за лечението на нарастващия брой на болните с коронавирусна инфекция в определени моменти изисква сериозните усилия на всички, работещи в лечебното заведение. Друг риск, произтичащ също от пандемията, е свързан с въвеждане на нови ограничения в обществения живот и икономическата активност, които могат да доведат до нарушаване на глобалните вериги на доставки и производство;
- Риск от покачване на цените на основните материали и суровини над предвидените нива. Рисковете по отношение на инфлацията са свързани главно с динамиката на цените на международно търгуваните суровини и свързаните с тях вторични ефекти;
- Намаляване на броя на обслужваното население, респективно на приходите;
- Непрекъснато увеличение на минималната работна заплата и на минималния осигурителен доход, което предизвиква натиск за увеличение на всички основни работни заплати, създава допълнителна тежест върху разходите и води до невъзможност за изплащане на допълнителни възнаграждения и демотивация на персонала;

- Риск от допълнително затягане на паричната политика в отговор на покачващата се инфлация. По-ускорено нарастване на лихвените проценти може да повиши съществено разходите за обслужване на задълженията, което би ограничило възможностите на дружеството за развиване на нови дейности и инвестиции;
- Непрекъснато увеличение на другите разходи, ограничени възможности за намаляването им и за реализиране на икономии;
- Ограничена възможност на акционерите за инвестиции, както и на населението за плащания;
- Влошаване на икономическата конюнктура и наличие на голям брой неосигурени лица.

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск. Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовият инструмент ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва валутен риск, лихвен риск и ценови риск. Кредитният риск е рискът, че едната страна на финансовият инструмент ще причини финансова загуба на другата, в случай че не изпълни договореното задължение. Ликвидният риск е рискът, че дружеството би могло да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

От страна на ръководството на дружеството финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството (с изключение на определените с нормативен акт), цената на привлечените заеми и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

2.4.3. Валутен риск

Дружеството не е изложено на значим валутен риск, доколкото сделките на дружеството обичайно са деноминирани в български лева. То не поддържа валутна експозиция, деноминирана във валута, различна от националната валута.

2.4.4. Лихвен риск

Дружеството използва банкови кредити, чиито лихви се определят от общите икономически и финансови условия в страната. Ръководството на дружеството не счита, че съществуват допълнителни значими рискове от промяна в лихвените проценти извън общоприетите за съществуващата среда.

2.4.5. Ценови риск

Дружеството не е изложено на пряк ценови риск, защото неговите приходи са основно от Националната здравноосигурителна каса, като цените на услугите са регламентирани в Националния рамков договор.

Дружеството не притежава портфейлни инвестиции, както и няма практика да търгува с финансови инструменти.

2.4.6. Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от клиентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него. Около 72 % от приходите на дружеството за 2022 г. са от Националната здравноосигурителна каса. Събираемостта и концентрацията на другите вземания се контролират текущо.

Разплащателните операции на дружеството са съсредоточени в търговска банка, избрана след проведена процедура по Постановление № 127 на Министерски съвет от 27.05.2013 г. за допълнение на правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала, приет с Постановление № 112 на Министерския съвет от 2003 г.

2.4.7. Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Вътрешен източник на ликвидни средства за дружеството е основната му стопанска дейност. Външни източници на финансиране са банките. Дружеството прави финансово планиране, с което да посрещне изплащането на разходи и текущите си задължения за период от 30 дни. Това планиране изключва потенциалния ефект на извънредни обстоятелства, които не могат да се предвидят при нормални условия.

Дружеството осъществява постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и се стреми да поддържа оптимални наличности от парични средства, така че във всеки един момент да е в състояние да посрещне задълженията си.

2.5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ ДЕЛА

Към 31.12.2022 г. не са приключили следните съдебни дела:

1. Т.д. № 43/2020 г. на ШОС, заведено от МБАЛ-Шумен АД срещу НЗОК София чрез директора на РЗОК-Шумен за незаплатени надлимитни дейности за 2017 г. Делото е спечелено от МБАЛ-Шумен АД на първа и втора инстанции, като е обжалвано от НЗОК пред ВКС. Насрочено е заседание по допускане на жалбата пред ВКС на 15.02.2023 г. С Определение от 27.02.2023 г. ВКС не допуска касационно обжалване и оставя в сила решението по т.д. 43/2020 г. на ШОС, с което НЗОК е осъдена да заплати сума в размер на 145 027,00 лв. главница, ведно със законна лихва върху тая сума от 08.05.2020 г. до окончателно изплащане на сумата, както и разноски в размер на общо 19 946,23 лв.

2. Гр.д. 92/2021 г. на ШРС, заведено срещу МБАЛ-Шумен АД за лекарска грешка по чл.49 от ЗЗД. Искът е на стойнст 15 хил.лв. По делото е назначена съдебно-медицинска експертиза, която не е приключила в наша полза. Решението по това дело е изцяло в наша полза, но другата страна го е обжалвала и в момента се чака насрочване на ново дело пред ШОС.

3. Гр.д. 49/2021 г. на ШОС, заведено срещу МБАЛ-Шумен АД за лекарска грешка по чл. 49 от ЗЗД. Цената на иска е 70 хил.лв. Делото е приключило в ШОС в наша полза, другата страна го е обжалвала пред Апелативен съд Варна, където също е приключило в наша полза, но другата страна, недоволна от решенията, ги е обжалвала пред ВКС, където чакаме насрочване на дело за допускане.

4. Гр.д, 2751/2021 г. ШРС, заведено от МБАЛ-Шумен АД срещу лекар специализант, бивш служител на лечебното заведение, за сумата от 14 632,47 лв., представляваща обезщетение в размер на 12 767,06 лв. за частично неизпълнение на споразумение за обучение, с което ответникът е поел задължение след придобиване на специалност да продължи да работи в МБАЛ-Шумен АД за срок от 5 години и мораторна лихва в размер на 1 865,41 лв. Делото е приключило в ШРС в наша полза, като са ни присъдени 10 615,14 лв. главница, ведно с лихвата в размер на 1533,29 лв. Това решение е обжалвано от другата страна пред ШОС, който с Решение по в.гр.д. 247/2022 г. е потвърдил решението но първоинстанционния съд. Другата страна, недоволна от двете решения, ги е обжалвала пред ВКС и в момента се чака насрочване на дело за допускане на обжалване във ВКС.

5. Т.д. 80/2022 г. на ШОС като подпомагаща страна за лекарска грешка при лекуване на пострадал от ПТП. Делото е спряно до приключване на наказателното производство по ПТП.

3. ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТАТА, КЪМ КОЯТО Е СЪСТАВЕН ГОДИШНИЯТ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

През 2023 г. са сключени анекси към договорите от 2020 г. с РЗОК-Шумен за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни и клинични процедури и за извънболнична медицинска помощ за извършване на специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика" и за специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина" на адреса в гр. Нови пазар, които ще гарантират бъдещата дейност на дружеството.

С Министерството на здравеопазването е сключен договор за оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, за лечение на болни с туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК, за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ през периода на обявено извънредно положение поради епидемично разпространение на заразни болести или извънредна епидемична обстановка и за дейността, която лечебното заведение осъществява в отдалечен район.

На проведеното на 31.03.2023 г. извънредно общо събрание на акционерите е одобрена приетата от Съвета на директорите бизнес програма на дружеството за периода 2022 г. – 2024 г.

Няма настъпили други съществени събития след датата на баланса, които да изискват корекции или оповестяване в настоящия индивидуален отчет.

4. ДЕЙСТВИЯ В ОБЛАСТТА НА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

През 2022 г. дружеството не е извършвало научно-изследователска и развойна дейност.

5. НАЛИЧИЕ НА КЛОНОВЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

„МБАЛ-Шумен" АД не притежава клонове.

6. ИНФОРМАЦИЯ, ИЗИСКВАНА ПО РЕДА НА ЧЛ. 187"Д" И ЧЛ.247, АЛ.2 ОТ ТЗ

6.1. Информация по реда на чл. 187 „д" от ТЗ

През 2022 г. дружеството няма придобити или прехвърлени собствени акции. Акциите на дружеството са поименни, безналични. Всяка акция дава право на един глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и на ликвидационен дял, съразмерни на номиналната стойност на акцията. Прехвърлянето им се извършва с джиро и трябва да бъде вписано в книгата на поименните акционери, за да има действие спрямо дружеството. Акциите на „МБАЛ-Шумен" АД не се търгуват на фондови борси. „МБАЛ-Шумен" АД не притежава собствени акции.

6.2. Информация по реда на чл.247, ал.2 от ТЗ

6.2.1. Възнаграждения, получени общо през годината от членовете на Съвета на директорите

Начислените за 2022 г. и изплатените през годината възнаграждения на членовете на Съвета на директорите на МБАЛ-Шумен АД са както следва:

Име, презиме и фамилия	Длъжност в СД	Възнаграждения 2022 г. /лв./	
		Начислени	Изплатени
Лидия Младенова Георгиева	Председател на СД	25 987,50	25 650,00
Хатидже Доанова Стижарлиева	Зам.-председател на СД	25 735,85	25 398,35
Димитър Георгиев Костов	Изпълнителен директор	74 823,75	73 811,25
Общо за СД		**126 547,10**	**124 859,60**

6.2.2. Придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на Съвета на директорите през годината акции и облигации на дружеството

Членовете на Съвета на директорите не са придобивали, не притежават и не са прехвърляли акции или облигации на дружеството през 2022 г.

6.2.3. Права на членовете на Съвета на директорите да придобиват акции и облигации на дружеството

В устава на дружеството няма регламентирано право членовете на Съвета на директорите да придобиват акции и облигации на дружеството.

6.2.4. Участие на членовете на Съвета на директорите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети.

Членовете на Съвета на директорите, заедно и поотделно, не участват в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, не притежават повече от 25 % от капитала на друго дружество, не участват в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети.

6.2.5. Договори по чл. 240 „б" от ТЗ, сключени през годината

Членовете на Съвета на директорите на „МБАЛ-Шумен" АД или свързани с тях лица не са сключвали през 2022 г. договори с дружеството по чл. 240 б от Търговския закон.

6.2.6. Предстоящи сделки от съществено значение за дейността на дружеството

Няма предстоящи сделки от съществено значение за дейността на дружеството.

7. НЕФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ СЪГЛАСНО ЧЛ.28 И ЧЛ.29, АЛ.4 ОТ ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

Съгласно чл. 28 от Закона за публичните предприятия „МБАЛ – Шумен" АД следва да публикува нефинансова информация в съответствие с разпоредбите на закона, правилника за неговото прилагане и приложимото законодателство.

Нефинансовата информация МБАЛ-Шумен АД за 2022 г., включваща, съгласно чл.29, ал.4 от Закона за публичните предприятия, елементите от нефинансовата декларация по чл.48 от Закона за счетоводството, както и отчети за оценка на риска, човешките ресурси и трудовите отношения, устойчивостта, въздействието върху околната среда, сделките между свързани лица и отчет за членовете на управителните и контролни органи, включително отчет за тяхното възнаграждение, отчет за възложените задължения за извършване на обществени услуги и на целите на публичната политика, е изготвена като отделен документ към настоящия доклад и е неразделна част от него.

8. АНАЛИЗ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ФИНАНСОВИТЕ И НЕФИНАНСОВИТЕ ЦЕЛИ И ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЗАЛОЖЕНИТЕ В БИЗНЕС ПРОГРАМАТА НА ДРУЖЕСТВОТО ПОКАЗАТЕЛИ ЗА 2022 Г..

През 2022 г. се реализираха следните дейности в изпълнение на планираните финансови и нефинансови цели, заложени в приетата от Съвета на директорите и одобрена от Общото събрание на акционерите бизнес програма на дружеството:

8.1. Анализ на изпълнението на заложените финансови цели и отчет на достигнатите финансови показатели за 2022 г.

През годината са изпълнени следните финансови цели, заложените в бизнес програмата на дружеството:

• Увеличение на приходите от дейността чрез разкриване на нови дейности и стимулиране на резултатите от дейността.

Приходите от дейността на лечебното заведение за годината като цяло намаляват, но намалението е резултат на спрени през годината допълнителни плащания, свързани с пандемията от COVID-19. Приходите от реално извършена дейност се увеличават, в т.ч. увеличение бележат приходите от клинични пътеки, клинични и амбулаторни процедури по договор с РЗОК, както и приходите от медицински дейности по договор с Министерство на здравеопазването, изключвайки приходите за осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция.

През 2022 г. „МБАЛ-Шумен" АД възобнови лечението на пациенти с ендокринни заболявания, като през годината е назначен лекар със специалност „Ендокринология и болести на обмяната" на основен трудов договор. Лечебното заведение разполага с лекари със специалност „Вътрешни болести" на основен трудов договор и отговаря на изискванията на Наредба № 6/10.02.2005 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Ендокринология и болести на обмяната" (отменен). Дейността по специалност „Ендокринология и болести на обмяната" се осъществява във Второ Вътрешно отделение на адрес гр. Шумен, ул. Васил Априлов № 63.

Сключен е анекс към договора с РЗОК Шумен за изпълнение на клинични пътеки по специалност „Ендокринология и болести на обмяната". Реализираните допълнителни приходи от тази дейност за годината са в размер на 130 хил.лв.

През годината развитие получи и нова дейност в УНГ отделение – слухопротезиране. Отделението за лечение на ушно-гърлени болести е едно от най-добре работещите в страната УНГ отделения. Развитието на слухопротезирането доведе до повишаване на удовлетвореността на пациентите, качеството на работа и приходите на болницата. През годината са извършени 5 интервенции с обща стойност, заплатена от РЗОК за дейността по клиничната пътека и за вложените импланти в размер на 179 хил.лв.

Икономическият ефект от реализирането на проекта се изразява както в увеличение на приходите от медицински и други услуги и разширяване на възможностите за лечение на пациентите, така и в повишаване имиджа на лечебното заведение, като едно от малкото в провинцията, което извършва дейност по слухопротезиране.

• Противодействие на процесите на значително увеличение на разходите, контрол и мерки за оптимизирането им.

Намалението на разходите през годината е с 12,35 % и е по-малко от намалението на приходите, като усилията на ръководството са били насочени основно към мерки, целящи оптимизирането им.

През годината е извършван текущ контрол на продължителността на болничния престой, целящ намаление на разходите без да се нарушава диагностично-лечебният процес и качеството на медицинските услуги.

Въведено е обслужване в определени случаи на болните в Хирургично отделение от медицинските специалисти и санитарите от Урологично отделение.

Оптимизирани са графиците за ползване на отпуските през годината с цел начисление на по-малък размер на разходи за неползвани отпуски на персонала към края на годината.

Засилен е контролът за грешки, свързани с отчитането на извършената дейност по договора с РЗОК Шумен, оптимизирана е организационната структура и организацията на дейността в лечебното заведение.

- Въпреки незначителното увеличение на задълженията към доставчици – с 43 хил.лв. или с 2,21 %, дружеството няма просрочени задължения към 31.12.2022 г., което е една от изпълнените финансови цели, заложени в бизнес програмата.

Сравнителният анализ на достигнатите със заложените в бизнес програмата финансови показатели за 2022 г. е обобщен в следната таблица:

Финансови цели и показатели за изпълнение на бизнес програма през 2022 г.				
Финансови показатели	**2021**	**2022**	**2022**	**Степен на изпълнение**
	базова	**Бизнес програма**	**Отчет**	**Отчет-Бизнес програма**
Ефективност на разходите	1,0050	0,9741	0,9773	+0,0032
Задлъжнялост*	2,0561	2,5058	3,5920	+1,0862
Обща ликвидност*	0,7057	0,6289	1,1925	+0,5636

***Забележка:** Показателите Задлъжнялост и Обща ликвидност са изчислени на база на данните в Единната електронна форма за отчитане пред Министерство на здравеопазването (ЕЕФ), в която:
1. В Пасивите са включени финансиранията и приходите за бъдещи периоди;
2. В Краткотрайните активи са включени и разходите за бъдещи периоди;
3. В Краткосрочните пасиви са включени и провизиите за пенсии, финансиранията за текуща дейност и приходите за бъдещи периоди, а са изключени задълженията към Министерство на здравеопазването за получени субсидии за капиталови разходи, с които след усвояване и вписване в Търговския регистър ще се увеличи записаният капитал на търговското дружество.

- ***Коефициентът на ефективност на разходите*** се изчислява като отношение на приходите към разходите. През 2022 г. разходите на дружеството са повече от приходите му и стойността на коефициентът е под единица – 0,9773, т.е. с 1 лв. разходи през отчетния период са реализирани 0,9773 лв. приходи. Заложената в бизнес програмата стойност на показателя е 0,9741, което означава, че достигнатата стойност на показателя е с 0,0032 пункта по-добра от планираната.
- ***Коефициентът на задлъжнялост*** дава количествена характеристика на степента на финансовата независимост на дружеството от кредиторите и представлява отношение на пасивите към собствения капитал. През 2022 г. стойността на коефициента, изчислена на база на данните в Единната електронна форма за отчитане пред Министерство на здравеопазването, в която в стойността на пасивите са включени финансиранията и приходите за бъдещи периоди, е 3,5920 спрямо 2,5058, заложени в бизнес програмата. Отчетената по-голяма стойност на показателя е свързана с получените от Министерство на здравеопазването в края на годината субсидии за капиталови разходи в размер на 4 078 хил.лв., които са отчетени в пасива на баланса като задължение, с което след усвояването им и вписване в Търговския регистър в бъдеще ще се увеличи записаният капитал на дружеството.

- ***Коефициентът на обща ликвидност*** показва способността на дружеството да изплаща текущите си задължения с краткотрайните си активи и се изчислява като отношение на наличните краткотрайни активи на дружеството към краткосрочните му задължения. Показателят е изчислен на база на данните в Единната електронна форма за отчитане пред Министерство на здравеопазването, в която в стойността на краткотрайните активи са включени и разходите за бъдещи периоди, а в краткосрочните пасиви са включени и провизиите за пенсии, финансиранията за текуща дейност и приходите за бъдещи периоди, а са изключени задълженията към Министерство на здравеопазването за получени субсидии за капиталови разходи, с които след усвояване и вписване в Търговския регистър ще се увеличи записаният капитал на търговското дружество.

Стойността на показателя за 2022 г. е 1,1925, което означава, че с наличните си краткотрайни активи дружеството може бързо да покрие изцяло /119,25 %/ краткосрочните си задължения. Изпълнението на показателя е с 0,5636 пункта над заложената в бизнес програмата стойност от 0,6289.

8.2. Анализ на изпълнението на заложените нефинансови цели и отчет на достигнатите нефинансови показатели за 2022 г.

8.2.1. Заложената в бизнес програмата нефинансова цел, свързана с оптимизиране на болничната дейност в съответствие с динамиката на здравните потребности през 2022 г., е постигната.

Достигнатите нефинансови показатели за 2022 г. за изпълнение на целта са посочени и анализирани в т.2.3.1. Анализ на качествените показатели в настоящия доклад:

- Оптимизиране на броя на леглата

Заложеният в бизнес програмата показател е изпълнен. През 2022 г. броят на леглата е намален на 400, спрямо 426 легла за 2021 г., като към 31.12.2022 г. този брой е запазен.

- Увеличение на броя на преминалите болни

Показателят е изпълнен за 2022 г. Преминалите болни за 2022 г. са увеличени със 794, от 16 464 болни за 2021 г. на 17 258 за 2022 г.

- Намаление на средния престой

Средният престой е намален през 2022 г. с 1,05 дни – от 6,69 дни за 2021 г. на 5,64 дни за 2022 г.

8.2.2. Постигнато е и обновяване на медицинската апаратура.

Стойността на новопридобитата медицинска апаратура през 2022 г. е 705 хил.лв. спрямо 385 хил.лв. през 2021 г. По-подробна информация е представена в т.2.1.4. Активи от настоящия доклад.

8.2.3. Нефинансовата цел, свързана с персонала и формулирана като гарантиране и повишаване на качеството на медицинските услуги чрез поддържане на оптимален брой и подобряване на структурата на човешките ресурси, обучение, квалификация и повишаване на мотивацията на персонала, също е изпълнена в значителна степен.

По-подробен анализ на персонала е представен в т.2.2. Анализ на човешките ресурси, а на средната работна заплата – в т. 2.1.3.4. Средна месечна работна заплата от настоящия доклад.

Показателите, заложени в бизнес програмата са следните:

- Запазване на средносписъчния брой на персонала

Показателят е изпълнен. Средносписъчният брой на персонала за 2022 г. е 748 души спрямо 718 за 2021 г., т.е. е увеличен с 30 души.

- Усилия за подобряване на човешките ресурси

Показателят е изпълнен в значителна степен. Изпълнен е по отношение на броя на специализантите и броя на обученията и квалификациите, но не е изпълнен по отношение на подобряване на възрастовата структура на персонала.

- Увеличение на броя на специализантите

Броят на специализантите през 2022 г. е 34, спрямо 29 за 2021 г., т.е. е увеличен с 5 специализанти.

- Увеличение на относителния дял на персонала до 44 годишна възраст

Относителният дял на персонала до 44 годишна възраст за 2022 г. е 32,83 % спрямо 35,40 % за 2021 г., т.е. с 2,57 процентни пункта по-нисък спрямо предходната година, което налага полагане на по-големи усилия през следващите години за привличане на и стимулиране на млади и перспективни хора.

- Увеличение на броя на обученията и квалификациите

Показателят е изпълнен. Броят на обученията и квалификациите през 2022 г. е 32, спрямо 23 за предходната година.

- Увеличение на мотивацията на персонала чрез увеличение на средната брутна работна заплата

Показателят не е изпълнен. Увеличени са основните работни разплати на персонала, но средната месечна брутна заплата е намалена с 365 лв. /2 029 лв. за 2022 г. спрямо 2 394 лв. за 2021 г./ Причина за отчетеното намаление са доплащанията за работа с Ковид и по чл.5 от РЗОК, които персоналът получаваше през цялата 2021 г., докато за 2022 г. доплащанията за Ковид са до м.03, а по чл.5 – до м.04. Ако се изключат доплащанията, средната брутна работна заплата за 2022 г. е увеличена спрямо предходната година.

- Повишаване на удовлетвореността на пациентите от обслужването в болницата

Заложеният в бизнес програмата показател за увеличаване на удовлетвореността на пациентите при проведените редовни годишни анкети, е изпълнен. Пациентите, отговорили утвърдително на поставения въпрос дали са удовлетворени от болницата като цяло, при проведената през 2022 г. анкета, са 68 %, спрямо 63 % през 2021 г.

8.2.4. Социална политика, осигуряваща достъп до медицинска помощ извън обхвата на задължителното здравно осигуряване. Заложената в програмата цел е изпълнена през 2022 г. Лечебното заведение е сключило договор с Министерство на здравеопазването за медицински дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, с който гарантира достъп на неосигурени лица до спешната медицинска помощ и други дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

8.2.5. Целта, свързана с борбата с корупцията, също е постигната. През 2022 г. няма подадени жалби и сигнали за корупция.

8.2.6. Относно доброто корпоративно управление, дружеството е запознато и прилага националните стандарти за добро корпоративно управление.

8.2.7. Публичността и прозрачността на дейността също са изпълнена цел. Дружеството публикува тримесечни и годишни отчети и доклади за дейността си на сайта на Агенцията за публичните предприятия, която информация е публична и общодостъпна.

Обобщението на изпълнението на основните ключови показатели за изпълнение на нефинансовите цели за 2022 г., заложени в бизнес програмата, са представени в следната таблица:

Нефинансови цели и показатели за изпълнение на бизнес програма през 2022 г.		
1. Цели, произтичащи от стратегическата цел	**Показатели, заложени в Бизнес програмата**	**Отчет за степента на изпълнение на заложените показатели**
1.1. Оптимизиране на болничната дейност в съответствие с динамиката на здравните потребности	Оптимизиране на броя на леглата - намаление спрямо 2021 г. и запазване на настоящия брой легла	Показателят е изпълнен – намаление с 26 легла спрямо 2021 г. и запазване на леглата от 2022 г. /400 легла за 2022 г. спрямо 426 легла за 2021 г./
	Увеличение на броя на преминалите болни	Показателят е изпълнен – увеличение със 794 болни /17 258 за 2022 г. спрямо 16 464 за 2021 г./
	Намаление на средния престой	Показателят е изпълнен – намаление с 1,05 дни /5,64 дни за 2022 г. спрямо 6,69 дни за 2021 г./
1.2. Обновяване на медицинската апаратура	Увеличение на стойността на новопридобитата медицинска апаратура	Показателят е изпълнен – увеличение с 320 хил.лв. /705 хил.лв. за 2022 г. спрямо 385 хил.лв. за 2021 г./
1.3. Гарантиране и повишаване на качеството на медицинските услуги чрез поддържане на оптимален брой и подобряване на структурата на човешките ресурси, обучение, квалификация и повишаване на мотивацията на персонала	Запазване на средносписъчния брой на персонала	Показателят е изпълнен – увеличение с 30 работници и служители /748 за 2022 г. спрямо 718 за 2021 г./
	Увеличение на броя на специализантите, Увеличение на относителния дял на персонала до 44 години, Увеличение на броя на обученията и квалификациите	Показателят е изпълнен по отношение на броя на специализантите – увеличение с 5 броя специализанти /34 броя за 2022 г. спрямо 29 броя за 2021 г./ Изпълнен е и по отношение на броя на обученията – увеличение с 9 /32 броя за 2022 г. спрямо 23 броя за 2021 г./ Показателят не е изпълнен по отношение на относителния дял на персонала до 44 години – намаление с 2,57 процентни пункта - от 35,4 % за 2021 г. на 32,83 % за 2022 г.
	Увеличение на средната брутна работна заплата	Показателят не е изпълнен – Увеличени са основните работни разплати на персонала, но средната месечна брутна заплата е намалена с 365 лв. /2 029 лв. за 2022 г. спрямо 2 394 лв. за 2021 г./ Причина – през цялата 2021 г. има доплащания за работа с Ковид и по чл.5 от РЗОК, докато за 2022 г. доплащанията за Ковид са до м.03, а по чл.5 – до м.04. Ако се изключат доплащанията, средната брутна работна заплата за 2022 г. е увеличена спрямо предходната година.
	Повишаване на удовлетвореността на пациентите при проведените редовни годишни анкети	Показателят е изпълнен – увеличение на удовлетвореността на пациентите /Удовлетворените пациенти са 68% за 2022 г. спрямо 63 % за 2021 г./
1.4. Социална политика, осигуряваща достъп до медицинска помощ извън обхвата на задължителното здравно осигуряване	Сключване на договор с МЗ за медицински дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване	Показателят е изпълнен – с МЗ е сключен договор за медицински дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.
1.5. Борба с корупцията	Липса или намаление на броя на подадените жалби и сигнали за корупция	Показателят е изпълнен – през 2022 г. няма подадени жалби и сигнали за корупция.
1.6. Добро корпоративно управление	Прилагане на стандартите за добро корпоративно управление	Показателят е изпълнен – лечебното заведение прилага приложимите за дейността му текстове от Националния кодекс за корпоративно управлениение.
1.7. Публичност и прозрачност на дейността	Публикуване на тримесечни и годишни отчети и доклади за дейността	Показателят е изпълнен – дружеството публикува тримесечни и годишни отчети и доклади за дейността в АПП.

9. БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ И ИНВЕСТИЦИОНЕН ПЛАН НА ДРУЖЕСТВОТО ЗА 2023 Г.

И през 2023 г. лечебното заведение ще продължи да изпълнява своите стратегически цели и задачи:

- Подобряване на качеството и ефективността на диагностично-лечебния процес;
- Повишаване на технологичното ниво, подобряване на условията на труд и лечение;
- Кадрова политика, насочена към инвестиции в кадри и непрекъсната квалификация на персонала;
- Повишаване на икономическата ефективност от дейността с оглед гарантиране на финансова стабилност на дружеството;
- Повишаване на общата конкурентоспособност на лечебното заведение.

Стремежът на лечебното заведение е чрез технологичното обновление, подобряване на организацията, условията и качеството на дейността и повишаване на мотивацията на персонала, дружеството да предложи още по-качествени и ефективни здравни услуги, да повиши удовлетвореността на пациентите и да увеличи пазарния си дял на пазара на здравни услуги в област Шумен.

Бъдещото развитие на дружеството се гарантира от сключените с РЗОК – Шумен договори за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, клинични процедури, амбулаторни процедури, както и от предоставените на основание договор финансови средства по методика от МЗ.

9.1. СРЕДНОСРОЧНИ ФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ПЛАНИРАНИ РЕЗУЛТАТИ

Средносрочните финансови цели и планираните резултати на лечебното заведение са формулирани на база на определените общи финансови цели, които държавата си поставя като собственик и целят подобряване на финансовото състояние на дружеството чрез:

- постигане на капиталова ефективност;
- намаляване на финансовия риск;
- осигуряване на дивидентна доходност.

Средносрочните финансови цели на лечебното заведение са свързани гарантиране на финансовата му стабилност и включват:

- Увеличаване на приходите от дейността чрез разкриване на нови дейности и стимулиране на резултатите от дейността.

Предвид стратегическото значение на болницата за региона, стремежа на ръководството на лечебното заведение ще е да разкрива нови медицински дейности, съобразно здравните потребности на населението.

Резерви за увеличаване на дейността има за извършване на някои амбулаторни процедури, клинични процедури и клинични пътеки за продължително лечение.

- Разкриване на нова медицинска дейност по специалност „Ендокринология и болести на обмяната“

Настоящата програма предвижда разкриване в лечебното заведение на легла по специалност „Ендокринология и болести на обмяната”, което ще подобри достъпа на пациентите със захарен диабет от Област Шумен до болнична помощ. Проектът включва:

Определените потребности от легла по специалността съгласно Национална здравна карта, утвърдена с Решение № 361/29.05.2018 г. за Област Шумен са 13 бр. за първо ниво на компетентност и 1 бр. за второ ниво на компетентност. В лечебните заведения за болнична медицинска помощ в Област Шумен няма разкрити легла по специалност „Ендокринология и болести на обмяната”, което създава затруднения при лечението на пациенти с ендокринни заболявания (особено със захарен диабет) и болести на обмяната. Поради неблагоприятната демографска структура на населението е висока честотата на тези заболявания и като

придружаващи основното заболяване, като лечебните заведения разчитат на външни консултанти ендокринолози.

Поради социалната значимост на заболяванията, „МБАЛ-Шумен" АД възнамерява да възобнови лечението на пациенти с ендокринни заболявания, като е назначила лекар със специалност „Ендокринология и болести на обмяната" на основен трудов договор. Лечебното заведение разполага с лекари със специалност „Вътрешни болести" на основен трудов договор и отговаря на изискванията на Наредба № 6/10.02.2005 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Ендокринология и болести на обмяната" (отменен).

Дейността по специалност „Ендокринология и болести на обмяната" ще се осъществява във Второ Вътрешно отделение на адрес гр. Шумен, ул. Васил Априлов № 63.

Предвиждан брой легла за болнично лечение и нива на компетентност на съответните структури

Съгласно Правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на „МБАЛ-Шумен" АД Второ Вътрешно отделение на адрес гр. Шумен, ул. Васил Априлов № 63 разполага с 35 легла: 3бр. за специалност Клинична хематология, 6 бр. за Нефрология, 23 бр. за Кардиология и 3 бр. за продължително лечение по Кардиология. Предвижда се разкриване на 5 легла за специалност Ендокринология в рамките на съществуващите легла, като отделението ще разполага с по-малък брой легла за Нефрология, Кардиология и за продължително лечение по Кардиология (съответно 4 бр., 22 бр. и 1 бр.). Отделението отговаря на изискванията на първо ниво на компетентност по Наредба № 6/10.02.2005 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Ендокринология и болести по обмяната" (отменен).

- Разкриване на две отделения за продължително лечение - с 10 легла на адреса в гр. Нови пазар на мястото на част от терапевтично отделение и с 10 легла на адреса в гр. Шумен.

Здравната система е насочена основно към активно лечение на заболявания в острия стадий. Със задълбочаване на демографските процеси и увеличаване на дела на хроничните неинфекциозни заболявания все по-големи са потребностите от продължително лечение на пациенти, изискващи грижи и поддържане на задоволително телесно и психическо състояние.

Съгласно чл. 16 от Закона за лечебните заведения в многопрофилните болници за активно лечение могат да се откриват отделения за продължително лечение или рехабилитация. Тези отделенията могат да осъществяват дейност по специалности, по които лечебното заведение има разрешение да осъществява лечебната си дейност. В отделенията може да се осъществява лечебна дейност по различни специалности, ако те са с една и съща насоченост и ако не се нарушават правилата за асептика и антисептика.

Предвижда се в „МБАЛ-Шумен" АД да се открият две отделения за продължително лечение, които ще осъществяват дейност по специалности, по които лечебното заведение има разрешение да осъществява лечебната си дейност. Съгласно изискванията на Наредба №49 от 18.10.2010 г. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешния ред на лечебните заведения за болнична помощ и домовете за медико-социални грижи отделенията ще бъдат с различна насоченост:

1. Отделение за продължително лечение с терапевтична насоченост – с 10 легла на адреса на лечебното заведение в гр. Нови пазар.
2. Отделение с хирургична насоченост – с 10 легла на адреса на лечебното заведение в гр. Шумен.

В отделенията за продължително лечение ще се извършват дейности по продължаване лечението на пациенти, което в острата фаза на заболяването е осъществено в друго отделение на „МБАЛ-Шумен" АД или в друга болница за активно лечение. Разкриването на две структури ще даде възможност за осъществяване на лечебна дейност по различни специалности, ако те са с една и съща насоченост и без да се нарушават правилата за асептика и антисептика. В отделенията ще се осъществят продължителни грижи за лица, нуждаещи се от продължително възстановяване на здравето, и лица с хронични заболявания, изискващи грижи и поддържане на задоволително телесно и психическо състояние.

На територията на Област Шумен няма регистрирани хосписи или други лечебни заведения за болнична помощ с разкрити структури за продължително лечение, които да приемат болни, които имат нужда от продължително лечение и лекарско наблюдение или не могат да се обслужват сами. Налице са редица проблеми свързани с възстановяването на пациентите след инсулти, инфаркти или след тежки операции, при които се налага раздвижване. Отделенията ще бъдат в помощ на пациентите, които след приключване на активното лечение все още се нуждаят от ежедневно медицинско наблюдение и манипулации, които ще могат да получат срещу заплащане. Към момента отделение с терапевтична насоченост може да изпълнява съгласно изискванията на НРД МД 2020-2022г. само КП № 254 „Продължително лечение и ранна рехабилитация след острия стадий на исхемичен и хеморагичен мозъчен инсулт с остатъчни проблеми за здравето" като НЗОК заплаща болничен престой до 20 дни годишно на цена 80,00лв.

Към момента отделение с хирургична насоченост може да изпълнява съгласно изискванията на НРД МД 2020-2022г. само КП № 256 „Продължително лечение и ранна рехабилитация след оперативни интервенции с голям и много голям обем и сложност с остатъчни проблеми за здравето" като НЗОК заплаща болничен престой до 20 дни годишно на цена 119,79 лв.

Отделението за продължително лечение с терапевтична насоченост ще бъде разкрито чрез трансформиране на част от терапевтичното отделение на адреса на лечебното заведение в гр. Нови пазар. На адреса работят и отделения по нервни болести, физиотерапия и образна диагностика, както и клинична лаборатория.

За разкриването на Отделението за продължително лечение с хирургична насоченост са необходими средства в размер на 50 000 лв. за ремонтиране на 10-тия етаж на Хирургическия блок. На адреса в гр. Шумен работят отделения по хирургия, ортопедия и травматология, рехабилитация, образна диагностика и клинична патология, както и клинична лаборатория и микробиологична лаборатория.

При необходимост пациентите ще имат достъп до всички специалисти работещи в „МБАЛ-Шумен" АД.

- Развитие на нова дейност – слухопротезиране в УНГ отделение

Отделението за лечение на ушно-гърлени болести е едно от най-добре работещите в страна УНГ отделения, с амбиция за развитие на нова дейност – слухопротезиране. Използването му би довело до повишаване на удовлетвореността на пациентите, качеството на работа, приходите и финансовата стабилност на болницата.

Икономическият ефект от реализирането на проекта се изразява в увеличение на приходите от медицински и други услуги и разширяване на възможностите за лечение на пациентите, както и повишаване имиджа на лечебното заведение, като едно от малкото в провинцията, което извършва дейност по слухопротезиране.

- Резерви за увеличаване на дейността има за извършване на някои амбулаторни процедури, клинични процедури и клинични пътеки за продължително лечение.
- Откриване на нови пазарни ниши за дейности;
- Повишаване на качество на услугите като цяло;
- Комуникация с пациентите и реклама на дейността;
- Създаване на мотивация в персонала за подобряване на дейността, повишаване на квалификацията и увеличаване на интензивността и производителността на труда;
- Осъществяване на дейности, насочени към потребителите на медицинските услуги - подобряване отношението, грижите и вниманието към пациентите;
- Продажба на сгради с отпаднала необходимост – на бившето „ДЕКО" и Сграда Кухня, които в момента не се използват.

• Противодействие на процесите на значително увеличение на разходите, контрол и мерки за оптимизирането им чрез:

- Строга отчетност на преминалите болни и разходите за тяхното лечение, контрол на продължителността на болничния престой без да се нарушава диагностично-лечебният процес и качеството на медицинските услуги;

- Преговори с представителите на синдикатите по новия КТД за намаление на дните допълнителен отпуск
- Провеждане на процедури по ЗОП, в т.ч. и чрез Централния орган за покупки в сектор Здравеопазване чрез електронната система за закупуване на лекарствени продукти за нуждите на лечебните заведения, целящи постигане на по-добри условия за доставка на стоки и услуги;
- Оптимизиране на огранизационната структура и организацията на дейността на лечебното заведение;
- Изготвяне на общ график на специалистите по здравни грижи и санитарите на Хирургично отделение и Урологично отделение
- Изготвяне на план за реорганизация на дейността във време на епидемична обстановка

Във връзка с пандемията от COVID-19 е изготвен план за реорганизация на дейността на стационарните отделения при различни степени на епидемична натовареност с цел оказване на помощ и предпазване на пациентите, близките на пациентите и своя персонал от тази епидемия, обхванала целия свят и държавата ни.

- Оптимизиране на графиците за ползване на отпуските през годината;
- Засилен контрол на грешки, водещи до неплащане на клинични пътеки или налагане на санкции;
- Повишаване на икономическата ефективност от дейността с оглед гарантиране на финансова стабилност на дружеството;
- Постигане на положителен финансов резултат;
- Увеличение на собствения капитал;
- Намаляване на общия размер на задълженията;
- Намаление на просрочените задължения към доставчици и на общата сумата на задълженията към тях;
- Преустановяване на генерирането на големи загуби от дейността;
- Намаляване, макар и минимално, на натрупаните загуби от минали години.
- Финансова стабилност на лечебното заведение.

9.2. СРЕДНОСРОЧНИ НЕФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ПЛАНИРАНИ РЕЗУЛТАТИ

Средносрочните нефинансови цели и планираните резултати на лечебното заведение са формулирани на база на определените общи нефинансови цели, които държавата си поставя като собственик:

- подобряване на корпоративното управление с оглед повишаване на ефективността и подобряване на дейността;
- публичност и прозрачност на дейността;
- борба с корупцията;
- социална политика, осигуряваща достъп до медицинска помощ извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

Основните нефинансови цели, произтичащи от стратегическата цел включват:

1. Оптимизиране на болничната дейност в съответствие с динамиката на здравните потребности, в т.ч.:

- Оптимизиране на броя на леглата – намаляване спрямо 2021 г., когато бяха увеличени във връзка с пандемията от Ковид-19 и запазване на настоящия брой легла през останалия програмен период;
- Увеличение на броя на преминалите болни;
- Увеличение на използваемостта на леглата;
- Намаление на средния престой;

2. Обновяване на медицинската апаратура;

3. Гарантиране и повишаване на качеството на медицинските услуги чрез поддържане на оптимален брой и подобряване на структурата на човешките ресурси, обучение, квалификация и повишаване на мотивацията на персонала, в т.ч.:

- Запазване на средносписъчния брой на персонала;
- Усилия за подобряване на човешките ресурси
  - Увеличение на относителния дял на персонала до 44 годишна възраст;
  - Увеличение на броя на обученията и квалификациите;
  - Привличане на кадри с дефицитни специалности, назначаване на медицински специалисти в работоспособна и млада възраст. Осигуряването на възможност за специализация и квалификация на персонала цели подобряване на качеството и обема на предоставяните медицински услуги.

Със заповед РД-01-589/13.10.2020 г. „МБАЛ Шумен“ АД е одобрена да извършва дейности по клинично обучение на студенти по медицина и професионално направление „Здравни грижи“ и следдипломно обучение на лица с професионална квалификация „лекар“ по 23 специалности. Това позволява привличането на новозавършили лекари, желаещи да придобият тясна медицинска специалност.

На основа изграденото до момента и наличието на филиал на Медицинския университет гр. Варна в двора на болницата, „МБАЛ Шумен“ АД ще предприеме действия за придобиване на статут на университетска болница. Това ще допринесе за привличане на хабилитирани лица, а също и кариерно израстване на част от работещите в болницата.

- Рационално планиране и управление на човешките ресурси - осигуряване на достатъчно персонал за извършване на медицинските и логистични дейности, постоянно повишаване на квалификацията, провеждане на актуална социална политика.

- Увеличение на мотивацията на персонала чрез увеличение на средната брутна работна заплата и подобряване на условията на труд;
- Подобряване на качеството на диагностика и лечение.

За целта ще се осъществяват дейности, свързани с:

- Определяне на приоритетните проблеми в областта на качеството на медицинската помощ при активното въвличане на пациенти и персонал;

- Разработване и прилагане на програма за осигуряване и управление на качеството, включваща:

  - Обучение и квалификация на персонала;
  - Обсъждане на случаи на болни;
  - Периодичен анализ, ангажиращ целия медицински персонал, на организацията на работа и финансовия резултат;
  - Усъвършенстване и разработване на нови терапевтични алгоритми за клинично поведение при определени нозологични единици;
  - Създаване на система от критерии и показатели за оценка и управление на качеството;
  - Изучаване на удовлетвореността на пациентите от обслужването в болницата.

Като цяло дейността по осигуряването и управлението на качеството е насочена към повишаване на удовлетвореността на пациентите и по този начин дейността на болницата ще бъде ориентирана към основната фигура - ПАЦИЕНТА. Повишаването на ефективността на работата ще повиши и удовлетвореността на персонала, което ще бъде полезна мотивация за подобряване на медицинската дейност. Прилагането на концепцията за подобряване на качеството определено ще доведе и до снижаване на разходите, тъй като лошото качество по правило е свързано и с по-големи разходи и по-лоши финансови резултати.

Реализирането на поставените нефинансови цели е предпоставка за постигане на стратегическите цели на лечебното заведение:

- Подобряване на качеството и ефективността на диагностично-лечебния процес;
- Повишаване на технологичното ниво, подобряване на условията на труд и лечение;
- Кадрова политика, насочена към инвестиции в кадри и непрекъсната квалификация на персонала;
- Повишаване на общата конкурентоспособност на лечебното заведение.

Стремежът на лечебното заведение е чрез технологичното обновление, подобряване на организацията, условията и качеството на дейността и повишаване на мотивацията на персонала, дружеството да предложи още по-качествени и ефективни здравни услуги, да повиши удовлетвореността на пациентите и да увеличи пазарния си дял на пазара на здравни услуги в област Шумен.

9.3. ИНВЕСТИЦИОНЕН ПЛАН

Едни от основните проблеми на лечебното заведение са незадоволителното състояние на част от сградния фонд, амортизираната апаратура и невъзможността да се отделят достатъчно средства за ремонт и закупуване на нова такава. Необходимият финансов ресурс в редица случаи надхвърля възможностите на лечебното заведение, което налага формулиране на приоритети, мобилизиране на ресурс, търсене на алтернативни форми и източници на финансиране и изработване на инвестиционна програма.

Участията на държавата и на община Шумен в капитала на дружеството формират траен ангажимент и задължения в посока на финансиране на строително-ремонтни дейности и закупуване на нова диагностично-лечебна апаратура.

Основната цел на инвестиционните намерения на ръководството е гарантиране качеството на медицинските услуги, въвеждане на нови методи на диагностика и лечение, подобряване на битовите условия за пациентите и условията на труд на персонала с цел разширяване на продуктовия портфейл и пазарния дял на лечебното заведение и постигане на финансова стабилност.

Инвестиционният план на ръководството на лечебното заведение за периода 2022 – 2024 г. включва следните инвестиционни проекти:

- **Закупуване на видеоендоскопско оборудване за лапароскопска хирургия, необходимо за оперативната дейност на Хирургично отделение, на стойност 200 000 лв.**

Съществуващата към момента такава система е много стара, силно амортизирана, често аварира, което влошава качеството на извършваната медицинска дейност. От друга страна с новозакупената апаратура ще бъдат извършвани безкръвни операции чрез щадящи пациента модерни методи, при които се намаляват дните на хоспитализация и пациентите се възстановяват по-бързо.

Финансирането на оборудването е с капиталови средства от Община Шумен в размер на 100 000 лв. и собствени средства на дружеството в размер на 100 000 лв.

- **Изграждане на автоматична пожароизвестителна система в Хирургически блок на стойност 100 000 лв.**

Съгласно протокол за резултатите от комплексна проверка, извършена на основание чл. 125, ал.1, т.1 от ЗМВР, съществуващата пожароизвестителна система в Хирургически блок е в неизправно състояние и не обхваща всички помещения. В резултат компетентните органи са разпоредили да се възстанови изправността на автоматичната пожароизвестителна система, съгласно изискванията на чл. 28 от Наредба № 8121з-647 за ПНПБЕО.

За финансиране на изграждането лечебното заведение ще разчита на средства от Община Шумен в бюджета за 2023 г. в размер на 100 000 лв.

- **Закупуване на болнични легла и оборудване към тях на стойност 30 000 лв.,** за финансиране на закупуването на които дружеството ще разчита на останалите общини от областта.

- **Закупуване на интраоперативна невромониториращa система за хирургия на глава и шия за УНГ отделение на стойност 48 000 лв.**

Системата е предназначена за локализиране и мониториране на кранеални и периферни моторни и моторно-сензорни нерви и регистриране на ЕКГ активност по време на хирургични процедури. Използването и ще доведе до по-прецизно извършване на хирургични интервенции в областта на главата и шията.

Предвижда се финансирането на системата да бъде със собствени средства на лечебното заведение.

- **Изграждане на отоплителна система в Терапевтичен блок**

Сградата на Терапевтичния блок е една от двете основни големи сгради на лечебното заведение. Построена е през 50-те години на миналия век. Представлява масивна пететажна сграда /четири етажа + подземен етаж/ с разгърната застроена площ от 9120 кв. м.

Сградата се отоплява с електричество, което към настоящия момент е много скъпо и несъобразено с изискванията за енергийна ефективност. Освен това крие рискове от възникване на пожар от забравени включени ел. уреди. Има изградена стара неработеща инсталация за отопление с топлоенергия, която следва да се демонтира, защото 90% от радиаторите са ръждясали и пробити. Следва да се изгради нова отоплителна система, включваща абонатна станция, парокотелно помещение, закупуване и монтиране на котел.

Прогнозната стойност на проекта е 150 000 лв., като се предвижда 100 000 лв. да бъдат осигурени от Община Шумен, а останалите 50 000 лв. – от собствени средства на лечебното заведение.

- **Лечебното заведение планира да кандидатства през 2023 г. за финансиране от Българската банка за развитие по проект за дългосрочно финансиране на многопрофилни болници за активно лечение с разкрити Спешни отделения, които са обект на провежданата от държавата политика на оздравяване и развитие на болници със системно значение за регионите за придобиване на медицинска апаратура, пряко свързана с дейността на дружеството:**

- Закупуване на ангиограф, необходим за развитие на нови медицински дейности в областта на интензивната кардиология;
- Закупуване на нов апарат за компютърна аксиална томография, тъй като използваният към момента е остарял и амортизиран.

9.4. РЕМОНТНА ПРОГРАМА

Лечебното заведение има нужда от извършване на редица ремонтни дейности, тъй като като цяло базата и апаратурата са амортизирани, в редица отделения не е извършван ремонт през изминалите 15 години, условията за работа на персонала и лечение на пациентите са влошени.

В бизнес програмата са предвидени средства в размер на около 50 до 100 хил.лв. годишно за текущи неотложни ремонти основно на медицинска апаратура – перфузори, пациентни монитори, кръвно-газови анализатори и друга лабораторна апаратура, ЕКГ апарати, стерилизатори и други.

Извън текущите ремонти на медицинска апаратура и други дълготрайни материални активи е необходимо:

- Извършване на ремонтни дейности за подобряване условията на работа на работещите и на лечението на пациентите в лечебното заведение
- Изпълнение на строително-ремонтни и строително-монтажни дейности, свързани с реконструкция, модернизация, разширяване и обновяване на Спешно отделение по Оперативна програма „Региони в растеж" 2014 – 2020, приоритетна ос 4 „Регионална здравна инфраструктура".
- Извършване на строително-ремонтни дейности за обновяване на Операционен блок, Първо отделение по нервни болести, Ортопедотравматологично отделение и ОАИЛ.

В изброените отделения не е извършван ремонт през изминалите 15 години, условията за работа на персонала и лечение на пациентите са влошени, което налага спешно ремонтиране и подобряване на средата.

- Извършване на ремонтни дейности за пребазиране на администрацията на втори етаж на Терапевтичен блок

Във връзка с предстоящия ремонт на Спешно отделение по Оперативна програма „Региони в растеж" 2014 – 2020, административните кабинети, намиращи се на приземния етаж на Терапевтичен блок ще бъдат заети от помещения, включени към обновеното Спешно отделение. Поради това администрацията на болницата следва да се премести на втори етаж на Терапевтичен блок, като преди това бъде извършен ремонт на помещенията.

За съжаление дружеството не разполага с финансов ресурс да извърши необходимите ремонтни дейности със собствени средства.

В настоящата програма са включени следните по-големи ремонти, изпълнението на които ръководството счита за реалистично и наложително **през 2023 г. - 2024 г.:**

- **Ремонт на южния сектор на 11-ти етаж на Хирургически блок, където да бъде разкрито Отделение за продължително лечение с хирургична насоченост**

За разкриването на Отделение за продължително лечение с терапевтична насоченост е необходимо извършването на ремонт на част от 11-ти етаж на Хирургически блок на стойност 50 000 лв.

В Област Шумен няма разкрита структура за продължително лечение и е налице потребност от предоставяне на тази медицинска помощ. Малък е броят на разкритите легла към отделенията за активно лечение и те имат ниска използваемост поради основната насоченост на дейността към активното лечение и състоянията на спешност.

- **Лечебното заведение планира да кандидатства през 2023 г. за дългосрочно финансиране пред Българската банка за развитие по програмата за дългосрочно финансиране на многопрофилни болници за активно лечение с разкрити Спешни отделения, които са обект на провежданата от държавата политика на оздравяване и развитие на болници със системно значение за регионите за извършването на следните ремонтни дейности:**
- **Пребазиране на болничната аптека**

Към момента болничната аптека се намира в стара амортизирана сграда, отдалечена от основните два блока на лечебното заведение, което налага два пъти дневно медикаментите, предназначени за лечението на пациентите на болницата да бъдат превозвани до стационарните отделения със специален болничен транспорт, при което се ангажират допълнително работници за товарене, превозване, разтоварване. Сградата е нефункционално организирана, трудно достъпна и за превозните средства на доставчиците на лекарства и медицински изделия. Поддържането на изискуемите условия за съхранение на лекарствените продукти ангажира все повече усилия и ресурси. Към сградата е изградена пристройка, за която лечебното заведение заплаща наем на трето лице собственик.

В условията на Ковид пандемия става все по-трудоемко и неприемливо болничната аптека да остане там, където се намира към настоящия момент. Намерението на ръководството е тя да бъде пребазирана на приземния етаж и сутерена на Терапевтичен блок - източна част, като за целта е необходимо извършването на основен ремонт на помещенията за привеждането им в съответствие с нормативните изисквания за болнична аптека.

- **Ремонт на отоплителната система на Хирургически блок**

В заключение може да се обобщи, че в бъдещата дейност на болницата следва да се положат всички усилия, за да се осигури високо качество на извършваната медицинска дейност. Дейностите следва да бъдат насочени към осигуряване на подходяща структура, правилно протичане на всички процеси, извършвани в болницата и осигуряване на отлични резултати, свързани с удовлетвореността на пациентите и подобряване на тяхното здраве.

В хода на изпълнение на програмата могат да бъдат предприети допълнителни мерки или да се модифицират настоящите, предвид динамиката във факторите на външната среда.

07.04.2022 г.

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР:

/д-р ДИМИТЪР КОСТОВ/

„ МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ - ШУМЕН " АД

гр. Шумен ул."В. Априлов" 63 тел. 054 / 855 755, 800 733, факс 800 751, E-mail: mbal-shumen@ro-ni.net

НЕФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА „МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ – ШУМЕН“ АД – ГР. ШУМЕН ЗА 2022 Г.

Съгласно чл. 28 от Закона за публичните предприятия „МБАЛ – Шумен“ АД следва да публикува нефинансова информация, включваща, съгласно чл.29, ал.4 от същия закон, най-малко елементите от нефинансовата декларация по чл.48 от Закона за счетоводството, както и отчети за оценка на риска, човешките ресурси и трудовите отношения, устойчивостта, въздействието върху околната среда, сделките между свързани лица и отчет за членовете на управителните и контролни органи, включително отчет за тяхното възнаграждение, отчет за възложените задължения за извършване на обществени услуги и на целите на публичната политика.

Настоящата нефинансова информация е съобразена с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 29, ал. 4 от Закона за публичните предприятия и съдържа:

- Нефинансова декларация по чл. 48 от Закона за счетоводството, съдържаща информация в степен, необходима за разбиране на развитието, резултатите, състоянието на дружеството и въздействието на неговата дейност, отнасяща се до екологичните и социалните въпроси и въпросите, свързани със служителите, зачитането на правата на човека, борбата с корупцията и подкупите;
- Отчет за оценка на риска;
- Отчет за човешките ресурси и трудовите отношения;
- Отчет за устойчивостта и въздействието на околната среда;
- Отчет за сделките между свързани лица;
- Отчет за членовете на управителните органи, включително отчет за тяхното възнаграждение;
- Отчет за изпълнението на възложените задължения за извършване на обществени услуги и на целите на публичната политика.

Нефинансовата информация представлява неразделна част от годишния доклад за дейността на дружеството за 2022 г.

I. НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ ПО ЧЛ.48 ОТ ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО

1. ОПИСАНИЕ НА БИЗНЕС МОДЕЛА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

„МБАЛ – Шумен“ АД е единствената болница в Шуменска област, която предлага 24-часова висококвалифицирана медицинска помощ по следните медицински специалности: Вътрешни болести, Гастроентерология, Ревматология, Нефрология, Клинична хематология, Ендокринология и болести на обмяната, Пневмология и фтизиатрия, Кардиология, Педиатрия, Детска кардиология, Детска ревматология, Нервни болести, Инфекциозни болести, Анестезиология и интензивно лечение, Клинична токсикология, Хирургия, Детска хирургия, Гръдна хирургия, Неврохирургия, Ортопедия и травматология, Урология, Очни болести, Ушно-носно-гърлени болести, Акушерство и гинекология, Неонатология, Физикална и рехабилитационна медицина, Клинична лаборатория, Микробиология, Обща и клинична патология, Съдебна медицина, Образна диагностика, Трансфузионна хематология, Спешна медицина, Кожни и венерически болести.

Дружеството осъществява дейност на два адреса: в гр. Шумен, ул. «Васил Априлов» № 63 и в гр. Нови пазар, ул. «Христо Ботев» № 22.

Структура на «МБАЛ – Шумен» АД:

Структурата на „МБАЛ – Шумен” АД е изградена в съответствие с Наредба № 49/18.10.2010 г. на МЗ, на функционално-блоков принцип, както следва:

1. Консултативно-диагностичен блок;
2. Стационарен блок;
3. Административно-стопански блок.

Дружеството притежава изцяло едно дъщерно дружество и няма други дялови участия.

Консултативно-диагностичният блок /КДБ/ на адреса в гр. Шумен, ул. „Васил Априлов” №63 се състои от: Регистратура и информация; Кабинет Планов прием; Дежурен кабинет; консултативни кабинети; медико-диагностични лаборатории - Първа клинична лаборатория, Микробиологична лаборатория, с изследване на туберкулоза; отделения без легла - Първо отделение по образна диагностика, Отделение по хемодиализа, Отделение „Обща и клинична патология”, Отделение „Съдебна медицина”, Отделение по трансфузионна хематология.

Консултативно-диагностичният блок /КДБ/ на адреса в гр. Нови пазар, ул. „Христо Ботев” № 22 се състои от: приемно-консултативни кабинети; медико-диагностични лаборатории - Втора клинична лаборатория; отделения без легла - Второ отделение по образна диагностика.

Посочените структури са оборудвани с необходимите за тяхната консултативно-диагностична дейност консумативи, инструменти, пособия и апаратура.

Стационарният блок на адрес в гр. Шумен, ул. „Васил Априлов“ № 63 е с 360 легла, а стационарният блок на адрес в гр. Нови пазар, ул. „Христо Ботев“ № 22 разполага с 40 легла; общо легла за болницата през 2022 г. – 400 бр.

На адрес гр. Шумен, ул. „Васил Априлов” № 63 са разположени следните стационарни отделения: Първо вътрешно отделение; Второ вътрешно отделение; Отделение по педиатрия; Първо отделение по нервни болести; Инфекциозно отделение; Акушеро-гинекологично отделение; Неонатологично отделение; ОАИЛ; Операционен блок; Хирургично отделение; Ортопедотравматологично отделение; Урологично отделение; Отделение по ушно-носно-гърлени болести; Очно отделение; Отделение по кожни и венерически болести; Мултипрофилно спешно отделение; Първо отделение по физикална и рехабилитационна медицина.

На адрес гр. Нови пазар, ул. „Христо Ботев" № 22 са разположени следните стационарни отделения:Трето вътрешно отделение; Второ отделение по нервни болести; Второ отделение по физикална и рехабилитационна медицина.

В болницата осъществява дейност и единствената Трудово-експертна лекарска комисия /ТЕЛК/ в областта. МБАЛ разполага и с болнична аптека.

Някои от отделенията са единствени за целия регион: Спешно отделение, Неонатологично, Родилно, Урологично, Инфекциозно, Ушно-носно-гърлено, Ортопедотравматологично, Отделение по кожни и венерически болести, Отделение по трансфузионна хематология, Отделение по съдебна медицина, Трето вътрешно, в което се лекуват пациенти с туберкулоза.

Лечебното заведение оказва денонощна спешна и планова диагностично-лечебна и консултативна дейност на всички пациенти, на които е необходимо стационарно лечение.

«МБАЛ – Шумен» АД има сключен договор за оказване на болнична медицинска помощ с НЗОК по 217 клинични пътеки, 19 амбулаторни процедури и четири клинични процедури.

На електронната страница на болницата е представена информация за всички услуги и клинични пътеки, по които работи «МБАЛ – Шумен» АД, както и отделенията и структурите, в които се извършва диагностично-лечебната дейност.

Освен това в «МБАЛ – Шумен» АД се хоспитализират всички нуждаещи се от болнично лечение пациенти, независимо от здравноосигурителния им статус, което гарантира на всички жители не само на Шуменска област, но и от други области, които са потърсили болнична медицинска помощ, да я получат своевременно. Много често това води до генериране на загуби за лечебното заведение.

ОСНОВНА МИСИЯ, ПРИНЦИПИ И ЦЕЛИ НА ДРУЖЕСТВОТО

Мисията на „МБАЛ – Шумен" АД е чрез ефективно използване на наличните ресурси да подобрява здравето на пациентите. Лаконично е изразена в мотото: Да продължим радостта от живота заедно.

Визията за „МБАЛ – Шумен" АД е да бъде лечебно заведение, предлагащо високо качество на медицинските услуги, на базата наличието на висококвалифициран медицински персонал, модерна материална база и водещи медицински и информационни технологии.

Принципи на управление:

Цялостната дейност на болницата да бъде подчинена на целта за постигане на най-добри резултати за пациентите и обществото.

Управленските решения и действия да са подчинени на нормативните актове, регламентиращи дейността и възможностите за развитие на болницата.

Дейностите на болницата, които са в подкрепа на изпълнението на мисията и целите й да са с приоритетно значение пред персоналните интереси.

Управлението на лечебното заведение да бъде прозрачно, основано на факти и надеждна информация.

Управленските решения да подкрепят успешното постигане на стратегическите цели на болницата, на регионалната и националната здравна политика.

Ефективността се основава на оптималното използване на ресурсите, необходими за постигане на най-добрия резултат за пациента и болницата като цяло.

При управлението се използва системния подход. Постигането на целите на болницата зависи от взаимосвързани и взаимно зависими процеси, поради което те се управляват като система, като се отчита влиянието на всеки елемент на системата върху другите.

Целите на ръководството на дружеството са насочени към:

Гарантиране и непрекъснато повишаване на качеството на медицинските дейности и услугите в съответствие с медицинските стандарти:

- Развитие на потенциала на болницата за осъществяване на високоспециализирани медицински дейности в съответствие с потребностите на пациентите, стандартите за качество и постиженията на медицинската наука;
- Непрекъснато подобряване на основните и спомагателните процеси в болницата;
- Непрекъснато технологично и информационно развитие;
- Осъществяване на нововъведения и инвестиции в подкрепа на качеството на дейността и подобряване на резултатите.

Развитие на професионалната компетентност, удовлетвореността и мотивацията на персонала:

- Осигуряване на възможност за стимулиране на професионалното развитие в теоретична и практическа насоченост;
- Гарантиране на възможност за лична и професионална изява;
- Участие в управлението.

Гарантиране на финансова стабилност на лечебното заведение:

- Осигуряване на целесъобразно използване на материалните и финансовите ресурси с оглед постигане на най-добри резултати;
- Изпълнение на стандарта за финансово управление при гарантиране на интересите и правата на пациентите;
- Развитие на дейността съобразно здравните потребности, икономическите условия и стандартите за качество на медицинската дейност;
- Поддържане на положителен финансов резултат като необходимо условие за развитие на дейността, повишаване на качеството и мотивация на персонала;
- Изпълнение на инфраструктурни инвестиционни проекти.

2. ПОЛИТИКА ПО ЕКОЛОГИЧНИТЕ ВЪПРОСИ. ПОКАЗАТЕЛИ И РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ПОЛИТИКА.

Като част от управленската политика, ръководството се стреми към непрекъснато подобряване на практиката за екосъобразно поведение на дружеството. Политиката по екологичните въпроси е наложила изискването за отговорно поведение от целия персонал по отношение на правилното събиране, съхранение и транспортиране на опасните отпадъци и намаляване на риска при работа с тях. Стриктно се следи за осигуряване на защита на персонала и пациентите с цел недопускане разпространението на вътреболнични инфекции. Насърчава се използването на рециклирани канцеларски материали и консумативи, а където е възможно хартиеният носител се заменя с електронен.

Бизнес моделът на дружеството е ориентиран към минимизиране на отпадъците от дейността, разделното им събиране и предаване на лицензирани фирми за третиране и оползотворяване на отпадъци, с цел рециклиране на някои видове от тях. Дружеството притежава и експлоатира парен стерилизатор за автоклавиране на неопасните болнични отпадъци, които след това се депонират в общинското депо за отпадъци.

Политиката на ръководството цели да се сведе до минимум негативното въздействие върху околната среда и да се постигне устойчивост на енергийната ефективност, чрез пряко реализиране на енергийни спестявания /подмяна на осветителните тела с енергоспестяващи/; предстоящо изграждане на нова отоплителна система, което ще доведе до значителни икономии на топлоенергия и електроенергия.

В съответствие с изискванията на Закона за лечебните заведения «МБАЛ – Шумен» АД е изградило подходяща за своята дейност инфраструктура, позволяваща достъпност на пациентите и най-вече безопасност и безвредност на медицинската техника. Създадени са подходи и условия за съхранение и развитие на инфраструктурата, така че да може да посрещне по най-добрия начин потребностите на своите пациенти. В ежедневната работа се поддържа висока степен на хигиена на работните и спомагателните помещения.

Дейността на дружеството не е свързана с отделяне на преки и непреки емисии парникови газове в атмосферата.

Болницата не попада в защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии и НАТУРА 2000 и други специални закони по националното законодателство.

Дейността на дружеството не оказва пряко въздействие върху природните екосистеми.

Извършва се периодичен мониторинг на състоянието на природните ресурси с цел предотвратяване на замърсяване на водата, почвите и растителността, включително на показателите на околната среда в района на болницата.

В дружеството се изпълняват програми за управление на дейностите по отпадъците, което гарантира опазване на природните ресурси и здравето на хората.

В своята дейност дружеството изцяло се съобразява с разпоредбите относно дейностите по събиране и третиране на отпадъци на територията на лечебните заведения и активно си сътрудничи с контролните органи при решаване на проблеми, свързани с околната среда. «МБАЛ – Шумен» АД има сключен договор с регистриран от РИОСВ контрагент за транспортиране и третиране на опасни отпадъци.

3. ПОЛИТИКА ПО ОТНОШЕНИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ ВЪПРОСИ И ВЪПРОСИТЕ, СВЪРЗАНИ СЪС СЛУЖИТЕЛИТЕ. ПОКАЗАТЕЛИ И РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКАТА ЗА ПЕРСОНАЛА.

Най-ценната част от ресурсите на болницата е висококвалифицираният медицински персонал. Наситеността и ефективното използване на квалифицирания медицински и немедицински труд е в основата на конкурентоспособността на лечебното заведение. Болницата разполага с високовалифицирани лекари не само от всички основни клинични профили на медицината, но и много тясно профилирани специалности.

Всички работещи в дружеството са запознати с правата и задълженията, произтичащи от трудовите им договори. Разработен е Правилник за вътрешния трудов ред и персоналът е запознат с него. Във всеки трудов договор са заложени условията на трудовото правоотношение, а именно: основна работна заплата, продължителност на работното време, полагаем годишен платен отпуск, длъжност, срок на изпитване, срок на предизвестие при прекратяване на трудовото правоотношение. Разработени са типови длъжностни характеристики, които са утвърдеени от изпълнителния директор. Всеки служител при постъпването си получава своята индивидуална длъжностна характеристика срещу подпис.

Структура на персонала по възраст през 2022 г.:

Лекари

Болница	До 30 г.		31- 40 г.		41-50 г.		51- 60 г.		61-70 г.		Над 70 г.		Общо	
	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%
„МБАЛ-Шумен“ АД	27,5	16,1	18,25	11,3	20	12,4	50,5	31,2	34	21	11,8	7,3	162	100,00

Медицински специалисти

Болница	До 30г.		31- 40г.		41-50г.		51- 60г.		61-70г.		Над 70г.		Общо	
	брой	%	брой	%	брой	%	брой	%	брой	%	брой	%	брой	%
„МБАЛ-Шумен“ АД	54,50	17,11	26,25	8,24	88,25	27,71	90,25	28,33	55,25	17,35	4,0	1,26	318,50	100,00

Структура на персонала по категории през 2022 г.:

Година	Общ брой по щат	Висш медицински персонал		Висш немедицински персонал		Медицински специалисти		Друг персонал	
		Щат	Зает щат	Щат	Зает щат	Щат	Зает щат	Щат	Зает щат
2021	793,00	171,00	171,00	22,25	21,25	328,00	315,00	271,75	268,75
2022	767,50	181,25	180,25	23,75	23,75	318,50	318,50	244,00	244,00

Структура на персонала по пол през 2022 г.:

Категории	Мъже		Жени		Общо – бр.
	бр.	%	бр.	%	
Висш медицински персонал	72	44,44	90	55,56	162
Медицински специалисти	8	2,78	280	97,22	288
Санитари и болногледачи	5	2,87	169	97,13	174
Друг персонал	33	31,43	72	68,57	105

Има изготвени длъжностно и поименно щатни разписания с необходимия брой персонал за обезпечаване на дейностите в съответствие с утвърдените и действащи медицински стандарти.

В «МБАЛ – Шумен» АД има действащ колективен трудов договор, сключен с представителите на двете синдикални организации – КНСБ и КТ «Подкрепа». Синдикални представители участват в социалния диалог в дружеството и при определяне на началните основни работни заплати, подобряване условията на труда, полагащите се допълнителни отпуски, социалната и кадровата политика и др.

Управление на човешките ресурси

Възнаграждения

Разработени са Вътрешни правила за работна заплата, в които възнаграждението на служителите е съобразено с извършваните дейности. Структурата на трудовото възнаграждение се различава в рамките на организационната йерархия и зависи както от конкретната позиция, така и от личния принос на служителя за създаването на стойност в дружеството. За всички позиции предварително са дефинирани определени нива на възнаграждение. Индивидуалното възнаграждение е структурирано в тези рамки в зависимост от личния опит, умения, познания и представяне.

Формирането на работната заплата е двукомпонентно:

- Условно постоянна част – на основание на сключени трудови договори и действащи КТД и ВПРЗ се договарят основни работни заплати и допълнителни трудови възнаграждения – за стаж и професионален опит, за положен нощен труд, труд на национални празници, разположение, спешност, операционна, интензивна и анестезиологична работа и други специфични доплащания;

- Променлива част – това са допълнителни трудови възнаграждения над основното /ДВНО/, които са с променлив характер. Тази част изцяло зависи от индивидуалния принос за постигане на добри резултати в дружеството и е регламентирана в отделни приложения към Вътрешните правила за работна заплата.

Няма различия в заплащането по възраст и пол. Заплатите се определят от вида длъжност и се изплащат регулярно в пълен размер, без просрочия.

Социална политика

Ръководството на «МБАЛ-Шумен» АД счита, че социалната политика е важна предпоставка за повишаване на удовлетвореността на персонала. В тази връзка в подписания колективен трудов договор в дружеството е предвидено да се формира фонд СБКО в размер на 3 % от начислените средства за работна заплата. От тези средства, съгласно решение на общото събрание на пълномощниците в лечебното заведение, 10 % се заделят за социално и здравно подпомагане на работниците и служителите, а останалите 90 % се разпределят поравно между служителите, пропорционално на отработените дни, дните в платен годишен отпуск и дните във временна нетрудоспособност.

Извън средствата от фонд СБКО, лечебното заведение ежегодно сключва застраховка «Трудова злополука и Общо заболяване» на персонала за сметка на социалните разходи.

Професионално развитие и обучение

Дружеството е одобрено от министъра на здравеопазването да извършва дейности по клинично обучение на студенти по медицина, клинично обучение на студенти по спеациалиности от направление «Здравни грижи» - медицинска сестра и акушерка, следдипломно обучение на лица с професионална квалификация «лекар» по повечето медицински специалности, по които се работи в отделенията. Сключени са договори за обучение на специализанти с МУ – Варна и Тракийски университет – Стара Загора. През 2022 г. в «МБАЛ – Шумен» работят 27 лекари специализанти.

Отделно от това медицинския и немедицинския персонал посещава периодично курсова, семинари и участва в обучения за повишаване на квалификацията си. Лечебното заведение заплаща таксите за тези обучения.

Чрез обучението се дава възможност на перснонала непрекъснато да развива способностите и уменията си в зависимост от личните си нужди и в съответствие с квалификационното ниво, изисквано за съответната длъжност. Служителите участват в различни обучения и при промяна на нормативните актове и установените процедури, касаещи пряко тяхната работа. Целта е подобряване и усъвършенстване на знанията и уменията им при изпълнение на служебните задължения.

Трудоустрояване

На основание Наредбата за трудоустрояване, Наредбата за определяне на работните места, подходящи за трудоустрояване на лица с намалена работоспособност и чл. 315 от Кодекса на труда, всяка година в дружеството се изготвя списък на подходящите места и длъжности за трудоустроени лица. Списък се изготвя от комисия, определена от изпълнителния директор, в съответствие с процента, определен за отрасъла /хуманно здравеопазване – 10 % от щатната численост на персонала/.

Здравословни и безопасни условия на труда

В «МБАЛ – Шумен» АД дейността по здравословни и безопасни условия на труд е организирана съгласно нормативните изисквания. Учреден е комитет по условия на труд с паритетен брой представители на работниците и служителите и на работодателя. Комитетът провежда редовни периодични и извънредни заседания, които се протоколират.

Провеждат се регулярни лабораторни измервания на факторите на работната среда – микроклимат, шум, осветеност, йонизиращи лъчения и микробиологични изследвания на болнични повърхности.

Осигуряват се предпазно и работно униформено облекло, предпазни средства и хигиенни материали.

Провеждат се обучения, които целят да подобрят културата на безопасност на труда в организацията.

В ежедневната работа се поддържа висока степен на хигиена на работните и болничните помещения.

Ръководството на болницата има ангажимент за спазване на всички нормативни изисквания, свързани със ЗБУТ и целенасочен стремеж за предотвратяване на наранявания, заболявания и инциденти. При реализирането на политиката по осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд работодателят работи в тясно сътрудничество със службата по трудова медицина.

4. ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С ПРАВАТА НА ЧОВЕКА. ПОКАЗАТЕЛИ И РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА.

В своята фирмена политика «МБАЛ – Шумен» АД поставя на водещо място защитата на човешките права и недопускането на никакви форми на поведение, което накърнява достойнството и правата на отделната личност.

«МБАЛ – Шумен» АД не допуска проявление на никакви форми на дискриминация спрямо свои работници и служители, като изискванията към тях и задълженията им, определени в трудовите договори и длъжностните характеристики се основават единствено на изискванията на трудовото законодателство и колективния трудов договор. В дружеството има създадена и функционира комисия за недопускане на дискриминация на работното място.

В своята политика по наемане на работници и служители ръководството на лечебното заведение се води от принципа за равнопоставено третиране на всички кандидати, независимо от тяхната раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение и имуществено състояние.

Всички работници и служители на дружеството се съобразяват с йерархическата си подчиненост в рамките на установената вътрешна структура, като не допускат злоупотреби със служебното си положение, изразяващи се в оказване на натиск или тормоз под каквато и да е форма спрямо подчинените им служители.

«МБАЛ – Шумен» АД в качеството си на работодател, както и всички служители на дружеството, които поради естеството на служебните си задължения имат достъп до лични данни, спазват изискванията на Закона за защита на личните данни и не допускат разпространяването им по неправомерен начин.

Ръководството на дружеството е ангажирано със зачитане правата на човека във всички аспекти на дейността си, като особено внимание се отделя и на зачитане и спазване правата на пациентите.

В рамките на дейността на «МБАЛ – Шумен» АД не се допуска експлоатация на детски труд. Независимо от възможностите за полагане на труд от непълнолетни лица, предвидени в Кодекса на труда, естеството на работата на дружеството не позволява наемането на непълнолетни работници и служители.

5. ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С БОРБАТА С КОРУПЦИЯ И ПОДКУПИТЕ. ПОКАЗАТЕЛИ И РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА БОРБАТА С КОРУПЦИЯТА И ПОДКУПИТЕ.

«МБАЛ – Шумен» АД спазва и насърчава прилагането на действащото антикорупционно законодателство, като не се създават благоприятни за корупция и незаконосъобразни действия условия и се спазват норми на поведение, недопускащи прояви на корупция. Не се допуска персоналът да бъде поставян във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да се искат или приемат подаръци, услуги, пари или други облаги, които могат да повлияят на изпълнението на служебните задължения.

В изпълнение на антикорупционната политика са създадени следните документи, с които са запознати всички служители в лечебното заведение: Правила за приемане и разглеждане на предложения, сигнали и жалби; Вътрешни правила за реда за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма. На електронната страница на болницата в интернет е посочен начинът и имейл адресът, на който могат да се подават сигнали за корупционни практики в лечебното заведение.

В «МБАЛ-Шумен» АД е приет Етичен кодекс, който е задължителен за всички служители, работещи в лечебното заведение.

Съблюдават се правила за чисто дарителство или спонсорство за всеки отделен случай при условията на пълна прозрачност. Има разработени и внедрени вътрешни правила за получаване на дарения.

Разработени са и се прилагат вътрешни правила за реда за планиране и организация на провеждането на процедурите за обществени поръчки, както и за контрол на изпълнението на сключените договори.

През 2022 г. няма подадени жалби и сигнали за корупция.

6. ОСНОВНИ РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ЕКОЛОГИЧНИТЕ И СОЦИАЛНИТЕ ВЪПРОСИТЕ И ВЪПРОСИТЕ, СВЪРЗАНИ СЪС СЛУЖИТЕЛИТЕ, ЗАЧИТАНЕТО НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА, БОРБАТА С КОРУПЦИЯТА И ПОДКУПИТЕ.

Не са констатирани рискове, които да са оценени като значими с високо въздействие върху околната среда.

По отношение на въпросите, свързани с персонала, съществува съществен риск от липса на кадри в системата и текучество на персонала, което води до нарушаване на професионалната приемственост.

През последните години е налице изтичане на висококвалифициран лекарски персонал от болницата към доболничната помощ и други болници в големите градове на страната поради възможност за формиране на по-високи доходи и по-добра перспектива за кариерно развитие. Това води до необходимост от специалисти от определени специалности за обезпечаване на оптимален работен процес в съответствие с правилата за добра медицинска практика, медицинските стандарти и изискванията по клинични пътеки.

По отношение на рисковете, свързани със зачитането на правата на човека, е налице риск от неравнопоставеност при наемане на работа, основана на пол, раса, етническа принадлежност, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или други признаци. Ръководството на дружеството не допуска проявление на никакви форми на дискриминация спрямо свои работници и служители, като изискванията към тях и задълженията им, определени в трудовите договори и длъжностните характеристики се основават единствено на изискванията на трудовото законодателство и колективния трудов договор.

Рисковете, свързани с борбата с корупцията и подкупите, са основно от действия или поведения на отделни служители, които биха могли да бъдат възприети като активен или пасивен подкуп, или като нерегламентирано облагодетелстване. В тази връзка не се допуска служителите да бъдат поставяни във финансова зависимост или друга обвързаност от външни лица и организации, както и не се допуска нерегламентирано ползване на блага и активи.

II. ОТЧЕТ ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

1. Основни рискове и несигурности пред лечебното заведение, свързани с дейността и отрасъла, в който дружеството извършва тази дейност:

- Пандемията от коронавирус наложи редица мерки и ограничения и оказва съществен натиск върху цялата система на здравеопазването;
- Липса на кадри в системата и текучество на персонала, което води до нарушаване на професионалната приемственост;
- Риск от недофинансиране на основните медицински дейности, които лечебното заведение извършва по договори с РЗОК. При наблюдаваните инфлационни процеси и натиск за увеличение на възнагражденията на персонала, е жизнено необходимо увеличение на цените на клиничните пътеки;
- Недостатъчно субсидиране от Министерство на здравеопазването на дейностите, осъществявани от Спешно отделение, Първо вътрешно отделение по отношение лечението на туберкулозно болни пациенти и ТЕЛК;
- Увеличаване на броя на пациентите в тежко и критично състояние, респективно на разходите за лечението им;
- Недостатъчни средства за обновяване на медицинската апаратура и поддържане на материално-техническата база;
- Невъзможност за покриване на неотложни и непредвидени разходи поради липса на финансов резерв;
- Риск от конкурентен натиск от съществуващи лечебни заведения и от навлизане на нови участници в пазарния сегмент.

2. Рискове, свързани с макроикономическата среда

- Геополитическата ситуация около войната в Украйна остава силно нестабилна, с възможни значителни отрицателни ефекти за икономиката на ЕС и България. Съществен риск представлява евентуално допълнително ограничаване на вноса на енергийни суровини от Руската федерация в България и невъзможност за бърза замяна с доставки от други страни. Това би се отразило в по-ускорено нарастване на цените на енергоносителите и електроенергията и в нарушение на производствените процеси в основни търговски партньори.
- По-нататъшното развитие на пандемията от COVID-19 продължава да представлява риск и да оказва съществено въздействие върху дейността на дружеството. Въпреки че домакинствата и бизнесът до голяма степен се адаптираха към епидемичната ситуация, не е изключено темпото на заразяване отново да се ускори, да се появят още по-рискови за здравето варианти на вируса, което да доведе до засилване на натиска към лечебните заведения. Осигуряването на необходимите легла и персонал за лечението на нарастващия брой на болните с коронавирусна инфекция в определени моменти изисква сериозните усилия на всички, работещи в лечебното заведение. Друг риск, произтичащ също от пандемията, е свързан с въвеждане на нови ограничения в обществения живот и икономическата активност, които могат да доведат до нарушаване на глобалните вериги на доставки и производство;
- Риск от покачване на цените на основните материали и суровини над предвидените нива. Рисковете по отношение на инфлацията са свързани главно с динамиката на цените на международно търгуваните суровини и свързаните с тях вторични ефекти;
- Намаляване на броя на обслужваното население, респективно на приходите;
- Непрекъснато увеличение на минималната работна заплата и на минималния осигурителен доход, което предизвиква натиск за увеличение на всички основни работни заплати, създава допълнителна тежест върху разходите и води до невъзможност за изплащане на допълнителни възнаграждения и демотивация на персонала;
- Риск от допълнително затягане на паричната политика в отговор на покачващата се инфлация. По-ускорено нарастване на лихвените проценти може да повиши съществено разходите за обслужване на задълженията, което би ограничило възможностите на дружеството за развиване на нови дейности и инвестиции;

- Непрекъснато увеличение на другите разходи, ограничени възможности за намаляването им и за реализиране на икономии;
- Ограничена възможност на акционерите за инвестиции, както и на населението за плащания;
- Влошаване на икономическата конюнктура и наличие на голям брой неосигурени лица.

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск. Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовият инструмент ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва валутен риск, лихвен риск и ценови риск. Кредитният риск е рискът, че едната страна на финансовият инструмент ще причини финансова загуба на другата, в случай че не изпълни договореното задължение. Ликвидният риск е рискът, че дружеството би могло да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

От страна на ръководството на дружеството финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството (с изключение на определените с нормативен акт), цената на привлечените заеми и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

3. Валутен риск

Дружеството не е изложено на значим валутен риск, доколкото сделките на дружеството обичайно са деноминирани в български лева. То не поддържа валутна експозиция, деноминирана във валута, различна от националната валута.

4. Лихвен риск

Дружеството използва банкови кредити, чиито лихви се определят от общите икономически и финансови условия в страната. Ръководството на дружеството не счита, че съществуват допълнителни значими рискове от промяна в лихвените проценти извън общоприетите за съществуващата среда.

5. Ценови риск

Дружеството не е изложено на пряк ценови риск, защото неговите приходи са основно от Националната здравноосигурителна каса, като цените на услугите са регламентирани в Националния рамков договор.

Дружеството не притежава портфейлни инвестиции, както и няма практика да търгува с финансови инструменти.

6. Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от клиентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него. Около 72 % от приходите на дружеството за 2022 г. са от Националната здравноосигурителна каса. Събираемостта и концентрацията на другите вземания се контролират текущо.

Разплащателните операции на дружеството са съсредоточени в търговска банка, избрана след проведена процедура по Постановление № 127 на Министерски съвет от 27.05.2013 г. за допълнение на правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала, приет с Постановление № 112 на Министерския съвет от 2003 г.

7. Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Вътрешен източник на ликвидни средства за дружеството е основната му стопанска дейност. Външни източници на финансиране са банките. Дружеството прави финансово планиране, с което да посрещне изплащането на разходи и текущите си задължения

за период от 30 дни. Това планиране изключва потенциалния ефект на извънредни обстоятелства, които не могат да се предвидят при нормални условия.

Дружеството осъществява постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и се стреми да поддържа оптимални наличности от парични средства, така че във всеки един момент да е в състояние да посрещне задълженията си.

III. ОТЧЕТ ЗА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ И ТРУДОВИТЕ ОТНОШЕНИЯ

Човешките ресурси са най-важните активи на едно лечебно заведение и решаващ фактор за усъвършенстването и успеха му, но същевременно са най-трудни за регулиране и за управление. Без целенасочено управление на човешките ресурси в болницата не може да се очаква нито удовлетворяване на потребителите на болничните продукти, нито осъществяване на интересите на нейния персонал. Човешките ресурси имат стратегическо значение не само за актуалното състояние, но и за техния потенциал и възможности за развитие.

Сравнителните данни за движението на персонала на лечебното заведение за периода 2021-2022 год. са отразени в таблицата по-долу:

Година	Средно списъчен брой	Общ брой		Висш медицински персонал		Висш немедицински персонал		Медицински специалисти		Друг персонал	
		Щат	Зает щат	Щат	Зает щат	Щат	Зает щат	Щат	Зает щат	Щат	Зает щат
2022	748	767,50	766,50	181,25	180,25	23,75	23,75	318,50	318,50	244,00	244,00
2021	718	793,00	776,00	171,00	171,00	22,25	21,25	328,00	315,00	271,75	268,75

Анализът на данните показва намаление на общия щат през 2022 год. с 25,50 щатни длъжности или с 3,32 % спрямо 2021 год., причина за което е засилващата се тенденция към постоянно намаляване броя на лекарите и медицинските сестри в страната. Професията губи своята привлекателност, нараства броят на желаещите да се реализират професионално извън пределите на страната. Значителна част от специалистите по здравни грижи се ориентират към по-добре платени и по-престижни професии. Все по-ясно се очертава нуждата от ново отношение към управление на текучеството при медицинските специалисти, като се анализират и прецизират многобройните проблеми в професионалното им развитие.

Броят на заетите щатни длъжности през 2022 г. е 766,50, спрямо 776,00 за 2021 г. Намалението е с 9,5 броя или с 1,22 % и се дължи на освобождаване на лица в пенсионна възраст и назначаването им на трудови договори по чл. 114 от КТ с цел намаляване на разходите за персонала. Друга причина за намаляване броя на персонала е прекратяване на трудовите правоотношения в края на 2022 год. на част от наетия персонал, нужен на лечебното заведение за справяне с Ковид пандемията.

Средносписъчният брой на персонала за 2022 г. се увеличава с 30 души до 748 спрямо 718 за 2021 г.

Възрастовата структура на персонала на лечебното заведение се запазва стабилна с постоянна тенденция към застаряване. В тази насока трябва да бъде разработена стратегия за привличане и стимулиране на млади и перспективни хора.

Възрастова структура на персонала	2022 г.	2021 г.
до 25 години	7,27 %	8,57 %
26-35 години	12,78 %	12,65 %

36-44 години	12,78 %	14,18 %
45-54 години	31,20 %	30,82 %
55-64 години	26,82 %	27,45 %
над 65 години	9,15 %	6,33 %
Общо:	100,00 %	100,00 %

Някои от причините за това са:

- общата тенденция в цялата страна за застаряване на населението, в частност на медицинските кадри;
- повечето от новозавършилите лекари и част от медицинските професионалисти по здравни грижи търсят реализация в чужбина или в болници в столицата и големите градове на страната;
- увеличената възраст, при която се придобива право на пенсия;
- намаляващ брой лица, обучаващи се за медицински специалисти и постъпващи след завършване на образованието си в болницата;
- по-добри условия на труд и по-високо заплащане, предлагани от конкурентни лечебни заведения в града, които привличат по-младите кадри, вкл. и от вече работещите в «МБАЛ-Шумен» АД;

Най-голям е делът на служителите на възраст между 45 и 54 години – 31,20 %, 26,82 % от служителите в лечебното заведение са на възраст между 55 и 64 години, 12,78 % са на възраст между 36 и 44 години,12,78 % са на възраст между 26 и 35 години, 7,27 % - до 25 години и 9,15 % са на възраст над 65 години.

Съотношението на лекарите на основен трудов договор по пол и възрастови групи към 31.12.2022 год. е отразено в следната таблица:

Лекари на основен трудов договор	**Общо**	**Мъже**	**Жени**
до 35 години	40	20	20
35-44 години	11	6	5
45-54 години	25	10	15
55-64 години	57	21	36
над 65 години	29	15	14
Общо:	**162**	**72**	**90**

От една страна високата възраст на персонала е гаранция за натрупан професионален опит и рутина, но от друга страна представлява опастност от намаляване и отпадане по естествен път на квалифицираните медицински кадри в относително кратки срокове и достигане до състояние на траен кадрови дефицит. Предвид факта, че 57 лекари от общо 162 са между 55 и 64-годишна възраст, а 29 от лекарите са над 65-годишна възраст, налице е риск този недостиг да настъпи рязко и да предизвика кадрова криза.

Броят на персонала, работещ на основен трудов договор към 31.12.2022 г. в лечебното заведение, е 729 души. Разпределението му по категории персонал и по пол е представено в следната таблица:

Категории персонал / Пол	**Мъже**	**Жени**	**Общо**
Висш медицински персонал	72	90	**162**

Медицински специалисти	8	280	**288**
Санитари и болногледачи	5	169	**174**
Друг персонал	33	72	**105**
Общо	**118**	**611**	**729**

Преобладава делът на жените, който е 83,81 %, а делът на мъжете е 16,19 %, което е свързано със спецификата на професиите медицинска сестра, акушерка, лаборант.

Към 31.12.2022 г. броят на щатните лекарски длъжности в лечебното заведение е 181,25 и заетите длъжности са 180,25 т. е. 99,45 % от щата на висшия медицински персонал е зает.

Заетите лекари физически лица към 31.12.2022 год. са 187 бр., от които 162 бр. са на основен трудов договор спрямо 178 бр. заети лекари физически лица, от които 154 броя са заетите лекари на основен трудов договор към 31.12.2021 год. Това показва, че имаме увеличение на работещите лекари.

Длъжностите, заети от лекари на основен трудов договор с придобита специалност са 118, от които заети от лекари с една специалност са 92, а 26 са с две и повече специалности. Длъжностите, заети от лекари без специалност са 44 в т.ч. 34 лекари, които специализират в момента.

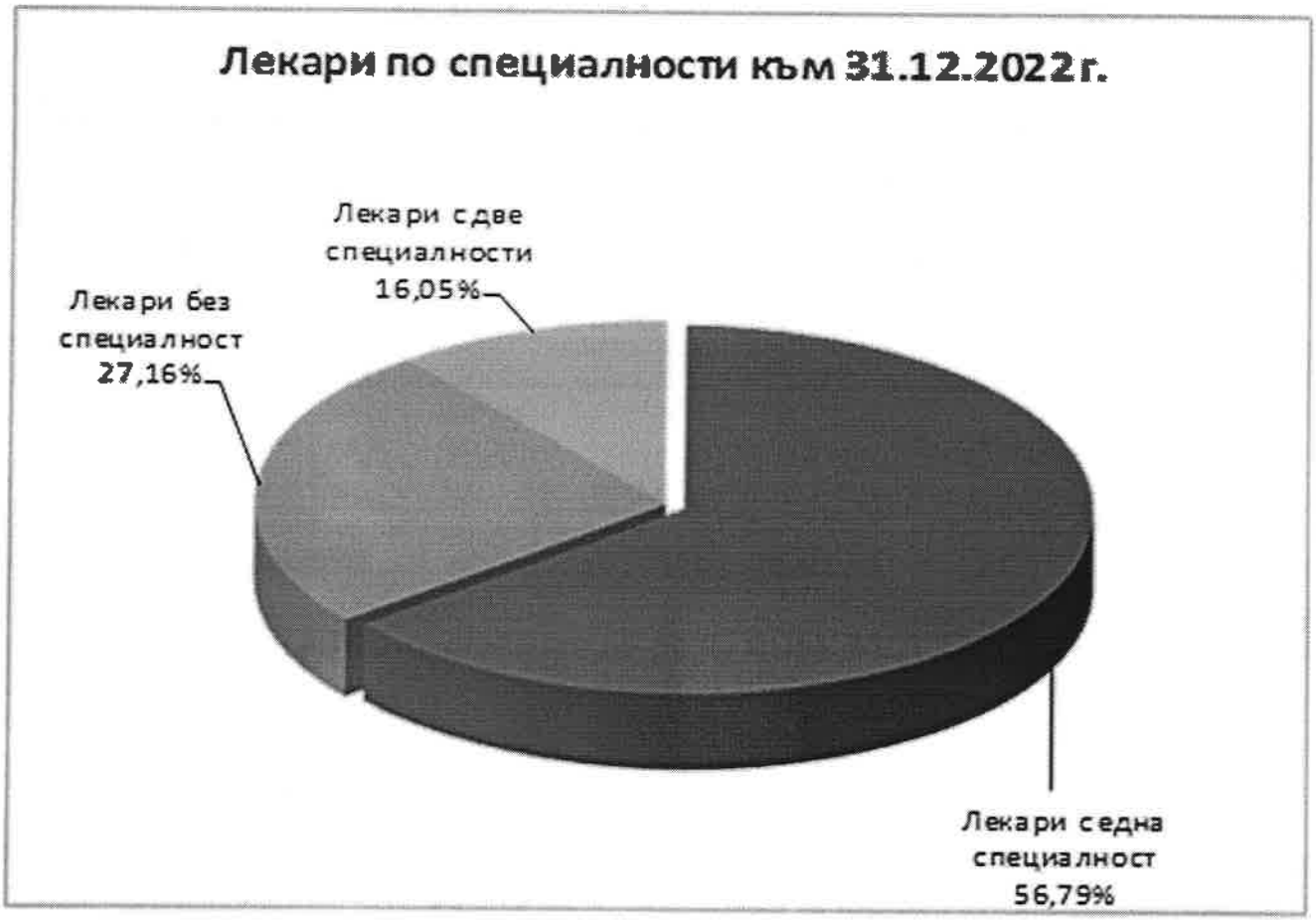

В структурно отношение 72,84 % от висшия медицински персонал е с придобита специалност, а 27,16 % е без специалност.

Лекарите с една призната специалност са 65,46 % от общия брой заети лекарски длъжности, а лекарите с две и повече специалности са 26 длъжности, т.е. 14,42 % от общи брой заети лекари или 22,03 % от общия брой на лекарите с придобити специалности.

Лекарите с призната специалност, работещи на основен трудов договор по съответната специалност към 31.12.2022 год. са 162 души, т.е. 89,38 % от общия брой лекарски длъжности по щат. Лекарите с две и повече специалности са 26, т.е 14,34 % от лекарските длъжности по щат.

В „МБАЛ-Шумен“ АД се изпълнява програма за специализация и продължително обучение на персонала. Броят на специализиращите първа специалност лекари е 33 или 75,00 % от общия брой на лекарите без придобита специалност. Един лекар специализира втора специалност - Кардиология.

„МБАЛ-Шумен“ АД е привлекателна като база за специализация на лекари от други градове и области.Със Заповед РД-01-589/13.10.2020 год. болницата е одобрена да извършва дейност по обучение на студенти по медицина и професионално направление «Здравни грижи», следдипломно обучение на лица с професионална квалификация «лекар» по 23 специалности за срок от 5 години.

Сравнителните данни за лекарите специализанти в лечебното заведение за периода 2021 -2022 г. са отразени в таблицата:

Специалности по които се провежда специализацията	Физически лица лекари специализанти на основен трудов договор					
	2021 год.			2022 год.		
	Общо	I-ва специалност	II-ра специалност	Общо	I-ва специалност	II-ра специалност
ОБЩО:	**29**	**28**	**1**	**34**	**33**	**1**
Ушно-носно-гърлени болести	1	1		2	2	
Клинична микробиология	1	1		1	1	
Вътрешни болести	1	1		1	1	
Пневмология и фтизиатрия	2	2		1	1	
Анестезиология и интензивно лечение	1	1		2	2	
Урология	1	1		1	1	
Физикална и рехабилитационна медицина	1	1		1	1	
Неонатология	1	1		1	1	
Инфекциозни болести	1	1		1	1	
Хирургия	1	1		1	1	
Педиатрия	2	2		3	3	
Кардиология	4	3	1	3	2	1
Нервни болести	2	2		3	3	
Ортопедия и травматология	2	2		2	2	
Кожни и венерически болести	3	3		3	3	
Ревматология	1	1		1	1	
Акушерство и гинекология	2	2		1	1	
Клинична лаборатория				1	1	
Образна диагностика	2	2		3	3	
Нефрология				1	1	
Клинична патология				1	1	

Анализът на данните показва увеличаване на броя на специализантите, които специализират първа специалност в «МБАЛ-Шумен» АД през 2022 год. спрямо предходната

2021 година с 5 лица. Зачислени са лекари специализиращи по специалност Нефрология - 1 лекар, Ушно-носно-гърлени болести – 1 лекар, Нервни болести – 1 лекар, Образна диагностика – 1 брой, Клинична патология – 1 бр., Клинична лаборатория – 1 брой и Педиатрия – 1 бр. През 2022 год. един лекар специализант по специалност »Пневмология и фтизиатрия» се прехвърли да специализира специалност «Анестезиология и интензивно лечение. Двама от лекарите специализанти се дипломираха успешно по специалност «Кардиология» и «Акушерство и гинекология».

Това се дължи от една страна на либерализиране на реда и условията за придобиване на специалности в системата на здравеопазването, въведен с Наредба № 1/22.01.2016 год., а от друга страна на успешната акредитация на отделенията на лечебното заведение по отношение възможностите за обучение на студенти и специализанти, която направи възможно зачисляването за съответна специализация на работещите в тях млади лекари без специалност, както и привличането на новозавършили лекари, желаещи да специализират.

Към 31.12.2022 год. легловия фонд е 400 легла, при което един лекар обслужва средно 2,22 легла.

„МБАЛ-Шумен" АД не разполага с лекари специалисти по Ендокринология и Съдова хирургия и изпитва траен недостиг на лекари специалисти по следните специалности: Анестезиология и интензивно лечение, Гастроентерология, Нефрология, Образна диагностика, Неонатология, Инфекциозни болести и Ревматология. Нещо повече, малкото работещи към момента в лечебното заведение специалисти по тези специалности са в предпенсионна или в пенсионна възраст.

Възможността да бъдат осигурени необходимите специалисти е силно ограничена от следните фактори:

- работата в болничните лечебни заведения е по-непредпочитана, тъй като там за разлика от извънболничната медицинска помощ трудът е интензивен, работи се на денонощен график, полога се много нощен и извънреден труд за лечение на пациенти по спешност в критично или запуснато състояние, сериозно натоварване;
- трудовите възнаграждения в болницата са по-ниски от възможностите за формиране на доходи в извънболничната медицинска помощ;
- по-леки условия на работа/липсата на спешност и болни с тежки усложнения/ и по-високото заплащане в конкурентните лечебни заведения в града.

Към 31.12.2022 год. броят на щатните длъжности на медицинските специалисти в лечебното заведение е 318,50, а заетите длъжности са 318,50, т.е. 100,00 % от щата на медицинските специалисти е зает.

Заетите медицински специалисти физически лица са 323 души, а 288 души са на основен трудов договор. От общия брой медицински специалисти, работещи в лечебното заведение, 45 имат образователно - квалификационна степен бакалавър или магистър, като 26 са магистри по специалността „Управление на здравните грижи", 1 е магистър по специалността „Обществено здравеопазване", 15 – бакалаври по специалността „Управление на здравни грижи". В операционен блок една медицинска сестра притежава образователно - квалификационна степен магистър по специалност "Операционна и превързочна техника" и една притежава образователно - квалификационна степен магистър по специалност „Анестезиология и интензивни грижи".

Съотношението на медицинските специалисти на основен трудов договор по пол и възрастови групи към 31.12.2022 год.

Медицински специалисти на основен трудов договор	**Общо**	**Мъже**	**Жени**
до 35 години	69	2	67
35-44 години	33	2	31

45-54 години	90	2	88
55-64 години	61	1	60
над 65 години	35	1	34
Общо:	**288**	**8**	**280**

Както при лекарите, така и при професионалистите по здравни грижи основният дял от медицинските специалисти – 151 бр., са на възраст от 45 до 64 години, като голяма част от тях са работещи пенсионери или предстои да се пенсионират.

През 2022 година са назначени 15 броя медицински специалисти дипломирани в Медицинския колеж към МУ-Варна и това „подмлади" състава на медицинските специалисти в лечебното заведение, а част от специалистите в пенсионна възраст напуснаха.

Медицинските специалисти по здравни грижи на основен трудов договор по специалности към 31.12.2022 година са представени в таблицата по-долу:

Медицински специалисти на основен трудов договор	**Брой**
Акушерки	33
Медицински сестри	212
Фелдшери	1
Медицински лаборанти	21
Рентгенови лаборанти	10
Рехабилитатори	9
Масажисти	1
Помощник- фармацевти	1
Общо	**288**

Съотношението на броя на лекарите към медицински специалисти е 1:2 и не се променя съществено спрямо предходната година.

При такава структура на медицинския персонал е възможно осигуряване на високоспециализирано и квалифицирано медицинско обслужване от най-съвременно ниво.

IV. ОТЧЕТ ЗА УСТОЙЧИВОСТТА И ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

«МБАЛ-Шумен» АД следва политика за отговорно отношение към проблемите на околната среда.

Като част от управленската политика, ръководството се стреми към непрекъснато подобряване на практиката за екосъобразно поведение на дружеството. Политиката по екологичните въпроси е наложила изискването за отговорно поведение от целия персонал по отношение на правилното събиране, съхранение и транспортиране на опасните отпадъци и намаляване на риска при работа с тях. Стриктно се следи за осигуряване на защита на персонала и пациентите с цел недопускане разпространението на вътреболнични инфекции. Насърчава се използването на рециклирани канцеларски материали и консумативи, а където е възможно хартиеният носител се заменя с електронен.

Бизнес моделът на дружеството е ориентиран към минимизиране на отпадъците от дейността, разделното им събиране и предаване на лицензирани фирми за третиране и

оползотворяване на отпадъци, с цел рециклиране на някои видове от тях. Дружеството притежава и експлоатира парен стерилизатор за автоклавиране на неопасните болнични отпадъци, които след това се депонират в общинското депо за отпадъци.

Политиката на ръководството цели да се сведе до минимум негативното въздействие върху околната среда и да се постигне устойчивост на енергийната ефективност, чрез пряко реализиране на енергийни спестявания /подмяна на осветителните тела с енергоспестяващи/; предстоящо изграждане на нова отоплителна система, което ще доведе до значителни икономии на топлоенергия и електроенергия.

В съответствие с изискванията на Закона за лечебните заведения «МБАЛ – Шумен» АД е изградило подходяща за своята дейност инфраструктура, позволяваща достъпност на пациентите и най-вече безопасност и безвредност на медицинската техника. Създадени са подходи и условия за съхранение и развитие на инфраструктурата, така че да може да посрещне по най-добрия начин потребностите на своите пациенти. В ежедневната работа се поддържа висока степен на хигиена на работните и спомагателните помещения.

Дейността на дружеството не е свързана с отделяне на преки и непреки емисии парникови газове в атмосферата.

Болницата не попада в защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии и НАТУРА 2000 и други специални закони по националното законодателство.

Дейността на дружеството не оказва пряко въздействие върху природните екосистеми.

Извършва се периодичен мониторинг на състоянието на природните ресурси с цел предотвратяване на замърсяване на водата, почвите и растителността, включително на показателите на околната среда в района на болницата.

В дружеството се изпълняват програми за управление на дейностите по отпадъците, което гарантира опазване на природните ресурси и здравето на хората.

В своята дейност дружеството изцяло се съобразява с разпоредбите относно дейностите по събиране и третиране на отпадъци на територията на лечебните заведения и активно си сътрудничи с контролните органи при решаване на проблеми, свързани с околната среда. «МБАЛ – Шумен» АД има сключен договор с регистриран от РИОСВ контрагент за транспортиране и третиране на опасни отпадъци.

V. ОТЧЕТ ЗА СДЕЛКИТЕ МЕЖДУ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица на дружеството са Медицински център МБАЛ-Шумен ЕООД – дъщерно дружество, 100 % собственост на МБАЛ-Шумен АД, акционерите, Съветът на директорите, Изпълнителният директор.

По извършените през годината сделки със свързаните лица няма необичайни условия и отклонения от пазарните цени.

През годината са извършени следните по-съществени сделки със свързани лица:

Сделка	Оборот 2022 г. хил.лв	Оборот 2021 г. хил.лв
„МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД, дъщерно дружество, 100 % собственост на „МБАЛ-Шумен" АД		
Доставени стоки и услуги от „МБАЛ-Шумен" АД на „МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД		
1. Отдадени под наем помещения и апаратура	17	12
2. Стерилизация	1	1
3. Изследвания образна диагностика	25	14

4. Електротехнически, водопроводни и дърводелски услуги	1	1
5. Ел.енергия	22	12
6. Вода	1	1
	67	**41**
Министерство на здравеопазването – основен акционер		
Доставени услуги от „МБАЛ-Шумен" АД на МЗ по договори за извършване на медицински дейности	**3,085**	**3,936**
Получени от Министерство на здравеопазването – основен акционер централни доставки на медикаменти и консумативи	**3**	**4**
Общо	**3,088**	**3,940**

Текущите вземания от свързани лица към 31 декември, са както следва:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
„МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД – дъщерно дружество		
	97	128
Обезценка на вземания от „МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД	(91)	(123)
	6	5
Министерство на здравеопазването – основен акционер	142	34
Общо	148	39

Задълженията към свързани лица към 31 декември, са както следва:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Министерство на здравеопазването	5,350	1,321
Община Шумен	450	350
Община Смядово	2	2
Община Венец	23	17
Община Хитрино	57	52
Община Каолиново	27	17
Община Каспичан	19	12
Община Никола Козлево	10	10
Община Велики Преслав	12	12
Общо	5,950	1,793

Със задълженията към Министерство на здравеопазването към 31 декември 2022 г. в размер на 5,350 хил.лв. (31 декември 2021 г.: 1,321 хил.лв.), представляващи предоставени от бюджета капиталови разходи по договори за целеви субсидии, след усвояването им, Министерство на здравеопазването ще увеличи капитала на дружеството.

Задълженията към Община Шумен представляват предоставени средства за капиталови разходи в размер на 350 хил.лв. (31.12.2021 г.: 250 хил.лв.) и средства за погасяване на

задължения в размер на 100 хил.лв. (31.12.2021 г.: 100 хил.лв.), с които ще се увеличи капиталът на дружеството, като община Шумен ще запише нови акции.

Задълженията към Община Смядово (2022 г.: 2 хил.лв.; 2021 г.: 2 хил.лв), Община Венец (2022 г.: 23 хил.лв.; 2021 г.: 17 хил.лв.), Община Хитрино (2022 г.: 57 хил.лв.; 2021 г. 52 хил.лв.), Община Каолиново (2022 г.: 27 хил.лв.; 2021 г.: 17 хил.лв.), Община Каспичан (2022 г.: 19 хил.лв.; 2021 г.: 12 хил.лв.), Община Никола Козлево (2022 г.: 10 хил.лв.; 2021 г.: 10 хил.лв.) и Община Велики Преслав (2022 г.: 12 хил.лв.; 2021 г.: 12 хил.лв.) представляват предоставени през 2016 г., 2019 г., 2021 г. и 2022 г. средства за капиталови разходи и разходи за ремонт и закупуване на медикаменти, дезинфектанти, лични предпадни средства и апаратура, необходими за борбата с Ковид-19, които ще се трансформират в записан капитал след вписване в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ.

Дружеството е получило централна доставка на медикаменти и консумативи от Министерство на здравеопазването на стойност 3 хил.лв. (2021 г.: 4 хил.лв.).

Съставът на управленския персонал е оповестен в т.11.

Възнагражденията и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал са текущи и са в размер на 127 хил.лв., в т.ч. 117 хил.лв. начислени текущи разходи за възнаграждения, 1 хил.лв. обезщетения за временна нетрудоспособност до 3 дни от осигурителя и 9 хил.лв. ползвани суми от начислени през предходната година разходи по натрупващи се компенсируеми отпуски, изплатени през 2022 г. (31.12.2021 г.: 146 хил.лв., в т.ч. 140 хил.лв. начислени текущи разходи за възнаграждения и 6 хил.лв. ползвани суми от начислени през 2020 г. разходи по натрупващи се компенсируеми отпуски, изплатени през 2021 г.).

VI. ОТЧЕТ ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА УПРАВИТЕЛНИТЕ И КОНТРОЛНИТЕ ОРГАНИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ОТЧЕТ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ

„МБАЛ – Шумен" АД е акционерно дружество с едностепенна система на управление. Органи на управление на дружеството са общото събрание на акционерите, съветът на директорите и изпълнителният директор.

Към 31.12.2022 г. съветът на директорите е в състав:

Проф. Лидия Георгиева	Председател
Хатидже Стижарлиева	Зам. председател
д-р Димитър Костов	Член

Дружеството се представлява и управлява от д-р Димитър Костов – Изпълнителен директор.

Начислените за 2022 г. и изплатените през годината възнаграждения на членовете на Съвета на директорите на МБАЛ-Шумен АД са както следва:

Име, презиме и фамилия	Длъжност в СД	Възнаграждения 2022 г. /лв./	
		Начислени	Изплатени
Лидия Младенова Георгиева	Председател на СД	25 987,50	25 650,00
Хатидже Доанова Стижарлиева	Зам.-председател на СД	25 735,85	25 398,35
Димитър Георгиев Костов	Изпълнителен директор	74 823,75	73 811,25
Общо за СД		**126 547,10**	**124 859,60**

VII. ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ВЪЗЛОЖЕНИТЕ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИ УСЛУГИ И/ИЛИ ЦЕЛИ НА ПУБЛИЧНАТА ПОЛИТИКА

МБАЛ-Шумен АД няма възложени задължения за извършване на обществени услуги за 2022 г.

В изпълнение на публичната политика в областта на здравеопазването, лечебното заведение осигурява непрекъснато 24-часово изпълнение на лечебната дейност по медицински специалности съгласно разрешението по чл. 47 от ЗЛЗ, включително и на медицинска помощ при спешни състояния.

Дружеството има сключени договори с РЗОК за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни и клинични процедури, както и договор за извънболнична медицинска помощ за извършване на специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика" и за специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина" на адреса в гр. Нови пазар.

Общите приходи по сключените договори с РЗОК за 2022 г. са в размер на 24 655 хил.лв. Намалението им е с 4 369 хил.лв. или с 15,05 % спрямо предходната година. Приходите, реализирани по договорите с РЗОК на адреса в гр. Шумен, са в размер на 23 283 хил.лв., което е с 3 851 хил.лв. по-малко от 2021 г. Реализираните приходи от РЗОК на адреса в гр. Нови пазар са в размер на 1 372 хил.лв., или с 518 хил.лв. по-малко.

Анализът на приходите от РЗОК Шумен по видове показва увеличение на приходите от клинични пътеки – с 2 654 хил.лв. или със 17,35 % спрямо предходната година. Увеличението се дължи както на увеличение на преминалите болни, така и на увеличените цени на клиничните пътеки.

Приходите от РЗОК за лечение по клинични пътеки в гр. Шумен са в размер на 17 020 хил.лв., при 14 344 хил.лв. за 2021 г. Увеличението е с 2 676 хил.лв. или с 18,66 % и се дължи основно на увеличените цени на клиничните пътеки, но също така и на увеличения брой на преминалите болни.

Приходите от клинични пътеки от дейността в гр. Нови пазар са в размер на 931 хил.лв. Намалението им е с 22 хил.лв. и се дължи на намаления брой преминали болни.

Приходи от амбулаторни процедури по хемодиализа за годината са в размер на 949 хил.лв. Увеличението им спрямо предходната година е с 92 хил.лв. или с 10,74 %.

Отчетените приходите от други амбулаторни процедури /без хемодиализа/ се увеличават със 122 хил.лв. или с 42,66 %, а приходите от клинични процедури по хемодиализа – с 5 хил.лв. или с 38,46 %.

Приходите от клинични процедури за интензивно лечение по договор с РЗОК също се увеличават – с 262 хил.лв. или с 14,50 % спрямо 2021 г.

На основание на чл.5, ал.5 от ЗБНЗОК за 2022 г., през 2022 г. Надзорният съвет на НЗОК с решение от 18.03.2022 г. е приел Правила за условията и реда за заплащане на средства на изпълнителите на болнична медицинска помощ на допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал за срока на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест по чл.61, ал.1 от Закона за здравето, съгласно които за срока на обявена извънредна епидемична обстановка, поради епидемично разпространение на заразна болест по чл.61, ал.1 от Закона за здравето, МБАЛ-Шумен АД получава средства за допълнителни възнаграждения на лекари, специалисти от професионално направление „Здравни грижи" и санитари, работещи на основен трудов договор в лечебното заведение. С приетата на 18.04.2022 г. от Надзорния съвет на НЗОК Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на болнична медицинска помощ за работа при неблагоприятни условия след отмяна на извънредната епидемична обстановка, НЗОК заплаща допълнителни трудови възнаграждения на персонала, нает от лечебното заведение, и за м. април 2022 г. Получените от МБАЛ-Шумен АД средства за допълнителни възнаграждения на лекари, специалисти от професионално направление „Здравни грижи" и

санитари, работещи на основен трудов договор в лечебното заведение за първите четири месеца на годината са в размер на 828 хил.лв. спрямо 2 230 хил.лв. за предходната година.

С Решение на Надзорния съвет на НЗОК от 17.02.2022 г. е приета Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявената епидемична обстановка, съгласно която през 2022 г., за месеците, през които на територията на страната със заповед на министъра на здравеопазването са въведени противоепидемични мерки, лечебното заведение ще получава суми за работа при неблагоприятни условия по повод на обявена епидемична обстановка и за допълнителни възнаграждения на персонала, извършвал пряко дейностите по наблюдение, диагностика и лечение на пациенти с доказан SARS-CoV-2, както и за поставяне на ваксини срещу COVID-19. През първото тримесечие на 2022 г., предвид отменената от 01.04.2022 г. извънредна епидемична обстановка, лечебното заведение е получило суми за допълнителни възнаграждения на персонала, извършвал пряко дейностите по наблюдение, диагностика и лечение на пациенти с доказан SARS-CoV-2 в размер на 1 806 хил.лв. спрямо 5 885 хил.лв. за предходната година, а за поставяне на ваксини срещу COVID-19 в размер на 5 хил.лв. спрямо 25 хил.лв. за 2021 г.

За предходната година дружеството е отчело приходи за работа при неблагоприятни условия от РЗОК в размер на 2 424 хил.лв., каквито не са предвидени за 2022 г.

Приходите от специализирана извънболнична помощ по договор с РЗОК се увеличават със 78 хил.лв. или с 95,12 %, а приходите от импланти по договор с РЗОК - с 343 хил.лв. или с 290,68 % поради увеличения брой на оперираните пациенти.

С Министерството на здравеопазването е сключен договор за оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, за лечение на болни с активна туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК и за дейността, която лечебното заведение осъществява в отдалечен район.

Отчетените приходи по договорите за медицински дейности с Министерството на здравеопазването за 2022 г. са в размер на 3 084 хил.лв. и са с 852 хил.лв. по-малко спрямо предходната година основно поради отчетените приходи от финансирания за осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция за периода от 01.01.2021 г. до 31.01.2021 г. в размер на 1 717 хил.лв.

Анализът на приходите от МЗ показва увеличение на приходите за оказване на спешна медицинска помощ – с 302 хил.лв. или с 32,68 % спрямо предходната година. Причина за увеличението е по-високата стойност, заплащана от МЗ за преминалите болни през Спешно отделение, които не са хоспитализирани. Въпреки увеличението, дейността на Спешно отделение остава недофинансирана.

Увеличение бележат и приходите от медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК. През 2022 г. те са в размер на 132 хил.лв. и се увеличават спрямо 2021 г. с 3,13 % % или с 4 хил.лв.

Приходите от дейността на ТЕЛК гр. Шумен се увеличават с 47 хил.лв. и изцяло компенсират липсата на 43 хил.лв. приходи от дейността на ТЕЛК в гр. Нови пазар, който бе закрит на 26.10.2021 г. Въпреки увеличената от 01.01.2022 г. стойност на финансиране на издадено експертно решение, дейността на ТЕЛК не е финансирана в пълен размер от Министерство на здравеопазването и лечебното заведение генерира загуба от тази дейност.

Поради увеличения брой пациенти, приходите от МЗ за активно лечение на пациенти с туберкулоза се увеличават от 38 хил.лв. за 2021 г. на 89 хил.лв. за 2022 г.

Отчетените приходи за финансиране на дейностите в отдалечен район за годината са в размер на 486 хил.лв. или със 79 хил.лв. повече спрямо 2021 г.

Размерът на субсидията за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ при епидемично разпространение на заразни болести за 2022 г. е 840 хил.лв. за 30 легла в Инфекциозно отделение. Увеличението спрямо предходната

година е с 227 хил.лв. е въпреки намаления брой легла / с 5 по-малко/, финансирани съгласно договора и се дължи на увеличената стойност на финансиране за едно легло.

През 2021 г. с Министерство на здравеопазването е сключен договор за поддържане на готовност за оказване на медицинска помощ през периода на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на COVID-19, чрез гарантиране провеждането на кислородолечение на всички нуждаещи се пациенти. Отчетените приходи за тази дейност за 2022 г. са в размер на 174 хил.лв. спрямо 19 хил. за 2021 г.

През 2022 г., както и през предходната година, дружеството е получило и финансиране по договор за поддържане и подобряване на материално-техническата обезпеченост и капацитета от медицински специалисти и помощен персонал в Отделение по съдебна медицина в размер на 24 хил.лв.

За 2022 г. са начислени и 17 хил.лв. приходи за дейности по трансплантации. През периода в лечебното заведение имаше донорска ситуация, като на дружеството бяха възстановени разходи на дейности по трансплантации в размер на 7 хил.лв. По договор с ИА Медицински надзор за изплащане на допълнителни трудови възнаграждения на координатора по донорство за извършване на задълженията му, сключен в изпълнение на одобрена от Министерския съвет Национална програма за насърчаване на донорството и подпомагане на трансплантацията в Република България 2019 – 2023 г. и с цел повишаване на мотивацията на определените със заповед на министъра на здравеопазването областни координатори, за второто шестмесечие на годината лечебното заведение е получило финансиране в размер на 10 хил.лв., спрямо 18 хил.лв. за предходната година.

Приходите от дейностите по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2014 г. – 2021 г. за годината са в размер на 41 хил.лв. и бележат увеличение с 4 хил.лв. поради увеличение на извършената по договора дейност.

През 2022 г. лечебното заведение е сключило с Министерство на здравеопазването договор за финансиране на провеждането на практическо обучение на двама специализанти държавна поръчка, по който са отчетени приходи в размер на 51 хил.лв.

07.04.2023 г.

СЪВЕТ НА ДИРЕКТОРИТЕ НА „МБАЛ – ШУМЕН» АД:

Проф. д-р Лидия Гео... ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Хатидже Стижарл... ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

д-р Димитър Костов ..... ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД

ЕИК 127521092, адрес: гр. Шумен, ул. Васил Априлов 63

ИНДИВИДУАЛЕН СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

към 31.12.2022 г.

Актив			Пасив		
Раздели, групи, статии	Сума (хил.лева)		Раздели, групи, статии	Сума (хил.лева)	
	Текуща година	Предходна година		Текуща година	Предходна година
а	1	2	а	1	2
А. Нетекущи (дълготрайни) активи			**А. Собствен капитал**		
I. Нематериални активи			**I. Записан капитал**	**9,293**	**9,244**
1. Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи	9	17	**II. Резерви**		
2. Предоставени аванси и нематериални активи в процес на изграждане	4	4	1. Законови резерви	69	69
Общо за група I:	**13**	**21**	2. Други резерви	889	889
II. Дълготрайни материални активи			**Общо за група II:**	**958**	**958**
1. Земи и сгради, в т.ч.:	**6,479**	**6,718**	**III. Натрупана печалба (загуба) от минали години, в т.ч.:**		
- сгради	6,479	6,718	- неразпределена печалба	286	-
2. Машини, производствено оборудване и апаратура	1,417	1,127	- непокрита загуба	(6,083)	(6,083)
3. Съоръжения и други	399	405	**Общо за група III:**	**(5,797)**	**(6,083)**
4. Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	149	263	**IV. Текуща печалба (загуба)**	(797)	286
Общо за група II:	**8,444**	**8,513**	**Общо за раздел А:**	**3,657**	**4,405**
III. Дългосрочни финансови активи			**Б. Провизии и сходни задължения**		
1. Акции и дялове в предприятия от група	5	5	1. Провизии за пенсии и други подобни задължения	217	285
Общо за група III:	**5**	**5**	2. Провизии за данъци, в т.ч.:	29	21
Общо за раздел А:	**8,462**	**8,539**	- отсрочени данъци	29	21
Б. Текущи (краткотрайни) активи			**Общо за раздел Б:**	**246**	**306**
I.Материални запаси			**В. Задължения**		
1. Суровини и материали	1,073	1,057	1. Задължения към финансови предприятия, в т.ч.:	554	284
Общо за група I:	**1,073**	**1,057**	до 1 година	554	284
II. Вземания			2. Получени аванси, в т.ч.:	8	1
1. Вземания от клиенти и доставчици	1,708	2,487	до 1 година	8	1
2. Вземания от предприятия от група	148	39	3. Задължения към доставчици, в т.ч.:	1,992	1,949
3. Други вземания	69	36	до 1 година	1,992	1,949
Общо за група II:	**1,925**	**2,562**	4. Задължения към предприятия от група, в т.ч.:	5,950	1,793
III. Парични средства, в т.ч.:			до 1 година	5,950	1,793
- в брой	4	3	5. Други задължения, в т.ч.:	3,050	3,447
- безсрочни сметки (депозити)	5,292	1,273	до 1 година	3,050	3,447
Общо за група III:	**5,296**	**1,276**	- към персонала, в т.ч.:	2,223	2,523
Общо за раздел Б:	**8,294**	**4,895**	до 1 година	2,223	2,523
В. Разходи за бъдещи периоди	37	28	- осигурителни задължения, в т.ч.:	442	518
			до 1 година	442	518
			- данъчни задължения, в т.ч.:	188	275
			до 1 година	188	275
			Общо за раздел В, в т.ч.:	11,554	7,474
			до 1 година	11,554	7,474
			Г. Финансирания и приходи за бъдещи периоди, в т.ч.:	1,336	1,277
			- финансирания	1,333	1,277
			- приходи за бъдещи периоди	3	-
СУМА НА АКТИВА	**16,793**	**13,462**	**СУМА НА ПАСИВА**	**16,793**	**13,462**

Приложенията на страници от 5 до 36 са неразделна част от този финансов отчет

07 април 2023 г.

Финансовият отчет на страници от 1 до 36 е [illegible] от Съвета на директорите и е подписан от негово [illegible] от:

Главен счетоводител: ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Изпълнителен директ[illegible]ов: ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Съгласно одиторск[illegible]: ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

07.04.2[illegible]

0466 Валентина Радева
Регистриран одитор

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД

ЕИК 127521092, адрес: гр. Шумен, ул. Васил Априлов 63

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ

за 2022 г.

Наименование на разходите	Сума (хил.лева)		Наименование на приходите	Сума (хил.лева)	
	текуща година	предходна година		текуща година	предходна година
а	2	3	а	2	3
А. РАЗХОДИ			**Б. ПРИХОДИ**		
1. Разходи за суровини, материали и външни услуги в т.ч.:	11,397	13,335	1. Нетни приходи от продажби в т.ч.:	28,008	31,547
а) суровини и материали	10,133	12,105	а) стоки	997	809
б) външни услуги	1,264	1,230	б) услуги	27,011	30,738
2. Разходи за персонала, в т.ч.:	21,453	24,720	2. Други приходи, в т.ч.:	6,037	8,394
а) разходи за възнаграждения	17,864	20,822	а) приходи от финансирания	5,903	8,305
б) разходи за осигуровки, в т.ч.:	3,589	3,898	**Общо приходи от оперативна дейност**	**34,045**	**39,941**
аа) осигуровки свързани с пенсии	2,269	2,521			
3. Разходи за амортизация и обезценка, в т.ч.:	690	675			
а) разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи, в т.ч.:	717	668			
аа) разходи за амортизация	717	668			
б) разходи от обезценка на текущи (краткотрайни) активи	(27)	7			
4. Други разходи, в т.ч.:	1,261	994			
а) балансова стойност на продадени активи	1,038	809			
Общо разходи за оперативна дейност	**34,801**	**39,724**			
5. Разходи за лихви и други финансови разходи	33	17			
Общо финансови разходи	**33**	**17**			
6.Печалба от обичайната дейност	-	**200**	**3. Загуба от обичайната дейност**	**789**	-
Общо разходи	**34,834**	**39,741**	**Общо приходи**	**34,045**	**39,941**
7. Счетоводна печалба	-	200	4. Счетоводна загуба	789	-
8. Разходи за данъци от печалбата	8	(86)			
Печалба	-	286	5. Загуба	797	-
9.Всичко	**34,842**	**39,941**	**Всичко**	**34,842**	**39,941**

Приложенията на страници от 5 до 36 са неразделна част от този финансов отчет

07 април 2023 г.

Главен счетоводител: ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679 [illegible]рова

Изпълнителен директор: ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Съгласно одиторски д[illegible] ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

07.04.202[illegible]

0466 Валентина Радева
Регистриран одитор

Многопрофилна болница за активно лечение АД ШУМЕН 1

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД

ЕИК 127521092, адрес: гр. Шумен, ул. Васил Априлов 63

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за 2022 г.

(Хил.лв)

Показатели	Записан капитал	Резерви		Финансов резултат от минали години		Текуща печалба / загуба	Общо собствен капитал
		Законови	Други резерви	Неразпределена печалба	Непокрита загуба		
1. Салдо в началото на отчетния период	**9,244**	**69**	**889**	**-**	**(6,083)**	**286**	**4,405**
2.Салдо след промени в счетоводната политика и грешки	**9,244**	**69**	**889**	**-**	**(6,083)**	**286**	**4,405**
3. Изменение за сметка на собствениците, в т.ч.:	49	-	-	-	-	-	49
- увеличение	49	-	-	-	-	-	49
4. Финансов резултат за текущия период	-	-	-	-	-	(797)	(797)
5. Разпределние на печалба	-	-	-	286	-	(286)	-
6. Салдо към края на отчетния период	**9,293**	**69**	**889**	**286**	**(6,083)**	**(797)**	**3,657**
7. Собствен капитал към края на отчетния период	**9,293**	**69**	**889**	**286**	**(6,083)**	**(797)**	**3,657**

Приложенията на страници от 5 до 36 са неразделна част от този финансов отчет

07 април 2023 г.

Главен счетоводител

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Изпълнителен директор

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Съгласно одиторски доклад от 07.04.2023

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Валентина Радева
Регистриран одитор

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД
ШУМЕН 1

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД

ЕИК 127521092, адрес: гр. Шумен, ул. Васил Априлов 63

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за 2022 г.

Наименование на паричните потоци	Текущ период			Предходен период		
	Постъпления	Плащания	Нетен поток	Постъпления	Плащания	Нетен поток
а	1	2	3	4	5	6
А. Парични потоци от основна дейност						
Парични потоци, свързани с търговски контрагенти	32,466	10,179	22,287	33,542	10,596	22,946
Парични потоци, свързани с трудови възнаграждения	5	22,073	(22,068)	11	24,239	(24,228)
Други парични потоци от основна дейност	126	557	(431)	174	580	(406)
Всичко парични потоци от основна дейност (А)	**32,597**	**32,809**	**(212)**	**33,727**	**35,415**	**(1,688)**
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност						
Парични потоци, свързани с дълготрайни активи	122	342	(220)	-	488	(488)
Всичко парични потоци от инвестиционна дейност (Б)	**122**	**342**	**(220)**	-	**488**	**(488)**
В. Парични потоци от финансова дейност						
Парични потоци от емитиране и обратно придобиване на ценни книжа	4,206	-	4,206	1,389	-	1,389
Парични потоци, свързани с получени или предоставени заеми	16,156	15,885	271	10,354	10,070	284
Парични потоци от лихви, комисионни, дивиденти и други подобни	-	25	(25)	-	11	(11)
Всичко парични потоци от финансова дейност (В)	**20,362**	**15,910**	**4,452**	**11,743**	**10,081**	**1,662**
Г. Изменение на паричните средства през периода	**53,081**	**49,061**	**4,020**	**45,470**	**45,984**	**(514)**
Д. Парични средства в началото на периода			**1,276**			**1,790**
Е. Парични средства в края на периода			**5,296**			**1,276**

Приложенията на страници от 5 до 36 са неразделна част от този финансов отчет

07 април 2023 г.

Главен счетоводител: Кр[illegible]отрова

Изпълнителен директор д-р Ди[illegible]

Съгласно одиторски доклад от 07.04.2023

Валентина Радева
Регистриран одитор

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД ШУМЕН 1

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

1. Информация за дружеството

МБАЛ – Шумен е акционерно дружество, регистрирано по фирмено дело 867 от 2000 г. на Шуменски окръжен съд в съответствие с Търговския закон на Република България.

Седалището на дружеството е Република България, гр. Шумен, ул. Васил Априлов 63.

МБАЛ – Шумен АД е с едностепенна система на управление със Съвет на директорите от трима членове.

Съветът на директорите има следния състав към 31.12.2022 г.:

Проф. Лидия Георгиева	Председател
Хатидже Стижарлиева	Зам. председател
д-р Димитър Костов	Член

Дружеството се представлява и управлява от д-р Димитър Костов – Изпълнителен директор.

Предметът на дейност е осъществяване на болнична помощ. Дружеството извършва дейността си на основание на разрешение за осъществяване на лечебна дейност № МБ-125/11.04.2022 г., издадено от Министъра на здравеопазването.

Към 31 декември 2022 г. капиталът на дружеството е 9,293,220 лева, разпределен в 929,322 поименни акции с номинална стойност 10 лева всяка една от тях. Държавата, представлявана от министъра на здравеопазването, притежава 66,29 % от капитала на дружеството. Останалите 33,71 % са собственост на общините от Шуменска област.

Средносписъчният брой на персонала за отчетната 2022 г. е 748 работници и служители (2021 г.: 718).

2. Описание на приложимата счетоводна политика на дружеството

2.1. База за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет на дружеството е изготвен в пълно съответствие с изискванията на Националните счетоводни стандарти приложими в България, които ефективно са в сила на 1 януари 2022 г., и които са приети от Министерския съвет (НСС).

Индивидуалният финансов отчет на дружеството е изготвен на база на историческата цена.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Този индивидуален финансов отчет на дружеството е изготвен на база на основното счетоводно предположение за действащо предприятие.

Дружеството е отчело нетна загуба в размер на 797 хил. лв. през годината, завършваща на 31 декември 2022 г., като към тази дата текущите пасиви превишават текущите активи с 3,260 хил.лв. и собственият капитал на дружеството е в размер на 3,657 хил. лв. при записан капитал 9,293 хил.лв. Към 31 декември 2022 г. предоставените от бюджета (държавен и общински) и усвоени средства за капиталови разходи и за погасяване на задължения, с които не е увеличен капиталът на дружеството, представени в баланса на дружеството като текущи пасиви са в размер на 835 хил.лв.

Съгласно чл.100, ал.7 от Закона за лечебните заведения, с тях се увеличава капиталът на лечебните заведения – търговски дружества със смесено държавно и общинско участие в капитала, като промените се извършват само с подаване на заявление до Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ от министъра на здравеопазването или от оправомощено от него длъжностно лице (чл. 100, ал.8).

На проведеното на 31.03.2023 г. извънредно общо събрание на акционерите е одобрена приетата от Съвета на директорите бизнес програма на дружеството за периода 2022 г. – 2024 г.

Към датата на настоящия индивидуален финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимо бъдеще.

Ръководството на дружеството е определило стратегически инициативи за оптимизиране на болничната дейност в съответствие с динамиката на здравните потребности и повишаване качеството на предлаганите медицински услуги и за ефективно използване на ресурсите и счита за валидно предположението, че дружеството е действащо предприятие.

2.2. Консолидиран финансов отчет на дружеството

Дружеството е започнало процеса на изготвяне на своя консолидиран годишен финансов отчет за 2022 г. в съответствие с НСС в сила за 2022 г., в който отчет ще е включен и настоящият индивидуален годишен финансов отчет. Съгласно планираните дати ръководството очаква консолидираният годишен финансов отчет да бъде одобрен за издаване не по-късно от 30.04.2022 г. от Съвета на директорите на дружеството, след която дата отчетът ще бъде публично на разположение на трети лица.

2.3. Сравнителни данни

Съгласно българското счетоводно законодателство, финансовата година приключва към 31 декември и предприятията са длъжни да представят годишни финансови отчети към същата дата, заедно със сравнителни данни към тази дата за предходната година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Използване на приблизителни счетоводни оценки и предположения

Представянето на индивидуалния финансов отчет съгласно НСС изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета.

Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни).

2.5. Функционална валута и валута на представяне

Функционалната и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев (BGN). Българският лев е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута и към 31 декември се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) в периода на възникването им.

2.6. Дълготрайни материални активи

Дълготрайните материални активи са активи, които се държат от дружеството, за да се използват от производството, или доставката на стоки или услуги, за отдаване под наем на други лица или за административни цели и се очаква да бъдат използвани за повече от един период.

Дълготрайните материални активи са представени в индивидуалния финансов отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Съществените за дейността на дружеството имоти (сгради), които са били налични към 01.01.2009 г. са представени по справедливата им стойност към тази дата, определена от лицензиран оценител и приета за заместител (аналог) на цената на придобиване.

Първоначално всеки дълготраен материален актив се оценява по цена на придобиване, която включва покупната цена, мита и невъзстановими данъци, както и всички преки разходи, необходими за привеждането на актива в работно състояние. Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване.

Първоначалната стойност на дълготрайните материални активи, които се намират в процес на изграждане се образува от всички разходи, които се отнасят до пълното им завършване и пускане в експлоатация.

Дружеството е приело да капитализира извършените разходи за придобиване на активи, когато тези разходи превишават 700 лв.

Последващи разходи, включително извършени за замяна на компонент от актива, се капитализират в стойността на актива, само когато е вероятно дружеството да получи в бъдеще икономически ползи, свързани с тази част от актива и разходите могат да бъдат оценени надеждно. Балансовата стойност на подменената част се отписва. Всички други последващи разходи за ремонт и поддръжка на дълготрайните материални активи се признават за текущи в периода, през който са направени.

Амортизациите се начисляват въз основа на преценения полезен живот на активите, чрез използването на линейния метод. Полезният живот се определя от ръководството въз основа на очакваната полезност за дружеството по групи активи и се основава на опита с подобни активи. Начисляването на амортизацията започва от началото на месеца, следващ месеца, в който активът е наличен за употреба и се прекратява на по-ранната от: датата на класифицирането му като държан за продажба или датата на отписването му. Амортизация не се начислява за активи в процес на изграждане (преди те да бъдат завършени и пуснати в експлоатация) и напълно амортизирани активи.

Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

- Сгради 50 години
- Съоръжения 25 години
- Машини и оборудване 5 – 6,7 години
- Автомобили 6,7 години
- Други дълготрайни активи 6,7 години

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Дълготрайните материални активи се отписват от баланса когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. При освобождаване на актив резултатът се признава в отчета за приходите и разходите.

2.7. Дълготрайни нематериални активи

Дълготрайните нематериални активи са представени в индивидуалния финансов отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 – 6,7 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от баланса когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди. При освобождаване на актив, резултатът се признава в отчета за приходите и разходите.

2.8. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дългосрочните инвестиции, представляват дялове в дъщерни дружества и са представени в индивидуалния финансов отчет на дружеството по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, вкл. Преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с натрупаната обезценка.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/(загубата) от продажбата им се представя съответно към "финансови приходи" или "финансови разходи" в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

2.9. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от тяхната цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализуема стойност.

При тяхната покупка материалните запаси са оценявани по цена на придобиване, която включва покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид.

Оценката на потреблението на всички материални запаси с изключение на медикаментите в болничната аптека от дружеството, е извършвана по метода на средно претеглената цена. Дружеството оценява медикаментите в болничната аптека при тяхното потребление по метода на конкретно определената стойност по доставени партиди.

При продажба на материални запаси, тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който се признава съответният приход.

2.10.Търговски и други вземания

Търговските и други вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура, намалена със стойността на признатата обезценка. Обезценката е определена на база възрастов анализ на вземанията от датата на падежа до 31 декември 2022 година, като са приложени следните проценти:

Срок на възникване над 180 дни: 50 %;
Срок на възникване над 360 дни: 100 %.

Несъбираемите вземания се отписват, когато правните основания за това настъпят и ръководството на дружеството прецени, че не могат да бъдат направени повече разумни усилия за събирането им.

2.11. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти са оценени по номиналната им стойност. Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и ваучери.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20 %);
- паричните постъпления, свързани с получени финансирания са представени като постъпления от клиенти;
- получени кредити и лихвите по получени кредити са представени като плащания за финансова дейност;
- при доставка на дълготрайни активи от страната и от чуждестранни доставчици, платеният ДДС се посочва на ред "Парични потоци, свързани с дълготрайни активи " към паричните потоци от инвестиционна дейност, доколкото той участва в цената на придобиване на актива.

2.12. Разходи за бъдещи периоди

Като разходи за бъдещи периоди са представени разходите, които са предплатени през настоящата, но се отнасят за следващата отчетна година и дължимите главници по договори за разсрочено плащане за застрахователни услуги.

2.13. Акционерен капитал и резерви

Дружеството е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да образува фонд "Резервен" в размер на 10 % от нетната печалба за разпределение, докато тези резерви не достигнат 20 % от капитала.

Дружеството може да използва фонд "Резервен" за покриване на загуби и за увеличаване на капитала, когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер.

2.14. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури, която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

2.15. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси.

След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, свързани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихви) или приходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.16. Експлоатационен лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив, се класифицира като експлоатационен лизинг. Този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на наемодателя.

Постъпленията по договори за експлоатационен лизинг се признават като приходи от продажба на услуги в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) на наемодателя на база линеен метод за периода на лизинга. Извършените първоначално преки разходи от наемодателя във връзка с договарянето и уреждането на експлоатационния лизинг се отчитат като разходи за текущия период. Наемодателят признава общата сума на плащанията за стимули като намаление на прихода от наем (лизинг) за целия срок на лизинговия договор на линейна база.

Плащанията във връзка с експлоатационен лизинг се признават като разходи за външни услуги в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) на наемателя на база линеен метод за периода на лизинга. Извършените разходи от наемателя, свързани с подготовката и сключването на лизинговия договор (комисиони, такси и др.), се отчитат отделно от наема (лизинга) като разходи за текущия период. Наемателят признава общата сума от получените стимули като намаление на разходите за наем през целия срок на лизинга на линейна база.

2.17. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда, Колективния трудов договор на дружеството (КТД) и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи на наети лица

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината), за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Програми с определени вноски

Основно задължение на дружеството, като работодател в България, е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ), фонд "Гарантиране вземания на работниците и служителите" (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2021 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни програми, прилагани от дружеството в качеството и на работодател, са програми с определени вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове – на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружеството вноски по програми с определени вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата) и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Програми с определени доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството, в качеството и на работодател в България, е задължена да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани програми с определени доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифициран актюер, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в баланса, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. Признатите актюерски печалби и загуби – в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството назначава сертифициран актюер, който издава доклад с изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта той прилага кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по определените доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котирани в България, където функционира и самото дружество.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Тези, които надвишават коридора от 10% спрямо сегашната стойност на задължението по определените доходи в края на годината се признават незабавно в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) за периода, в който възникват.

Измененията в размера на задълженията на дружеството към персонала за обезщетения при пенсиониране, вкл. и лихвата от разгръщането на сегашната стойност и признатите актюерски печалби или загуби, се отчитат към "разходи за персонала" в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството като работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл.за преструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в баланса по тяхната сегашна стойност.

2.18. Финансирания

Финансиране от публични институции (общински, държавни и международни, вкл. По реда на използване на Европейските фондове и програми) и от трети лица се признават първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.19. Провизии за задължения

Провизия за задължение се признава в счетоводния баланс при наличие на правно или конструктивно задължение в резултат на минало събитие и е вероятно погасяването на задължението да се осъществи за сметка на изходящ поток от икономически ползи. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевата стойност на парите е съществен, като се използва дисконтовата норма преди облагане с данъци, отразяваща текущите пазарни оценки на времевата стойност на парите и, ако е подходящо, специфичните за задължението рискове.

Когато е вероятно определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължение по съдебен спор, дружеството признава провизия. Провизията се базира на най-добрата оценка дадена от юридическите съветници на дружеството. В случаите, когато не може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението, то се оповестява като потенциално задължение.

2.20. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа на начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването й, вкл. Като се вземат под внимание всички допълнителни условия по приемането на услугата от страна на клиента.

При продажбите на стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените услуги и стоки, нетно от косвени данъци (данък добавена стойност).

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

2.21. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, и до степента, до която това не би довело за признаване на активи/пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно НСС.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се състоят от разходи за лихви по заеми и банкови такси. Всички разходи по платими лихви по заеми се признават като печалба или загуба като се използва метода на ефективната лихва.

Загубите от обезценки се признават винаги, в случай че балансовата стойност на един актив или група активи, генериращи парични постъпления, част от която е той, превишава възстановимата му стойност. Загубите от обезценки се признават в отчета за приходите и разходите за периода на възникването. Загуби от обезценки се възстановяват, ако се установи, че е имало промяна в преценките, използвани, за да се определи възстановимата стойност. Възстановяването се извършва само до степента, до която балансовата стойност не надвишава преносната стойност, която би била определена, в случай че не са признати загуби от обезценки.

2.22.Данък върху печалбата

Данъкът върху печалбата включва текущи данъци върху печалбата и отсрочените данъци.

Текущите данъци върху печалбата на дружествата от дружеството са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2022 г. е 10 % (2021 г.: 10 %).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на дружеството към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите – да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Отсрочени данъчни активи на дружеството се представят нетно срещу неговите отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (РБългария), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Към 31.12.2022 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружеството са оценени при ставка, валидна за 2023 г., която е в размер на 10 %.

2.23. Финансови инструменти

Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в категорията „кредити и вземания". Класификацията е в зависимост от същността и целта, с която са придобити. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в баланса.

Обичайно дружеството признава в баланса финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от баланса на дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в баланса, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се търгуват на активен пазар. Те се оценяват в баланса по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в дружеството на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: търговски вземания и други вземания от контрагенти и трети лица.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в баланса по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва.

2.24. Оценяване по справедлива стойност

Някои счетоводни стандарти дават възможност за приемане на подход за първоначално и последващо оценяване на определени активи и пасиви по тяхната справедлива стойност. За някои финансови активи и пасиви счетоводните стандарти изискват изключителна оценка по справедлива стойност. Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване. Тази стойност следва да се определя на основния пазар на дружеството, или при липса на такъв, на най-изгодния, до който то има достъп към тази дата. Справедливата стойност на пасив отразява риска от неизпълнение на задължението. Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за които съществуват котировки на пазарни цени. Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансовите инструменти чрез продажба. В повечето случаи обаче, особено по отношение на текущите търговски вземания и задължения, както и получените кредити, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и пасиви чрез тяхното цялостно обратно изплащане или погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната номинална или амортизируема стойност. Голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност, поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства и икономическа среда в България представените в счетоводния баланс оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

2.25.Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифициран актюер, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор (Приложение № 14).

Експлоатационен лизинг

Дружеството е класифицирало към дълготрайните си материални активи сграда, от която част се предоставя на експлоатационен лизинг. Тъй като част от сградата се използва и от нея в собствената и дейност, ръководството е преценило тази сграда да не се третира като инвестиционен имот.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка (Приложения № 8, № 9 и № 10).

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията.

Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им или след 360 дни закъснение, се обезценяват на 100 %.

Активи/(пасиви) по отсрочени данъци

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

При признаването на отсрочените данъчни активи от ръководството е оценена вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсиране срещу тези печалби (Приложение № 15).

Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу дружеството към 31 декември 2022 г. ръководството е преценило, съвместно с адвокатите си, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 %, поради което не са признати провизии за задължения по дела в баланса към 31 декември 2022 г. (Приложение № 36).

3. Управление на индивидуалния финансов риск

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове. Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовия инструмент ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва валутен риск, лихвен риск и ценови риск. Кредитният риск е рискът, че едната страна на финансовия инструмент ще причини финансова загуба на другата, в случай че не изпълни договореното задължение. Ликвидният риск е рискът, че дружеството би могло да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

От страна на ръководството на дружеството финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството (с изключение на определените с нормативен акт), цената на привлечените заеми и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Валутен риск

Дейността на дружеството се осъществява изцяло в България и понастоящем не е изложена на значим риск от курсови разлики поради това, че основните сделки на дружеството са в български левове, чийто курс е обвързан с този на еврото.

Лихвен риск

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства.

Привлечените средства на дружеството под формата на краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент, договорен като РЛПККК, завишен с надбавка. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на дружеството в зависимост от лихвен риск. Ръководството на дружеството извършва постоянен мониторинг и анализ на основните си лихвени експозиции и не счита, че съществуват допълнителни значими рискове от промяна в лихвените проценти извън общоприетите за съществуващата среда.

Ценови риск

Дружеството не е изложена на пряк ценови риск, защото неговите приходи са основно от Националната здравноосигурителна каса, като цените на услугите са регламентирани в Националния рамков договор.

Дружеството не притежава акции и ценни книжа, които са обект на търгуване, както и няма практика да търгува с финансови инструменти.

Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност дружеството е изложена на кредитен риск, който е свързан с риска някой от клиентите и да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към нея. Около 72 % от приходите на дружеството за 2022 г. са от Националната здравноосигурителна каса. Събираемостта и концентрацията на другите вземания се контролират текущо.

Разплащателните операции на дружеството са съсредоточени в търговска банка, избрана след проведена процедура по Постановление № 127 на Министерски съвет от 27.05.2013 г. за допълнение на правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала, приет с Постановление № 112 на Министерския съвет от 2003 г.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативна ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. Дружеството прави финансово планиране, с което да посрещне изплащането на разходи и текущите си задължения за период от 30 дни; това планиране изключва потенциалния ефект на извънредни обстоятелства, които не могат да се предвидят при нормални условия.

4. Дълготрайни материални активи

В хиляди лева	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Автомобили	Обзав. и други	ДМА в проц.на изграждане	Общо
Отчетна стойност:							
Салдо към 01 януари 2021 година	9,214	9,887	553	76	745	182	20,657
Придобити	-	352	-	25	40	120	537
Прехвърлени	-	39	-	-	-	(39)	-
Салдо към 31 декември 2021 година	9,214	10,278	553	101	785	263	21,194
Салдо към 01 януари 2022 година	9,214	10,278	553	101	785	263	21,194
Придобити	26	495	-	-	62	101	684
Прехвърлени	-	215	-	-	-	(215)	-
Отписани	(60)	(180)		(4)	(24)	-	(268)
Салдо към 31 декември 2022 година	9,180	10,808	553	97	823	149	21,610
Натрупана амортизация							
Салдо към 01 януари 2021 година	2,272	8,776	286	63	626	-	12,023
Амортизация за периода	224	375	22	6	31	-	658
Салдо към 31 декември 2021 година	2,496	9,151	308	69	657	-	12,681
Салдо към 01 януари 2022 година	2,496	9,151	308	69	657	-	12,681
Амортизация за периода	224	414	22	10	36	-	706
Отписана амортизация	(19)	(174)	-	(4)	(24)	-	(221)
Салдо към 31 декември 2022 година	2,701	9,391	330	75	669	-	13,166
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	6,718	1,127	245	32	128	263	8,513
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	6,479	1,417	223	22	154	149	8,444

Дълготрайни материални активи, представени като активи в процес на изграждане представляват капитализирана работа по ремонти, подобрения и развитие на собствени сгради и съоръжения (2022 година: 18 хил.лв.; 2021 година: 17 хил.лв) и предоставени аванси за придобиване на оборудване (2022 година: 131 хил.лв.; 2021 година: 246 хил.лв.). Тези капитализирани разходи се прехвърлят в съответната група на дълготрайните активи след окончателното завършване на работата по тях.

Дружеството използва в дейността си напълно амортизирани дълготрайни материални активи на стойност 9,057 хил.лв. (31.12.2021 г.: 8,831 хил.лв.).

5. Дълготрайни нематериални активи

В хиляди лева	Програмни продукти	НДА в процес на изграждане	Общо
Отчетна стойност:			
Салдо към 01 януари 2021 година	76	-	76
Придобити	2	4	6
Салдо към 31 декември 2021 година	78	4	82
Салдо към 01 януари 2022 година	78	4	82
Придобити	3	-	3
Салдо към 31 декември 2022 година	81	4	85
Натрупана амортизация			
Салдо към 01 януари 2021 година	51	-	51
Амортизация за периода	10	-	10
Салдо към 31 декември 2021 година	61	-	61
Салдо към 01 януари 2022 година	61	-	61
Амортизация за периода	11	-	11
Салдо към 31 декември 2022 година	72	-	72
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	17	4	21
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	9	4	13

Дълготрайните нематериални активи се състоят от програмни продукти, необходими за дейността на дружеството.

Дружеството използва в дейността си напълно амортизирани дълготрайни нематериални активи на стойност 58 хил.лв. (31.12.2021 г.: 32 хил.лв.).

6. Инвестиции в дъщерни дружества

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
„МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД – 100 % от капитала	5	5
Общо	5	5

7. Материални запаси

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Лекарствени продукти	647	650
Медицински консумативи, кръв и биопродукти	363	346
Други материали	63	61
Общо	1,073	1,057

През 2022 г. дружеството е бракувало материални запаси на стойност 15 хил.лв. (2021 г.: 2 хил.лв.).

8. Търговски вземания

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Вземания от клиенти	1,913	2,689
Обезценка на вземания	205	202
Общо	1,708	2,487

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Търговски вземания, които са просрочени до 180 дни след датата на падежа им, не се считат за необслужвани.

Движението на коректива за обезценка е както следва:

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Обезценка на 1 януари	202	200
Начислени обезценки през годината	6	4
Платени обезценени вземания	(1)	-
Изписани вземания за сметка на обезценката	(2)	(2)
Обезценка към 31 декември	205	202

9. Вземания от свързани предприятия

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
„МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД – дъщерно дружество	97	128
Обезценка на вземания от „МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД	91	123
	6	5
Министерство на здравеопазването – основен акционер	142	34
Общо	148	39

Движението на коректива за обезценка е както следва:

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Обезценка на 1 януари	123	120
Начислени обезценки през годината	-	6
Платени обезценени вземания	(32)	(3)
Обезценка към 31 декември	91	123

10. Други вземания

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Компенсации от правителството за потребена електроенергия	66	36
Надвнесени осигурителни вноски	3	-
Общо	69	36

11. Парични средства и еквиваленти

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Парични средства в каса	4	3
Парични средства по разплащателни банкови сметки	5,292	1,273
Общо	5,296	1,276

12. Разходи за бъдещи периоди

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Предплатени разходи	37	28
Общо	37	28

13. Собствен капитал

Основен акционерен капитал

Общото събрание на акционерите от 29.04.2021 г. е взело решение за увеличение на записания капитал на дружеството от 8 852 600 (осем милиона, осемстотин петдесет и две хиляди и шестстотин) лв. на 9 244 450 (девет милиона, двеста четиридесет и четири хиляди, четиристотин и петдесет) лв. с размера на получените през 2019 г. от държавата и усвоени средства за капиталови разходи в размер на 391 850,00 лв., чрез записване на нови 39 185 (тридесет и девет хиляди, сто осемдесет и пет) броя акции на държавата с номинална стойност 10 (десет) лв. Увеличението на капитала е вписано в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ на 27.05.2021 г.

Общото събрание на акционерите от 10.06.2022 г. е взело решение за увеличение на записания капитал на дружеството от 9 244 450 (девет милиона, двеста четиридесет и четири хиляди, четиристотин и петдесет) лв. на 9 293 220 (девет милиона, двеста деветдесет и три хиляди, двеста и двадесет) лв. с размера на получените през 2020 г. от държавата и усвоени средства за капиталови разходи в размер на 48 770,00 лв., чрез записване на нови 4 877 (четири хиляди, осемстотин седемдесет и седем) броя акции на държавата с номинална стойност 10 (десет) лв. Увеличението на капитала е вписано в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ на 01.07.2022 г.

Към 31.12.2022 г. внесеният напълно записан капитал на „МБАЛ-Шумен" АД е в размер на 9,293 хил.лв. и е разпределен в 929 322 броя поименни акции, всяка с номинална стойност от 10 лева.

Към 31 декември 2022 г. и 31 декември 2021 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
	%	%
Министерство на здравеопазването	66,29	66,11
Община Шумен	20,20	20,31
Община Нови пазар	2,62	2,63
Община Велики Преслав	2,08	2,09
Община Каолиново	1,72	1,73
Община Върбица	1,49	1,50
Община Каспичан	1,39	1,40
Община Венец	1,11	1,11
Община Смядово	1,08	1,08
Община Хитрино	1,03	1,04
Община Никола Козлево	0,99	1,00

Към 31 декември 2022 г. резервите на дружеството са представени в таблицата по-долу:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Законови резерви, капитализирани от печалбата	69	69
Други резерви	889	889
Общо	958	958

Към 31 декември 2022 г. непокритата загуба е в размер на 6,594 хил.лв. (31.12.2021 г.: 5,797 хил.лв.).

Движението на непокритата загуба е както следва:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Салдо на 1 януари	(5,797)	(6,083)
Нетна печалба (загуба) за годината	(797)	286
Общо	(6,594)	(5,797)

14. Дългосрочни задължения към персонала

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е програма с определени доходи.

За определяне на тези задължения дружеството е направило актюерска оценка към 31.12.2022 г., като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението на признатото в баланса задължение на дружеството за изплащане на персонала при пенсиониране е както следва:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	862	813
Непризната актюерска печалба (загуба) на 1 януари	(577)	(418)
Задължение признато в баланса на 1 януари	**285**	**395**
Разход за текущ стаж за периода	75	59
Разходи за минал трудов стаж	-	15
Разход за лихви за периода	30	8
Актюерска (печалба) загуба, призната през периода	35	23
Плащания през периода	(208)	(215)
Задължение признато в баланса на 31 декември	**217**	**285**
Непризната актюерска печалба (загуба) на 31 декември	(645)	(577)
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	862	862

Изменението в сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране и определянето на актюерската (печалба)/загуба е както следва:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	862	813
Разход за текущ стаж за периода	75	59
Разходи за минал трудов стаж	-	15
Разход за лихви за периода	30	8
Плащания през периода	(208)	(215)
Актюерски (печалби) загуби за периода	103	182
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	862	862

Задължението за обезщетение при пенсиониране признато в баланса към 31 декември 2022 и 2021 година се състои от следните компоненти:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Обезщетения при достигане на пенсионна възраст	207	276
Обезщетения при преждевременно пенсиониране	10	9
Общо задължение за обезщетение при пенсиониране	217	285

Начислените суми в отчета за приходите и разходите по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Разход за текущ стаж	75	59
Разходи за минал трудов стаж	-	15
Разход за лихви	30	8
Актюерска (печалба) загуба, призната през периода	35	23
Общо компоненти на разходите по програми с определени доходи, признати в печалбата или загубата	140	105

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2022 г. са направени следните актюерски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор за 2022 г. е използвана безрисковата крива на доходност, без добавка за волатилност (RFR no VA) на EIOPA – Европейския регулатор по застраховане и пенсионно осигуряване. Процентът на дисконтиране, използван при изчисляването на задължението на работодателя към 31.12.2022 г. е определен на базата на очаквания среден бъдещ срок на задължението и е в размер на 3,50 % годишно. За определяне на дисконтовия фактор за 2021 г. е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 1,00 %. Направеното предположение е било базирано на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10 годишен матуритет.
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 3 % годишно за първата година и 0,50 % годишно за целия останал период до момента на придобиване на пенсионни права, съгласно изискванията за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст (2021 г.: 10 % годишно за първата година и 0,50 % годишно за целия останал период до момента на придобиване на пенсионни права);
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2019 г. - 2021 г. (2021 г: 2018 г. - 2020 г.);
- темп на текучество – 10,00 % годишно (2021 г.: 10,00 % годишно).

Тази програма с определени доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетието и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - намалението на доходността води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетието - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Средно претегленият бъдещ срок на задълженията за изплащане на дефинирани доходи на персонала е 3 години.

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващата година са в размер на 326 хил.лв., а за следващите от две до пет години са в размер на 311 хил.лв.

15. Отсрочени данъчни пасиви

Дружеството е признало отсрочени данъчни активи и пасиви по балансовия метод на задълженията, на база на сравняването на счетоводните и данъчните стойности на следните активи и пасиви:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Отсрочени данъчни пасиви		
Имоти, машини и оборудване	205	261
	205	261
Отсрочени данъчни активи		
Начисления за неизползван платен отпуск	(88)	(85)
Задължения към персонала при пенсиониране	(22)	(28)
Доходи на физически лица	(36)	(94)
Търговски и други вземания	(30)	(33)
	(176)	(240)
Нетни данъчни (активи) пасиви	29	21

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за годината е както следва:

В хиляди лева	Салдо 01 януари 2022 г.	Признати в отчета за приходите и разходите	Салдо 31 декември 2022 г.
Имоти, машини и оборудване	261	(56)	205
Начисления за неизползван платен отпуск	(85)	(3)	(88)
Задължения към персонала при пенсиониране	(28)	6	(22)
Доходи на физически лица	(94)	58	(36)
Търговски и други вземания	(33)	3	(30)
	21	8	29

В хиляди лева	Салдо 01 януари 2021 г.	Признати в отчета за приходите и разходите	Салдо 31 декември 2021 г.
Имоти, машини и оборудване	314	(53)	261
Начисления за неизползван платен отпуск	(51)	(34)	(85)
Задължения към персонала при пенсиониране	(41)	13	(28)
Доходи на физически лица	(83)	(11)	(94)
Търговски и други вземания	(32)	(1)	(33)
	107	(86)	21

16. Кредити

След проведена процедура за избор на изпълнител за предоставяне на финансови услуги от кредитни или финансови институции, на 17.12.2019 г. дружеството е сключило договор за ползване на кредит овърдрафт по разплащателна сметка.

Към 31.12.2022 г. максимално допустимият размер на кредит овърдрафт е 1,600 хил.лв. Крайният срок на договора за кредит овърдрафт е 05.08.2023 г. Договореният лихвен процент е в размер на РЛПКККК плюс надбавка 2.35 пункта, но не по – малко от 3.14%.

Кредитът е обезпечен с особен залог върху всички настоящи и бъдещи вземания по Договори за оказване на болнична помощ по клинични пътеки и анексите/споразумения към тях, сключени с НЗОК, чрез РЗОК Шумен.

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Задължения по краткосрочни банкови заеми	554	284
Общо	554	284

17. Търговски задължения и получени аванси

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Задължения към доставчици	1,992	1,949
Получени аванси	8	1
Общо	2,000	1,950

18. Задължения към свързани предприятия

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Министерство на здравеопазването	5,350	1,321
Община Шумен	450	350
Община Смядово	2	2
Община Венец	23	17
Община Хитрино	57	52
Община Каолиново	27	17
Община Каспичан	19	12
Община Никола Козлево	10	10
Община Велики Преслав	12	12
Общо	5,950	1,793

Задълженията към Министерство на здравеопазването към 31 декември 2022 г. представляват предоставени средства за капиталови разходи в размер на 5,350 хил.лв. (31.12.2021 г.: 1,321 хил.лв.), с които ще се увеличи капиталът на дружеството, като държавата ще запише нови акции.

Задълженията към Община Шумен представляват предоставени средства за капиталови разходи в размер на 350 хил.лв. (31.12.2021 г.: 250 хил.лв.) и средства за погасяване на задължения в размер на 100 хил.лв. (31.12.2021 г.: 100 хил.лв.), с които ще се увеличи капиталът на дружеството, като община Шумен ще запише нови акции.

Задълженията към останалите общини представляват предоставени средства за капиталови разходи за закупуване на апаратура или за извършване на ремонти, както и средства за закупуване на медикаменти, консумативи, дезинфектанти и лични предпазни средства във връзка с пандемията от Ковид-19, с които ще се увеличи капиталът на дружеството, като общините ще запишат нови акции.

19. Задължения към персонала и за социално осигуряване

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Начисления за възнаграждения	1,347	1,676
Начисления за неизползван годишен платен отпуск	876	847
Задължения към социалното осигуряване	442	518
Общо	2,665	3,041

20. Задължения за данъци и такси

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
ДДС за внасяне	9	8
Данъци върху доходите на физическите лица	178	266
Данъци върху разходите по ЗКПО	1	1
Общо	188	275

21. Други текущи задължения

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Задължения към РЗОК-Шумен	5	12
Получени гаранции	165	99
Присъдени задължения	2	2
Задължения по застраховане	21	18
Други задължения	4	-
Общо	197	131

22. Финансирания и приходи за бъдещи периоди

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Финансирания за дълготрайни активи		
Министерство на здравеопазването	213	228
Община Шумен	55	57
Община Смядово	2	3
Община Каспичан	2	3
Финансиране от АЗ по ОП РЧР	9	10
Други дарители	490	438
Общо финансирания за дълготрайни активи	771	739
Финансирания за текуща дейност		
От МЗ за кислород	-	173
От МЗ по централни доставки на медикаменти и консумативи	4	4
От МЗ по договор за дейностите по „Национална програма по туберкулоза”	1	2
От РЗИ Шумен	481	241
От РЦТХ - Варна	2	4
Други дарители	74	114
Общо финансирания за текуща дейност	562	538
Общо финансирания	1,333	1,277
Приходи за бъдещи периоди	3	-
Общо финансирания и приходи за бъдещи периоди	1,336	1,277

23. Приходи от продажби

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Продажба на медицински изделия	977	789
Продажба на кръвни биопродукти	15	14
Продажба на наркотични медикаменти	5	6
Общо приходи от продажба на стоки (материали)	997	809
Продажба на услуги		
Приходи от медицински дейности по договор с РЗОК-Шумен	24,655	29,024
Други приходи от медицинска дейност	1 889	1,300
Приходи от други услуги	467	414
в т.ч наеми	308	284
Общо приходи от продажба на услуги	27,011	30,738
Общо	28,008	31,547

24. Приходи от финансирания

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Финансиране за текуща дейност		
МЗ по договор за медицинска дейност	3,084	3,936
МЗ централни доставки	3	4
Друго правителствено финансиране	1,955	3,897
Компенсация за ел.енергия по РМС	528	88
Други дарители	166	239
	5,736	8,164
Финансиране за нетекущи активи		
МЗ	15	15
Общини	4	3
Друго правителствено финансиране	1	1
Други дарители	147	122
	167	141
Общо	5,903	8,305

25. Други приходи

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Приходи от продажба на ДА	123	-
Приходи от лихви и неустойки по договори	1	1
Приходи от отпадъци	5	1
Приходи от отписани задължения	-	9
Приходи от обезщетения от застрахователни дружества	-	7
Приходи от съдебни вземания	-	15
Други приходи	5	56
Общо	134	89

26. Разходи за материали

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Лекарствени продукти	4,364	7,196
Медицински консумативи, кръв и биопродукти	2,658	2,574
Вода, горива и енергия	2,440	1,498
Храна за персонала	229	244
Храна пациенти	198	314
Канцеларски материали и консумативи	68	69
Постелен инвентар, облекло и ЛПС	3	1
Стопански инвентар и компютърна техника	14	14
Резервни части	17	27
Други материали	142	168
Общо	10,133	12,105

27. Разходи за външни услуги

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци	141	249
Абонам.поддръжка на оборудване и софтуер	231	221
Транспортни услуги	143	182
Пране на постелен инвентар и облекло	116	129
Наеми	7	13
Медицински услуги	87	44
Услуги по медицински контрол	13	5
Текущ ремонт	175	83
От физически лица по облигационни правоотношения	103	57
Телекомуникационни, пощенски и куриерски услуги	27	28
Охрана	85	80
Застрахователни услуги	38	41
Квалификация и преквалификация на персонала	5	3
Юридически и одиторски услуги	37	30
Други	56	65
Общо	1,264	1,230

28. Разходи за персонала

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Разходи за възнаграждения		
Възнаграждения на персонала	16,814	19,849
Възнаграждения и обезщетения по ДУК на членовете на органите на управление на дружеството	117	140
Обезщетения по Кодекса на труда	139	88
Начисления за неползвани отпуски	654	640
Начисления за доходи при пенсиониране	140	105
Общо разходи за възнаграждения	17,864	20,822
Разходи за осигуровки		
Социални осигуровки	3,013	3,361
Обезщетения по КСО на персонала	95	78
Обезщетения по КСО на членовете на органите на управление на дружеството	1	-
Социални разходи	354	337
Начисления за осигурителни вноски върху неползвани отпуски	126	122
Общо разходи за осигуровки	3,589	3,898
Общо разходи за персонала	21,453	24,720

29. Други оперативни разходи

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Разходи за данъци и такси по ЗМДТ и данъци върху разходите по ЗКПО	123	114
Командировки	6	3
Брак на МЗ и ДА	21	2
Санкции РЗОК-Шумен	4	5
Санкции ИА Медицински надзор	1	-
Закуски кръводарители	22	23
Съдебни обезщетения, лихви и разноски	1	7
Лихви и неустойки по договори	28	24
Други	17	7
Общо	223	185

30. Отчетна стойност на продадените активи

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Отчетна стойност на продадените медицински изделия	977	789
Отчетна стойност на продадените кръвни биопродукти	15	14
Отчетна стойност на продадени наркотични медикаменти	5	6
Общо отчетна стойност на продадени материали	997	809
Отчетна стойност на продадени ДМА	41	-
Общо отчетна стойност на продадените активи	1,038	809

31. Финансови разходи

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Банкови такси	8	7
Лихви	25	10
Общо	33	17

32. Разход за данък върху печалбата

Основни компоненти на (приходите)/разходите за данък върху печалбата, отчетени в отчета за приходите и разходите:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	(850)	-
Текущ разход за данък върху печалбата 10% (2021 г.: 10%)	(85)	-
Непризнати отсрочени данъци върху загуба за пренасяне	85	-
Възникване и обратно проявление на временни разлики	8	(86)
Общо разходи (приходи) за данък върху печалбата	**8**	**(86)**

Равнение на разхода за данък върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат:

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Счетоводна печалба (загуба) преди облагане с данъци	(789)	200
Данък върху печалбата 10% (2021 г.: 10%)	(79)	20
От непризнати суми по данъчни декларации (данъчни постоянни разлики)	2	-
Непризнати отсрочени данъци върху загуба за пренасяне	85	(106)
Общо разходи (приходи) за данък върху печалбата	**8**	**(86)**

Данъчните загуби към 31 декември 2022 г., подлежащи на приспадане в следващи отчетни периоди, са следните:

В хиляди лева

Възникнали през	Сума	Данъчен ефект (10% ставка)	Изтичащи през
2018	631	63	2023
2022	850	85	2027
	1,481	148	

33. Свързани лица и сделки с тях

Свързани лица на дружеството са Медицински център МБАЛ-Шумен ЕООД – дъщерно дружество, 100 % собственост на МБАЛ-Шумен АД, акционерите, Съветът на директорите, Изпълнителният директор.

По извършените през годината сделки със свързаните лица няма необичайни условия и отклонения от пазарните цени.

През годината са извършени следните по-съществени сделки със свързани лица:

Сделка	Оборот 2022 г. хил.лв	Оборот 2021 г. хил.лв
„МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД, дъщерно дружество, 100 % собственост на „МБАЛ-Шумен" АД		
Доставени стоки и услуги от „МБАЛ-Шумен" АД на „МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД		
1. Отдадени под наем помещения и апаратура	17	12
2. Стерилизация	1	1
3. Изследвания образна диагностика	25	14
4. Електротехнически, водопроводни и дърводелски услуги	1	1
5. Ел.енергия	22	12
6. Вода	1	1
	67	**41**
Министерство на здравеопазването – основен акционер		
Доставени услуги от „МБАЛ-Шумен" АД на МЗ по договори за извършване на медицински дейности	**3,085**	**3,936**
Получени от Министерство на здравеопазването – основен акционер централни доставки на медикаменти и консумативи	**3**	**4**
Общо	**3,088**	**3,940**

Текущите вземания от свързани лица към 31 декември, са както следва:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
„МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД – дъщерно дружество	97	128
Обезценка на вземания от „МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД	(91)	(123)
	6	5
Министерство на здравеопазването – основен акционер	142	34
Общо	148	39

Задълженията към свързани лица към 31 декември, са както следва:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Министерство на здравеопазването	5,350	1,321
Община Шумен	450	350
Община Смядово	2	2
Община Венец	23	17
Община Хитрино	57	52
Община Каолиново	27	17
Община Каспичан	19	12
Община Никола Козлево	10	10
Община Велики Преслав	12	12
Общо	5,950	1,793

Със задълженията към Министерство на здравеопазването към 31 декември 2022 г. в размер на 5,350 хил.лв. (31 декември 2021 г.: 1,321 хил.лв.), представляващи предоставени от бюджета капиталови разходи по договори за целеви субсидии, след усвояването им, Министерство на здравеопазването ще увеличи капитала на дружеството.

Задълженията към Община Шумен представляват предоставени средства за капиталови разходи в размер на 350 хил.лв. (31.12.2021 г.: 250 хил.лв.) и средства за погасяване на задължения в размер на 100 хил.лв. (31.12.2021 г.: 100 хил.лв.), с които ще се увеличи капиталът на дружеството, като община Шумен ще запише нови акции.

Задълженията към Община Смядово (2022 г.: 2 хил.лв.; 2021 г.: 2 хил.лв), Община Венец (2022 г.: 23 хил.лв.; 2021 г.: 17 хил.лв.), Община Хитрино (2022 г.: 57 хил.лв.; 2021 г. 52 хил.лв.), Община Каолиново (2022 г.: 27 хил.лв.; 2021 г.: 17 хил.лв.), Община Каспичан (2022 г.: 19 хил.лв.; 2021 г.: 12 хил.лв.), Община Никола Козлево (2022 г.: 10 хил.лв.; 2021 г.: 10 хил.лв.) и Община Велики Преслав (2022 г.: 12 хил.лв.; 2021 г.: 12 хил.лв.) представляват предоставени през 2016 г., 2019 г., 2021 г. и 2022 г. средства за капиталови разходи и разходи за ремонт и закупуване на медикаменти, дезинфектанти, лични предпадни средства и апаратура, необходими за борбата с Ковид-19, които ще се трансформират в записан капитал след вписване в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ.

Дружеството е получило централна доставка на медикаменти и консумативи от Министерство на здравеопазването на стойност 3 хил.лв. (2021 г.: 4 хил.лв.).

Съставът на управленския персонал е оповестен в Приложение № 1.

Възнагражденията и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал са текущи и са в размер на 127 хил.лв., в т.ч. 117 хил.лв. начислени текущи разходи за възнаграждения, 1 хил.лв. обезщетения за временна нетрудоспособност до 3 дни от осигурителя и 9 хил.лв. ползвани суми от начислени през предходната година разходи по натрупващи се компенсируеми отпуски, изплатени през 2022 г. (31.12.2021 г.: 146 хил.лв., в т.ч. 140 хил.лв. начислени текущи разходи за възнаграждения и 6 хил.лв. ползвани суми от начислени през 2020 г. разходи по натрупващи се компенсируеми отпуски, изплатени през 2021 г.).

34. Условни активи

Към 31.12.2022 г. „МБАЛ-Шумен" АД ползва предоставени за безвъзмездно ползване от МЗ, Антисел А.Селидис Брос СА, Аквахим АД, АбВи ЕООД, Адикс-Х ООД, Община Шумен, Алкон България ЕООД, МТИ ООД, Елта 90 М ООД, Вега медикал ЕООД и др. активи на стойност 1,203 хил.лв. (2021 г.: 1,179 хил.лв.).

Дружеството ползва помещения, апаратура и оборудване на бившата СБАЛПФЗ-Шумен ЕООД, предоставени за безвъзмездно ползване от Община Шумен.

35. Съдебни дела

Към 31.12.2022 г. не са приключили следните съдебни дела:

1. Т.д. № 43/2020 г. на ШОС, заведено от МБАЛ-Шумен АД срещу НЗОК София чрез директора на РЗОК-Шумен за незаплатени надлимитни дейности за 2017 г. Делото е спечелено от МБАЛ-Шумен АД на първа и втора инстанции, като е обжалвано от НЗОК пред ВКС. Насрочено е заседание по допускане на жалбата пред ВКС на 15.02.2023 г. С Определение от 27.02.2023 г. ВКС не допуска касационно обжалване и оставя в сила решението по т.д. 43/2020 г. на ШОС, с което НЗОК е осъдена да заплати сума в размер на 145 027,00 лв. главница, ведно със законна лихва върху тая сума от 08.05.2020 г. до окончателно изплащане на сумата, както и разноски в размер на общо 19 946,23 лв.

2. Гр.д. 92/2021 г. на ШРС, заведено срещу МБАЛ-Шумен АД за лекарска грешка по чл.49 от ЗЗД. Искът е на стойнст 15 хил.лв. По делото е назначена съдебно-медицинска експертиза, която не е приключила в наша полза. Решението по това дело е изцяло в наша полза, но другата страна го е обжалвала и в момента се чака насрочване на ново дело пред ШОС.

3. Гр.д. 49/2021 г. на ШОС, заведено срещу МБАЛ-Шумен АД за лекарска грешка по чл. 49 от ЗЗД. Цената на иска е 70 хил.лв. Делото е приключило в ШОС в наша полза, другата страна го е обжалвала пред Апелативен съд Варна, където също е приключило в наша полза, но другата страна, недоволна от решенията, ги е обжалвала пред ВКС, където чакаме насрочване на дело за допускане.

4. Гр.д, 2751/2021 г. ШРС, заведено от МБАЛ-Шумен АД срещу лекар специализант, бивш служител на лечебното заведение, за сумата от 14 632,47 лв., представляваща обезщетение в размер на 12 767,06 лв. за частично неизпълнение на споразумение за обучение, с което ответникът е поел задължение след придобиване на специалност да продължи да работи в МБАЛ-Шумен АД за срок от 5 години и мораторна лихва в размер на 1 865,41 лв. Делото е приключило в ШРС в наша полза, като са ни присъдени 10 615,14 лв. главница, ведно с лихвата в размер на 1533,29 лв. Това решение е обжалвано от другата страна пред ШОС, който с Решение по в.гр.д. 247/2022 г. е потвърдил решението но първоинстанционния съд. Другата страна, недоволна от двете решения, ги е обжалвала пред ВКС и в момента се чака насрочване на дело за допускане на обжалване във ВКС.

5. Т.д. 80/2022 г. на ШОС като подпомагаща страна за лекарска грешка при лекуване на пострадал от ПТП. Делото е спряно до приключване на наказателното производство по ПТП.

36. Други оповестявания

През 2020 г., във връзка с пандемията от Covid-19, в страната беше въведено извънредно положение, а впоследствие бе обявена извънредна епидемична обстановка, която продължи през цялата 2021 г., както и през първото тримесечие на 2022 г. В сила бяха противо-епидемични мерки, необходими за овладяването и ограничаването на разпространението на корона вируса (Covid-19).

От 01.04.2022 г. обявената с Решение на Министерския съвет № 325 от 2021 г. извънредна епидемична обстановка на територията на Република България, свързана с епидемичното разпространение на COVID-19 и съществуващата непосредствена опасност за живота и здравето на гражданите, е отменена.

През 2022 г. са сключени анекси към договорите от 2020 г. с РЗОК-Шумен за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни и клинични процедури и за извънболнична медицинска помощ за извършване на специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика" и за специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина" на адреса в гр. Нови пазар, които ще гарантират бъдещата дейност на дружеството.

На основание на чл.5, ал.5 от ЗБНЗОК за 2022 г., през 2022 г. Надзорният съвет на НЗОК с решение от 18.03.2022 г. е приел Правила за условията и реда за заплащане на средства на изпълнителите на болнична медицинска помощ на допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал за срока на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест по чл.61, ал.1 от Закона за здравето, съгласно които за срока на обявена извънредна епидемична обстановка, поради епидемично разпространение на заразна болест по чл.61, ал.1 от Закона за здравето, МБАЛ-Шумен АД получава средства за допълнителни възнаграждения на лекари, специалисти от професионално направление „Здравни грижи" и санитари, работещи на основен трудов договор в лечебното заведение. Предвид отменената от 01.04.2022 г. извънредна епидемична обстановка плащанията от НЗОК за допълнителни възнаграждения на медицинския персонал са преустановени.

С Министерството на здравеопазването е сключен договор за оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, за лечение на болни с туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК, за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ през периода на обявено извънредно положение поради епидемично разпространение на заразни болести или извънредна епидемична обстановка и за дейността, която лечебното заведение осъществява в отдалечен район.

В края на февруари 2022 г. започна военен конфликт между Руската Федерация и Република Украйна. Вследствие на това, нормалните търговски отношения с двете засегнати страни силно са нарушени. Европейският съюз и много държави по света наложиха на Русия редица икономически санкции. Предприетите ограничителни икономически и финансови мерки биха могли да доведат до промяна в цените на енергоносителите и на други стоки и услуги, които са от значение за развитието на българската икономика. Това от своя страна косвено може да окаже неблагоприятно влияние върху дейността на дружеството в следващи отчетни периоди. Ръководството на дружеството текущо анализира и следи всички промени в събитията, с цел определяне на защитни и стабилизационни мерки. С прилагането им се очаква негативните последствия от военния конфликт да бъдат смекчени до степен, до която да не окажат значимо отрицателно влияние върху бъдещата жизнена способност и до възможността на дружеството да продължи дейността си като действащо предприятие.

37. Събития след датата на баланса

През 2023 г. са сключени анекси към договорите от 2020 г. с РЗОК-Шумен за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни и клинични процедури и за извънболнична медицинска помощ за извършване на специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика" и за специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина" на адреса в гр. Нови пазар, които ще гарантират бъдещата дейност на дружеството.

С Министерството на здравеопазването е сключен договор за оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, за лечение на болни с туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК, за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ през периода на обявено извънредно положение поради епидемично разпространение на заразни болести или извънредна епидемична обстановка и за дейността, която лечебното заведение осъществява в отдалечен район.

Няма настъпили други съществени събития след датата на баланса, които да изискват корекции или оповестяване в настоящия индивидуален отчет.

07.04.2023 г.

Изпълнителен директ
Д-р Димитър Георгиев

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

Главен счетоводител (съставител):
Красимира Георгиева Петрова

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на
Многопрофилна болница за
активно лечение - Шумен АД
гр. Шумен

Мнение

Извърших одит на индивидуалния финансов отчет на Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД, гр. Шумен („Дружеството"), съдържащ индивидуалния счетоводен баланс към 31 декември 2022 г. и индивидуалния отчет за приходите и разходите, индивидуалния отчет за собствения капитал и индивидуалния отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към индивидуалния финансов отчет, съдържащо обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.
По мое мнение, приложеният индивидуален финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2022 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Националните счетоводни стандарти (НСС), приложими в България.

База за изразяване на мнение

Извършеният от мен одит е в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Моята отговорност съгласно тези стандарти е описана допълнително в раздела от моя доклад „Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет". Независима съм от Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на моя одит на финансовия отчет в България, като изпълних и моите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Считам, че одиторските доказателства, получени от мен, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за моето мнение.

Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността и нефинансова декларация (като част от нефинансовата информация), изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва индивидуалния финансов отчет и моя одиторски доклад върху него.
Моето мнение относно индивидуалния финансов отчет не обхваща другата информация и не изразявам каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ми и до степента, до която е посочено.
Във връзка с одита на индивидуалния финансов отчет, моята отговорност се състои в това да прочета другата информация и по този начин да преценя дали тази друга информация е в съществено несъответствие с индивидуалния финансов отчет или с моите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която съм извършила, достигна до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от мен се изисква да докладвам този факт.
Нямам какво да докладвам в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на моите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността и нефинансовата декларация (като част от нефинансовата информация), изпълних и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ме подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, моето становище е, че:

а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, съответства на индивидуалния финансов отчет.
б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
в) Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет (като част от нефинансовата информация), е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството за индивидуалния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този индивидуален финансов отчет в съответствие с НСС, приложими в България и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на индивидуални финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на индивидуалния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет

Моите цели са да получа разумна степен на сигурност относно това дали индивидуалният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издам одиторски доклад, който да включва моето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този индивидуален финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, използвам професионална преценка и запазвам професионален скептицизъм по време на целия одит. Също така:

- идентифицирам и оценявам рисковете от съществени неправилни отчитания в индивидуалния финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработвам и изпълнявам одиторски процедури в отговор на тези рискове и получавам одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за моето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получавам разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработя одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
- оценявам уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигам до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако достигна до заключение, че е налице съществена несигурност, от мен се изисква да привлека внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в индивидуалния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицирам мнението си. Моите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ми доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценявам цялостното представяне, структура и съдържание на индивидуалния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали индивидуалният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Комуникирам с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицирам по време на извършвания от мен одит.

Валентина Радева
регистриран одитор

07 април 2023 г.

Валентина
0466 Радева
Регистриран одитор

ул. Отец Паисий 27, ап. 14
9700 гр. Шумен

КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА „МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ – ШУМЕН" АД ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВАТА, ВКЛЮЧЕНИ В КОНСОЛИДАЦИЯТА

1.1. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДРУЖЕСТВАТА, ПРАВЕН СТАТУТ, СОБСТВЕНОСТ И УПРАВЛЕНИЕ

През 2000 г. със заповед на Министъра на здравеопазването и съгласно чл. 101 ал.1 и 5 от Закона за лечебните заведения Обединена районна болница – Шумен се преобразува в търговско дружество – „МБАЛ-Шумен" АД.

„МБАЛ-Шумен" АД има едно дъщерно дружество към 31.12.2022 г. – „Медицински център МБАЛ-Шумен" ЕООД (записвани заедно като групата).

В консолидирания финансов отчет към 31 декември 2022 г. са включени „МБАЛ-Шумен" АД (дружество-майка) и „Медицински център МБАЛ-Шумен" ЕООД (дъщерно дружество).

- **„МБАЛ-Шумен" АД** е лечебно заведение с високи диагностични и терапевтични възможности, съвременна медицинска апаратура и висококвалифицирани специалисти.

В „МБАЛ-Шумен" АД се извършват над 80 % от високоспециализираните и интензивни медицински дейности в Шуменска област, като се обслужва население от 169 423 души.

Мисията на лечебното заведение е чрез ефективно използване на наличните ресурси да подобрява здравето на гражданите на Република България. Лаконично тя е изразена в мотото „Да продължим радостта от живота заедно".

Визията за „МБАЛ-Шумен" АД е лечебно заведение, предлагащо високо качество на медицинските услуги на базата на висококвалифициран персонал, модерна материална база и водещи медицински и информационни технологии.

Основната цел на дружеството е предоставяне на своевременни, достъпни, висококачествени и ефективни здравни услуги в съответствие със здравните потребности на населението при непрекъснато повишаване на качеството, осигуряване на висококвалифицирано медицинско обслужване, запазване на лидерските позиции в активното лечение и увеличаване на пазарния дял на лечебното заведение на пазара на здравни услуги.

"Многопрофилна болница за активно лечение – Шумен" АД е правоприемник на Обединената районна болница гр. Шумен, като следствие на преобразуване на последната в търговско дружество, съгласно разпоредбите на чл. 101, ал. 1 от ЗЛЗ и издадените на основание на нея: Заповед № РД 19-20 от 18.08.2000 г. на министъра на здравеопазването и решение на Шуменски окръжен съд по ф. д. 867/2000 год., и на Районна Болница – Нови пазар, като следствие на преобразуване на последната в търговско дружество "МБАЛ Д-р Добри Беров" ЕООД гр. Нови пазар, съгласно разпоредбите на чл. 101, ал. 1 от ЗЛЗ, което е осъществено през 2000 година.

На основание решение на Общински съвет - Нови пазар, на „МБАЛ - Шумен" АД е предоставена за временно и възмездно ползване обособена част от предприятието "МБАЛ Д-р Добри Беров" ЕООД гр. Нови пазар, включваща недвижими имоти, движимо, помощно и медицинско оборудване и апаратура, за което е сключен договор между „МБАЛ – Шумен" АД и "МБАЛ Д-р Добри Беров" ЕООД.

На основание на Разрешение № МБ-125/11.04.2022 г. лечебното заведение осъществява своята дейност на два адреса – гр. Шумен, ул. „Васил Априлов" № 63 и гр. Нови пазар, ул. „Христо Ботев" № 22.

„МБАЛ-Шумен" АД е акционерно дружество, вписано в търговския регистър с решение на Шуменския окръжен съд от 27.09.2000 г. по фирмено дело 867 от 2000 г.

Към 31.12.2021 г. вписаният капитал на дружеството е в размер на 9 244 450 лв., разпределен в 924 445 броя поименни акции с номинална стойност 10 лв. всяка една от тях.

Към 31.12.2022 г. вписаният капитал на дружеството е в размер на 9 293 220 лв., разпределен в 929 322 броя поименни акции с номинална стойност 10 лв. всяка една от тях.

Собственици на дружеството са държавата, представлявана от министъра на здравеопазването, която към 31.12.2022 г. притежава 66,29 % от вписания капитал и общините от област Шумен, притежаващи останалите 33,71 % от вписания капитал:

	31.12.2022 г. %	31.12.2021 г. %
Министерство на здравеопазването	**66,29**	**66,11**
Община Шумен	20,20	20,31
Община Нови пазар	2,62	2,63
Община Велики Преслав	2,08	2,09
Община Каолиново	1,72	1,73
Община Върбица	1,49	1,50
Община Каспичан	1,39	1,40
Община Венец	1,11	1,11
Община Смядово	1,08	1,08
Община Хитрино	1,03	1,04
Община Никола Козлево	0,99	1,00

„МБАЛ – Шумен" АД е акционерно дружество с едностепенна система на управление. Органи на управление на дружеството са общото събрание на акционерите, съветът на директорите и изпълнителният директор.

Към 31.12.2022 г. Съветът на директорите е в състав:

Проф. Лидия Георгиева	Председател
Хатидже Стижарлиева	Зам. председател
д-р Димитър Костов	Член

Дружеството се представлява и управлява от д-р Димитър Костов – Изпълнителен директор.

„МБАЛ - Шумен" АД е едноличен собственик на капитала на „Медицински център МБАЛ – Шумен" ЕООД и изготвя консолидиран финансов отчет.

- **„Медицински център МБАЛ-Шумен" ЕООД** е лечебно заведение, предлагащо качествени извънболнични медицински услуги на базата на висококвалифициран медицински персонал.

Целите на лечебното заведение съответстват на ценностите на националната здравна политика и очакванията на обществото. Дейността в медицинския център се осъществява в съответствие с етичният кодекс на съсловната организация на лекарите в България.

"Медицински център МБАЛ – Шумен" ЕООД е еднолично дружество с ограничена отговорност, вписано в търговския регистър с решение на Шуменския окръжен съд от 14.05.2002 г. по фирмено дело 343 от 2002 г.

Капиталът на дружеството е 5 000 лв., разпределен на 500 дяла по 10 лв. всеки един от тях.

Едноличен собственик на капитала на дружеството е "МБАЛ–Шумен" АД. Правата на собственост на "МБАЛ-Шумен" АД, като едноличен собственик на капитала се упражняват от Съвета на директорите на "МБАЛ – Шумен" АД.

Орган на управление на дружеството е Управителят му, който се назначава от Съвета на директорите на "МБАЛ – Шумен" АД. Управител на „МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД е д-р Камен Игнатов Граматиков.

1.2. ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ

Предмет на групата е осъществяване на болнична помощ и специализирана извънболнична медицинска помощ.

Предметът на дейност на "Многопрофилна болница за активно лечение – Шумен" АД е:

- диагностика и лечение на заболявания, когато лечебната цел не може да се постигне в условията на извънболничната помощ; родилна помощ; рехабилитация; диагностика и консултации, поискани от лекар или лекар по дентална медицина от други лечебни заведения; вземане и експертиза на органи /откриване, установяване и поддържане на жизнените функции на потенциален донор с мозъчна смърт при налична сърдечна дейност/ и предоставянето им за трансплантация; вземане, съхраняване, снабдяване с кръв и кръвни съставки, трансфузионен надзор; диспансеризация; клинични изпитвания на лекарствени продукти и медицински изделия съгласно действащото в страната законодателство; учебна и научна дейност **по следните медицински специалности:**

Вътрешни болести, Гастроентерология, Ревматология, Нефрология, Клинична хематология, Пневмология и фтизиатрия, Кардиология, Ендокринология, Педиатрия, Детска кардиология, Детска ревматология, Нервни болести, Инфекциозни болести, Анестезиология и интензивно лечение, Клинична токсикология, Хирургия, Детска хирургия, Гръдна хирургия, Неврохирургия, Съдова хирургия, Ортопедия и травматология, Урология, Очни болести, Ушно-носно-гърлени болести, Акушерство и гинекология, Неонатология, Физикална и рехабилитационна медицина, Клинична лаборатория, Микробиология, Обща и клинична патология, Съдебна медицина, Образна диагностика, Трансфузионна хематология, Спешна медицина, Кожни и венерически болести, Епидемиология на инфекциозните болести.

Дружеството притежава разрешение за осъществяване на лечебна дейност № МБ-125/11.04.2022 г., издадено от министъра на здравеопазването, съгласно което осъществява дейност по оказване на болнична медицинска помощ освен на адреса на регистрация в гр. Шумен и на адреса на „МБАЛ Д-р Добри Беров" ЕООД в гр. Нови пазар.

Лечебното заведение извършва дейността си:

1. в съответствие с утвърдените по реда на чл. 6, ал. 1 от ЗЛЗ медицински стандарти и правилата за добра медицинска практика;

2. при осигуреност с медицински специалисти на основен трудов договор;

3. при наличие на определените в медицинските стандарти по чл. 6, ал. 1 от ЗЛЗ технически изправна медицинска апаратура и техника на територията му.

Лечебното заведение осигурява непрекъснато 24-часово изпълнение на лечебната дейност по медицински специалности съгласно разрешението по чл. 47 от ЗЛЗ, включително и на медицинска помощ при спешни състояния.

Лечебното заведение има сключени договори с РЗОК за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни и клинични процедури, както и договор за извънболнична медицинска помощ за извършване на специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика" и за специализирани и високоспециализирани

медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина" на адреса в гр. Нови пазар.

С Министерството на здравеопазването е сключен договор за оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, за лечение на болни с активна туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК, за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ при епидемично разпространение на заразни болести или през периода на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест и за дейността, която лечебното заведение осъществява в отдалечен район.

Извън медицинската дейност дружеството отдава под наем собствени помещения и инвентар и извършва стерилизация на консумативи и инструментариум на други лечебни заведения.

Вписаният предмет на дейност в съдебното решение за регистрация на „Медицински център МБАЛ-Шумен" ЕООД е извършване на специализирана медицинска извънболнична помощ, диагностика, лечение, рехабилитация и лечение на болни, консултация, профилактика, предписване на лабораторни и други изследвания, предписване и извършване на медицински дейности и манипулации под лекарски контрол и отговорност в обем, необходим за лечебния процес, предписване на лекарства, превързочни материали и медицински пособия, извършване на експертизи за временна неработоспособност, наблюдение на бременни и лица под 18 години, извършване на дейности по здравна промоция и профилактика, вкл. профилактични прегледи и манипулации, издаване на документи, свързани с дейността на лекарите, консултации и насочване на пациенти за консултативна помощ и болнична помощ, извършване на лечение на болни в дома им, когато състоянието им налага това, санитарен транспорт. Дейностите, извършвани от "Медицински център МБАЛ-Шумен" ЕООД включват всички елементи от изброените медицински дейности за специализирана медицинска помощ.

Дружеството развива дейности, които отговарят на здравните потребности на населението от района, чрез висококвалифициран медицински персонал. Цялостната дейност на Медицинския център е насочена към задоволяване на всички потребности от здравни услуги, както на пациенти от региона, така и на пациенти извън него, повишаване качеството на живот на пациентите с различни заболявания, лечение и облекчаване на основните и свързаните с тях заболявания.

Дружеството има Удостоверение за регистрация като лечебно заведение № 600-96/08.01.2018 г. от Регионален център по здравеопазване – Шумен, към Министерство на здравеопазването на Република България и е вписано в Регистъра на Регионален център по здравеопазване под стр. № 14, партида 695, том 5, валидно до 31.08.2021 г. и ново Удостоверение за регистрация на лечебно заведение за извънболнична медицинска помощ с № 600 от 31.08.2020 г. от Министерство на здравеопазването на Република България, Изпълнителна агенция Медицински надзор, с регистрационен номер 2730131010.

Лечебното заведение има сключен договор за оказване на специализирана извънболнична медицинска помощ с РЗОК-Шумен, по който извършва дейност през 2022 г. и с който дружеството се представя на пазара на задължителното здравно осигуряване. Друг източник за финансиране на дейността са сключените договори със застрахователни дружества.

В кабинетите на медицинския център се осъществяват компетентно предвидените в предмета на дейност здравно - промотивни, профилактични, диагностични и лечебни процедури.

През 2021 г. и 2022 г. дружеството има сключен договор за финансиране по проект „Център за майчино и детско здраве" с детския фонд на ООН (УНИЦЕФ), съгласно който като част от структурата на Медицински център МБАЛ-Шумен ЕООД функционира Център за майчино и детско здраве. Центърът за майчино и детско здраве има основен предмет на дейност патронажни грижи и домашни посещения на бременни, родилки и деца до 3 г. за предоставяне на комплекс от здравно-информационни, здравно-консултативни, обучителни и насочващи услуги с цел насърчаване и подкрепа на добри родителски практики за грижа за децата, превенция на

рисковете, промоция на здравето и подпомагане на достъпа до здравни грижи. Изпълнението и финансирането на проекта приключва на 31.12.2022 г.

Извън основната дейност дружеството отдава под наем помещения и инвентар. Данните показват, че както по отношение на обема на извършваните дейности, така и по отношение на приходите, специализираната извънболнична медицинска помощ е водещата дейност на дружеството.

2. ПРЕГЛЕД НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ДЕЙНОСТТА, СЪСТОЯНИЕТО И РАЗВИТИЕТО НА ГРУПАТА

2.1. ФИНАНСОВО - ИКОНОМИЧЕСКИ ОТЧЕТ И АНАЛИЗ

2.1.1. Основни финансови показатели

Влияние върху всички основни икономически показатели, характеризиращи дейността на групата през 2021 и 2022 г., оказва стартиралата от Китай в края на 2019 г. епидемия от коронавирус, която се разпространи из целия свят.

С измененията на Наредба № 3 от 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерство на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения, считано от 11 август 2020 г. МБАЛ-Шумен АД получава субсидия за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ при епидемично разпространение на заразни болести по чл.61, ал.1 или 3 от Закона за здравето.

Съгласно Решения на Надзорния съвет на НЗОК и приета Методика за изменение и допълнение на Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявената епидемична обстановка, за времето на обявената епидемична обстановка МБАЛ-Шумен АД получи суми за допълнителни възнаграждения на персонала, извършвал пряко дейностите по наблюдение, диагностика и лечение на пациенти с доказан SARS-CoV-2, както и за поставяне на ваксини срещу COVID-19.

На основание на чл.5, ал.6 от ЗБНЗОК за 2021 г. и чл.5, ал.5 от ЗБНЗОК за 2022 г. и приетите Правила за условията и реда за заплащане на средства на изпълнителите на болнична медицинска помощ на допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал, за срока на обявената извънредна епидемична обстановка през 2021 г. и част от 2022 г. МБАЛ-Шумен АД получи средства за допълнителни възнаграждения на лекари, специалисти от професионално направление „Здравни грижи“ и санитари, работещи на основен трудов договор в лечебното заведение.

От 01.04.2022 г. обявената с Решение на Министерския съвет № 325 от 2020 г. извънредна епидемична обстановка на територията на Република България, свързана с епидемичното разпространение на COVID-19 и съществуващата непосредствена опасност за живота и здравето на гражданите, е отменена. Спрени са всички плащания за медицинския персонал на МБАЛ-Шумен АД, свързани с пандемията от COVID-19.

През 2022 г. са сключени анекси към договорите от 2020 г. между МБАЛ-Шумен АД и РЗОК-Шумен за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни и клинични процедури и за извънболнична медицинска помощ за извършване на специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика” и за специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина” на адреса в гр. Нови пазар, които гарантират бъдещата дейност на дружеството.

През 2022 г. с Министерството на здравеопазването е сключен договор за оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешно

отделение, за лечение на болни с туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК, за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ при епидемично разпространение на заразни болести или през периода на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест и за дейността, която лечебното заведение осъществява в отдалечен район.

През периода на отчета възникна военен конфликт между Руската Федерация и Република Украйна. В отговор на това са наложени различни икономически санкции срещу Руската Федерация и свързани с нея физически и юридически лица. По първоначални оценки на ръководството тези събития не биха оказали съществено влияние върху групата към момента, доколкото дружествата нямат взаимоотношения с лица, попаднали под санкциите. Предвид непредсказуемата и изключителна динамика в обстоятелствата и в приеманите мерки на глобално ниво, практически е невъзможно ръководството да направи надеждна преценка и измерване на потенциалния дългосрочен ефект от военния конфликт върху дейността на групата.

Съществено значение върху финансовите и икономическите показатели на групата, както и върху финансовата му стабилност, оказва ръстът на инфлацията, породен най-вече от повишените енергийни цени. Скокът на цените на енергоносителите в европейски и в световен мащаб е значителен и оказва влияние и върху цените на другите стоки и услуги, необходими за осъществяване на дейността на групата – медикаменти и консумативи, храни, кислород, транспортни услуги и други.

Ръководството на групата ще продължи да наблюдава потенциалното въздействие и ще предприеме всички възможни стъпки за смекчаване на евентуалните ефекти, за да се гарантира възможността на дружествата да продължи дейността си като действащи предприятия.

Показатели	2022 год. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 год. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. 2022/2021 хил.лв.	Изм. 2022/2021 %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Общо приходи	34 583	32 476	2 107	40 473	37 180	3 293	-5 890	-14,55
Общо разходи	35 401	33 329	2 072	40 206	37 080	3 126	-4 805	-11,95
Печалба (Загуба) преди лихви, данъци и амортизация (EBITDA)	(65)	(107)	42	954	780	174	-1 019	-106,81
Печалба (Загуба) преди данък върху печалбата	(818)	(853)	35	267	100	167	-1 085	-406,37
Разходи за данък върху печалбата	8	8	-	(83)	(83)	-	91	-109,64
Печалба (Загуба) за периода	(826)	(861)	35	350	183	167	-1 176	-336

Активи и пасиви	2022 год. хил.лв.	2021 год. хил.лв.	Изм. 2022/2021 хил.лв.	Изм. 2022/2021 %
Нетекущи активи	8 457	8 535	-78	-0,91
Текущи активи	8 421	5 032	3 389	67,35
Отсрочени данъци	4	3	1	33,33
Разходи за бъдещи периоди	39	32	7	21,88
Общо активи	16 921	13 602	3 319	24,40
Собствен капитал	3 718	4 495	-777	-17,29
Провизии и сходни задължения	246	306	-60	-19,61
Задължения	11 619	7 516	4 103	54,59
Финансирания и приходи за бъдещи периоди	1 338	1 285	53	4,12
Общо собствен капитал и пасиви	16 921	13 602	3 319	24,40

Общият размер на приходите на групата за 2022 г. е 34 583 хил.лв. и е с 5 890 хил.лв. или с 14,55 % по-нисък от 2021 г.

От общите приходи за годината, 32 476 хил.лв. са реализирани на адреса на групата в гр. Шумен, а 2 107 хил.лв. – в гр. Нови пазар. Приходите на групата от дейност, осъществена в гр. Шумен, намаляват през 2022 г. с 4 704 хил.лв. или с 12,65 % спрямо предходната година. Приходите, реализирани на адреса в гр. Нови Пазар през годината са с 1 186 хил.лв. или с 36,02 % по-малко.

Основна причина за отчетеното съществено намаление на приходите са начислените през предходната година приходи от РЗОК за допълнителни възнаграждения на персонала и за работа при неблагоприятни условия във връзка с обявената извънредна епидемична обстановка, както и начислените приходи от финансирания по договор с МЗ за осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет на лечебното заведение за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция за периода от 01.01.2021 г. до 31.01.2021 г. в размер на 1 717 хил.лв.

Разходите на групата през 2022 г. са в размер на 35 401 хил.лв. Намалението им е с 4 805 хил.лв. или с 11,95 % спрямо 2021 г. и е по-малко от намалението на приходите.

Разходите за дейността, осъществявана на адреса на групата в гр. Шумен са в размер на 33329 хил.лв. и намаляват с 3 751 хил.лв. или с 10,12 %. Разходите за дейността в гр. Нови пазар са в размер на 2 072 хил.лв., а намалението им спрямо предходната година е с 1 054 хил.лв. или с 33,72 %.

В резултат от цялостната си дейност групата отчита загуба за 2022 г. в размер на 818 хил.лв., спрямо печалба от 267 хил.лв. за 2021 г. Загубата от дейността в гр. Шумен е в размер на 853 хил.лв., а от дейността в гр. Нови пазар групата отчета печалба в размер на 35 хил.лв.

2.1.2. Приходи

Показатели	2022 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. 2022/2021 хил.лв.	Изм. 2022/2021 %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Приходи от медицински услуги	26 955	25 529	1 426	30 731	28 775	1 956	-3 776	-12,29
- в т.ч. от РЗОК	25 034	23 662	1 372	29 383	27 493	1 890	-4 349	-14,80
Приходи от други услуги	460	459	1	411	409	2	49	11,92
- в т.ч. наеми	302	302	-	282	282	-	20	7,09
Приходи от продажба на материали	997	997	-	809	809	-	188	23,24
Приходи от финансирания	6 037	5 357	680	8 433	7 098	1 335	-2 396	-28,41
Други приходи	134	134	-	89	89	-	45	50,56
Общо приходи	**34 583**	**32 476**	**2 107**	**40 473**	**37 180**	**3 293**	**-5 890**	**-14,55**

Приходите на групата са основно от извършена дейност по договори с РЗОК-Шумен, собствени приходи от други медицински услуги и финансирания от Министерство на здравеопазването. Намалението им през 2022 г. спрямо предходната година е с 5 890 хил.лв. или с 14,55 % и се дължи основно на намаление на приходите по договори с РЗОК – с 4 349 хил.лв. или с 14,08 % и на приходите от финансирания – с 2 396 хил.лв. или с 28,41 %.

Приходите от други услуги се увеличават с 49 хил.лв. или с 11,92 %, а приходите от продажба на материали - със 188 хил.лв. или с 23,24 %.

Увеличение се наблюдава и при другите приходи - с 45 хил.лв. или с 50,56 %.

Приходите от дейността на групата, осъществявана на адреса в гр. Шумен намаляват общо с 4 704 хил.лв. или с 12,65 % спрямо предходната година. Най-съществено е намалението на приходите от медицински услуги - с 3 246 хил.лв. или с 11,28 % и на приходите от финансирания – с 1 741 хил.лв. или с 24,53 %. Приходите от други услуги се увеличават с 50 хил.лв. или с 12,22

%, а приходите от продажба на материали - със 188 хил.лв. или с 23,24 %. Другите приходи от дейността в гр. Шумен също се увеличават – с 45 хил.лв. или с 50,56 %.

За дейността, осъществявана на адреса в гр. Нови пазар, се наблюдава намаление на всички видове приходи, като най-съществено е намалението на приходите от финансирания – с 655 хил.лв. или с 49,06 % и на приходите от медицински услуги – с 530 хил.лв. или с 27,10 % спрямо предходната година.

Общите приходи по сключените договори с РЗОК за 2022 г. са в размер на 25 034 хил.лв. Намалението им е с 4 349 хил.лв. или с 14,80 % спрямо предходната година. Приходите, реализирани по договорите с РЗОК на адреса в гр. Шумен, са в размер на 23 662 хил.лв., което е с 3 831 хил.лв. по-малко от 2021 г. Реализираните приходи от РЗОК на адреса в гр. Нови пазар са в размер на 1 372 хил.лв., или с 518 хил.лв. по-малко.

В структурата на приходите, най-значителен е делът на приходите по сключените договори с РЗОК-Шумен за осъществяване на болнична и извънболнична медицинска помощ, които съставляват 72,39 % от общите приходи на групата за 2022 г., спрямо 72,60 % от приходите за предходната година.

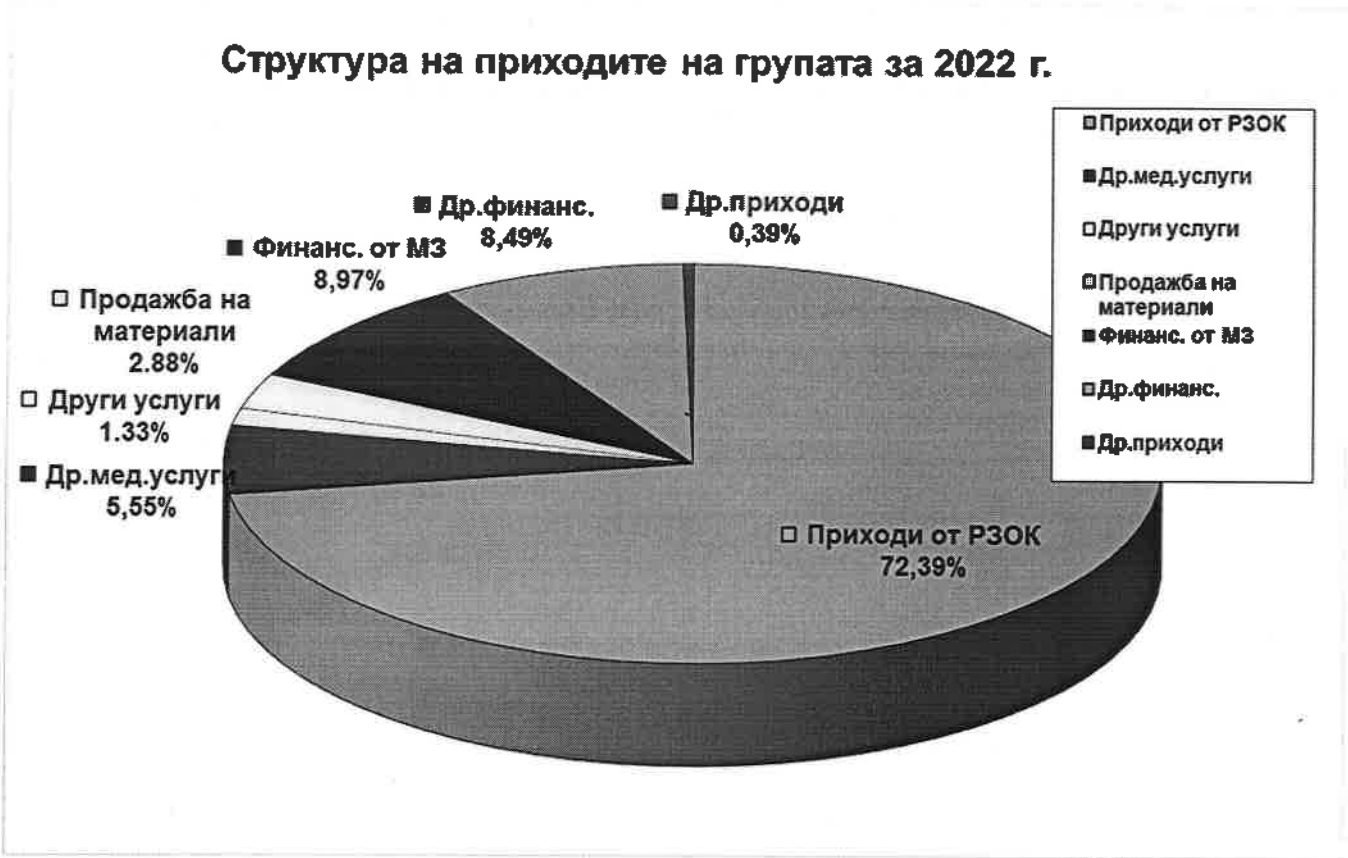

Относителният дял на приходите от финансирания от МЗ за годината е 8,97 % спрямо 9,77 % от приходите за миналата година.

2.1.2.1. Приходи от медицински услуги

Показатели	2022 год. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 год. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. 2022/2021 хил.лв.	Изм. 2022/2021 %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Клинични пътеки РЗОК	17 951	17 020	931	15 297	14 344	953	2 654	17,35
Амбулаторни процедури по	949	949	-	857	857	-	92	10,74

хемодиализа РЗОК								
Други амбулаторни процедури РЗОК	408	345	63	286	237	49	122	42,66
Клинични процедури за интензивно лечение РЗОК	2 069	2 069	-	1 807	1 807	-	262	14,50
Клинични процедури по хемодиализа РЗОК	18	18	-	13	13	-	5	38,46
Допълнителни възнаграждения по чл.5 от ЗБНЗОК	828	763	65	2 230	2 052	178	-1 402	-62,87
Допълнителни възнаграждения COVID-19 РЗОК	1 806	1 653	153	5 885	5 380	505	-4 079	-69,31
Поставяне на ваксини РЗОК	5	5	-	25	25	-	-20	-80,00
Доплащане за неблагоприятни условия РЗОК	8	8	-	2 537	2 414	123	-2 529	-99,68
СИМП и ВСМД РЗОК	371	371	-	246	246	-	125	50,81
СМД РЗОК	160	-	160	82	-	82	78	95,12
Имплanти РЗОК	461	461	-	118	118	-	343	290,68
Други приходи от мед. услуги	1 921	1 867	54	1 348	1 282	66	573	42,51
Общо приходи от медицински услуги	**26 955**	**25 529**	**1 426**	**30 731**	**28 775**	**1 956**	**-3 776**	**-12,29**

Анализът на приходите от РЗОК Шумен по видове показва увеличение на приходите от клинични пътеки – с 2 654 хил.лв. или със 17,35 % спрямо предходната година. Увеличението се дължи както на увеличение на преминалите болни, така и на увеличените цени на клиничните пътеки.

Приходите от РЗОК за лечение по клинични пътеки в гр. Шумен са в размер на 17 020 хил.лв., при 14 344 хил.лв. за 2021 г. Увеличението е с 2 676 хил.лв. или с 18,66 % и се дължи основно на увеличените цени на клиничните пътеки, но също така и на увеличения брой на преминалите болни.

Приходите от клинични пътеки от дейността в гр. Нови пазар са в размер на 931 хил.лв. Намалението им е с 22 хил.лв. и се дължи на намаления брой преминали болни.

Приходи от амбулаторни процедури по хемодиализа за годината са в размер на 949 хил.лв. Увеличението им спрямо предходната година е с 92 хил.лв. или с 10,74 %.

Отчетените приходите от други амбулаторни процедури /без хемодиализа/ се увеличават със 122 хил.лв. или с 42,66 %, а приходите от клинични процедури по хемодиализа – с 5 хил.лв. или с 38,46 %.

Приходите от клинични процедури за интензивно лечение по договор с РЗОК също се увеличават – с 262 хил.лв. или с 14,50 % спрямо 2021 г.

На основание на чл.5, ал.5 от ЗБНЗОК за 2022 г., през 2022 г. Надзорният съвет на НЗОК с решение от 18.03.2022 г. е приел Правила за условията и реда за заплащане на средства на изпълнителите на болнична медицинска помощ на допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал за срока на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест по чл.61, ал.1 от Закона за здравето, съгласно които за срока на обявена извънредна епидемична обстановка, поради епидемично разпространение на заразна болест по чл.61, ал.1 от Закона за здравето, МБАЛ-Шумен АД получава средства за допълнителни възнаграждения на лекари, специалисти от професионално направление „Здравни грижи“ и санитари, работещи на основен трудов договор в лечебното заведение. С приетата на 18.04.2022 г. от Надзорния съвет на НЗОК Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на болнична медицинска помощ за работа при неблагоприятни условия след отмяна на извънредната епидемична обстановка, НЗОК

заплаща допълнителни трудови възнаграждения на персонала, нает от лечебното заведение, и за м. април 2022 г. Получените от МБАЛ-Шумен АД средства за допълнителни възнаграждения на лекари, специалисти от професионално направление „Здравни грижи“ и санитари, работещи на основен трудов договор в лечебното заведение за първите четири месеца на годината са в размер на 828 хил.лв. спрямо 2 230 хил.лв. за предходната година.

С Решение на Надзорния съвет на НЗОК от 17.02.2022 г. е приета Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявената епидемична обстановка, съгласно която през 2022 г., за месеците, през които на територията на страната със заповед на министъра на здравеопазването са въведени противоепидемични мерки, лечебното заведение ще получава суми за работа при неблагоприятни условия по повод на обявена епидемична обстановка и за допълнителни възнаграждения на персонала, извършвал пряко дейностите по наблюдение, диагностика и лечение на пациенти с доказан SARS-CoV-2, както и за поставяне на ваксини срещу COVID-19. През първото тримесечие на 2022 г., предвид отменената от 01.04.2022 г. извънредна епидемична обстановка, лечебното заведение е получило суми за допълнителни възнаграждения на персонала, извършвал пряко дейностите по наблюдение, диагностика и лечение на пациенти с доказан SARS-CoV-2 в размер на 1 806 хил.лв. спрямо 5 885 хил.лв. за предходната година, а за поставяне на ваксини срещу COVID-19 в размер на 5 хил.лв. спрямо 25 хил.лв. за 2021 г.

За предходната година групата е отчела приходи за работа при неблагоприятни условия от РЗОК в размер на 2 537 хил.лв., спрямо 8 хил.лв. за 2022 г.

Приходите от РЗОК за специализирана извънболнична медицинска помощ и високоспециализирани медицински дейности, реализирани от дъщерното дружество се увеличават със 125 хил.лв. или с 50,81 % спрямо предходната година – до 371 хил.лв.

Приходите по договор с РЗОК за специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика“ и специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина“, осъществявани на адреса в гр. Нови пазар, бележат увеличение със 78 хил.лв. или с 95,12 %, а приходите от импланти по договор с РЗОК - с 343 хил.лв. или с 290,68 % поради увеличения брой на оперираните пациенти.

Приходите от други медицински услуги също се увеличават - с 573 хил.лв. или с 42,51 % спрямо предходната година. Основна причина за отчетените увеличения е отслабването на пандемията от коронавирус, по време на която част от пациентите отлагаха търсенето на медицинска помощ в усложнената епидемична обстановка.

2.1.2.2. Приходи от финансирания

Отчетените приходи от финансирания за годината са в размер на 6 037 хил.лв. и бележат съществено намаление - с 2 396 хил.лв. или с 28,41 %. Приходите от финансирания за текущата дейност намаляват с 2 422 хил.лв. или с 29,21 %, а приходите от финансирания за дълготрайни активи се увеличават с 26 хил.лв. или с 18,44 %.

Показатели	2022 год. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 год. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. 2022/2021 хил.лв.	Изм. 2022/2021 %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Приходи от финансирания за текуща дейност, в т.ч.	**5 870**	**5 193**	**677**	**8 292**	**6 959**	**1 333**	**-2 422**	**-29,21**
МЗ	3 087	2 495	592	3 940	3 160	780	-853	-21,65
-по договори за медицински дейности	3 084	2 493	591	3 936	3 158	778	-852	-21,65
-централни доставки на медикаменти и консумативи	3	2	1	4	2	2	-1	-25,00
Друго правителствено финансиране	2 488	2 406	82	3 986	3 442	544	-1 498	-37,58

-доставка на медикаменти и консумативи за лечение на COVID-19 чрез РЗИ Шумен	1 927	1 909	18	3 857	3 325	532	-1 930	-50,04
-доставка на кръвни сакове от РЦТХ Варна	28	28	-	37	37	-	-9	-24,32
-еднократни помощи за ползване на туристическа услуга	-	-	-	3	3	-	-3	-100,00
-компенсации за електроенергия	533	469	64	89	77	12	444	498,88
Финансиране проект УНИЦЕФ	129	129	-	125	125	-	4	3,20
Други дарители	166	163	3	241	232	9	-75	-31,12
Приходи от финансирания за ДА, в.т.ч.	**167**	**164**	**3**	**141**	**139**	**2**	**26**	**18,44**
МЗ	15	15	-	15	15	-	-	-
Общини	4	3	1	3	3	-	1	33,33
Друго правителствено финансиране	1	1	-	1	1	-	-	-
Други дарители	147	145	2	121	120	2	26	21,49
Общо приходи от финансирания	**6 037**	**5 357**	**680**	**8 433**	**7 098**	**1 335**	**-2 396**	**-28,41**

В края на 2020 г. с Министерство на здравеопазването е сключен договор за поддържане на готовност за оказване на медицинска помощ през периода на обявена извънредна епидемична обстановка, чрез осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция. Договорът за финансиране обхваща периода от 23.12.2021 г. до 31.01.2021 г., а начислените приходи за периода от 01.01.2021 г. до 31.01.2021 г., в размер на 1 717 хил.лв., са една от основните причини за отчетеното през текущата година намаление на общия размер на приходите от финансирания. Съществено е и намалението на приходите от централна доставка на медикаменти и консумативи за лечение на COVID-19 чрез РЗИ Шумен – с 1 930 хил.лв. или с 50,04 %.

Във връзка с увеличените цени на електроенергията и приета от Министерски съвет Програма за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия, групата е отчела приходи от компенсации за 2022 г. в размер на 533 хил.лв. спрямо 89 хил.лв. за предходната година.

Отчетените приходи по договорите за медицински дейности с Министерството на здравеопазването за 2022 г. са в размер на 3 084 хил.лв. и са с 852 хил.лв. по-малко спрямо предходната година основно поради отчетените приходи от финансирания за осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция за периода от 01.01.2021 г. до 31.01.2021 г. в размер на 1 717 хил.лв.

Приходи от субсидии от МЗ по договори за медицински дейности

Показатели	2022 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Оказване на спешна медицинска помощ	1 226	1 226	-	924	924	-	302	32,68
Медицинска експертиза от ТЕЛК	132	132	-	128	85	43	4	3,13
Активно лечение на пациенти с туберкулоза	89	-	89	38	-	38	51	134,21
Амбулаторно проследяване на болни с туберкулоза	3	-	3	4	-	4	-1	-25,00
Дейности на адрес в отдалечен район	486	-	486	407	-	407	79	19,41

Дейности по проект COVID-19	-	-	-	-1	-1	-	1	-100,00
Дейност на инфекциозно отделение	840	840	-	613	613	-	227	37,03
Осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция	-	-	-	1 717	1 432	285	-1 717	-100,00
Поддържане на готовност кислород	174	161	13	19	18	1	155	815,79
Дейности по съдебна медицина	24	24	-	24	24	-	-	-
Отбранително-мобилизационна подготовка	1	1	-	1	1	-	-	-
Дейности по договори за трансплантации	17	17	-	25	25	-	-8	-32,00
Дейности по Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2014 г. – 2022 г.	41	41	-	37	37	-	4	10,81
Специализанти държавна поръчка	51	51	-	-	-	-	51	-
Общо	**3 084**	**2 493**	**591**	**3 936**	**3 158**	**778**	**-852**	**-21,65**

Анализът на приходите от МЗ показва увеличение на приходите за оказване на спешна медицинска помощ – с 302 хил.лв. или с 32,68 % спрямо предходната година. Причина за увеличението е по-високата стойност, заплащана от МЗ за преминалите болни през Спешно отделение, които не са хоспитализирани. Въпреки увеличението, дейността на Спешно отделение остава недофинансирана.

Увеличение бележат и приходите от медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК. През 2022 г. те са в размер на 132 хил.лв. и се увеличават спрямо 2021 г. с 3,13 % % или с 4 хил.лв.

Приходите от дейността на ТЕЛК гр. Шумен се увеличават с 47 хил.лв. и изцяло компенсират липсата на 43 хил.лв. приходи от дейността на ТЕЛК в гр. Нови пазар, който бе закрит на 26.10.2021 г. Въпреки увеличената от 01.01.2022 г. стойност на финансиране на издадено експертно решение, дейността на ТЕЛК не е финансирана в пълен размер от Министерство на здравеопазването и лечебното заведение генерира загуба от тази дейност.

Поради увеличения брой пациенти, приходите от МЗ за активно лечение на пациенти с туберкулоза се увеличават от 38 хил.лв. за 2021 г. на 89 хил.лв. за 2022 г.

Отчетените приходи за финансиране на дейностите в отдалечен район за годината са в размер на 486 хил.лв. или със 79 хил.лв. повече спрямо 2021 г.

Размерът на субсидията за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ при епидемично разпространение на заразни болести за 2022 г. е 840 хил.лв. за 30 легла в Инфекциозно отделение. Увеличението спрямо предходната година е с 227 хил.лв. е въпреки намаления брой легла / с 5 по-малко/, финансирани съгласно договора и се дължи на увеличената стойност на финансиране за едно легло.

През 2021 г. с Министерство на здравеопазването е сключен договор за поддържане на готовност за оказване на медицинска помощ през периода на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на COVID-19, чрез гарантиране провеждането на кислородолечение на всички нуждаещи се пациенти. Отчетените приходи за тази дейност за 2022 г. са в размер на 174 хил.лв. спрямо 19 хил. за 2021 г.

През 2022 г., както и през предходната година, МБАЛ-Шумен АД е получила и финансиране по договор за поддържане и подобряване на материално-техническата обезпеченост и капацитета от медицински специалисти и помощен персонал в Отделение по съдебна медицина в размер на 24 хил.лв.

За 2022 г. са начислени и 17 хил.лв. приходи за дейности по трансплантации. През периода в лечебното заведение имаше донорска ситуация, като на групата бяха възстановени

разходи на дейности по трансплантации в размер на 7 хил.лв. По договор с ИА Медицински надзор за изплащане на допълнителни трудови възнаграждения на координатора по донорство за извършване на задълженията му, сключен в изпълнение на одобрена от Министерския съвет Национална програма за насърчаване на донорството и подпомагане на трансплантацията в Република България 2019 – 2023 г. и с цел повишаване на мотивацията на определените със заповед на министъра на здравеопазването областни координатори, за второто шестмесечие на годината лечебното заведение е получило финансиране в размер на 10 хил.лв., спрямо 18 хил.лв. за предходната година.

Приходите от дейностите по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2014 г. – 2021 г. за годината са в размер на 41 хил.лв. и бележат увеличение с 4 хил.лв. поради увеличение на извършената по договора дейност.

През 2022 г. дружеството-майка е сключило с Министерство на здравеопазването договор за финансиране на провеждането на практическо обучение на двама специализанти държавна поръчка, по който са отчетени приходи в размер на 51 хил.лв.

2.1.2.3. Приходи от други услуги, от продажба на материали и други приходи

Приходите от други услуги, извън медицинските, през 2022 г. са в размер на 460 хил.лв. и се увеличават с 49 хил.лв. спрямо 2021 г. От тях приходите от наеми са в размер на 302 хил.лв. и отчитат увеличение спрямо 2021 г. с 20 хил.лв.

Приходите от продажба на материали /медицински изделия, кръвни биопродукти, наркотични медикаменти/ бележат увеличение със 188 хил.лв. спрямо 2021 г. основно поради увеличения брой пациенти.

Другите приходи през 2022 г. са в размер на 134 хил.лв. и включват приходи от продажба на имот в к.к. Върбица в размер на 122 хил.лв. Извън тях, другите приходи са в размер на 12 хил.лв.

2.1.3. Разходи

Разходите за дейността на групата намаляват с 4 805 хил.лв. или с 11,95 % - от 40 206 хил.лв. за 2021 г. до 35 401 хил.лв. през 2022 г. Намалението им, както в абсолютен размер, така и в процентно изражение, е по-малко от намалението на приходите, което е предпоставка за отчитане на реализираната през периода загуба от дейността.

Показатели	2022 год. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 год. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. 2022/2021 хил.лв.	Изм. 2022/2021 %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Разходи за материали	10 172	9 673	499	12 135	10 952	1 183	-1 963	-16,18
в т.ч. медикаменти и консумативи	7 025	6 860	165	9 774	8 829	945	-2 749	-28,13
Разходи за външни услуги	1 335	1 264	71	1 294	1 199	95	41	3,17
Разходи за персонала	21 872	20 378	1 494	25 088	23 251	1 837	-3 216	-12,82
Разходи за амортизации	718	711	7	669	662	7	49	7,32
Други разходи за дейността	1 269	1 268	1	1 002	998	4	267	26,65
Финансови разходи	35	35	-	18	18	-	17	94,44
Общо разходи	**35 401**	**33 329**	**2 072**	**40 206**	**37 080**	**3 126**	**-4 805**	**-11,95**

Най-съществено е намалението на разходите за персонала и на разходите за медикаменти и консумативи. Разходите за външни услуги, амортизации, другите разходи за дейността и финансовите разходи се увеличават.

Реализираните разходи за 2022 г. за дейността в гр. Шумен са в размер на 33 329 хил.лв. и намаляват с 3 751 хил.лв. или с 10,12 %. Разходите за дейността в гр. Нови пазар са в размер на 2072 хил.лв. и също намаляват – с 1 054 хил.лв. или с 33,72 %.

В структурата на разходите най-значим е делът на разходите за възнаграждения и осигурителни плащания за персонала. Те представляват 61,78 % от общите разходи на групата за 2022 г. спрямо 62,40 % за предходната година.

Показатели	2022 год. хил.лв.	Отн. дял в %	2021 год. хил.лв.	Отн. дял в %
Разходи за медикаменти и консумативи	7 025	19,85	9 774	24,31
Разходи за други материали	3 147	8,89	2 361	5,87
Разходи за външни услуги	1 335	3,77	1 294	3,22
Разходи за персонала	21 872	61,78	25 088	62,40
Разходи за амортизации	718	2,03	669	1,66
Други разходи	1 304	3,68	1 020	2,54
Общо разходи	**35 401**	**100,00**	**40 206**	**100,00**

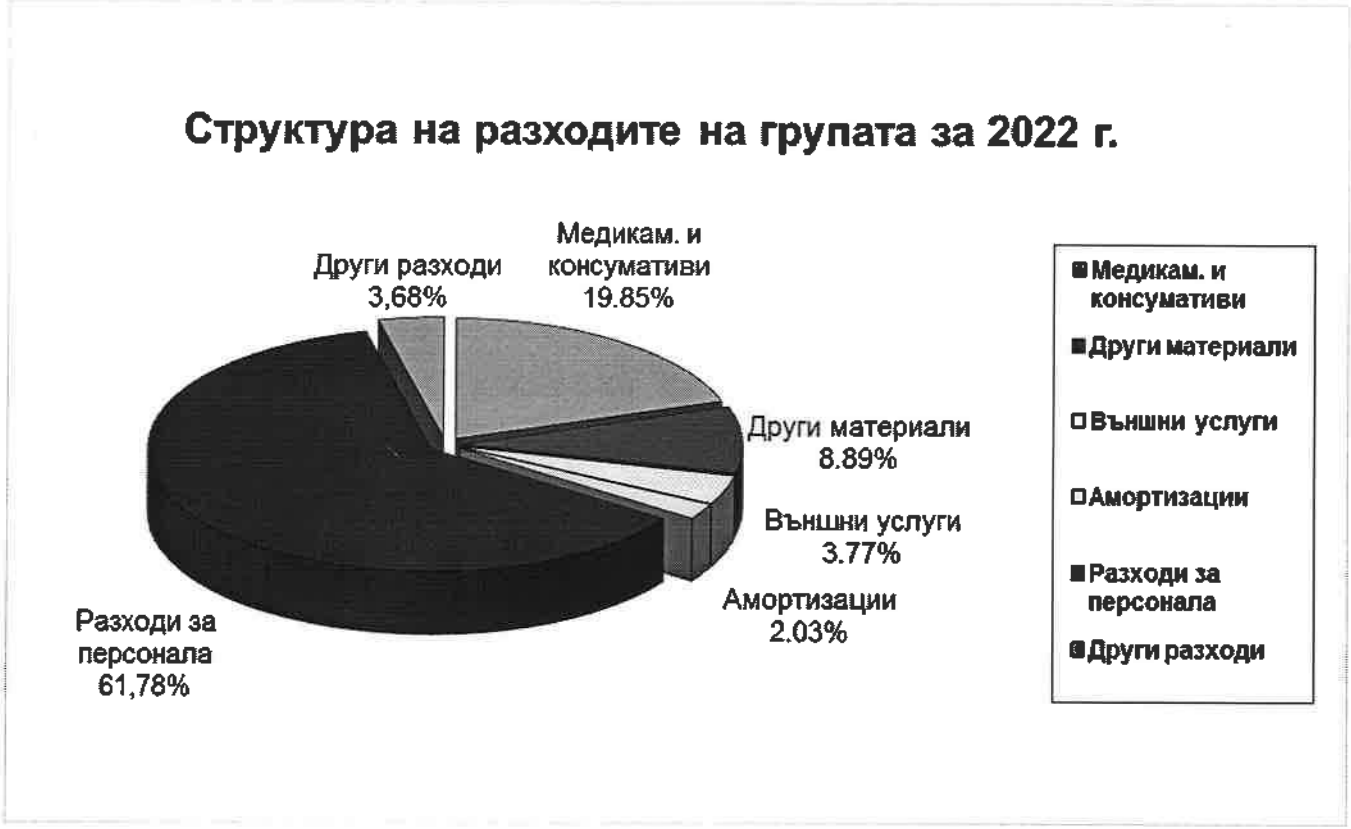

Разходите за медикаменти и медицински консумативи са втори по тежест с относителен дял от 19,85 % от общите разходи за 2022 г. спрямо 24,31 % от разходите за предходната година. Намалението на тежестта им в общите разходи на групата се дължи на повишените разходи за медикаменти и използването на скъпоструващи лекарства за лечението на болни с COVID-19 през предходната година.

2.1.3.1. Разходи за материали

Разходи за материали	2022 год. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 год. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. 2022/2021 хил.лв.	Изм. 2022/2021 %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Лекарствени продукти	4 364	4 244	120	7 196	6 365	831	-2 832	-39,36
Медицински консумативи, кръв и биопродукти	2 661	2 616	45	2 578	2 464	114	83	3,22
Вода, горива и енергия	2 467	2 175	292	1 513	1 339	174	954	63,05
Храна за персонала	229	214	15	244	227	17	-15	-6,15
Храна пациенти	198	184	14	314	279	35	-116	-36,94
Канцеларски материали и компютърни консумативи	70	65	5	71	66	5	-1	-1,41
Постелен инвентар, облекло и ЛПС	5	4	1	4	4	-	1	25,00
Стопански инвентар и компютърна техника	17	17	-	15	15	-	2	13,33
Резервни части	17	17	-	27	27	-	-10	-37,04
Други материали	144	137	7	173	166	7	-29	-16,76
Общо разходи за материали	**10 172**	**9 673**	**499**	**12 135**	**10 952**	**1 183**	**-1 963**	**-16,18**

Разходите за материали през 2022 г. общо намаляват с 1 963 хил.лв. или с 16,18 %, но има съществени промени в разходите за лекарствени продукти и в разходите за вода, горива и енергия, свързани с пандемията от COVID-19 и енергийната криза.

Най-значително се увеличават разходите за вода, горива и енергия. Размерът им за 2022 г. е 2 467 хил.лв. или с 954 хил.лв. повече спрямо предходната година. От тях 2 175 хил.лв. са за дейността в гр. Шумен, а 292 хил. лв. – в гр. Нови пазар.

Разходи за вода, горива и енергия	2022 год. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 год. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. 2022/2021 хил.лв.	Изм. 2022/2021 %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Вода	270	259	11	274	258	16	-4	-1,46
Електроенергия	1 699	1 445	254	915	772	143	784	85,68
Газ	453	453	-	295	295	-	158	53,56
Горива и смазочни материали	45	18	27	29	14	15	16	55,17
Общо разходи за вода, горива и енергия	**2 467**	**2 175**	**292**	**1 513**	**1 339**	**174**	**954**	**63,05**

Съществено е увеличението на общите разходите за електроенергия - със 784 хил.лв. или с 85,68 % спрямо предходната година. Основната причина за отчетеното нарастване, въпреки намаленото потребление, е няколкократно увеличената цена на нетната електроенергия поради енергийната криза в целия Европейски съюз, породена най-вече от нарасналото търсене както в европейски, така и в световен мащаб, както и от повишените цени на енергоносителите и въглеродните емисии. За дейността в гр. Шумен увеличението е с 673 хил.лв., а за дейността в гр. Нови пазар - със 111 хил.лв.

Разходите за газ също се увеличават съществено - със 158 хил.лв. или с 53,56 %. Увеличението, при намалено потребление, се дължи на повишението на цената на газа.

Разходите за горива и смазочни материали през годината са в размер на 45 хил.лв. и се увеличават с 16 хил.лв. спрямо 2021 г. От тях 18 хил. лв. са за дейността в гр. Шумен, а 27 хил.лв. – за гр. Нови пазар.

Разходите за вода намаляват общо с 4 хил.лв. или с 1,46 %. За дейността на адреса в гр. Шумен се наблюдава незначително увеличение - с 1 хил.лв., а за адреса в гр. Нови пазар се отчита намаление с 5 хил.лв.

Увеличение бележат и разходите за медицински консумативи, кръв и биопродукти – с 83 хил.лв. или с 3,22 %, разходите за постелен инвентар, облекло и лични предпазни средства – с 1 хил.лв., както и разходите за стопански инвентар и компютърна техника – с 2 хил.лв.

Съществено намаление се наблюдава при разходите за лекарствени продукти – с 2 832 хил.лв. или с 39,36 %. Намалението на тези разходи е пряко свързано с отслабването на пандемията от COVID-19 и намаления брой на лекуваните в лечебното заведение пациенти с коронавирусна инфекция, лечението на които е продължително и за което са необходими значително повече и по-скъпи медикаменти и консумативи.

Намаление бележат и разходите за храна за персонала – с 15 хил.лв. или с 6,15 %, разходите за храна за пациентите – със 116 хил.лв. или с 36,94 %, разходите за канцеларски материали и компютърни консумативи – с 1 хил.лв. или с 1,41 %, разходите за резервни части – с 10 хил.лв. или с 37,04 % и разходите за други материали – с 29 хил.лв. или с 16,76 %.

Разходите за материали за дейността в гр. Шумен са в размер на 9 673 хил.лв. Намалението им спрямо 2021 г. е с 1 279 хил.лв. или с 11,68 %. Намаляват разходите за медикаменти, храна за персонала и пациентите, канцеларски материали и компютърни консумативи, за резервни части и други материали. Увеличават се разходите за медицински консумативи, кръв и биопродукти и за вода, горива и енергия. Относително постоянни остават разходите за постелен инвентар и облекло.

Разходите за материали за дейността в гр. Нови пазар са в размер на 499 хил.лв. спрямо 1183 хил.лв. за предходната година. Отчетеното намаление от 684 хил.лв. се дължи основно на намаление на разходите за лекарства и медицински консумативи във връзка с намаления брой лекувани пациенти с коронавирусна инфекция.

2.1.3.2. Разходи за външни услуги

Разходите на групата за външни услуги през 2022 г. са в размер на 1 335 хил.лв., при 1 294 хил.лв. за 2021 г. От тях 71 хил.лв. са за дейността в гр. Нови пазар, а 1 264 хил.лв. - за дейността в гр. Шумен. Общият им размер се увеличава с 41 хил.лв. или с 3,17 % спрямо предходната година.

Разходи за външни услуги	2022 год. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 год. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. 2022/2021 хил.лв.	Изм. 2022/2021 %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци	141	132	9	249	219	30	-108	-43,37
Абонаментна поддръжка	238	218	20	229	206	23	9	3,93
Транспортни услуги	143	143	-	182	182	-	-39	-21,43
Пране на постелен инвентар и облекло	116	112	4	129	124	5	-13	-10,08
Наеми	10	7	3	15	13	2	-5	-33,33
Медицински услуги	89	81	8	46	37	9	43	93,48
Услуги по медицински контрол	13	11	2	5	5	-	8	160,00
Текущ ремонт	175	161	14	83	72	11	92	110,84
Граждански договори	153	153	-	98	97	1	55	56,12
Телекомуникационни и пощенски услуги	30	25	5	31	24	7	-1	-3,23
Охрана	86	84	2	81	79	2	5	6,17

Застрахователни услуги	39	39	-	43	42	1	-4	-9,30
Квалификация и преквалификация на персонала	5	5	-	3	3	-	2	66,67
Юридически и одиторски услуги	37	37	-	30	30	-	7	23,33
Други	60	56	4	70	66	4	-10	-14,29
Общо разходи за външни услуги	**1 335**	**1 264**	**71**	**1 294**	**1 199**	**95**	**41**	**3,17**

Увеличение се наблюдава при разходите за абонаментна поддръжка – с 9 хил.лв., за медицински услуги – с 43 хил.лв., услуги по медицински контрол – с 8 хил.лв., при разходите за текущ ремонт – с 92 хил.лв., граждански договори – с 55 хил.лв., охрана – с 5 хил.лв., квалификация и преквалификация на персонала – с 2 хил.лв. и при разходите за юридически и одиторски услуги – със 7 хил.лв.

Намаляват разходите за транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци – със 108 хил.лв., за транспортни услуги – с 39 хил.лв., за пране – с 13 хил.лв., наеми – с 5 хил.лв., телекомуникационни и пощенски услуги – с 1 хил.лв., застрахователни услуги – с 4 хил.лв., и други външни услуги – с 10 хил.лв.

При съпоставяне на разходите за външни услуги за дейността в гр. Шумен, спрямо предходния период, се отчита увеличение с 65 хил.лв., като най-съществено е увеличението на разходите за медицински услуги, текущ ремонт и граждански договори.

Разходите за външни услуги за дейността в гр. Нови пазар намаляват с 24 хил.лв. спрямо предходната година, основно поради намаление на разходите за транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци с 21 хил.лв., обусловено от намаления брой случаи на пациенти с COVID-19.

2.1.3.3. Разходи за персонала

Разходите за персонала са най-съществените разходи за групата. През 2022 г. размерът им е 21 872 хил.лв. Намалението им е с 3 216 хил.лв. или с 12,82 % спрямо 2021 г. и се дължи основно на следните фактори:

- С Решение на Надзорния съвет на НЗОК от 17.02.2022 г. е приета Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявената епидемична обстановка, съгласно която през 2022 г., за месеците, през които на територията на страната със заповед на министъра на здравеопазването са въведени противоепидемични мерки, лечебното заведение ще получава суми за работа при неблагоприятни условия по повод на обявена епидемична обстановка и за допълнителни възнаграждения на персонала, извършвал пряко дейностите по наблюдение, диагностика и лечение на пациенти с доказан SARS-CoV-2, както и за поставяне на ваксини срещу COVID-19. В резултат, дружеството-майка е начислило допълнителни разходи за персонала в размер на 1 807 хил.лв. спрямо 5 885 хил.лв. за предходната година. От тях 1 522 хил.лв. са разходи за допълнителни възнаграждения /4 951 хил.лв. за предходната година/ и 285 хил.лв. са за осигурителни вноски върху тях /934 хил.лв. за предходната година/. Предвид отменената от 01.04.2022 г. извънредна епидемична обстановка, плащанията на персонала за работа с пациенти с COVID-19 след 01.04.2022 г. са преустановени.
- На основание на чл.5, ал.5 от ЗБНЗОК за 2022 г., през 2022 г. Надзорният съвет на НЗОК с решение от 18.03.2022 г. е приел Правила за условията и реда за заплащане на средства на изпълнителите на болнична медицинска помощ на допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал за срока на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест по чл.61, ал.1 от Закона за здравето, съгласно които за срока на обявена извънредна епидемична обстановка, поради епидемично разпространение на заразна болест по чл.61, ал.1 от Закона за здравето, МБАЛ-Шумен АД е

получило средства за допълнителни възнаграждения на лекари, специалисти от професионално направление „Здравни грижи“ и санитари, работещи на основен трудов договор в лечебното заведение. С приетата на 18.04.2022 г. от Надзорния съвет на НЗОК Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на болнична медицинска помощ за работа при неблагоприятни условия след отмяна на извънредната епидемична обстановка, НЗОК заплаща допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал на лечебното заведение и за м. април 2022 г. След този период, плащането на допълнителни възнаграждения на персонала е преустановено. Общият размер на разходите за допълнителни възнаграждения на персонала, начислени и изплатени на основание чл.5, ал.5 от ЗБНЗОК през 2022 г. е 694 хил.лв. спрямо 1 868 хил.лв. за предходната година. Осигурителните вноски върху тези суми са съответно 134 хил.лв. за 2022 г. спрямо 362 хил.лв. за 2021 г.

- В противодействие на посочените по-горе намаления на възнагражденията на персонала, от 01.04.2022 г. е увеличена минималната работна заплата за страната, в резултат на което са увеличени основните работни заплати на всички служители с основна заплата под 710 лв.;
- В изпълнение на чл. 368а, ал.10 от НРД 2020-2022 г., за месеците май, юни и юли 2022 г. на персонала на МБАЛ-Шумен АД са начислявани допълнителни трудови възнаграждения до достигане на брутни трудови възнаграждения по категории персонал, не по-малки от размерите на основните трудови възнаграждения, определени в КТД в отрасъл „Здравеопазване“ 2022 г.;
- От 01.08.2022 г. са увеличени основните работни заплати на всички категории персонал в МБАЛ-Шумен АД.

От общия размер на разходите за персонала, 18 233 хил.лв. са разходи за възнаграждения и обезщетения по КТ. Намалението им е с 2 914 хил.лв. или с 13,78 % спрямо предходната година.

Разходите за осигурителни вноски и социални разходи на лечебното заведение за 2022 г. са в размер на 3 639 хил.лв. Намалението им е с 302 хил.лв. и се дължи на намаления размер на възнагражденията на персонала.

Разходи за персонала	**2022 год. хил.лв.**	**В т.ч. хил.лв.**		**2021 год. хил.лв.**	**В т.ч. хил.лв.**		**Изм. 2022/2021 хил.лв.**	**Изм. 2022/2021 %**
		Шумен	**Н. Пазар**		**Шумен**	**Н. Пазар**		
Възнаграждения на персонала	17 155	16 003	1 152	20 145	18 689	1 456	-2 990	-14,84
в т.ч. за COVID-19	1 522	1 394	128	4 951	4 530	421	-3 429	-69,26
в т.ч. по чл.5 от ЗБНЗОК	694	640	54	1 868	1 719	149	-1 174	-62,85
Възнаграждения и обезщетения на членовете на органите на управление на дружествата	140	140	-	166	166	-	-26	-15,66
Обезщетения по Кодекса на труда	139	124	15	88	85	3	51	57,95
Начисления за неползвани отпуски	659	594	65	643	577	66	16	2,49
Начисления за доходи при пенсиониране	140	140	-	105	105	-	35	33,33
Общо разходи за възнаграждения и обезщетения по КТ	**18 233**	**17 001**	**1 232**	**21 147**	**19 622**	**1 525**	**-2 914**	**-13,78**
Социални осигуровки	3 062	2 842	220	3 403	3 134	269	-341	-10,02
в т.ч. за COVID-19	285	260	25	934	850	84	-649	-69,49
в т.ч. по чл.5 от ЗБНЗОК	134	123	11	362	332	30	-228	-62,98
Обезщетения по КСО	95	92	3	78	74	4	17	21,79

Обезщетения по КСО на членовете на органите на управление	1	1	-	-	-	-	1	-
Социални разходи	354	328	26	337	325	12	17	5,04
Начисления за осигурителни вноски върху неползвани отпуски	127	114	13	123	96	27	4	3,25
Общо разходи за осигурителни вноски и социални разходи	**3 639**	**3 377**	**262**	**3 941**	**3 629**	**312**	**-302**	**-7,66**
Общо разходи за персонала	**21 872**	**20 378**	**1 494**	**25 088**	**23 251**	**1 837**	**-3 216**	**-12,82**

Разходите за персонала в гр. Шумен са в размер на 20 378 хил.лв. и намаляват общо с 2873 хил.лв., в т.ч. с 2 621 хил.лв. от намаление на разходите за възнаграждения и обезщетения по Кодекса на труда и 252 хил.лв. от намаление на разходите за осигурителни вноски и социални разходи.

Разходите за персонала в гр. Нови пазар през годината също намаляват - с 343 хил.лв. спрямо 2021 г. Намалението на разходите за възнаграждения и обезщетения е с 293 хил.лв., а на разходите за осигурителни вноски и социални разходи – с 50 хил.лв.

Голям е размерът на разходите за неползвани отпуски на персонала и осигурителни вноски върху тях, които са провизирани съгласно НСС 19 – Доходи на персонала. – 786 хил.лв. за 2022 г. спрямо 766 хил.лв. за 2021 г. Причина за съществената сума както за текущата, така и за предходната година, е невъзможността на служителите да ползват полагащите им се дни платен отпуск, поради недостатъчния брой на персонала и високата натовареност във връзка с пандемията от COVID-19.

Начислените разходи за доходи на персонала при пенсиониране съгласно НСС 19 - Доходи на персонала са в размер на 140 хил.лв., при 105 хил.лв. за предходната година. Това са разходи за бъдещи доходи при пенсиониране на персонала, които се начисляват на база актюерска оценка, като основна причина за високия им размер е застаряващата структура на персонала.

Влияние върху високите нива на разходите за персонала на групата в голяма степен оказват следните фактори:

- Допълнително предоставените средства за възнаграждения на персонала, пряко извършващ дейностите по диагностика, лечение и наблюдение на пациенти с COVID-19 – през 2021 г. по проект „Подкрепа на работещи в системата на здравеопазването в условия на заплаха за общественото здраве от COVID-19", а през 2022 г. съгласно Методика за изменение и допълнение на Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявената епидемична обстановка;
- Изплащането на допълнителни средства за възнаграждения на медицинския персонал за срока на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест съгласно чл.5, ал.5 от ЗБНЗОК за 2022 г.;
- Непрекъснато увеличение на минималната работна заплата за страната, което създава силен натиск за увеличение на основните работни заплати на целия персонал на групата.
- Непрекъснатото увеличение на договорените с колективния трудов договор в отрасъл Здравеопазване основни работни заплати по категории персонал в лечебните заведения с над 50 % държавно участие;
- Невъзможност за използване на натрупаните отпуски поради недостиг на персонал, свързан с високата натовареност и мобилизацията му поради пандемията от COVID-19;
- Застаряваща структура на персонала;
- Увеличение на разходите за специализанти.

2.1.3.4. Други разходи за дейността

Други разходи за дейността	2022 год. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2021 год. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. 2022/2021 хил.лв.	Изм. 2022/2021 %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Отчетна стойност на продадени материали	997	997	-	809	809	-	188	23,24
Отчетна стойност на продадени ДМА	41	41	-	-	-	-	41	-
Разходи за данъци и такси по ЗМДТ и данъци върху разходите по ЗКПО	124	123	1	115	111	4	9	7,83
Командировки	8	8	-	5	5	-	3	60,00
Обезценка на вземания	5	5	-	4	4	-	1	25,00
Брак на МЗ и ДА	21	21	-	2	2	-	19	950,00
Санкции РЗОК-Шумен и МЗ	4	4	-	5	5	-	-1	-20,00
Санкции ИА Медицински надзор	1	1	-	-	-	-	1	-
Закуски кръводарители	22	22	-	23	23	-	-1	-4,35
Съдебни обезщетения, лихви и разноски	1	1	-	7	7	-	-6	-85,71
Лихви и неустойки по договори	28	28	-	24	24	-	4	16,67
Други	17	17	-	8	8	-	9	112,50
Общо други разходи за дейността	**1 269**	**1 268**	**1**	**1 002**	**998**	**4**	**267**	**26,65**

Другите разходи за дейността се увеличават с 267 хил.лв. или с 26,65 % спрямо 2021 г. - от 1 002 хил.лв. до 1 269 хил.лв.

Увеличение със 188 хил.лв. спрямо 2021 г. бележи отчетната стойност на продадените материали /медицински изделия, биопродукти и наркотични медикаменти/.

В резултат на продажба на имот в к.к. Върбица са отчетени 41 хил.лв. разходи, представляващи балансовата стойност на продадения дълготраен материален актив.

Увеличават се и разходите за данъци и такси по ЗМДТ – с 9 хил.лв., разходите за командировки – с 3 хил.лв., за обезценка на вземания – с 1 хил.лв., разходите за брак – с 19 хил.лв., разходите за лихви и неустойки по договори – с 4 хил.лв. и другите разходи – с 9 хил.лв.

Намаляват разходите за санкции по договори с РЗОК – с 1 хил.лв., разходите за закуски за кръводарители – с 1 хил.лв., както и разходите за съдебни обезщетения, лихви и разноски – с 6 хил.лв.

2.1.4. Активи

	31.12.21 год. хил.лв.	31.12.20 год. хил.лв	Изм. 2022/2021 хил.лв.	Изм. 2022/2021 %
Нетекущи активи				
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	8 444	8 514	-70	-0,82
Нематериални активи	13	21	-8	-38,10
Общо нетекущи активи	**8 457**	**8 535**	**-78**	**-0,91**
Отсрочени данъци	**4**	**3**	**1**	**33,33**
Текущи активи				
Материални запаси	1 073	1 057	16	1,51

Вземания от клиенти и доставчици	1 724	2 517	-793	-31,51
- в т.ч. от РЗОК	1 606	2 411	-805	-33,39
Вземания от Министерство на здравеопазването	142	34	108	317,65
Други вземания	69	37	32	86,49
Парични средства и еквиваленти	5 413	1 387	4 026	290,27
Общо текущи активи	**8 421**	**5 032**	**3 389**	**67,35**
Разходи за бъдещи периоди	**39**	**32**	**7**	**21,88**
Общо активи	**16 921**	**13 602**	**3 319**	**24,40**

През 2022 г. общите активи на групата се увеличават с 3 319 хил.лв. или с 24,40 % спрямо предходната година. Увеличението е резултат на увеличение на текущите активи с 3 389 хил.лв., на отсрочените данъчни активи с 1 хил.лв. и на разходите за бъдещи периоди със 7 хил.лв. и на намаление на нетекущите активи със 78 хил.лв.

Придобитите през годината дълготрайни активи са на обща стойност 801 хил.лв., финансирани със субсидии от МЗ, собствени средства, средства от Община Шумен и другите общини – акционери, както и от други дарители.

Придобити активи по източници на финансиране	**2022 год. хил.лв.**	**2021 год. хил.лв.**
Собствени средства	207	154
Субсидии от Министерство на здравеопазването	237	49
Субсидии от Община Шумен	121	79
Субсидия от Община Хитрино	5	10
Община Венец	5	5
Община Каолиново	10	-
Община Каспичан	7	11
Други дарители	209	150
Общо придобити активи	**801**	**458**

С предоставени през 2020 г. и 2021 г. средства за капиталови разходи от Министерство на здравеопазването, през 2022 г. МБАЛ-Шумен АД е закупило многофункционален аудиометричен комплекс за Оторанингологично отделение и дигитална графична рентгенова система.

Със средства от Община Шумен в размер на 121 хил.лв. частично е финансирано придобиването на светодиодна операционна лампа с две тела за Операционен блок и видеоендоскопска система за лапароскопска хирургия.

Получените от Община Каолиново средства в размер на 10 хил.лв. са използвани за закупуване на секторен трансдюсер за Първо ВО, фетален монитор за АГО, компютърно оборудване и частично за модернизация на служебния пътнически асансьор.

Субсидия в размер на 7 хил.лв., получена от Община Каспичан, е използвана за частично финансиране на модернизацията на служебния пътнически асансьор.

Със средства в размер на 5 хил.лв. от Община Хитрино е финансирано закупуването на биполярна пинсета зо ХО, видеопринтер и секторен трансдюсер за Първо ВО, и алуминиева врата за интензивен сектор за Първо ВО.

Алкомед АД е най-големият дарител на МБАЛ-Шумен АД. През годината от дружеството са дарили 4-секционна операционна маса с латерално накланяне и Т-образна основа на стойност 59 хил.лв. и 13 бр. електрически болнични легла на обща стойност 40 хил.лв.

Неонатален респиратор и кръвно-газов анализатор за Неонатологично отделение на обща стойност 52 хил.лв. са дарени от Сдружение Съзидание 2012.

От кампания „Българската коледа“ през годината е получен клиничен аудиометър с тимпанометър за Оториноларингологично отделение на стойност 36 хил.лв.

Вземанията от клиенти и доставчици към 31.12.2022 г. са в размер на 1 724 хил.лв., като основната част от тях са вземания от РЗОК-Шумен за извършена от лечебното заведение медицинска дейност. Брутният размер на незаплатената към 31.12.2022 г. от РЗОК Шумен дейност е 1 791 хил.лв., но вземания от надлимитни дейности в размер на 185 хил.лв., са обезценени 100 %, в резултат на което нетният размер на вземанията от РЗОК Шумен, отразен в баланса на групата към 31.12.2022 г., е 1 606 хил.лв. Съществено намаление – с 805 хил.лв. спрямо предходната година, се дължи на получено авансово плащане от РЗОК за дейността за м. декември 2022 г.

Вземанията на групата от Министерство на здравеопазването по договори за медицински дейности към 31.12.2022 г. са в размер на 142 хил.лв.

Увеличението на паричните средства на групата към 31.12.2022 г. спрямо 31.12.2021 г. е с 4 026 хил.лв. и е резултат от получени в края на годината целеви субсидии за капиталови разходи в размер на 4 078 хил.лв., в т.ч. 1 036 хил.лв. дофинансиране за закупуване на ЯМР, 3 000 хил.лв. за реновиране на ОПР – СМР проектиране и първи етап и доставка на медицинска апаратура и оборудване и 42 хил.лв. за закупуване на оборудване за нуждите на Отделение по съдебна медицина.

2.1.5. Собствен капитал и пасиви

	31.12.21 год. хил.лв.	31.12.20 год. хил.лв.	Изм. 2022/2021 хил.лв.	Изм. 2022/2021 %
Собствен капитал				
Основен акционерен капитал	9 293	9 244	49	0,53
Резерви	958	958	-	-
Неразпределена печалба (загуба)	(6 533)	(5 707)	-826	14,47
Общо собствен капитал	**3 718**	**4 495**	**-777**	**-17,29**
Провизии и сходни задължения				
Задължения към персонала при пенсиониране	217	285	-68	-23,86
Пасиви по отсрочени данъци	29	21	8	38,10
Общо провизии и сходни задължения	**246**	**306**	**-60**	**-19,61**
Задължения				
Задължения към финансови предприятия	554	284	270	95,07
Получени аванси	11	1	10	1000,00
Задължения към доставчици	**1 992**	**1 949**	**43**	**2,21**
- в т.ч. просрочени	-	-	-	-
Задължения към предприятия от група /свързани лица/, които ще се трансформират в записан капитал	**5 950**	**1 793**	**4 157**	**231,85**
Задължения към персонала и за социално осигуряване	2 712	3 075	-363	-11,80
Задължения за данъци	195	282	-87	-30,85
Други задължения	205	132	73	55,30
Общо задължения	**11 619**	**7 516**	**4 103**	**54,59**

Финансирания и приходи за бъдещи периоди	**1 338**	**1 285**	**53**	**4,12**
Общо собствен капитал и пасиви	**16 921**	**13 602**	**3 319**	**24,40**

Към 31.12.2022 г. собственият капитал на групата е в размер на 3 718 хил.лв. и е по-малък от записания основен капитал. През 2022 г. собственият капитал на групата намалява със 777 хил.лв. поради отчетената загуба за периода в размер на 826 хил.лв. и увеличението на записания капитал с предоставените от Министерство на здравеопазването през 2020 г. и усвоени капиталови разходи в размер на 49 хил.лв.

Внесеният напълно записан капитал на „МБАЛ-Шумен" АД към края на годината е в размер на 9,293 хил.лв. и е разпределен в 929 322 броя поименни акции, всяка с номинална стойност от 10 лева.

Общото събрание на акционерите от 10.06.2022 г. е взело решение за увеличение на записания капитал на дружеството от 9 244 450 (девет милиона, двеста четиридесет и четири хиляди, четиристотин и петдесет) лв. на 9 293 220 (девет милиона, двеста деветдесет и три хиляди, двеста и двадесет) лв. с размера на получените през 2020 г. от държавата и усвоени средства за капиталови разходи в размер на 48 770,00 лв., чрез записване на нови 4 877 (четири хиляди, осемстотин седемдесет и седем) броя акции на държавата с номинална стойност 10 (десет) лв. Увеличението на капитала е вписано в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ на 01.07.2022 г.

Провизиите и сходните задължения, включващи задължения към персонала при пенсиониране и пасиви по отсрочени данъци, към 31.12.2022 г., са в размер на 246 хил.лв. и намаляват с 60 хил.лв. спрямо 31.12.2021 г. Задълженията към персонала при пенсиониране намаляват с 68 хил.лв., поради изплатени през периода обезщетения за пенсиониране. Стойността на задължението към персонала е изчислена на база актюерска оценка и представлява настоящата стойност на очакваните разходи за изплащане на дължимите еднократни обезщетения при пенсиониране на служителите на МБАЛ - Шумен АД за правата, придобити към момента на извършване на оценката, т.е. за прослужените години трудов стаж, намалена със стойността на непризнатите актюерски загуби.

Общият размер на задълженията на групата към 31.12.2022 г. е 11 619 хил.лв. Спрямо края на предходната година увеличението им е с 4 103 хил.лв. основно поради увеличение на задълженията към свързани лица за получени средства за капиталови разходи, с които, след усвояването им и вписване в търговския регистър, ще се увеличи записаният капитал на МБАЛ-Шумен АД.

Получените от Министерство на здравеопазването и общините-акционери финансирания за капиталови разходи, които след усвояване и вписване в търговския регистър съгласно чл. 100 от ЗЛЗ, ще се трансформират в записан капитал към 31.12.2022 г. са в размер на 5 950 хил.лв. спрямо 1 793 хил.лв. към края на предходната година и включва следните задължения:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Министерство на здравеопазването	5 350	1 321
Община Шумен	450	350
Община Смядово	2	2
Община Венец	23	17
Община Хитрино	57	52
Община Каолиново	27	17
Община Каспичан	19	12
Община Никола Козлево	10	10
Община Велики Преслав	12	12
Общо	5 950	1 793

Получените финансирания от свързани лица през годината са в размер на 4 206 хил.лв., както следва:

- 4 078 хил.лв. от Министерство на здравеопазването, от които 1 036 хил.лв. – дофинансиране за доставка на магнитно-резонансна система 1,5 T /ЯМР/, в т.ч. ремонт и оборудване на помещенията, където ще се позиционира системата; 3 000 хил.лв. за реновиране на Операционен блок – СМР проектиране и първи етап и доставка на медицинска апаратура и оборудване и 42 хил.лв. за закупуване на оборудване за нуждите на Отделение по съдебна медицина.
- 100 хил.лв. от Община Шумен за закупуване на медицинска апаратура – видеоендоскопско оборудване за лапароскопска хирургия;
- 6 хил.лв. от Община Венец; 5 хил.лв. от Община Хитрино; 10 хил.лв. от Община Каолиново и 7 хил.лв. от Община Каспичан за придобиване на дълготрайни материални активи или основен ремонт.

След проведена процедура за избор на изпълнител за предоставяне на финансови услуги от кредитни или финансови институции, на 17.12.2019 г. дружеството-майка е сключило договор за ползване на кредит овърдрафт по разплащателна сметка. Към 31.12.2022 г. максимално допустимият размер на кредит овърдрафт е 1,600 хил.лв. Крайният срок на договора за кредит овърдрафт е 05.08.2023 г. Договореният лихвен процент е в размер на РЛПККК плюс надбавка 2.35 пункта, но не по – малко от 3.14%. Кредитът е обезпечен с особен залог върху всички настоящи и бъдещи вземания по Договори за оказване на болнична помощ по клинични пътеки и анексите/споразумения към тях, сключени с НЗОК, чрез РЗОК Шумен.

Към 31.12.2022 г. МБАЛ-Шумен АД има непогасени задължения по кредита са в размер на 554 хил.лв., които са покрити след заплащане от страна на РЗОК Шумен на дейността, отчетена от лечебното заведение за м. декември 2022 г.

Задълженията на групата към доставчици към 31.12.2022 г. е в размер на 1 992 хил.лв. и включва само текущи задължения. Увеличението спрямо предходната година е незначително – с 43 хил.лв. или с 2,21 %. Към края на годината, както и към края на предходната година, групата няма просрочени задължения. Липсата на просрочени задължения е в резултат на положените усилия от страна на ръководството за заплащане на дължимите суми съгласно подписаните договори и на подписване на споразумения за разсрочено плащане с основни доставчици на лечебното заведение.

Задълженията към персонала и за социално осигуряване към 31.12.2022 г. са в размер на 2712 хил.лв. От тях 1 817 хил.лв. са текущи задължения за заплати и осигурителни вноски за м. декември 2022 г., а 895 хил.лв. са начисления за неползвани платени годишни отпуски.

Задължения към персонала и за социално осигуряване	**31.12.21 год. хил.лв.**	**31.12.20 год. хил.лв.**	**Изм. 2022/2021 хил.лв.**	**Изм. 2022/2021 %**
Задължения за текущи възнаграждения	1 371	1 694	-323	-19,07
Задължения към социалното осигуряване	446	521	-75	-14,40
Начисления за неползван платен годишен отпуск	895	860	35	4,07
Общо задължения към персонала и за социално осигуряване	**2 712**	**3 075**	**-363**	**-11,80**

Задълженията за данъци към 31.12.2022 г. са в размер на 195 хил.лв. и включват текущи задължения за ДДС, данъци върху доходите на физическите лица и данъци върху разходите по ЗКПО.

2.1.6. Парични потоци

Показатели	31.12.2022 год.	31.12.2021 год.
Нетни парични потоци от оперативна дейност	(206)	(1 654)
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	(220)	(488)
Нетни парични потоци от финансова дейност	4 452	1 662
Нетно увеличение на паричните средства	4 026	(480)
Парични средства на 1 януари	1 387	1 867
Парични средства на 31 декември	5 413	1 387

Нетните парични потоци за 2022 г., генерирани от оперативна дейност на групата са отрицателно число – (206) хил.лв. спрямо (1 654) хил.лв. за предходната година. Основната причина за отчетеното увеличение е изразходването през 2021 г. на допълнително получените от Министерство на здравеопазването средства за дейностите на инфекциозно отделение и за осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция.

Нетните парични потоци, реализирани от инвестиционна дейност на групата са в размер на (220) хил.лв.

От финансова дейност групата отчита нетни парични потоци в размер на 4 452 хил.лв. основно от получени средства за капиталови разходи от Министерство на здравеопазването.

В резултат на тези дейности паричните средства и еквиваленти се увеличават нетно с 4026 хил.лв. и към края на 2022 г. са в размер на 5 413 хил.лв., спрямо 1 387 хил.лв. към 31.12.2021 г.

2.1.7. Финансов резултат от дейността

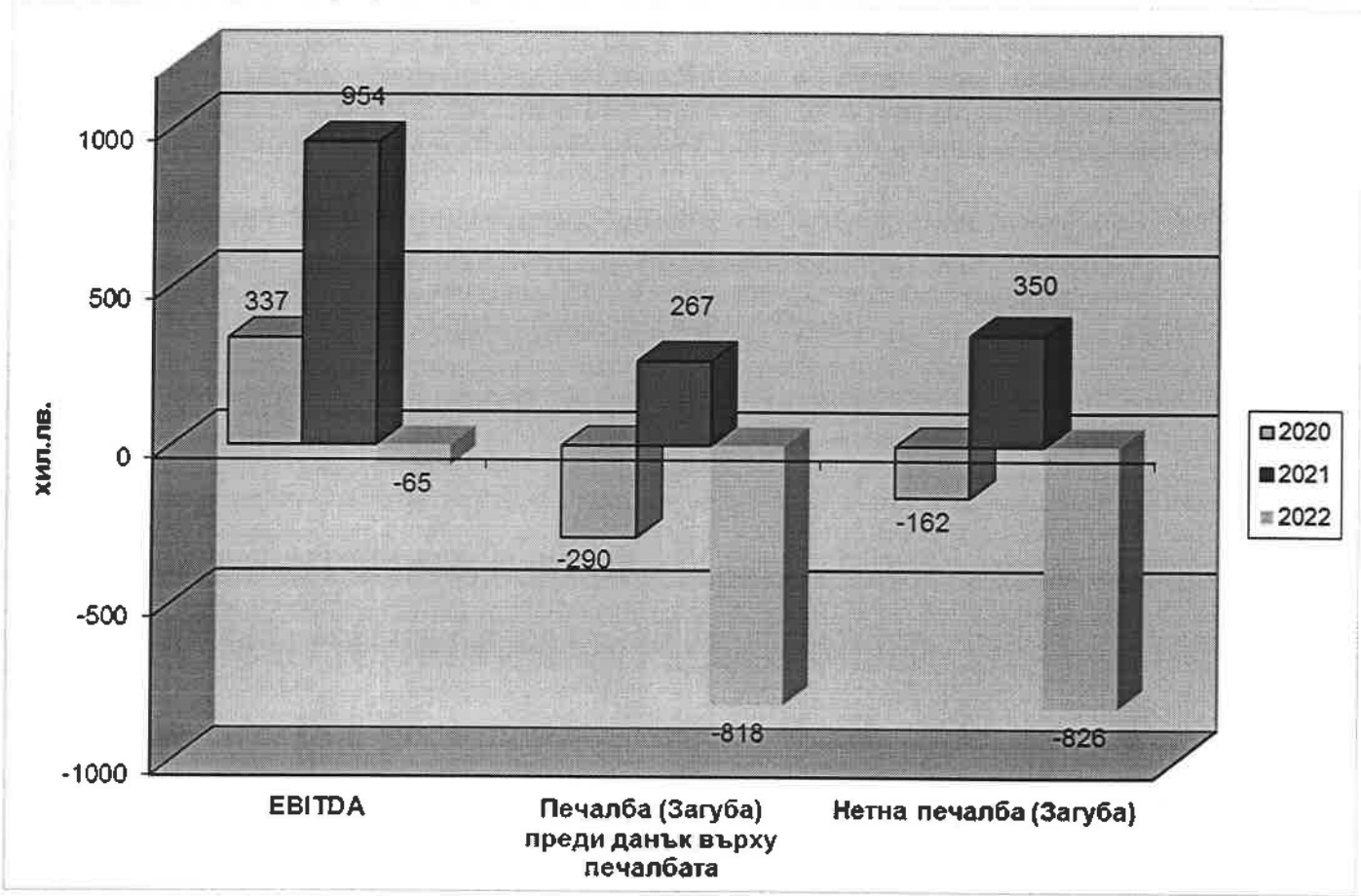

Финансовият резултат преди лихви, данъци и амортизации за 2022 г. е загуба в размер на 65 хил.лв. спрямо печалба от 954 хил.лв. за предходната година.

Загубата преди данък върху печалбата през 2022 г. е в размер на 818 хил.лв., спрямо печалба в размер на 267 хил.лв. за 2021 г. и загуба от 290 хил.лв. за 2020 г.

Нетната загуба за 2022 г. е в размер на 826 хил.лв., при печалба от 350 хил.лв. за предходната година и загуба от 162 хил.лв. за 2021 г.

Основните причини за отчетените резултати са свързани със следните фактори, възможностите за въздействие върху които са силно ограничени:

- Намаление на приходите във връзка с утихването на пандемията от COVID-19, в т.ч. намаление на приходите от РЗОК, на финансираните от Министерство на здравеопазването за медицински дейности и на приходите от друго правителствено финансиране;
- По-малко намаление на разходите в сравнение с намалението на приходите;
- Намаляване на броя на обслужваното население, респективно на приходите, в т.ч. и поради наложени ограничения в плановия прием за определени периоди във връзка с пандемията от COVID-19;
- Недофинансиране на голяма част от медицинските дейности. Цените на някои от клиничните пътеки не са променяни съществено, а минималната работна заплата за страната непрекъснато нараства. Всяка година се увеличават и договорените с колективния трудов договор в отрасъл Здравеопазване начални работни заплати по категории персонал. Това води до значително увеличение на разходите за персонала, което не е отразено адекватно в стойностите, които НЗОК заплаща за извършените от лечебното заведение медицински дейности;
- Недостатъчно субсидиране от Министерство на здравеопазването на дейностите, осъществявани от Спешно отделение, Първо вътрешно отделение по отношение лечението на туберкулозно болни пациенти и дейността на ТЕЛК;
- Увеличаване на броя на пациентите в тежко и критично състояние, респективно на разходите за лечението им;
- Липса в структурата на лечебното заведение на традиционно печеливши дейности, като инвазивна кардиология, кардиохирургия, онкология;
- Увеличаване на броя на неосигурените пациенти, постъпващи в лечебното заведение по спешност;
- Невъзможност за покриване на неотложни и непредвидени разходи поради липса на финансов резерв;
- Липса на кадри в системата и текучество на персонала поради неравномерно финансиране на медицинските дейности, което води от една страна до увеличаване на необходимия финансов ресурс за привличането на необходимите специалисти, а от друга до нарушаване на професионалната приемственост;
- Недостиг на лекари-специалисти в редица специалности – ендокринология, съдова хирургия, инвазивна кардиология, гастроентерология, нефрология, образна диагностика и други, което е причина за невъзможността да бъде сключен договор с РЗОК за редица клинични пътеки. От друга страна, недостигът води до натоварване на широкоспектърните специалисти с допълнителни и неспецифични ангажименти, както и до повишаване на неудовлетвореността, претоварване и намаляване на работоспособността на наличните;
- Неудовлетвореност на персонала от нивата на възнаграждения, които при спазване на финансовата дисциплина няма как с наличните възможности да бъдат увеличени;
- Конкурентен натиск от съществуващи лечебни заведения. Повечето лечебни заведения на територията на областта нямат спешност, имат по-добро финансиране и по-високи възнаграждения, което води до изтичане на кадри от МБАЛ-Шумен АД към тях. Предизвикателство е реализирането на мерки за привличане и насочване на пациенти с очни, ортопедични, гинекологични и онкологични заболявания към МБАЛ-Шумен АД, а не към конкурентни заведения извън Шумен. Сериозен проблем в тази връзка е наличието на още две големи лечебни заведения в един двор – КОЦ-Шумен ЕООД и СБАЛК Мадара АД, предимно с

планов специализиран прием, което ограничава дейността на МБАЛ-Шумен АД и увеличава спешния и непривлекателен дял пациенти. От 2019 г. в гр. Шумен осъществява дейност и частен хемодиализен център.

- Възрастовата структура на персонала, голяма част от който предстои да навърши пенсионна възраст в рамките до 5 години;
- Риск от конкурентен натиск от съществуващи лечебни заведения и от навлизане на нови участници в пазарния сегмент.
- Непрекъснато увеличение на минималната работна заплата и на минималния осигурителен доход, което предизвиква натиск за увеличение на всички основни работни заплати, създава допълнителна тежест върху разходите и води до невъзможност за изплащане на допълнителни възнаграждения и демотивация на персонала;
- Покачване на цените на основните материали и суровини;
- Непрекъснато увеличение на другите разходи, ограничени възможности за намаляването им и за реализиране на икономии;
- Наред с лечебните си функции, болниците са натоварени да изпълняват и редица социални и поддържащи функции, за които са необходими значителни финансови средства, а финансирането е минимално или липсва.
- Ограничена възможност на акционерите за инвестиции, както и на населението за плащания.
- Недостатъчни средства за обновяване на медицинската апаратура и поддържане на материално-техническата база;

Ръководството е направило преценка на способността на дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимо бъдеще. Ръководството на дружеството е определило стратегически инициативи за оптимизиране на болничната дейност в съответствие с динамиката на здравните потребности и повишаване качеството на предлаганите медицински услуги и за ефективно използване на ресурсите и счита за валидно предположението, че групата е действащо предприятие.

2.1.8. Финансови показатели

По-важните показатели, характеризиращи финансово-икономическото състояние на групата през 2022 г. показват подобряване на финансово състояние, в което се намира групата, спрямо предходните години.

Финансовият резултат за 2022 г. е загуба и коефициентите на рентабилност на приходите от продажби, на собствения капитал, на пасивите и на капитализация на активите са отрицателни величини.

Показател	2022 год.	2021 год.
Показатели за рентабилност		
Коефициент на рентабилност на приходите от продажби	-0,0291	0,0110
Коефициент на рентабилност на собствения капитал	-0,2222	0,0779
Коефициент на рентабилност на пасивите	-0,0696	0,0447
Коефициент на рентабилност на активите	-0,0489	0,0258
Показатели за ефективност		
Коефициент на ефективност на разходите	0,9769	1,0066
Коефициент на рентабилност на приходите	1,0237	0,9934
Показатели за ликвидност		
Коефициент на обща ликвидност	0,7248	0,6695

Коефициент на бърза ликвидност	0,6324	0,5289
Коефициент на незабавна ликвидност	0,4659	0,1845
Коефициент на абсолютна ликвидност	0,4659	0,1845
Показатели за финансова автономност		
Коефициент на финансова автономност	0,3134	0,5747
Коефициент на краткосрочна задлъжнялост	3,1912	1,7402
Показатели за обращаемост на материалните запаси		
Времетраене на един оборот в дни	13,49	12,47
Брой на оборотите	26,68	28,86
Коефициент на заетост на материалните запаси	0,0375	0,0346
Показатели за вземанията и за погасяване на задълженията		
Период на събиране на вземанията	28,65	22,57
Период на погасяване на задълженията	64,35	69,10

Показатели за рентабилност

Рентабилността (доходността) е един от най-важните параметри, който характеризира финансовото състояние на търговските дружества. Отразява потенциала на групата да генерира и реализира доходи. Показателите за рентабилност са известни и като показатели за ефективност, за доходност или за възвращаемост на капитала. Тези показатели могат да се характеризират като количествени характеристики за възвръщаемостта на капитала.

Рентабилността се изчислява чрез система от показатели изразяващи съотношения между реализирани доходи и направени разходи или използвани активи. Изследването на доходността най-важният елемент във финансовата диагностика.

Най-добрият начин за установяване възможностите на фирмите да генерират доходи е анализът на съотношението между нетната печалба и сумата от общите активи. От равнището и динамиката на този показател се правят изводи за рационалното използване на разполагаемите ресурси.

Икономическата интерпретация на рентабилността на активите се състои в съпоставката на чистия финансов резултат (нетна печалба след облагане) с ресурсите (разполагаемите активи) които фирмата е използвала за реализацията на тази печалба.

- *Коефициентът на рентабилност на приходите от продажби* се изчислява като съотношение между финансовия резултат и нетния размер на приходите от продажби. Изразява възвращаемостта на единица приход, реализиран от групата при формиране на финансовия резултат. За 2022 г. стойността на показателя е -0,0291, при 0,0110 за 2021 г. и показва, че процентът на нетната загуба от дейността на групата за годината е 2,91 %. Спрямо предходната година равнището на рентабилността на приходите намалява с 0,0401 пункта. Върху тази тенденция влияние оказва реализираната загуба от дейността през 2022 г. спрямо отчетената печалба за предходната година.
- *Коефициентът на рентабилност на собствения капитал* представлява съотношение между финансовия резултат и собствения капитал и показва степента на възвръщаемост на собствения капитал. През 2022 г. той е -0,2222, при 0,0779 за 2021 г., т.е. рентабилността на собствения капитал е намалена с 0,3001 пункта спрямо предходната година.
- *Коефициентът на рентабилност на пасивите* е отношение на финансовия резултат към пасивите. Отразява възвращаемостта на привлечените от групата средства при формиране на финансовия резултат. За 2022 г. стойността му е -0,0696, при 0,0447 за 2021 г.
- *Коефициентът на капитализация на активите* се изчислява като отношение на финансовия резултат след облагане с данъци към сумата на реалните активи. Отразява

рентабилността на реалните активи, използвани от групата при извършване на дейността ѝ, отчита доколко реалните активи допринасят за увеличаване или намаляване на собствения капитал и колко печалба носи използването на всяка единица от реалните активи. За 2022 г. стойността му е -0,0489, т.е. през отчетния период губим 4,89 лв. от 100 лв. налични активи. Спрямо предходната година, когато печелим 2,58 лв. от 100 лв. налични активи, рентабилността на активите е намалена с 0,0747 пункта.

Резултатите от анализа на показателите за рентабилност показват намаление на ефективността на инвестирания капитал спрямо предходната година в резултат на реализираната през годината загуба.

Показатели за ефективност

Изследването на доходността на групата се извършва с цел да се установи способността ѝ да генерира приходи от продажбите, с които да е в състояние да възстанови извършените разходи по дейността и да осигури доходи.

- *Коефициентът на ефективност на разходите* се изчислява като отношение на приходите към разходите. През 2022 г. разходите на групата са повече от приходите ѝ и стойността на коефициентът е под единица – 0,9769, т.е. с 1 лв. разходи през отчетния период са реализирани 0,9769 лв. приходи. В сравнение с предходната година, когато стойността на коефициента е била над единица поради превишение на приходите над разходите, отчетената стойност на коефициента е намалена с 0,0297 пункта.
- *Коефициентът на ефективност на приходите* представлява отношение на разходите към приходите и показва 1 лв. приходи срещу колко лева разходи са постигнати. За 2022 г. стойността на показателя е 1,0237 и е над единица, тъй като разходите превишават приходите, т.е. за реализирането на 1 лв. приходи са вложени 1,0237 лв. разходи. Спрямо предходната година се отчита увеличение на вложените разходи за реализирането на 1 лв. приход - с 0,0303 лв.

Показатели за ликвидност

Показателите за ликвидност показват способността на групата да изплаща текущите си задължения с краткотрайните си активи.

- *Коефициентът на обща ликвидност* се изчислява като отношение на наличните краткотрайни активи на групата към краткосрочните ѝ задължения. Стойността на показателя за 2022 г. е 0,7248 при 0,6695 за 2021 г., което означава, че с наличните си краткотрайни активи групата може бързо да покрие 72,48 % от краткосрочните си задължения. Увеличението на показателя е незначително - с 0,0553 пункта.
- *Коефициентът на бърза ликвидност* елиминира влиянието на материалните активи като възможност за погасяване на краткосрочните задължения. Стойността на показателя за 2022 г. е 0,6324 и показва, че с наличните си парични средства и краткосрочни вземания групата може да покрие бързо около 63,24 % от краткосрочните си задължения, което е с 0,1035 процентни пункта повече спрямо предходната година.
- *Коефициентът на абсолютна ликвидност* е отношение между паричните средства и текущите задължения. Към края на 2022 г. стойността му е 0,4659, т.е. с наличните си парични средства групата може да покрие 46,59 % от краткосрочните си задължения. Стойността на показателя се увеличава спрямо предходната година, когато коефициентът е бил 0,1845, поради увеличения размер на паричните средства към 31.12.2022 г. Общоприета стойност на показателя в рамките от 0,2 до 0,5.

Показатели за финансова автономност

Показателите за финансова автономност дават количествена характеристика на степента на финансовата независимост на групата от кредиторите.

- *Коефициентът на финансова автономност* представлява отношение между собствения капитал и пасивите. Стойността на показателя за 2022 г. е 0,3134, т.е. собственият капитал е около 31,34 % от пасивите.
- *Коефициентът на задлъжнялост* представлява отношение на пасивите към собствения капитал. През 2022 г. стойността на коефициента е 3,1912 спрямо 1,7402 за 2021 г. и показва увеличение на задлъжнялостта на групата спрямо предходната година.

Показатели за обращаемост на материалните запаси

Тези показатели характеризират ефективността на използване на краткотрайните материални активи.

- *Времетраенето на един оборот в дни* дава информация за времето, необходимо за извършване на един оборот от краткотрайните активи. Колкото по-кратък е периодът, толкова с по-малко ангажиран капитал може да се постигне добър финансов резултат. Резултатите от анализа показват, че през 2022 г. времетраенето на един оборот е 13,49 дни и се увеличава с 1,02 дни спрямо 2021 г.
- *Брой на оборотите* е показател, показващ колко пъти краткотрайните материални активи са се превърнали в краен продукт. Колкото по-висока е стойността на показателя, толкова повече приходи ще се получат при използването на едни и същи ресурси. Броят на оборотите за годината е 26,68 и намалява равнището си от предходната година с 2,18.

Показатели за вземанията и за погасяване на задълженията

- *Периодът на събиране на вземанията* е количествена характеристика на продължителността на уреждане на вземанията на групата. През 2022 г. периодът на събиране на вземанията е увеличен с 6,08 дни – до 28,65 дни, спрямо 22,57 дни през 2021 г.
- *Периодът на погасяване на задълженията* характеризира продължителността на погасяване на задълженията на групата към доставчиците. През 2022 г. стойността на показателя е 64,35 дни при 69,1 дни за 2021 г., т.е. през текущата година намаляваме периода на погасяване на задълженията към доставчици с около 5 дни спрямо предходната година.

2.2. АНАЛИЗ НА КАЧЕСТВЕНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ

МБАЛ-Шумен" АД е единствената болница за активно лечение на територията на гр. Шумен осигуряваща 24-часов прием и единствената болница в областта, в която са разкрити легла по специалностите: анестезиология и интензивно лечение, акушерство и гинекология, педиатрия, неонатология, хирургия, гръдна хирургия, ортопедия и травматология, урология, очни болести, ушно-носно-гърлени болести, нефрология, ревматология, фтизиатрия, клинична хематология, инфекциозни болести, кожни и венерически болести. В лечебното заведение се лекуват и пациенти от съседни области, в които липсват структури от второ или трето ниво по някои от специалностите.

Анализът на динамиката на основните показателите за дейността на стационара на лечебното заведение през 2022 г., в сравнение с 2021 г. е представен в следната таблица:

Година\ Показател	Ср. год. брой легла	Легло-дни	Използваемост - дни	Използваемост - %	Преминали болни	Изписани	Починали	Леталитет	Среден престой
2022	400	97 270	243,18	66,62	17 258	16 425	642	3,76	5,64
2021	426	110 149	258,57	70,84	16 464	15 162	1 108	6,81	6,69
разлика	-26	-12 879	-15,39	-4,22	794	1 263	-466	-3,05	-1,05

2022 г. беше белязана от затихването на пандемията от КОВИД-19 и връщането на болницата към обичайния и ритъм на работа. Това обяснява голяма част от промените в

показателите за лечебната дейност. В отделенията, в които поради структурни и организационни промени, както и спрян планов прием, собствената лечебна дейност беше възпрепятствана по време на пандемията, през 2022 г. показателите нарастват.

Средногодишният брой легла на лечебното заведение през 2022 г. е 400 и беше намален с 26 спрямо 2021 г.

Броят на преминалите болни през 2022 г. нараства със 794 /5 %/ в сравнение с 2021 г. Увеличава се броят на преминалите болни най-вече в ХО, Второ НО, ОФРМ, ОЧНО, УНГ, Първо НО, ДО и ОКВБ. При ИО и ВО преминалите намаляват с една четвърт спрямо 2021 година.

Преведените от едно в друго отделение са 1924 т.е. с 21 по-вече от 2021 година. Броят на преведените към други лечебни заведения остава същия 18 души, като 2/3 от тях от СО към СБАЛК-МАДАРА.

Преминали чужденци за 2022 година /през СО и стационарите/ са 184 души . Седемдесет души са от Англия, Германия и Холандия /най-често от ромски произход/. Четиридесет пациенти са били от Украйна и Молдова. През 2021 година броят на чужденците от тези страни е бил 16.

Преминали с КОВИД-19 са 1 594 души, от тях 1 479 с идентификация и 49 деца. За 2021 година тези цифри са 3884, 3452 и 28. Намалението на случаите е повече от два пъти, като броят на заболелите деца нараства също почти с толкова.

Броят на изписаните нараства с 1 263 /8 %/, в същите отделения и предвид скъсения среден престой. Изписаните деца до 1 год. са 754 срещу 641 за 2021 година.

Новородените за 2022 година са 786, т.е. с 36 по-малко от 2021.

Леглодните за лечебното заведение са намалени с 12 879 за сметка на намаление в КОВИД структурите, в ОТО и ОАИЛ;

Намалената използваемост е за сметка на намалението на показателя в КОВИД структурите и ОАИЛ, където броят на леглата беше намален, както и в ПБ, РО и ННО поради намаление на преминалите болни.

2.3.2. Анализ на оперативната дейност

МБАЛ – Шумен е единственото лечебно заведение осигуряващо спешна хирургична, ортопедо-травматологична, акушеро-гинекологична, офталмологична и оториноларингологична помощ.

Анализът на оперативната дейност очертава следните тенденции:

- Преминалите пациенти през оперативните отделения през 2022 г. са 8 827 души и са с 586 повече спрямо предходната година;
- Оперираните болни са 5 428 или с 376 повече, отколкото през 2021 г., като увеличението е при всички без РО;
- Оперираните по спешност са 3252 срещу 3059 за 2021 година, т.е. 195 по-вече;
- Оперираните деца до 17 год. са 297, т.е. с 34 по-малко от 2021 година;
- Средният престой е скъсен за сметка на предоперативния;
- Следоперативният престой като цяло в болницата е скъсен. Удължен е само в ОАИЛ;
- Увеличен е общият брой операции – от 5 479 за 2021 г. на 6 421 за 2022 г., или с 942, но въпреки това показателят остава нисък спрямо годините преди пандемията;
- Увеличен е броят на много големите по обем и сложност операции, като има съществено нарастване при Очно отделение, ГО и ОТО. Тенденцията е обратна при големи, средни и малки операции в ОТО;
- Като цяло налице е подобрение при почти всички показатели, касаещи оперативната дейност.

Оперативната активност за лечебното заведение е намалена с 0,4%. Намалението е най-вече при РО и УРО, като значителното подобрение на този показател при ОЧНО, ГО и УНГ не може да компенсира отрицателния резултат за болницата.

2.3. ПРЕГЛЕД НА РИСКОВИТЕ ФАКТОРИ. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК.

2.3.1. Основни рискове и несигурности пред лечебните заведения, включени в консолидацията, свързани с дейността и отрасъла, в който групата извършва тази дейност:

- Пандемията от коронавирус наложи редица мерки и ограничения и оказва съществен натиск върху цялата система на здравеопазването;
- Липса на кадри в системата и текучество на персонала, което води до нарушаване на професионалната приемственост;
- Риск от недофинансиране на основните медицински дейности, които лечебното заведение извършва по договори с РЗОК. При наблюдаваните инфлационни процеси и натиск за увеличение на възнагражденията на персонала, е жизнено необходимо увеличение на цените на клиничните пътеки;
- Недостатъчно субсидиране от Министерство на здравеопазването на дейностите, осъществявани от Спешно отделение, Първо вътрешно отделение по отношение лечението на туберкулозно болни пациенти и ТЕЛК;
- Увеличаване на броя на пациентите в тежко и критично състояние, респективно на разходите за лечението им;
- Недостатъчни средства за обновяване на медицинската апаратура и поддържане на материално-техническата база;
- Невъзможност за покриване на неотложни и непредвидени разходи поради липса на финансов резерв;
- Риск от конкурентен натиск от съществуващи лечебни заведения и от навлизане на нови участници в пазарния сегмент.

2.3.2. Рискове, свързани с макроикономическата среда

- Геополитическата ситуация около войната в Украйна остава силно нестабилна, с възможни значителни отрицателни ефекти за икономиката на ЕС и България. Съществен риск представлява евентуално допълнително ограничаване на вноса на енергийни суровини от Руската федерация в България и невъзможност за бърза замяна с доставки от други страни. Това би се отразило в по-ускорено нарастване на цените на енергоносителите и електроенергията и в нарушение на производствените процеси в основни търговски партньори.
- По-нататъшното развитие на пандемията от COVID-19 продължава да представлява риск и да оказва съществено въздействие върху дейността на дружеството. Въпреки че домакинствата и бизнесът до голяма степен се адаптираха към епидемичната ситуация, не е изключено темпото на заразяване отново да се ускори, да се появят още по-рискови за здравето варианти на вируса, което да доведе до засилване на натиска към лечебните заведения. Осигуряването на необходимите легла и персонал за лечението на нарастващия брой на болните с коронавирусна инфекция в определени моменти изисква сериозните усилия на всички, работещи в лечебното заведение. Друг риск, произтичащ също от пандемията, е свързан с въвеждане на нови ограничения в обществения живот и икономическата активност, които могат да доведат до нарушаване на глобалните вериги на доставки и производство;
- Риск от покачване на цените на основните материали и суровини над предвидените нива. Рисковете по отношение на инфлацията са свързани главно с динамиката на цените на международно търгуваните суровини и свързаните с тях вторични ефекти;
- Намаляване на броя на обслужваното население, респективно на приходите;

- Непрекъснато увеличение на минималната работна заплата и на минималния осигурителен доход, което предизвиква натиск за увеличение на всички основни работни заплати, създава допълнителна тежест върху разходите и води до невъзможност за изплащане на допълнителни възнаграждения и демотивация на персонала;
- Риск от допълнително затягане на паричната политика в отговор на покачващата се инфлация. По-ускорено нарастване на лихвените проценти може да повиши съществено разходите за обслужване на задълженията, което би ограничило възможностите на дружеството за развиване на нови дейности и инвестиции;
- Непрекъснато увеличение на другите разходи, ограничени възможности за намаляването им и за реализиране на икономии;
- Ограничена възможност на акционерите за инвестиции, както и на населението за плащания;
- Влошаване на икономическата конюнктура и наличие на голям брой неосигурени лица.

В хода на обичайната си дейност групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск. Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовият инструмент ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва валутен риск, лихвен риск и ценови риск. Кредитният риск е рискът, че едната страна на финансовият инструмент ще причини финансова загуба на другата, в случай че не изпълни договореното задължение. Ликвидният риск е рискът, че групата би могло да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

От страна на ръководствата на дружествата финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от групата, цената на привлечените заеми и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

2.3.3. Валутен риск

Групата не е изложена на значим валутен риск, доколкото сделките на дружествата, включени в консолидацията, обичайно са деноминирани в български лева. Те не поддържат валутна експозиция, деноминирана във валута, различна от националната валута.

2.3.4. Лихвен риск

Дружествата от групата използват банкови кредити, чиито лихви се определят от общите икономически и финансови условия в страната. Ръководството на групата не счита, че съществуват допълнителни значими рискове от промяна в лихвените проценти извън общоприетите за съществуващата среда.

2.3.5. Ценови риск

Групата не е изложено на пряк ценови риск, защото нейните приходи са основно от Националната здравноосигурителна каса, като цените на услугите са регламентирани в Националния рамков договор.

Групата не притежава портфейлни инвестиции, както и няма практика да търгува с финансови инструменти.

2.3.6. Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност групата е изложена на кредитен риск, който е свързан с риска някой от клиентите и да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към нея. Около 72 % от приходите на групата за 2022 г. са от Националната здравноосигурителна каса. Събираемостта и концентрацията на другите вземания се контролират текущо.

Разплащателните операции на Групата са съсредоточени в търговска банка, избрана след проведена процедура от предприятието-майка по Постановление № 127 на Министерски съвет от 27.05.2014 г. за допълнение на правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала, приет с Постановление № 112 на Министерския съвет от 2003 г.

2.3.7. Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Вътрешен източник на ликвидни средства за дружествата е основната им стопанска дейност. Външни източници на финансиране са банките. Дружествата от групата правят финансово планиране, с което да посрещнат изплащането на разходи и текущите си задължения за период от 30 дни. Това планиране изключва потенциалния ефект на извънредни обстоятелства, които не могат да се предвидят при нормални условия.

Дружествата осъществяват постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и се стремят да поддържат оптимални наличности от парични средства, така че във всеки един момент да са в състояние да посрещнат задълженията си.

2.4. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ ДЕЛА

Към 31.12.2022 г. не са приключили следните съдебни дела:

1. Т.д. № 43/2020 г. на ШОС, заведено от МБАЛ-Шумен АД срещу НЗОК София чрез директора на РЗОК-Шумен за незаплатени надлимитни дейности за 2017 г. Делото е спечелено от МБАЛ-Шумен АД на първа и втора инстанции, като е обжалвано от НЗОК пред ВКС. Насрочено е заседание по допускане на жалбата пред ВКС на 15.02.2023 г. С Определение от 27.02.2023 г. ВКС не допуска касационно обжалване и оставя в сила решението по т.д. 43/2020 г. на ШОС, с което НЗОК е осъдена да заплати сума в размер на 145 027,00 лв. главница, ведно със законна лихва върху тая сума от 08.05.2020 г. до окончателно изплащане на сумата, както и разноски в размер на общо 19 946,23 лв.

2. Гр.д. 92/2021 г. на ШРС, заведено срещу МБАЛ-Шумен АД за лекарска грешка по чл.49 от ЗЗД. Искът е на стойнст 15 хил.лв. По делото е назначена съдебно-медицинска експертиза, която не е приключила в наша полза. Решението по това дело е изцяло в наша полза, но другата страна го е обжалвала и в момента се чака насрочване на ново дело пред ШОС.

3. Гр.д. 49/2021 г. на ШОС, заведено срещу МБАЛ-Шумен АД за лекарска грешка по чл. 49 от ЗЗД. Цената на иска е 70 хил.лв. Делото е приключило в ШОС в наша полза, другата страна го е обжалвала пред Апелативен съд Варна, където също е приключило в наша полза, но другата страна, недоволна от решенията, ги е обжалвала пред ВКС, където чакаме насрочване на дело за допускане.

4. Гр.д, 2751/2021 г. ШРС, заведено от МБАЛ-Шумен АД срещу лекар специализант, бивш служител на лечебното заведение, за сумата от 14 632,47 лв., представляваща обезщетение в размер на 12 767,06 лв. за частично неизпълнение на споразумение за обучение, с което ответникът е поел задължение след придобиване на специалност да продължи да работи в МБАЛ-Шумен АД за срок от 5 години и мораторна лихва в размер на 1 865,41 лв. Делото е приключило в ШРС в наша полза, като са ни присъдени 10 615,14 лв. главница, ведно с лихвата в размер на 1533,29 лв. Това решение е обжалвано от другата страна пред ШОС, който с Решение по в.гр.д. 247/2022 г. е потвърдил решението но първоинстанционния съд. Другата страна, недоволна от двете решения, ги е обжалвала пред ВКС и в момента се чака насрочване на дело за допускане на обжалване във ВКС.

5. Т.д. 80/2022 г. на ШОС като подпомагаща страна за лекарска грешка при лекуване на пострадал от ПТП. Делото е спряно до приключване на наказателното производство по ПТП.

3. ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТАТА, КЪМ КОЯТО Е СЪСТАВЕН ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

През 2023 г. са сключени анекси към договорите от 2020 г. с РЗОК-Шумен за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни и клинични процедури и за извънболнична медицинска помощ за извършване на специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика" и за специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина" на адреса в гр. Нови пазар, които ще гарантират бъдещата дейност на групата.

С Министерството на здравеопазването е сключен договор за оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, за лечение на болни с туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК, за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ през периода на обявено извънредно положение поради епидемично разпространение на заразни болести или извънредна епидемична обстановка и за дейността, която лечебното заведение осъществява в отдалечен район.

Няма настъпили други съществени събития след датата на баланса, които да изискват корекции или оповестяване в настоящия консолидиран отчет.

4. ДЕЙСТВИЯ В ОБЛАСТТА НА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

През 2022 г. групата не е извършвала научно-изследователска и развойна дейност.

5. НАЛИЧИЕ НА КЛОНОВЕ НА ГРУПАТА

„МБАЛ-Шумен" АД и „МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД не притежават клонове.

6. ИНФОРМАЦИЯ, ИЗИСКВАНА ПО РЕДА НА ЧЛ. 187"Д" И ЧЛ.247, АЛ.2 ОТ ТЗ

6.1. Информация по реда на чл. 187 „д" от ТЗ

През 2022 г. „МБАЛ-Шумен" АД няма придобити или прехвърлени собствени акции. Акциите на дружеството са поименни, безналични. Всяка акция дава право на един глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и на ликвидационен дял, съразмерни на номиналната стойност на акцията. Прехвърлянето им се извършва с джиро и трябва да бъде вписано в книгата на поименните акционери, за да има действие спрямо дружеството. Акциите на „МБАЛ-Шумен" АД не се търгуват на фондови борси. „МБАЛ-Шумен" АД не притежава собствени акции.

През годината не са придобивани и прехвърляни дялове на „МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД. Няма издадени облигации на дружеството.

6.2. Информация по реда на чл.247, ал.2 от ТЗ

6.2.1. Възнаграждения, получени общо през годината от членовете на Съвета на директорите

Начислените за 2022 г. и изплатените през годината възнаграждения на членовете на Съвета на директорите на „МБАЛ-Шумен" АД и на „МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД са както следва:

Име, презиме и фамилия	Длъжност в СД	Възнаграждения 2022 г. /лв./	
		Начислени	Изплатени
Лидия Младенова Георгиева	Председател на СД	25 987,50	25 650,00
Хатидже Доанова Стижарлиева	Зам.-председател на СД	25 735,85	25 398,35

Димитър Георгиев Костов	Изпълнителен директор	74 823,75	73 811,25
Камен Игнатов Граматиков	Управител на МЦ МБАЛ-Шумен ЕООД	23 400,00	21 700,23
Общо		**149 947,10**	**146 559,83**

6.2.2. Придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на Съвета на директорите през годината акции и облигации на групата

Членовете на Съвета на директорите на „МБАЛ-Шумен" АД и управителят на „МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД не са придобивали, не притежават и не са прехвърляли акции или облигации на групата през 2022 г.

6.2.3. Права на членовете на Съвета на директорите да придобиват акции и облигации на групата

В устава на дружествата няма регламентирано право членовете на Съвета на директорите и управителят да придобиват акции и облигации на дружествата.

6.2.4. Участие на членовете на Съвета на директорите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети.

Членовете на Съвета на директорите на „МБАЛ-Шумен" АД и управителят на „МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД, заедно и поотделно, не участват в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, не притежават повече от 25 % от капитала на друго дружество, не участват в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети.

6.2.5. Договори по чл. 240 „б" от ТЗ, сключени през годината

Членовете на Съвета на директорите на „МБАЛ-Шумен" АД и управителят на „МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД или свързани с тях лица не са сключвали през 2022 г. договори с дружествата по чл. 240 б от Търговския закон.

6.2.6. Предстоящи сделки от съществено значение за дейността на групата

Няма предстоящи сделки от съществено значение за дейността на групата.

7. БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ И ИНВЕСТИЦИОНЕН ПЛАН НА ГРУПАТА ЗА 2022 Г.

И през 2022 г. лечебните заведения от групата ще продължат да изпълняват своите стратегически цели и задачи:

- Подобряване на качеството и ефективността на диагностично-лечебния процес;
- Повишаване на технологичното ниво, подобряване на условията на труд и лечение;
- Кадрова политика, насочена към инвестиции в кадри и непрекъсната квалификация на персонала;
- Повишаване на икономическата ефективност от дейността с оглед гарантиране на финансова стабилност на групата;
- Повишаване на общата конкурентоспособност на лечебните заведения.

Основната цел е доказване и утвърждаване на дружествата от групата като лечебни заведения, осъществяващи диагностична, консултативна, лечебна и рехабилитационна помощ на най-високо ниво в Шуменска област и извън нея, опирайки се на медицинските знания и умения, амбициите и таланта на персонала и високото ниво на медицинската апаратура.

Стремежът на лечебните заведения е чрез технологичното обновление, подобряване на организацията, условията и качеството на дейността, групата да предложи още по-качествени и ефективни здравни услуги, да повиши удовлетвореността на пациентите и да увеличи пазарния си дял на пазара на здравни услуги в област Шумен.

Бъдещото развитие на групата се гарантира от сключените с РЗОК – Шумен договори за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, клинични процедури и амбулаторни процедури и за специализирана извънболнична медицинска помощ, както и от предоставените на основание договор финансови средства от МЗ.

7.1. СРЕДНОСРОЧНИ ФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ПЛАНИРАНИ РЕЗУЛТАТИ

Средносрочните финансови цели и планираните резултати на МБАЛ-Шумен АД са формулирани на база на определените общи финансови цели, които държавата си поставя като собственик и целят подобряване на финансовото състояние на дружеството-майка чрез:

- постигане на капиталова ефективност;
- намаляване на финансовия риск;
- осигуряване на дивидентна доходност.

Средносрочните финансови цели на МБАЛ-Шумен АД са свързани гарантиране на финансовата му стабилност и включват:

- Увеличаване на приходите от дейността чрез разкриване на нови дейности и стимулиране на резултатите от дейността.

Предвид стратегическото значение на болницата за региона, стремежа на ръководството на лечебното заведение ще е да разкрива нови медицински дейности, съобразно здравните потребности на населението.

Резерви за увеличаване на дейността има за извършване на някои амбулаторни процедури, клинични процедури и клинични пътеки за продължително лечение.

- Разкриване на нова медицинска дейност по специалност „Ендокринология и болести на обмяната“

Бизнес програмата на дружеството-майка предвижда разкриване в лечебното заведение на легла по специалност „Ендокринология и болести на обмяната”, което ще подобри достъпа на пациентите със захарен диабет от Област Шумен до болнична помощ. Проектът включва:

Определените потребности от легла по специалността съгласно Национална здравна карта, утвърдена с Решение № 361/29.05.2018 г. за Област Шумен са 13 бр. за първо ниво на компетентност и 1 бр. за второ ниво на компетентност. В лечебните заведения за болнична медицинска помощ в Област Шумен няма разкрити легла по специалност „Ендокринология и болести на обмяната”, което създава затруднения при лечението на пациенти с ендокринни заболявания (особено със захарен диабет) и болести на обмяната. Поради неблагоприятната демографска структура на населението е висока честотата на тези заболявания и като придружаващи основното заболяване, като лечебните заведения разчитат на външни консултанти ендокринолози.

Поради социалната значимост на заболяванията, „МБАЛ-Шумен” АД възнамерява да възобнови лечението на пациенти с ендокринни заболявания, като е назначила лекар със специалност „Ендокринология и болести на обмяната” на основен трудов договор. Лечебното заведение разполага с лекари със специалност „Вътрешни болести” на основен трудов договор и отговаря на изискванията на Наредба № 6/10.02.2005 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Ендокринология и болести на обмяната“ (отменен).

Дейността по специалност „Ендокринология и болести на обмяната” ще се осъществява във Второ Вътрешно отделение на адрес гр. Шумен, ул. Васил Априлов № 63.

Предвиждан брой легла за болнично лечение и нива на компетентност на съответните структури

Съгласно Правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на „МБАЛ-Шумен” АД Второ Вътрешно отделение на адрес гр. Шумен, ул. Васил Априлов № 63 разполага с 35 легла: 3бр. за специалност Клинична хематология, 6 бр. за Нефрология, 23 бр. за Кардиология и 3 бр. за продължително лечение по Кардиология. Предвижда се разкриване на 5 легла за специалност Ендокринология в рамките на съществуващите легла, като отделението ще разполага с по-малък брой легла за Нефрология, Кардиология и за продължително лечение по Кардиология (съответно

4 бр., 22 бр. и 1 бр.). Отделението отговаря на изискванията на първо ниво на компетентност по Наредба № 6/10.02.2005 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Ендокринология и болести по обмяната“ (отменен).

- Разкриване на две отделения за продължително лечение - с 10 легла на адреса в гр. Нови пазар на мястото на част от терапевтично отделение и с 10 легла на адреса в гр. Шумен.

Здравната система е насочена основно към активно лечение на заболявания в острия стадий. Със задълбочаване на демографските процеси и увеличаване на дела на хроничните неинфекциозни заболявания все по-големи са потребностите от продължително лечение на пациенти, изискващи грижи и поддържане на задоволително телесно и психическо състояние.

Съгласно чл. 16 от Закона за лечебните заведения в многопрофилните болници за активно лечение могат да се откриват отделения за продължително лечение или рехабилитация. Тези отделенията могат да осъществяват дейност по специалности, по които лечебното заведение има разрешение да осъществява лечебната си дейност. В отделенията може да се осъществява лечебна дейност по различни специалности, ако те са с една и съща насоченост и ако не се нарушават правилата за асептика и антисептика.

Предвижда се в „МБАЛ-Шумен” АД да се открият две отделения за продължително лечение, които ще осъществяват дейност по специалности, по които лечебното заведение има разрешение да осъществява лечебната си дейност. Съгласно изискванията на Наредба №49 от 18.10.2010 г. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешния ред на лечебните заведения за болнична помощ и домовете за медико-социални грижи отделенията ще бъдат с различна насоченост:

1. Отделение за продължително лечение с терапевтична насоченост – с 10 легла на адреса на лечебното заведение в гр. Нови пазар.
2. Отделение с хирургична насоченост – с 10 легла на адреса на лечебното заведение в гр. Шумен.

В отделенията за продължително лечение ще се извършват дейности по продължаване лечението на пациенти, което в острата фаза на заболяването е осъществено в друго отделение на „МБАЛ-Шумен” АД или в друга болница за активно лечение. Разкриването на две структури ще даде възможност за осъществяване на лечебна дейност по различни специалности, ако те са с една и съща насоченост и без да се нарушават правилата за асептика и антисептика. В отделенията ще се осъществят продължителни грижи за лица, нуждаещи се от продължително възстановяване на здравето, и лица с хронични заболявания, изискващи грижи и поддържане на задоволително телесно и психическо състояние.

На територията на Област Шумен няма регистрирани хосписи или други лечебни заведения за болнична помощ с разкрити структури за продължително лечение, които да приемат болни, които имат нужда от продължително лечение и лекарско наблюдение или не могат да се обслужват сами. Налице са редица проблеми свързани с възстановяването на пациентите след инсулти, инфаркти или след тежки операции, при които се налага раздвижване. Отделенията ще бъдат в помощ на пациентите, които след приключване на активното лечение все още се нуждаят от ежедневно медицинско наблюдение и манипулации, които ще могат да получат срещу заплащане. Към момента отделение с терапевтична насоченост може да изпълнява съгласно изискванията на НРД МД 2020-2022г. само КП № 254 „Продължително лечение и ранна рехабилитация след острия стадий на исхемичен и хеморагичен мозъчен инсулт с остатъчни проблеми за здравето” като НЗОК заплаща болничен престой до 20 дни годишно на цена 80,00лв.

Към момента отделение с хирургична насоченост може да изпълнява съгласно изискванията на НРД МД 2020-2022г. само КП № 256 „Продължително лечение и ранна рехабилитация след оперативни интервенции с голям и много голям обем и сложност с остатъчни проблеми за здравето” като НЗОК заплаща болничен престой до 20 дни годишно на цена 119,79 лв.

Отделението за продължително лечение с терапевтична насоченост ще бъде разкрито чрез трансформиране на част от терапевтичното отделение на адреса на лечебното заведение в гр.

Нови пазар. На адреса работят и отделения по нервни болести, физиотерапия и образна диагностика, както и клинична лаборатория.

За разкриването на Отделението за продължително лечение с хирургична насоченост са необходими средства в размер на 50 000 лв. за ремонтиране на 10-тия етаж на Хирургическия блок. На адреса в гр. Шумен работят отделения по хирургия, ортопедия и травматология, рехабилитация, образна диагностика и клинична патология, както и клинична лаборатория и микробиологична лаборатория.

При необходимост пациентите ще имат достъп до всички специалисти работещи в „МБАЛ-Шумен" АД.

- Развитие на нова дейност – слухопротезиране в УНГ отделение

Отделението за лечение на ушно-гърлени болести е едно от най-добре работещите в страна УНГ отделения, с амбиция за развитие на нова дейност – слухопротезиране. Използването му би довело до повишаване на удовлетвореността на пациентите, качеството на работа, приходите и финансовата стабилност на болницата.

Икономическият ефект от реализирането на проекта се изразява в увеличение на приходите от медицински и други услуги и разширяване на възможностите за лечение на пациентите, както и повишаване имиджа на лечебното заведение, като едно от малкото в провинцията, което извършва дейност по слухопротезиране.

- Резерви за увеличаване на дейността има за извършване на някои амбулаторни процедури, клинични процедури и клинични пътеки за продължително лечение.
- Откриване на нови пазарни ниши за дейности;
- Повишаване на качество на услугите като цяло;
- Комуникация с пациентите и реклама на дейността;
- Създаване на мотивация в персонала за подобряване на дейността, повишаване на квалификацията и увеличаване на интензивността и производителността на труда;
- Осъществяване на дейности, насочени към потребителите на медицинските услуги - подобряване отношението, грижите и вниманието към пациентите;
- Продажба на сгради с отпаднала необходимост – на бившето „ДЕКО" и Сграда Кухня, които в момента не се използват.

• Противодействие на процесите на значително увеличение на разходите, контрол и мерки за оптимизирането им чрез:

- Строга отчетност на преминалите болни и разходите за тяхното лечение, контрол на продължителността на болничния престой без да се нарушава диагностично-лечебният процес и качеството на медицинските услуги;
- Преговори с представителите на синдикатите по новия КТД за намаление на дните допълнителен отпуск
- Провеждане на процедури по ЗОП, в т.ч. и чрез Централния орган за покупки в сектор Здравеопазване чрез електронната система за закупуване на лекарствени продукти за нуждите на лечебните заведения, целящи постигане на по-добри условия за доставка на стоки и услуги;
- Оптимизиране на огранизационната структура и организацията на дейността на лечебното заведение;

• Изготвяне на общ график на специалистите по здравни грижи и санитарите на Хирургично отделение и Урологично отделение

• Изготвяне на план за реорганизация на дейността във време на епидемична обстановка

Във връзка с пандемията от COVID-19 е изготвен план за реорганизация на дейността на стационарните отделения при различни степени на епидемична натовареност с цел оказване на помощ и предпазване на пациентите, близките на пациентите и своя персонал от тази епидемия, обхванала целия свят и държавата ни.

- Оптимизиране на графиците за ползване на отпуските през годината;
- Засилен контрол на грешки, водещи до неплащане на клинични пътеки или налагане на санкции;

- Повишаване на икономическата ефективност от дейността с оглед гарантиране на финансова стабилност на дружеството;
- Постигане на положителен финансов резултат;
- Увеличение на собствения капитал;
- Намаляване на общия размер на задълженията;
- Намаление на просрочените задължения към доставчици и на общата сумата на задълженията към тях;
- Преустановяване на генерирането на големи загуби от дейността;
- Намаляване, макар и минимално, на натрупаните загуби от минали години.
- Финансова стабилност на лечебното заведение.

7.2. СРЕДНОСРОЧНИ НЕФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ПЛАНИРАНИ РЕЗУЛТАТИ

Средносрочните нефинансови цели и планираните резултати на МБАЛ-Шумен АД са формулирани на база на определените общи нефинансови цели, които държавата си поставя като собственик:

- подобряване на корпоративното управление с оглед повишаване на ефективността и подобряване на дейността;
- публичност и прозрачност на дейността;
- борба с корупцията;
- социална политика, осигуряваща достъп до медицинска помощ извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

Основните нефинансови цели, произтичащи от стратегическата цел включват:

1. Оптимизиране на болничната дейност в съответствие с динамиката на здравните потребности, в т.ч.:

- Оптимизиране на броя на леглата – намаляване спрямо 2021 г., когато бяха увеличени във връзка с пандемията от Ковид-19 и запазване на настоящия брой легла през останалия програмен период;
- Увеличение на броя на преминалите болни;
- Увеличение на използваемостта на леглата;
- Намаление на средния престой;

2. Обновяване на медицинската апаратура;
3. Гарантиране и повишаване на качеството на медицинските услуги чрез поддържане на оптимален брой и подобряване на структурата на човешките ресурси, обучение, квалификация и повишаване на мотивацията на персонала, в т.ч.:

- Запазване на средносписъчния брой на персонала;
- Усилия за подобряване на човешките ресурси
  - Увеличение на относителния дял на персонала до 44 годишна възраст;
  - Увеличение на броя на обученията и квалификациите;
  - Привличане на кадри с дефицитни специалности, назначаване на медицински специалисти в работоспособна и млада възраст. Осигуряването на възможност за специализация и квалификация на персонала цели подобряване на качеството и обема на предоставяните медицински услуги.

Със заповед РД-01-589/13.10.2020 г. „МБАЛ Шумен“ АД е одобрена да извършва дейности по клинично обучение на студенти по медицина и професионално направление „Здравни грижи“ и следдипломно обучение на лица с професионална квалификация „лекар“ по 23 специалности. Това позволява привличането на новозавършили лекари, желаещи да придобият тясна медицинска специалност.

На основа изграденото до момента и наличието на филиал на Медицинския университет гр. Варна в двора на болницата, „МБАЛ Шумен" АД ще предприеме действия за придобиване на статут на университетска болница. Това ще допринесе за привличане на хабилитирани лица, а също и кариерно израстване на част от работещите в болницата.

- Рационално планиране и управление на човешките ресурси - осигуряване на достатъчно персонал за извършване на медицинските и логистични дейности, постоянно повишаване на квалификацията, провеждане на актуална социална политика.

- Увеличение на мотивацията на персонала чрез увеличение на средната брутна работна заплата и подобряване на условията на труд;
- Подобряване на качеството на диагностика и лечение.

За целта ще се осъществяват дейности, свързани с:

- Определяне на приоритетните проблеми в областта на качеството на медицинската помощ при активното въвличане на пациенти и персонал;
- Разработване и прилагане на програма за осигуряване и управление на качеството, включваща:
  - Обучение и квалификация на персонала;
  - Обсъждане на случаи на болни;
  - Периодичен анализ, ангажиращ целия медицински персонал, на организацията на работа и финансовия резултат;
  - Усъвършенстване и разработване на нови терапевтични алгоритми за клинично поведение при определени нозологични единици;
  - Създаване на система от критерии и показатели за оценка и управление на качеството;
  - Изучаване на удовлетвореността на пациентите от обслужването в болницата.

Като цяло дейността по осигуряването и управлението на качеството е насочена към повишаване на удовлетвореността на пациентите и по този начин дейността на болницата ще бъде ориентирана към основната фигура - ПАЦИЕНТА. Повишаването на ефективността на работата ще повиши и удовлетвореността на персонала, което ще бъде полезна мотивация за подобряване на медицинската дейност. Прилагането на концепцията за подобряване на качеството определено ще доведе и до снижаване на разходите, тъй като лошото качество по правило е свързано и с по-големи разходи и по-лоши финансови резултати.

Реализирането на поставените нефинансови цели е предпоставка за постигане на стратегическите цели на дружеството-майка:

- Подобряване на качеството и ефективността на диагностично-лечебния процес;
- Повишаване на технологичното ниво, подобряване на условията на труд и лечение;
- Кадрова политика, насочена към инвестиции в кадри и непрекъсната квалификация на персонала;
- Повишаване на общата конкурентоспособност на лечебното заведение.

Стремежът на МБАЛ-Шумен АД е чрез технологичното обновление, подобряване на организацията, условията и качеството на дейността и повишаване на мотивацията на персонала, дружеството да предложи още по-качествени и ефективни здравни услуги, да повиши удовлетвореността на пациентите и да увеличи пазарния си дял на пазара на здравни услуги в област Шумен.

7.3. ИНВЕСТИЦИОНЕН ПЛАН

Едни от основните проблеми на лечебните заведения са незадоволителното състояние на част от сградния фонд, амортизираната апаратура и невъзможността да се отделят достатъчно средства за ремонт и закупуване на нова такава. Необходимият финансов ресурс в редица случаи надхвърля възможностите на дружествата, което налага формулиране на приоритети,

мобилизиране на ресурс, търсене на алтернативни форми и източници на финансиране и изработване на инвестиционна програма.

Участията на държавата и на община Шумен в капитала на МБАЛ-Шумен АД формират траен ангажимент и задължения в посока на финансиране на строително-ремонтни дейности и закупуване на нова диагностично-лечебна апаратура.

Основната цел на инвестиционните намерения на ръководството е гарантиране качеството на медицинските услуги, въвеждане на нови методи на диагностика и лечение, подобряване на битовите условия за пациентите и условията на труд на персонала с цел разширяване на продуктовия портфейл и пазарния дял на лечебното заведение и постигане на финансова стабилност.

Инвестиционният план на ръководството на дружеството-майка за периода 2022 – 2024 г. включва следните инвестиционни проекти:

- **Закупуване на видеоендоскопско оборудване за лапароскопска хирургия, необходимо за оперативната дейност на Хирургично отделение, на стойност 200 000 лв.**

Съществуващата към момента такава система е много стара, силно амортизирана, често аварира, което влошава качеството на извършваната медицинска дейност. От друга страна с новозакупената апаратура ще бъдат извършвани безкръвни операции чрез щадящи пациента модерни методи, при които се намаляват дните на хоспитализация и пациентите се възстановяват по-бързо.

Финансирането на оборудването е с капиталови средства от Община Шумен в размер на 100 000 лв. и собствени средства на дружеството в размер на 100 000 лв.

- **Изграждане на автоматична пожароизвестителна система в Хирургически блок на стойност 100 000 лв.**

Съгласно протокол за резултатите от комплексна проверка, извършена на основание чл. 125, ал.1, т.1 от ЗМВР, съществуващата пожароизвестителна система в Хирургически блок е в неизправно състояние и не обхваща всички помещения. В резултат компетентните органи са разпоредили да се възстанови изправността на автоматичната пожароизвестителна система, съгласно изискванията на чл. 28 от Наредба № 8121з-647 за ПНПБЕО.

За финансиране на изграждането лечебното заведение ще разчита на средства от Община Шумен в бюджета за 2023 г. в размер на 100 000 лв.

- **Закупуване на болнични легла и оборудване към тях на стойност 30 000 лв.,** за финансиране на закупуването на които дружеството ще разчита на останалите общини от областта.
- **Закупуване на интраоперативна невромониториращa система за хирургия на глава и шия за УНГ отделение на стойност 48 000 лв.**

Системата е предназначена за локализиране и мониториране на кранеални и периферни моторни и моторно-сензорни нерви и регистриране на ЕКГ активност по време на хирургични процедури. Използването и ще доведе до по-прецизно извършване на хирургични интервенции в областта на главата и шията.

Предвижда се финансирането на системата да бъде със собствени средства на лечебното заведение.

- **Изграждане на отоплителна система в Терапевтичен блок**

Сградата на Терапевтичния блок е една от двете основни големи сгради на лечебното заведение. Построена е през 50-те години на миналия век. Представлява масивна пететажна сграда /четири етажа + подземен етаж/ с разгърната застроена площ от 9120 кв. м.

Сградата се отоплява с електричество, което към настоящия момент е много скъпо и несъобразено с изискванията за енергийна ефективност. Освен това крие рискове от възникване на пожар от забравени включени ел. уреди. Има изградена стара неработеща инсталация за отопление с топлоенергия, която следва да се демонтира, защото 90% от радиаторите са

ръждясали и пробити. Следва да се изгради нова отоплителна система, включваща абонатна станция, парокотелно помещение, закупуване и монтиране на котел.

Прогнозната стойност на проекта е 150 000 лв., като се предвижда 100 000 лв. да бъдат осигурени от Община Шумен, а останалите 50 000 лв. – от собствени средства на лечебното заведение.

- **МБАЛ-Шумен АД планира да кандидатства през 2023 г. за финансиране от Българската банка за развитие по проект за дългосрочно финансиране на многопрофилни болници за активно лечение с разкрити Спешни отделения, които са обект на провежданата от държавата политика на оздравяване и развитие на болници със системно значение за регионите за придобиване на медицинска апаратура, пряко свързана с дейността на дружеството:**

- Закупуване на ангиограф, необходим за развитие на нови медицински дейности в областта на интензивната кардиология;
- Закупуване на нов апарат за компютърна аксиална томография, тъй като използваният към момента е остарял и амортизиран.

7.4. РЕМОНТНА ПРОГРАМА

МБАЛ-Шумен АД има нужда от извършване на редица ремонтни дейности, тъй като като цяло базата и апаратурата са амортизирани, в редица отделения не е извършван ремонт през изминалите 15 години, условията за работа на персонала и лечение на пациентите са влошени.

В бизнес програмата на дружеството-майка са предвидени средства в размер на около 50 до 100 хил.лв. годишно за текущи неотложни ремонти основно на медицинска апаратура – перфузори, пациентни монитори, кръвно-газови анализатори и друга лабораторна апаратура, ЕКГ апарати, стерилизатори и други.

Извън текущите ремонти на медицинска апаратура и други дълготрайни материални активи е необходимо:

- Извършване на ремонтни дейности за подобряване условията на работа на работещите и на лечението на пациентите в лечебното заведение
- Изпълнение на строително-ремонтни и строително-монтажни дейности, свързани с реконструкция, модернизация, разширяване и обновяване на Спешно отделение по Оперативна програма „Региони в растеж" 2014 – 2020, приоритетна ос 4 „Регионална здравна инфраструктура".
- Извършване на строително-ремонтни дейности за обновяване на Операционен блок, Първо отделение по нервни болести, Ортопедотравматологично отделение и ОАИЛ.

В изброените отделения не е извършван ремонт през изминалите 15 години, условията за работа на персонала и лечение на пациентите са влошени, което налага спешно ремонтиране и подобряване на средата.

- Извършване на ремонтни дейности за пребазиране на администрацията на втори етаж на Терапевтичен блок

Във връзка с предстоящия ремонт на Спешно отделение по Оперативна програма „Региони в растеж" 2014 – 2020, административните кабинети, намиращи се на приземния етаж на Терапевтичен блок ще бъдат заети от помещения, включени към обновеното Спешно отделение. Поради това администрацията на болницата следва да се премести на втори етаж на Терапевтичен блок, като преди това бъде извършен ремонт на помещенията.

За съжаление дружеството-майка не разполага с финансов ресурс да извърши необходимите ремонтни дейности със собствени средства.

В настоящата програма са включени следните по-големи ремонти, изпълнението на които ръководството счита за реалистично и наложително **през 2023 г. - 2024 г.:**

- **Ремонт на южния сектор на 11-ти етаж на Хирургически блок, където да бъде разкрито Отделение за продължително лечение с хирургична насоченост**

За разкриването на Отделение за продължително лечение с терапевтична насоченост е необходимо извършването на ремонт на част от 11-ти етаж на Хирургически блок на стойност 50 000 лв.

В Област Шумен няма разкрита структура за продължително лечение и е налице потребност от предоставяне на тази медицинска помощ. Малък е броят на разкритите легла към отделенията за активно лечение и те имат ниска използваемост поради основната насоченост на дейността към активното лечение и състоянията на спешност.

- **МБАЛ-Шумен АД планира да кандидатства през 2023 г. за дългосрочно финансиране пред Българската банка за развитие по програмата за дългосрочно финансиране на многопрофилни болници за активно лечение с разкрити Спешни отделения, които са обект на провежданата от държавата политика на оздравяване и развитие на болници със системно значение за регионите за извършването на следните ремонтни дейности:**
- **Пребазиране на болничната аптека**

Към момента болничната аптека се намира в стара амортизирана сграда, отдалечена от основните два блока на лечебното заведение, което налага два пъти дневно медикаментите, предназначени за лечението на пациентите на болницата да бъдат превозвани до стационарните отделения със специален болничен транспорт, при което се ангажират допълнително работници за товарене, превозване, разтоварване. Сградата е нефункционално организирана, трудно достъпна и за превозните средства на доставчиците на лекарства и медицински изделия. Поддържането на изискуемите условия за съхранение на лекарствените продукти ангажира все повече усилия и ресурси. Към сградата е изградена пристройка, за която лечебното заведение заплаща наем на трето лице собственик.

В условията на Ковид пандемия става все по-трудоемко и неприемливо болничната аптека да остане там, където се намира към настоящия момент. Намерението на ръководството е тя да бъде пребазирана на приземния етаж и сутерена на Терапевтичен блок - източна част, като за целта е необходимо извършването на основен ремонт на помещенията за привеждането им в съответствие с нормативните изисквания за болнична аптека.

- **Ремонт на отоплителната система на Хирургически блок**

В заключение може да се обобщи, че в бъдещата дейност на лечебните заведения следва да се положат всички усилия, за да се осигури високо качество на извършваната медицинска дейност. Дейностите следва да бъдат насочени към осигуряване на подходяща структура, правилно протичане на всички процеси и осигуряване на отлични резултати, свързани с удовлетвореността на пациентите и подобряване на тяхното здраве.

В хода на изпълнение на програмата могат да бъдат предприети допълнителни мерки или да се модифицират настоящите, предвид динамиката във факторите на външната среда.

18.04.2023 г.

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТ

/д-р ДИМИТЪР КОСТОВ/

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД

ЕИК 127521092, адрес: гр. Шумен, ул. Васил Априлов 63

КОНСОЛИДИРАН СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

към 31.12.2022 г.

Актив			Пасив		
Раздели, групи, статии	Сума (хил.лева)		Раздели, групи, статии	Сума (хил.лева)	
	Текуща година	Предходна година		Текуща година	Предходна година
а	1	2	а	1	2
А. Нетекущи (дълготрайни) активи			**А. Собствен капитал**		
I. Нематериални активи			**I. Записан капитал**	**9,293**	**9,244**
1. Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи	9	17	**II. Резерви**		
2. Предоставени аванси и нематериални активи в процес на изграждане	4	4	1. Законови резерви	69	69
Общо за група I:	**13**	**21**	2. Други резерви	889	889
II. Дълготрайни материални активи			**Общо за група II:**	958	958
1. Земи и сгради, в т.ч.:	6,479	6,718	**III. Натрупана печалба (загуба) от минали години, в т.ч.:**		
- сгради	6,479	6,718	- неразпределена печалба	382	32
2 .Машини, производствено оборудване и апаратура	1,417	1,128	- непокрита загуба	(6,089)	(6,089)
3. Съоръжения и други	399	405	**Общо за група III:**	(5,707)	(6,057)
4. Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	149	263	**IV. Текуща печалба (загуба)**	(826)	350
Общо за група II:	**8,444**	**8,514**	**Общо за раздел А:**	**3,718**	**4,495**
III. Отсрочени данъци	4	3	**Б. Провизии и сходни задължения**		
Общо за раздел А:	**8,461**	**8,538**	1. Провизии за пенсии и други подобни задължения	217	285
Б. Текущи (краткотрайни) активи			2. Провизии за данъци, в т.ч.:	29	21
I.Материални запаси			- отсрочени данъци	29	21
1. Суровини и материали	1,073	1,057	**Общо за раздел Б:**	**246**	**306**
Общо за група I:	**1,073**	**1,057**	**В. Задължения**		
II. Вземания			1. Задължения към финансови предприятия, в т.ч.:	554	284
1. Вземания от клиенти и доставчици	1,724	2,517	до 1 година	554	284
2. Вземания от предприятия от група	142	34	2. Получени аванси, в т.ч.:	11	1
3. Други вземания	69	37	до 1 година	11	1
Общо за група II:	**1,935**	**2,588**	3. Задължения към доставчици, в т.ч.:	1,992	1,949
III. Парични средства, в т.ч.:			до 1 година	1,992	1,949
- в брой	9	6	4. Задължения към предприятия от група, в т.ч.:	5,950	1,793
- безсрочни сметки (депозити)	5,404	1,381	до 1 година	5,950	1,793
Общо за група III:	**5,413**	**1,387**	5. Други задължения, в т.ч.:	3,112	3,489
Общо за раздел Б:	**8,421**	**5,032**	до 1 година	3,112	3,489
В. Разходи за бъдещи периоди	39	32	- към персонала, в т.ч.:	2,266	2,554
			до 1 година	2,266	2,554
			- осигурителни задължения, в т.ч.:	446	521
			до 1 година	446	521
			- данъчни задължения, в т.ч.:	195	282
			до 1 година	195	282
			Общо за раздел В, в т.ч.:	**11,619**	**7,516**
			до 1 година	11,619	7,516
			Г. Финансирания и приходи за бъдещи периоди, в т.ч.:	**1,338**	**1,285**
			- финансирания	1,335	1,285
			- приходи за бъдещи периоди	3	-
СУМА НА АКТИВА	**16,921**	**13,602**	**СУМА НА ПАСИВА**	**16,921**	**13,602**

Приложенията на страници от 5 до 36 са неразделна част от този финансов отчет

18 април 2023 г.

Финансовият отчет на страници от 1 до 36 е одобрен за [illegible] от директорите и е подписан от негово име на 18 ап[illegible]

Главен счетоводител

Изпълнителен дир[illegible]тов

Съгласно одиторски доклад

18.04.2023

Валентина Радева
Регистриран одитор

Многопрофилна болница за активно лечение Шумен

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД

ЕИК 127521092, адрес: гр. Шумен, ул. Васил Априлов 63

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ

за 2022 г.

Наименование на разходите	Сума (хил.лева)		Наименование на приходите	Сума (хил.лева)	
	текуща година	предходна година		текуща година	предходна година
а	2	3	а	2	3
А. РАЗХОДИ			**Б. ПРИХОДИ**		
1. Разходи за суровини, материали и външни услуги в т.ч.:	11,507	13,429	1. Нетни приходи от продажби в т.ч.:	28,412	31,951
а) суровини и материали	10,172	12,135	а) стоки	997	809
б) външни услуги	1,335	1,294	б) услуги	27,415	31,142
2. Разходи за персонала, в т.ч.:	21,872	25,088	2. Други приходи, в т.ч.:	6,171	8,522
а) разходи за възнаграждения	18,233	21,147	а) приходи от финансирания	6,037	8,433
б) разходи за осигуровки, в т.ч.:	3,639	3,941	**Общо приходи от оперативна дейност**	**34,583**	**40,473**
аа) осигуровки свързани с пенсии	2,305	2,552			
3. Разходи за амортизация и обезценка, в т.ч.:	723	673			
а) разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи, в т.ч.:	718	669			
аа) разходи за амортизация	718	669			
б) разходи от обезценка на текущи (краткотрайни) активи	5	4			
4. Други разходи, в т.ч.:	1,264	998			
а) балансова стойност на продадени активи	1,038	809			
Общо разходи за оперативна дейност	**35,366**	**40,188**			
5. Разходи за лихви и други финансови разходи	35	18			
Общо финансови разходи	**35**	**18**	**3. Загуба от обичайната дейност**	**818**	**-**
Общо разходи	**35,401**	**40,206**	**Общо приходи**	**34,583**	**40,473**
6. Счетоводна печалба	-	267	4. Счетоводна загуба	818	-
7. Разходи за данъци от печалбата	8	(83)			
8. Печалба	-	350	5. Загуба	826	-
Всичко	**35,409**	**40,473**	**Всичко**	**35,409**	**40,473**

Приложенията на страници от 5 до 36 са неразделна част от този финансов отчет

18 април 2023 г.

Главен счетоводител: ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679 Петрова

Изпълнителен директор: ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679 д-р А.

Съгласно одиторски доклад от 18.04.2023: ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Валентина Радева 0166 Регистриран одитор

Многопрофилна болница за активно лечение ШУМЕН 1

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД

ЕИК 127521092, адрес: гр. Шумен, ул. Васил Априлов 63

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за 2022 г.

(Хил.лв)

Показатели	Записан капитал	Резерви		Финансов резултат от минали години		Текуща печалба / загуба	Общо собствен капитал
		Законови	Други резерви	Неразпределена печалба	Непокрита загуба		
1. Салдо в началото на отчетния период	**9,244**	**69**	**889**	**32**	**(6,089)**	**350**	**4,495**
2.Салдо след промени в счетоводната политика и грешки	**9,244**	**69**	**889**	**32**	**(6,089)**	**350**	**4,495**
3. Изменение за сметка на собствениците, в т.ч.:	49	-	-	-	-	-	49
- увеличение	49	-	-	-	-	-	49
4. Финансов резултат за текущия период	-	-	-	-	-	(826)	(826)
5. Разпределние на печалба	-	-	-	350	-	(350)	-
6. Салдо към края на отчетния период	**9,293**	**69**	**889**	**382**	**(6,089)**	**(826)**	**3,718**
7. Собствен капитал към края на отчетния период	**9,293**	**69**	**889**	**382**	**(6,089)**	**(826)**	**3,718**

Приложенията на страници от 5 до 36 са неразделна част от този финансов отчет

18 април 2023 г.

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Главен счетоводител: [illegible] Петрова

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Изпълнителен директор: [illegible]

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Съгласно одиторски доклад от 18.04.2023

Валентина Радева
Регистриран одитор

Многопрофилна болница за активно лечение Шумен 1

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД

ЕИК 127521092, адрес: гр. Шумен, ул. Васил Априлов 63

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за 2022 г.

Наименование на паричните потоци	Текущ период			Предходен период		
	Постъпления	Плащания	Нетен поток	Постъпления	Плащания	Нетен поток
а	1	2	3	4	5	6
А. Парични потоци от основна дейност						
Парични потоци, свързани с търговски контрагенти	32,969	10,214	22,755	34,022	10,633	23,389
Парични потоци, свързани с трудови възнаграждения	5	22,528	(22,523)	11	24,642	(24,631)
Платени и възстановени данъци върху печалбата	-	4	(4)	-	-	-
Други парични потоци от основна дейност	127	561	(434)	174	586	(412)
Всичко парични потоци от основна дейност (А)	**33,101**	**33,307**	**(206)**	**34,207**	**35,861**	**(1,654)**
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност						
Парични потоци, свързани с дълготрайни активи	122	342	(220)	-	488	(488)
Всичко парични потоци от инвестиционна дейност (Б)	**122**	**342**	**(220)**	**-**	**488**	**(488)**
В. Парични потоци от финансова дейност						
Парични потоци от емитиране и обратно придобиване на ценни книжа	4,206	-	4,206	1,389	-	1,389
Парични потоци, свързани с получени или предоставени заеми	16,156	15,885	271	10,354	10,070	284
Парични потоци от лихви, комисионни, дивиденти и други подобни	-	25	(25)	-	11	(11)
Всичко парични потоци от финансова дейност (В)	**20,362**	**15,910**	**4,452**	**11,743**	**10,081**	**1,662**
Г. Изменение на паричните средства през периода	**53,585**	**49,559**	**4,026**	**45,950**	**46,430**	**(480)**
Д. Парични средства в началото на периода			**1,387**			**1,867**
Е. Парични средства в края на периода			**5,413**			**1,387**

Приложенията на страници от 5 до 36 са неразделна част от този финансов отчет

18 април 2023 г.

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Главен счетоводител:

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Изпълнителен директор:

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Съгласно одиторски д

18.04.20

Валентина Радева
Регистриран одитор

Многопрофилна болница за активно лечение Шумен

1. Информация за групата

Група „МБАЛ – Шумен" (Групата) включва предприятие-майка и неговото дъщерно предприятие.

Предприятие-майка

„МБАЛ – Шумен" АД (предприятие-майка) е акционерно дружество, регистрирано по фирмено дело 867 от 2000 г. на Шуменски окръжен съд в съответствие с Търговския закон на Република България. Седалището на предприятието-майка е Република България, гр. Шумен, ул. Васил Априлов 63.

Дъщерно предприятие

Към 31 декември 2022 г. дъщерното предприятие в Групата е „Медицински център МБАЛ-Шумен" ЕООД, вписано в търговския регистър с решение от 14.05.2002 г. на Шуменския окръжен съд по ф.дело № 375 от 2002 г. Седалището на управление на дружеството е в Република България, гр. Шумен, ул. Васил Априлов № 63.

1.1. Собственост и управление на предприятието-майка

Към 31 декември 2022 г. и 31 декември 2021 г. разпределението на акционерния капитал на предприятието-майка е както следва:

	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
	%	%
Министерство на здравеопазването	66,29	66,11
Община Шумен	20,20	20,31
Община Нови пазар	2,62	2,63
Община Велики Преслав	2,08	2,09
Община Каолиново	1,72	1,73
Община Върбица	1,49	1,50
Община Каспичан	1,39	1,40
Община Венец	1,11	1,11
Община Смядово	1,08	1,08
Община Хитрино	1,03	1,04
Община Никола Козлево	0,99	1,00

Предприятието-майка е с едностепенна система на управление със Съвет на директорите от трима членове.

Към 31.12.2022 г. Съветът на директорите е в състав:

Проф. Лидия Георгиева	Председател
Хатидже Стижарлиева	Зам. председател
д-р Димитър Костов	Член

Предприятието-майка се представлява и управлява от д-р Димитър Костов – Изпълнителен директор.

1.2. Структура на групата и предмет на дейност

Към 31 декември 2022 г. структурата на Групата включва МБАЛ – Шумен АД като предприятие-майка и посоченото по-долу дъщерно предприятие:

	31.12.2022 г. участие %	31.12.2021 г. участие %
Медицински център МБАЛ - Шумен ЕООД	100	100

Предмет на дейност на дружествата в Групата е както следва:

- МБАЛ – Шумен АД - осъществяване на болнична помощи специалицирана медицинска извънболнична помощ. Предприятието-майка има разрешение за осъществяване на лечебна дейност № МБ-125/11.04.2022 г., издадено от Министъра на здравеопазването.
- Медицински център МБАЛ-Шумен ЕООД - специализирана извънболнична медицинска помощ. Дружеството има Удостоверение за регистрация като лечебно заведение № 600-96/08.01.2018 г. от Регионален център по здравеопазване – Шумен, към Министерство на здравеопазването на Република България и е вписано в Регистъра на Регионален център по здравеопазване под стр. № 14, партида 695, том 5, валидни до 31.08.2020 г. и ново Удостоверение за регистрация на лечебно заведение за извънболнична медицинска помощ с № 600 от 31.08.2020 г. от Министерство на здравеопазването на Република България, Изпълнителна агенция „Медицински надзор“,с регистрационен номер 2730131010.

Дъщерното предприятие Медицински център МБАЛ-Шумен ЕООД се управлява от Управителя, назначен от Съвета на директорите на МБАЛ-Шумен АД.

Към 31 декември 2022 г. средно-списъчният брой на персонала в Групата е 763 работници и служители (2021 г.: 736)

2. Описание на приложимата счетоводна политика на групата

2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен в пълно съответствие с изискванията на Националните счетоводни стандарти (НСС), приложими в България, които ефективно са в сила на 01 януари 2022 г., и които са приети от Министерския съвет (НСС).

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен на база на историческата цена.

Дружествата в Групата водят своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приемат като тяхна отчетна валута за представяне. Данните в консолидирания финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Този консолидиран финансов отчет на Групата е изготвен на база на основното счетоводно предположение за действащо предприятие. Групата е отчела нетна загуба в размер на 826 хил. лв. през годината, завършваща на 31 декември 2022 г., като към тази дата текущите пасиви превишават текущите активи с 3,198 хил.лв. и собственият капитал е в размер на 3,718 хил. лв., при записан капитал 9,293 хил.лв. Към 31 декември 2022 г. предоставените от бюджета (държавен и общински) и усвоени средства за капиталови разходи, с които не е увеличен капиталът на предприятието-майка, са в размер на 835 хил.лв. Съгласно чл.100, ал.7 от Закона за лечебните заведения с тях се увеличава капиталът на лечебните заведения - търговски дружества със смесено държавно и общинско участие в капитала, като промените се извършват само с подаване на заявление до Търговския регистър от Министъра на здравеопазването или от оправомощено от него длъжностно лице (чл. 100, ал.8).

На проведеното на 31.03.2023 г. извънредно общо събрание на акционерите на МБАЛ – Шумен АД е одобрена приетата от Съвета на директорите бизнес програма на дружеството за периода 2022 г. – 2024 г.

Към датата на настоящия консолидиран финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Групата да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимо бъдеще.

Ръководството на Групата е определило стратегически инициативи за оптимизиране на болничната дейност в съответствие с динамиката на здравните потребности и повишаване качеството на предлаганите медицински услуги и за ефективно използване на ресурсите и счита за валидно предположението, че Групата е действащо предприятие.

2.2. Консолидация

Предприятие-майка е предприятие, което притежава контрол спрямо дъщерните предприятия, в които е инвестирало. Предприятието-майка е МБАЛ - Шумен АД.

Дъщерно предприятие, е предприятие което се контролира от предприятие-майка.

Дъщерни предприятия са тези, в които предприятието-майка, пряко или косвено, притежава повече от 50 % от правата на глас в Общото събрание и/или правото да назначава управители и може да упражнява контрол върху тяхната финансова и оперативна политика.

Дъщерните предприятия се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът се прехвърля извън Групата.

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на предприятието-майка и неговото дъщерно предприятие към 31 декември 2022 г. Финансовите отчети на дъщерните предприятия за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на предприятието-майка и при прилагане на сходна счетоводна политика. Всички взаимни участия в капитала, както и съществени вътрешни сделки, салда и нереализирани печалби в Групата са елиминирани и финансовият отчет е изготвен като е приложен методът на пълната консолидация.

2.3. Сравнителни данни

Съгласно българското счетоводно законодателство финансовата година приключва към 31 декември и предприятията са длъжни да представят годишни финансови отчети към същата дата, заедно със сравнителни данни към тази дата за предходната година.

Групата представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година (период).

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Използване на приблизителни счетоводни оценки и предположения

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно НСС изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета.

Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни).

2.5. Функционална валута и валута на представяне

Функционалната и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на Групата е българският лев (BGN). Българският лев е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва в левове, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към датата на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута и към 31 декември се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в консолидирания отчет за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) в периода на възникването им.

2.6. Дълготрайни материални активи

Дълготрайните материални активи са активи, които се държат от Групата, за да се използват от производството, или доставката на стоки или услуги, за отдаване под наем на други лица или за административни цели и се очаква да бъдат използвани за повече от един период.

Дълготрайните материални активи са представени в консолидирания финансов отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Съществените за дейността на Групата имоти (сгради), които са били налични към 01.01.2009 г. са представени по справедливата им стойност към тази дата, определена от лицензиран оценител и приета за заместител (аналог) на цената на придобиване.

Първоначално всеки дълготраен материален актив се оценява по цена на придобиване, която включва покупната цена, мита и невъзстановими данъци, както и всички преки разходи, необходими за привеждането на актива в работно състояние. Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване.

Първоначалната стойност на дълготрайните материални активи, които се намират в процес на изграждане се образува от всички разходи, които се отнасят до пълното им завършване и пускане в експлоатация.

Групата е приела да капитализира извършените разходи за придобиване на активи, когато тези разходи превишават 700 лв.

Последващи разходи, включително извършени за замяна на компонент от актива, се капитализират в стойността на актива, само когато е вероятно Групата да получи в бъдеще икономически ползи, свързани с тази част от актива и разходите могат да бъдат оценени надеждно. Балансовата стойност на подменената част се отписва. Всички други последващи разходи за ремонт и поддръжка на дълготрайните материални активи се признават за текущи в периода, през който са направени.

Амортизациите се начисляват въз основа на преценения полезен живот на активите, чрез използването на линейния метод. Полезният живот се определя от ръководството въз основа на очакваната полезност за Групата по групи активи и се основава на опита с подобни активи. Начисляването на амортизацията започва от началото на месеца, следващ месеца, в който активът е наличен за употреба и се прекратява на по-ранната от: датата на класифицирането му като държан за продажба или датата на отписването му. Амортизация не се начислява за активи в процес на изграждане (преди те да бъдат завършени и пуснати в експлоатация) и напълно амортизирани активи.

Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

- Сгради 50 години
- Съоръжения 25 години
- Машини и оборудване 5 – 6,7 години
- Автомобили 6,7 години
- Други дълготрайни активи 6,7 години

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Загубите от обезценка се отчитат в консолидирания отчет за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Дълготрайните материални активи се отписват от баланса когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. При освобождаване на актив резултатът се признава в консолидирания отчет за приходите и разходите.

2.7. Дълготрайни нематериални активи

Дълготрайните нематериални активи са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 – 6,7 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в консолидирания отчет за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от баланса когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди. При освобождаване на актив, резултатът се признава в отчета за приходите и разходите.

2.8. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от тяхната цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализуема стойност.

При тяхната покупка материалните запаси са оценявани по цена на придобиване, която включва покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид.

Оценката на потреблението на всички материални запаси с изключение на медикаментите в болничната аптека от предприятието-майка, е извършвана по метода на средно претеглената цена. Предприятието-майка оценява медикаментите в болничната аптека при тяхното потребление по метода на конкретно определената стойност по доставени партиди.

При продажба на материални запаси, тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който се признава съответният приход.

2.9. Търговски и други вземания

Търговските и други вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура, намалена със стойността на признатата обезценка. Обезценката е определена на база възрастов анализ на вземанията от датата на падежа до 31 декември 2022 година, като са приложени следните проценти:

Срок на възникване над 180 дни: 50 %;
Срок на възникване над 360 дни: 100 %.

Несъбираемите вземания се отписват, когато правните основания за това настъпят и не могат да бъдат направени повече разумни усилия за събирането им.

2.10.Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти са оценени по номиналната им стойност. Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки, краткосрочните депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и ваучери.

За целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20 %);
- паричните постъпления, свързани с получени финансирания са представени като постъпления от клиенти;
- получени кредити и лихвите по получени кредити са представени като плащания за финансова дейност;
- при доставка на дълготрайни активи от страната и от чуждестранни доставчици, платеният ДДС се посочва на ред "Парични потоци, свързани с дълготрайни активи" към паричните потоци от инвестиционна дейност, доколкото той участва в цената на придобиване на актива.

2.11.Разходи за бъдещи периоди

Като разходи за бъдещи периоди са представени разходите, които са предплатени през настоящата, но се отнасят за следващата отчетна година и дължимите главници по договори за разсрочено плащане за застрахователни услуги.

2.12.Акционерен капитал и резерви

Предприятието-майка е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на предприятието-майка. Акционерите отговарят за задълженията на предприятието-майка до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Предприятието-майка отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, предприятието-майка е длъжно да образува фонд "Резервен" в размер на 10 % от нетната печалба за разпределение, докато тези резерви не достигнат 20 % от капитала.

Предприятието-майка може да използва фонд "Резервен" за покриване на загуби и за увеличаване на капитала, когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер.

2.13.Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури, която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

2.14.Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси.

След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, свързани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихви) или приходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.15.Експлоатационен лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив, се класифицира като експлоатационен лизинг. Този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на наемодателя.

Постъпленията по договори за експлоатационен лизинг се признават като приходи от продажба на услуги в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) на наемодателя на база линеен метод за периода на лизинга.Извършените първоначално преки разходи от наемодателя във връзка с договарянето и уреждането на експлоатационния лизинг се отчитат като разходи за текущия период. Наемодателят признава общата сума на плащанията за стимули като намаление на прихода от наем (лизинг) за целия срок на лизинговия договор на линейна база.

Плащанията във връзка с експлоатационен лизинг се признават като разходи за външни услуги в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) на наемателя на база линеен метод за периода на лизинга.Извършените разходи от наемателя, свързани с подготовката и сключването на лизинговия договор (комисиони, такси и др.), се отчитат отделно от наема (лизинга) като разходи за текущия период.Наемателят признава общата сума от получените стимули като намаление на разходите за наем през целия срок на лизинга на линейна база.

2.16. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда, Колективните трудови договори на дружествата (КТД) и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи на наети лица

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината), за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет Групата прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Програми с определени вноски

Основно задължение на Групата, като работодател в България, е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ), фонд "Гарантиране вземания на работниците и служителите" (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за

бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2021 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни програми, прилагани от Групата в качеството и на работодател, са програми с определени вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Групата вноски по програми с определени вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата) и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Програми с определени доходи

Съгласно Кодекса на труда Групата, в качеството и на работодател в България, е задължена да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани програми с определени доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифициран актюер, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в баланса, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби – в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Към датата на всеки годишен финансов отчет предприятието-майка назначава сертифициран актюер, който издава доклад с изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране за предприятието-майка. За целта той прилага кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по определените доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котирани в България, където функционира и самото дружество.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Тези, които надвишават коридора от 10% спрямо сегашната стойност на задължението по определените доходи в края на годината се признават незабавно в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) за периода, в който възникват.

Измененията в размера на задълженията на предприятието-майка към персонала за обезщетения при пенсиониране, вкл. и лихвата от разгръщането на сегашната стойност и признатите актюерски печалби или загуби, се отчитат към "разходи за персонала" в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на трудовото и осигурително законодателство в България, Групата като работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за преструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в баланса по тяхната сегашна стойност.

2.17. Финансирания

Финансиране от публични институции (общински, държавни и международни, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) и от трети лица се признават първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от Групата, и че последната е спазила и спазва условията и изискванията по дарението.

Финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.18. Провизии за задължения

Провизия за задължение се признава в счетоводния баланс при наличие на правно или конструктивно задължение в резултат на минало събитие и е вероятно погасяването на задължението да се осъществи за сметка на изходящ поток от икономически ползи. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевата стойност на парите е съществен, като се използва дисконтовата норма преди облагане с данъци, отразяваща текущите пазарни оценки на времевата стойност на парите и, ако е подходящо, специфичните за задължението рискове.

Когато е вероятно определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължение по съдебен спор, Групата признава провизия. Провизията се базира на най-добрата оценка дадена от юридическите съветници на Групата. В случаите, когато не може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението, то се оповестява като потенциално задължение.

2.19. Приходи

Приходите в Групата се признават на база принципа на начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от Групата и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ, вкл. като се вземат под внимание всички допълнителни условия по приемането на услугата от страна на клиента.

При продажбите на стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените услуги и стоки, нетно от косвени данъци (данък добавена стойност).

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

2.20.Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, и до степента, до която това не би довело за признаване на активи/пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно НСС.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се състоят от разходи за лихви по заеми и банкови такси. Всички разходи по платими лихви по заеми се признават като печалба или загуба като се използва метода на ефективната лихва.

Загубите от обезценки се признават винаги, в случай че балансовата стойност на един актив или група активи, генериращи парични постъпления, част от която е той, превишава възстановимата му стойност. Загубите от обезценки се признават в консолидирания отчет за приходите и разходите за периода на възникването. Загуби от обезценки се възстановяват, ако се установи, че е имало промяна в преценките, използвани, за да се определи възстановимата стойност. Възстановяването се извършва само до степента, до която балансовата стойност не надвишава преносната стойност, която би била определена, в случай че не са признати загуби от обезценки.

2.21.Данък върху печалбата

Данъкът върху печалбата включва текущи данъци върху печалбата и отсрочените данъци.

Текущите данъци върху печалбата на дружествата от Групата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2022 г. е 10 % (2021 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Отсрочени данъчни активи и пасиви надружествата в Групата се представят отделно в консолидирания счетоводен баланс.

Към 31.12.2022 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружествата в Групата са оценени при ставка, валидна за 2023 г., която е в размер на 10 %.

2.22. Финансови инструменти

Финансови активи

Групата класифицира своите финансови активи в категорията „кредити и вземания". Класификацията е в зависимост от същността и целта, с която са придобити. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на Групата към датата на първоначалното им признаване в баланса.

Обичайно Групата признава в консолидирания баланс финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от консолидирания баланс на Групата, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Групата е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, тя продължава да признава актива в консолидирания баланс, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се търгуват на активен пазар. Те се оценяват в баланса по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на Групата, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: търговски вземания и други вземания от контрагенти и трети лица.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в консолидирания баланс по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва.

2.23. Справедливи стойности на финансовите инструменти

Политиката на Групата е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за които съществуват котировки на пазарни цени. Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, както и кредитите, Групата очаква да реализира тези финансови активи чрез тяхното цялостно обратно изплащане или погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната номинална или амортизируема стойност. Голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения), поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Ръководството на Групата счита, че при съществуващите обстоятелства и икономическа среда в България представените в счетоводния баланс оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовите отчети.

2.24.Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифициран актюер, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор (Приложение № 14).

Експлоатационен лизинг

Групата е класифицирала към дълготрайните си материални активи сграда, от която част се предоставя на експлоатационен лизинг. Тъй като част от сградата се използва и от нея в собствената и дейност, ръководството е преценило тази сграда да не се третира като инвестиционен имот.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка (Приложение № 8 и № 10).

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията.

Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им или след 360 дни закъснение, се обезценяват на 100 %.

Активи/(пасиви) по отсрочени данъци

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

При признаването на отсрочените данъчни активи от ръководството е оценена вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на предприятията в Групата да генерират в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсиране срещу тези печалби (Приложение № 6 и № 15).

Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу дружества от Групата към 31 декември 2022 г. ръководството е преценило, съвместно с адвокатите си, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 %, поради което не са признати провизии за задължения по дела в баланса към 31 декември 2022 г. (Приложение № 35).

3. Управление на финансовия риск

В хода на обичайната си дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове. Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовия инструмент ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва валутен риск, лихвен риск и ценови риск. Кредитният риск е рискът, че едната страна на финансовия инструмент ще причини финансова загуба на другата, в случай че не изпълни договореното задължение. Ликвидният риск е рискът, че Групата би могла да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

От страна на ръководството на Групата финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от Групата(с изключение на определените с нормативен акт), цената на привлечените заеми и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Валутен риск

Дейността на Групата се осъществява изцяло в България и понастоящем не е изложена на значим риск от курсови разлики поради това, че основните сделки на Групата са в български левове, чийто курс е обвързан с този на еврото.

Лихвен риск

В структурата на активите на Групата лихвоносните активи са представени от паричните средства.

Привлечените средства на Групата под формата на краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент, договорен като РЛПККК, завишен с надбавка. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на Групата в зависимост от лихвен риск. Ръководството на Групата извършва постоянен мониторинг и анализ на основните си лихвени експозиции и не счита, че съществуват допълнителни значими рискове от промяна в лихвените проценти извън общоприетите за съществуващата среда.

Ценови риск

Групата не е изложена на пряк ценови риск, защото нейните приходи са основно от Националната здравноосигурителна каса, като цените на услугите са регламентирани в Националния рамков договор.

Групата не притежава акции и ценни книжа, които са обект на търгуване, както и няма практика да търгува с финансови инструменти.

Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност Групата е изложена на кредитен риск, който е свързан с риска някой от клиентите и да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към нея. Около 72 % от приходите на Групата за 2022 г. са от Националната здравноосигурителна каса. Събираемостта и концентрацията на другите вземания се контролират текущо.

Разплащателните операции на Групата са съсредоточени в търговска банка, избрана след проведена процедура от предприятието-майка по Постановление № 127 на Министерски съвет от 27.05.2013 г. за допълнение на правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала, приет с Постановление № 112 на Министерския съвет от 2003 г.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативна ситуация Групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. Дружествата правят финансово планиране, с което да посрещнат изплащането на разходи и текущите си задължения за период от 30 дни; това планиране изключва потенциалния ефект на извънредни обстоятелства, които не могат да се предвидят при нормални условия.

4. Дълготрайни материални активи

В хиляди лева	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Автомобили	Обзав. и други	ДМА в проц.на изграждане	Общо
Отчетна стойност:							
Салдо към 01 януари 2021 година	9,214	9,911	553	108	745	182	20,713
Придобити	-	352	-	25	40	120	537
Прехвърлени	-	39	-	-	-	(39)	-
Салдо към 31 декември 2021 година	9,214	10,302	553	133	785	263	21,250
Салдо към 01 януари 2022 година	9,214	10,302	553	133	785	263	21,250
Придобити	26	495	-	-	62	101	684
Прехвърлени	-	215	-	-	-	(215)	-
Отписани	(60)	(180)	-	(4)	(24)	-	(268)
Салдо към 31 декември 2022 година	9,180	10,832	553	129	823	149	21,666
Натрупана амортизация							
Салдо към 01 януари 2021 година	2,272	8,798	286	95	626	-	12,077
Амортизация за периода	224	376	22	6	31	-	659
Салдо към 31 декември 2021 година	2,496	9,174	308	101	657	-	12,736
Салдо към 01 януари 2022 година	2,496	9,174	308	101	657	-	12,736
Амортизация за периода	224	415	22	10	36	-	707
Отписана амортизация	(19)	(174)	-	(4)	(24)	-	(221)
Салдо към 31 декември 2022 година	2,701	9,415	330	107	669	-	13,222
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	6,718	1,128	245	32	128	263	8,514
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	6,479	1,417	223	22	154	149	8,444

Дълготрайни материални активи, представени като активи в процес на изграждане представляват капитализирана работа по ремонти, подобрения и развитие на собствени сгради и съоръжения (2022 година: 18 хил.лв.; 2021 година: 17 хил.лв) и предоставени аванси за придобиване на оборудване (2022 година: 131 хил.лв.; 2021 година: 246 хил.лв.). Тези капитализирани разходи се прехвърлят в съответната група на дълготрайните активи след окончателното завършване на работата по тях.

Групата използва в дейността си напълно амортизирани дълготрайни материални активи на стойност 9 113 хил.лв. (2021 г.: 8 885 хил.лв.).

5. Дълготрайни нематериални активи

В хиляди лева	Програмни продукти	НДА в процес на изграждане	Общо
Отчетна стойност:			
Салдо към 01 януари 2021 година	77	-	77
Придобити	2	4	6
Салдо към 31 декември 2021 година	79	4	83
Салдо към 01 януари 2022 година	79	4	83
Придобити	3	-	3
Салдо към 31 декември 2022 година	82	4	86
Натрупана амортизация			
Салдо към 01 януари 2021 година	52	-	52
Амортизация за периода	10	-	10
Салдо към 31 декември 2021 година	62	-	62
Салдо към 01 януари 2022 година	62	-	62
Амортизация за периода	11	-	11
Салдо към 31 декември 2022 година	73	-	73
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	17	4	21
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	9	4	13

Дълготрайните нематериални активи се състоят от програмни продукти, необходими за дейността на Групата.

Групата използва в дейността си напълно амортизирани дълготрайни нематериални активи на стойност 59 хил.лв. (2021 г.: 33 хил.лв.)

6. Отсрочени данъчни активи

Отсрочените данъчни активи към 31 декември са свързани със следните обекти:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Отсрочени данъчни активи по задължения към персонала за неползвани отпуски	2	1
Отсрочени данъчни активи, свързани с неизплатени доходи на физически лица	2	2
Общо	4	3

7. Материални запаси

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Лекарствени продукти	647	650
Медицински консумативи, кръв и биопродукти	363	346
Други материали	63	61
Общо	1,073	1,057

През 2022 г. предприятието-майка е бракувало материални запаси за 15 хил.лв. (2021 г.: 2 хил.лв.).

8. Търговски вземания

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Вземания от клиенти	1,929	2,719
Обезценка на вземания от клиенти	205	202
Общо	1,724	2,517

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Търговски вземания, които са просрочени до 180 дни след датата на падежа им, не се считат за необслужвани.

Движението на коректива за обезценка е както следва:

В хиляди лева	2022 г.	2021г.
Обезценка на 1 януари	202	200
Начислени обезценки през годината	6	4
Платени обезценени вземания	(1)	-
Изписани вземания за сметка на обезценката	(2)	(2)
Обезценка към 31 декември	205	202

9. Вземания от свързани предприятия

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Вземания от Министерство на здравеопазването – основен акционер	142	34
Общо	**142**	**34**

10. Други вземания

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Съдебни и присъдени вземания	29	29
Обезценка на съдебни вземания	29	29
	-	-
Компенсации от правителството за потребена електроенергия	66	37
Надвнесени осигурителни вноски	3	-
	69	37
Общо	69	37

Движението на коректива за обезценка е както следва:

В хиляди лева	2022 г.	2021г.
Обезценка на 1 януари		
Съдебни и присъдени вземания	29	29
	29	29
Обезценка към 31 декември		
Съдебни и присъдени вземания	29	29
Общо обезценки на търговските и други вземания	**29**	**29**

11. Парични средства и еквиваленти

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Парични средства в каса	9	6
Парични средства по разплащателни банкови сметки	5,404	1,381
Общо	5,413	1,387

12. Разходи за бъдещи периоди

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Предплатени разходи	39	32
Общо	39	32

13. Собствен капитал

Основен акционерен капитал

Общото събрание на акционерите на МБАЛ-Шумен АД от 29.04.2021 г. е взело решение за увеличение на записания капитал на дружеството от 8 852 600 (осем милиона, осемстотин петдесет и две хиляди и шестстотин) лв. на 9 244 450 (девет милиона, двеста четиридесет и четири хиляди, четиристотин и петдесет) лв. с размера на получените през 2019 г. от държавата и усвоени средства за капиталови разходи в размер на 391 850,00 лв., чрез записване на нови 39 185 (тридесет и девет хиляди, сто осемдесет и пет) броя акции на държавата с номинална стойност 10 (десет) лв. Увеличението на капитала е вписано в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ на 27.05.2021 г.

Общото събрание на акционерите на МБАЛ-Шумен АД от 10.06.2022 г. е взело решение за увеличение на записания капитал на дружеството от 9 244 450 (девет милиона, двеста четиридесет и четири хиляди, четиристотин и петдесет) лв. на 9 293 220 (девет милиона, двеста деветдесет и три хиляди, двеста и двадесет) лв. с размера на получените през 2020 г. от държавата и усвоени средства за капиталови разходи в размер на 48 770,00 лв., чрез записване на нови 4 877 (четири хиляди, осемстотин седемдесет и седем) броя акции на държавата с номинална стойност 10 (десет) лв. Увеличението на капитала е вписано в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ на 01.07.2022 г.

Към 31.12.2022 г. внесеният напълно записан капитал на „МБАЛ-Шумен" АД е в размер на 9,293 хил.лв. и е разпределен в 929 322 броя поименни акции, всяка с номинална стойност от 10 лева.

Законовите резерви са формирани от разпределение на печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон и устава на предприятието-майка. Другите резерви са формирани от разпределение на печалбата.

Към 31 декември 2022 г. резервите на Групата са представени в таблицата по-долу:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Законови резерви, капитализирани от печалбата	69	69
Други резерви	889	889
Общо	958	958

Към 31 декември 2022 г. непокритата загуба е в размер на 6,533 хил.лв. (31.12.2021 г.: 5,707 хил.лв.).

Движението на неразпределената печалба/(загуба) е както следва:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Салдо на 1 януари	(5,707)	(6,057)
Нетна печалба (загуба)за годината	(826)	350
Общо	(6,533)	(5,707)

14. Дългосрочни задължения към персонала

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на Групата за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е програма с определени доходи.

За определяне на тези задължения е направена актюерска оценка, като са използвани услугите на сертифициран актюер.

Средносписъчният брой на персонала в предприятията от Групата за 2022 г. е 763 души, в т.ч. на предприятието-майка – 748 души.

Изменението на признатото в баланса задължение за изплащане на персонала при пенсиониране е както следва:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	862	813
Непризната актюерска печалба (загуба) на 1 януари	(577)	(418)
Задължение признато в баланса на 1 януари	**285**	**395**
Разход за текущ стаж за периода	75	59
Разходи за минал трудов стаж	-	15
Разход за лихви за периода	30	8
Актюерска (печалба) загуба, призната през периода	35	23
Плащания през периода	(208)	(215)
Задължение признато в баланса на 31 декември	**217**	**285**
Непризната актюерска печалба (загуба) на 31 декември	(645)	(577)
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	862	862

Изменението в сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране и определянето на актюерската (печалба)/загуба е както следва:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	862	813
Разход за текущ стаж за периода	75	59
Разходи за минал трудов стаж	-	15
Разход за лихви за периода	30	8
Плащания през периода	(208)	(215)
Актюерски (печалби) загуби, признати през периода	103	182
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	862	862

Задължението за обезщетение при пенсиониране признато в баланса към 31 декември 2022 и 2021 година се състои от следните компоненти:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Обезщетения при достигане на пенсионна възраст	207	276
Обезщетения при преждевременно пенсиониране	10	9
Общо задължение за обезщетение при пенсиониране	217	285

Начислените суми в отчета за приходите и разходите по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Разход за текущ стаж	75	59
Разходи за минал трудов стаж	-	15
Разход за лихви	30	8
Актюерска (печалба) загуба, призната през периода	35	23
Общо компоненти на разходите по програми с определени доходи, признати в печалбата или загубата	140	105

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2022 г. са направени следните актюерски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор за 2022 г. е използвана безрисковата крива на доходност, без добавка за волатилност (RFR no VA) на EIOPA – Европейския регулатор по застраховане и пенсионно осигуряване. Процентът на дисконтиране, използван при изчисляването на задължението на работодателя към 31.12.2022 г. е определен на базата на очаквания среден бъдещ срок на задължението и е в размер на 3,50 % годишно. За определяне на дисконтовия фактор за 2021 г. е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 1,00 %. Направеното предположение е било базирано на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10 годишен матуритет.
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 3 % годишно за първата година и 0,50 % годишно за целия останал период до момента на придобиване на пенсионни права, съгласно изискванията за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст (2021 г.: 10 % годишно за първата година и 0,50 % годишно за целия останал период до момента на придобиване на пенсионни права);

- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2019 г. - 2021 г. (2021 г: 2018 г. - 2020 г.);
- темп на текучество – 10,00 % годишно (2021 г.: 10,00 % годишно).

Тази програма с определени доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетието и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - намалението на доходността води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетието - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Средно претегленият бъдещ срок на задълженията за изплащане на дефинирани доходи на персонала е 3 години.

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващата година са в размер на 326 хил.лв., а за следващите от две до пет години са в размер на 311 хил.лв.

15. Отсрочени данъчни пасиви

Отсрочените данъчни пасиви към 31 декември са свързани със следните обекти:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Отсрочени данъчни пасиви		
Имоти, машини и оборудване	205	261
	205	261
Отсрочени данъчни активи		
Начисления за неизползван платен отпуск	(88)	(85)
Задължения към персонала при пенсиониране	(22)	(28)
Доходи на физически лица	(36)	(94)
Търговски и други вземания	(30)	(33)
	(176)	(240)
Нетни данъчни (активи) пасиви	29	21

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружествата да генерират достатъчна данъчна печалба.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за годината е както следва:

В хиляди лева	Салдо 01 януари 2022 г.	Признати в отчета за приходите и разходите	Салдо 31декември 2022 г.
Имоти, машини и оборудване	261	(56)	205
Начисления за неизползван платен отпуск	(85)	(3)	(88)
Задължения към персонала при пенсиониране	(28)	6	(22)
Доходи на физически лица	(94)	58	(36)
Търговски и други вземания	(33)	3	(30)
	21	8	29

В хиляди лева	Салдо 01 януари 2021 г.	Признати в отчета за приходите и разходите	Салдо 31декември 2021 г.
Имоти, машини и оборудване	314	(53)	261
Начисления за неизползван платен отпуск	(51)	(34)	(85)
Задължения към персонала при пенсиониране	(41)	13	(28)
Доходи на физически лица	(83)	(11)	(94)
Търговски и други вземания	(32)	(1)	(33)
	107	(86)	21

16. Кредити

След проведена процедура за избор на изпълнител за предоставяне на финансови услуги от кредитни или финансови институции, на 17.12.2019 г. дружеството-майка е сключило договор за ползване на кредит овърдрафт по разплащателна сметка.

Към 31.12.2022 г. максимално допустимият размер на кредит овърдрафт е 1,600 хил.лв. Крайният срок на договора за кредит овърдрафт е 05.08.2023 г. Договореният лихвен процент е в размер на РЛПКККК плюс надбавка 2.35 пункта, но не по – малко от 3.14%.

Кредитът е обезпечен с особен залог върху всички настоящи и бъдещи вземания по Договори за оказване на болнична помощ по клинични пътеки и анексите/споразумения към тях, сключени с НЗОК, чрез РЗОК Шумен.

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Задължения по краткосрочни банкови заеми	554	284
Общо	554	284

17. Търговски задължения и получени аванси

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Задължения към доставчици	1,992	1,949
Получени аванси	11	1
Общо	2,003	1,950

18. Задължения към свързани предприятия

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Министерство на здравеопазването	5,350	1,321
Община Шумен	450	350
Община Смядово	2	2
Община Венец	23	17
Община Хитрино	57	52
Община Каолиново	27	17
Община Каспичан	19	12
Община Никола Козлево	10	10
Община Велики Преслав	12	12
Общо	5,950	1,793

Задълженията към Министерство на здравеопазването към 31 декември 2022 г. представляват предоставени средства за капиталови разходи в размер на 5,350 хил.лв. (31.12.2021 г.: 1,321 хил.лв.), с които ще се увеличи капиталът на дружеството-майка, като държавата ще запише нови акции.

Задълженията към Община Шумен представляват предоставени средства за капиталови разходи в размер на 350 хил.лв. (31.12.2021 г.: 250 хил.лв.) и средства за погасяване на задължения в размер на 100 хил.лв. (31.12.2021 г.: 100 хил.лв.), с които ще се увеличи капиталът на дружеството-майка, като община Шумен ще запише нови акции.

Задълженията към останалите общини представляват предоставени средства за капиталови разходи за закупуване на апаратура или за извършване на ремонти, както и средства за закупуване на медикаменти, консумативи, дезинфектанти и лични предпазни средства във връзка с пандемията от Ковид-19, с които ще се увеличи капиталът на дружеството-майка, като общините ще запишат нови акции.

19. Задължения към персонала и за социално осигуряване

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Начисления за възнаграждения	1,371	1,694
Начисления за неизползван годишен платен отпуск	895	860
Задължения към социалното осигуряване	446	521
Общо	2,712	3,075

20. Задължения за данъци

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
ДДС за внасяне	9	8
Данъци върху доходите на физическите лица	184	269
Данъци върху разходите по ЗКПО	1	1
Задължения за корпоративен данък	1	4
Общо	195	282

21. Други текущи задължения

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Задължения към РЗОК-Шумен	5	12
Получени гаранции	165	99
Присъдени задължения	2	2
Задължения по застраховане	21	18
Задължение по проект Център за майчино и детско здраве към УНИЦЕФ	7	-
Други задължения	5	1
Общо	205	132

22. Финансирания

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Финансирания за дълготрайни активи		
Министерство на здравеопазването	213	228
Община Шумен	55	57
Община Смядово	2	3
Община Каспичан	2	3
Финансиране от АЗ по ОП РЧР	9	10
Други дарители	490	438
Общо финансирания за дълготрайни активи	771	739
Финансирания за текуща дейност		
От МЗ за кислород	-	173
От МЗ по централни доставки на медикаменти и консумативи	4	4
От МЗ по договор за дейностите по „Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021 – 2022 г.”	1	2
От РЗИ Шумен	481	241
От РЦТХ - Варна	2	4
От УНИЦЕФ по проект „Център за майчино и детско здраве”	2	8
Други дарители	74	114
Общо финансирания за текуща дейност	564	546
Общо финансирания	1,335	1,285
Приходи за бъдещи периоди	3	-
Общо финансирания и приходи за бъдещи периоди	1,338	1,285

23. Приходи от продажби

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Продажба на медицински изделия	977	789
Продажба на кръвни биопродукти	15	14
Продажба на наркотични медикаменти	5	6
Общо приходи от продажба на стоки (материали)	997	809
Продажба на услуги		
Приходи от медицински дейности по договор с РЗОК-Шумен	25,034	29,383
Други приходи от медицинска дейност	1,921	1,348
Приходи от наеми	302	282
Приходи от други услуги	158	129
Общо приходи от продажба на услуги	27,415	31,142
Общо	28,412	31,951

24. Приходи от финансирания

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Финансиране за текуща дейност		
МЗ по договор за медицинска дейност	3,084	3,936
МЗ централни доставки	3	4
Друго правителствено финансиране	1,955	3,897
Финансиране проект УНИЦЕФ	129	125
Компенсация за ел. енергия по РМС	533	89
Други дарители	166	241
	5,870	8,292
Финансиране за нетекущи активи		
от МЗ	15	15
от Общини	4	3
Друго правителствено финансиране	1	1
от Други дарители	147	122
	167	141
Общо	6,037	8,433

25. Други приходи

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Приходи от продажба на ДА	123	-
Приходи от лихви и неустойки по договори	1	1
Приходи от отпадъци	5	1
Приходи от отписани задължения	-	9
Приходи от обезщетения от застрахователни дружества	-	7
Приходи от съдебни вземания	-	15
Други приходи	5	56
Общо	134	89

26. Разходи за материали

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Лекарствени продукти	4,364	7,196
Медицински консумативи, кръв и биопродукти	2,661	2,578
Вода, горива и енергия	2,467	1,513
Храна за персонала	229	244
Храна пациенти	198	314
Канцеларски материали и консумативи	70	71
Постелен инвентар и облекло	5	4
Стопански инвентар и компютърна техника	17	15
Резервни части	17	27
Други материали	144	173
Общо	10,172	12,135

27. Разходи за външни услуги

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци	141	249
Абонам.поддръжка на оборудване и софтуер	238	229
Транспортни услуги	143	182
Пране на постелен инвентар и облекло	116	129
Наеми	10	15
Медицински услуги	89	46
Услуги по медицински контрол	13	5
Текущ ремонт	175	83
От физически лица по облигационни правоотношения	153	98
Телекомуникационни, пощенски и куриерски услуги	30	31
Охрана	86	81
Застрахователни услуги	39	43
Квалификация и преквалификация на персонала	5	3
Юридически и одиторски услуги	37	30
Други	60	70
Общо	1,335	1,294

28. Разходи за персонала

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Разходи за възнаграждения		
Възнаграждения на персонала	17,155	20,145
Възнаграждения и обезщетения на членовете на органите на управление на дружествата	140	166
Обезщетения по Кодекса на труда	139	88
Начисления за неползвани отпуски	659	643
Начисления за доходи при пенсиониране	140	105
Общо разходи за възнаграждения	18,233	21,147
Разходи за осигуровки		
Социални и здравни осигуровки	3,062	3,403
Обезщетения по КСО	95	78
Обезщетения по КСО на членовете на органите на управление	1	-
Социални разходи	354	337
Начисления за осигурителни вноски върху неползвани отпуски	127	123
Общо разходи за осигуровки	3,639	3,941
Общо разходи за персонала	21,872	25,088

29. Други оперативни разходи

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Разходи за данъци и такси по ЗМДТ и данъци върху разходите по ЗКПО	124	115
Командировки	8	5
Брак на МЗ и ДА	21	2
Санкции РЗОК-Шумен	4	5
Санкции ИА Медицински надзор	1	-
Закуски кръводарители	22	23
Съдебни обезщетения, лихви и разноски	1	7
Лихви и неустойки по договори	28	24
Други	17	8
Общо	226	189

30. Отчетна стойност на продадените активи

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Отчетна стойност на продадените медицински изделия	977	789
Отчетна стойност на продадените кръвни биопродукти	15	14
Отчетна стойност на продадени наркотични медикаменти	5	6
Общо отчетна стойност на продадени материали	997	809
Отчетна стойност на продадени ДМА	41	-
Общо отчетна стойност на продадените активи	1,038	809

31. Финансови разходи

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Банкови такси	10	8
Лихви	25	10
Общо	35	18

32. Разход за данък върху печалбата

Основни компоненти на (приходите)/разходите за данък върху печалбата, отчетени в отчета за приходите и разходите:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Данъчна печалба (загуба) за годината по данъчна декларация	(836)	37
Текущ разход за данък върху печалбата за годината 10 % (2021 г.: 10 %)	(84)	4
Непризнати отсрочени данъци върху загуба за пренасяне	85	-
Възникване и обратно проявление на временни разлики	7	(87)
Общо разходи (приходи)за данък върху печалбата	**8**	**(83)**

Равнение на разхода за данък върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат:

В хиляди лева	2022 г.	2021 г.
Счетоводна печалба (загуба) преди облагане с данъци	(786)	264
Данък върху печалбата 10% (2021 г.: 10%)	(79)	26
От непризнати суми по данъчни декларации (данъчни постоянни разлики)	2	-
Непризнати отсрочени данъци върху загуба за пренасяне	85	(109)
Общо разходи (приходи) за данък върху печалбата	**8**	**(83)**

33. Свързани лица и сделки с тях

Свързани лица на Групата са Съветът на директорите и Изпълнителният директор на „МБАЛ-Шумен" АД, Управителят на „МЦ МБАЛ-Шумен" ЕООД и акционерите както следва:

	% от капитала
Министерство на здравеопазването – основен акционер	66,29
Община Шумен - акционер	20,20
Община Нови пазар - акционер	2,62
Община Велики Преслав - акционер	2,08
Община Каолиново - акционер	1,72
Община Върбица - акционер	1,49
Община Каспичан - акционер	1,39
Община Венец - акционер	1,11
Община Смядово - акционер	1,08
Община Хитрино - акционер	1,03
Община Никола Козлево - акционер	0,99

Текущите вземания от свързани лица към 31 декември, са както следва:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Министерство на здравеопазването – основен акционер	142	34
Общо	142	34

Задълженията към свързани лица към 31 декември, са както следва:

В хиляди лева	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
Министерство на здравеопазването	5,350	1,321
Община Шумен	450	350
Община Смядово	2	2
Община Венец	23	17
Община Хитрино	57	52
Община Каолиново	27	17
Община Каспичан	19	12
Община Никола Козлево	10	10
Община Велики Преслав	12	12
Общо	5,950	1,793

Със задълженията към Министерство на здравеопазването към 31 декември 2022 г. в размер на 5,350 хил.лв. (31 декември 2021 г.: 1,321 хил.лв.), представляващи предоставени от бюджета капиталови разходи по договори за целеви субсидии, след усвояването им, Министерство на здравеопазването ще увеличи капитала на дружеството-майка.

Задълженията към Община Шумен представляват предоставени средства за капиталови разходи в размер на 350 хил.лв. (31.12.2021 г.: 250 хил.лв.) и средства за погасяване на задължения в размер на 100 хил.лв. (31.12.2021 г.: 100 хил.лв.), с които ще се увеличи капиталът на дружеството-майка, като община Шумен ще запише нови акции.

Задълженята към Община Смядово (2022 г.: 2 хил.лв.; 2021 г.: 2 хил.лв), Община Венец (2022 г.: 23 хил.лв.; 2021 г.: 17 хил.лв.), Община Хитрино (2022 г.: 57 хил.лв.; 2021 г. 52 хил.лв.), Община Каолиново (2022 г.: 27 хил.лв.; 2021 г.: 17 хил.лв.), Община Каспичан (2022 г.: 19 хил.лв.; 2021 г.: 12 хил.лв.), Община Никола Козлево (2022 г.: 10 хил.лв.; 2021 г.: 10 хил.лв.) и Община Велики Преслав (2022 г.: 12 хил.лв.; 2021 г.: 12 хил.лв.) представляват предоставени през 2016 г., 2019 г., 2021 г. и 2022 г. средства за капиталови разходи и разходи за ремонт и закупуване на медикаменти, дезинфектанти, лични предпадни средства и апаратура, необходими за борбата с Ковид-19, които ще се трансформират в записан капитал на дружеството-майка след вписване в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ.

Дружеството-майка е получило централна доставка на медикаменти и консумативи от Министерство на здравеопазването на стойност 3 хил.лв. (2021 г.: 4 хил.лв.).

Съставът на управленския персонал е оповестен в Приложение № 1.1 и 1.2.

Възнагражденията и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал са текущи и са в размер на 150 хил.лв., в т.ч. 138 хил.лв. начислени текущи разходи за възнаграждения, 1 хил.лв. обезщетения за временна нетрудоспособност до 3 дни от осигурителя и 11 хил.лв. ползвани суми от начислени през предходната година разходи по натрупващи се компенсируеми отпуски, изплатени през 2022 г. (31.12.2021 г.: 172 хил.лв., в т.ч. 166 хил.лв. начислени текущи разходи за възнаграждения и 6 хил.лв. ползвани суми от начислени през предходната година разходи по натрупващи се компенсируеми отпуски, изплатени през 2021 г.).

34. Условни активи

Към 31.12.2022 г. „МБАЛ-Шумен" АД ползва предоставени за безвъзмездно ползване от МЗ, Антисел А.Селидис Брос СА, Аквахим АД, АбВи ЕООД, Адикс-Х ООД, Община Шумен, Алкон България ЕООД, МТИ ООД, Елта 90 М ООД, Вега медикал ЕООД и др. активи на стойност 1,203 хил.лв. (2021 г.: 1,179 хил.лв.).

Предприятието-майка ползва помещения, апаратура и оборудване на бившата СБАЛПФЗ-Шумен ЕООД, предоставени за безвъзмездно ползване от Община Шумен.

35. Съдебни дела

Към 31.12.2022 г. не са приключили следните съдебни дела:

1. Т.д. № 43/2020 г. на ШОС, заведено от МБАЛ-Шумен АД срещу НЗОК София чрез директора на РЗОК-Шумен за незаплатени надлимитни дейности за 2017 г. Делото е спечелено от МБАЛ-Шумен АД на първа и втора инстанции, като е обжалвано от НЗОК пред ВКС. Насрочено е заседание по допускане на жалбата пред ВКС на 15.02.2023 г. С Определение от 27.02.2023 г. ВКС не допуска касационно обжалване и оставя в сила решението по т.д. 43/2020 г. на ШОС, с което НЗОК е осъдена да заплати сума в размер на 145 027,00 лв. главница, ведно със законна лихва върху тая сума от 08.05.2020 г. до окончателно изплащане на сумата, както и разноски в размер на общо 19 946,23 лв.

2. Гр.д. 92/2021 г. на ШРС, заведено срещу МБАЛ-Шумен АД за лекарска грешка по чл.49 от ЗЗД. Искът е на стойнст 15 хил.лв. По делото е назначена съдебно-медицинска експертиза, която не е приключила в наша полза. Решението по това дело е изцяло в наша полза, но другата страна го е обжалвала и в момента се чака насрочване на ново дело пред ШОС.

3. Гр.д. 49/2021 г. на ШОС, заведено срещу МБАЛ-Шумен АД за лекарска грешка по чл. 49 от ЗЗД. Цената на иска е 70 хил.лв. Делото е приключило в ШОС в наша полза, другата страна го е обжалвала пред Апелативен съд Варна, където също е приключило в наша полза, но другата страна, недоволна от решенията, ги е обжалвала пред ВКС, където чакаме насрочване на дело за допускане.

4. Гр.д, 2751/2021 г. ШРС, заведено от МБАЛ-Шумен АД срещу лекар специализант, бивш служител на лечебното заведение, за сумата от 14 632,47 лв., представляваща обезщетение в размер на 12 767,06 лв. за частично неизпълнение на споразумение за обучение, с което ответникът е поел задължение след придобиване на специалност да продължи да работи в МБАЛ-Шумен АД за срок от 5 години и мораторна лихва в размер на 1 865,41 лв. Делото е приключило в ШРС в наша полза, като са ни присъдени 10 615,14 лв. главница, ведно с лихвата в размер на 1533,29 лв. Това решение е обжалвано от другата страна пред ШОС, който с Решение по в.гр.д. 247/2022 г. е потвърдил решението но първоинстанционния съд. Другата страна, недоволна от двете решения, ги е обжалвала пред ВКС и в момента се чака насрочване на дело за допускане на обжалване във ВКС.

5. Т.д. 80/2022 г. на ШОС като подпомагаща страна за лекарска грешка при лекуване на пострадал от ПТП. Делото е спряно до приключване на наказателното производство по ПТП.

36. Други оповестявания

През 2020 г., във връзка с пандемията от Covid-19, в страната беше въведено извънредно положение, а впоследствие бе обявена извънредна епидемична обстановка, която продължи през цялата 2021 г., както и през първото тримесечие на 2022 г. В сила бяха противо-епидемични мерки, необходими за овладяването и ограничаването на разпространението на корона вируса (Covid-19).

От 01.04.2022 г. обявената с Решение на Министерския съвет № 325 от 2021 г. извънредна епидемична обстановка на територията на Република България, свързана с епидемичното разпространение на COVID-19 и съществуващата непосредствена опасност за живота и здравето на гражданите, е отменена.

През 2022 г. между МБАЛ-.Шумен АД и РЗОК-Шумен са сключени анекси към договорите от 2020 г. за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни и клинични процедури и за извънболнична медицинска помощ за извършване на специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика" и за специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина" на адреса в гр. Нови пазар, които ще гарантират бъдещата дейност на дружеството.

На основание на чл.5, ал.5 от ЗБНЗОК за 2022 г., през 2022 г. Надзорният съвет на НЗОК с решение от 18.03.2022 г. е приел Правила за условията и реда за заплащане на средства на изпълнителите на болнична медицинска помощ на допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал за срока на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест по чл.61, ал.1 от Закона за здравето, съгласно които за срока на обявена извънредна епидемична обстановка, поради епидемично разпространение на заразна болест по чл.61, ал.1 от Закона за здравето, МБАЛ-Шумен АД получава средства за допълнителни възнаграждения на лекари, специалисти от професионално направление „Здравни грижи" и санитари, работещи на основен трудов договор в лечебното заведение. Предвид отменената от 01.04.2022 г. извънредна епидемична обстановка плащанията от НЗОК за допълнителни възнаграждения на медицинския персонал са преустановени.

С Министерството на здравеопазването е сключен договор за оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, за лечение на болни с туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК, за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ през периода на обявено извънредно положение поради епидемично разпространение на заразни болести или извънредна епидемична обстановка и за дейността, която МБАЛ-Шумен АД осъществява в отдалечен район.

В края на февруари 2022 г. започна военен конфликт между Руската Федерация и Република Украйна. Вследствие на това, нормалните търговски отношения с двете засегнати страни силно са нарушени. Европейският съюз и много държави по света наложиха на Русия редица икономически санкции. Предприетите ограничителни икономически и финансови мерки биха могли да доведат до промяна в цените на енергоносителите и на други стоки и услуги, които са от значение за развитието на българската икономика. Това от своя страна косвено може да окаже неблагоприятно влияние върху дейността на групата в следващи отчетни периоди.

Ръководството на групата текущо анализира и следи всички промени в събитията, с цел определяне на защитни и стабилизационни мерки. С прилагането им се очаква негативните последствия от военния конфликт да бъдат смекчени до степен, до която да не окажат значимо отрицателно влияние върху бъдещата жизнена способност и до възможността на дружеството да продължи дейността си като действащо предприятие.

37. Събития след датата на баланса

През 2023 г. са сключени анекси към договорите от 2020 г. с РЗОК-Шумен за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни и клинични процедури и за извънболнична медицинска помощ за извършване на специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика" и за специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина" на адреса в гр. Нови пазар, които ще гарантират бъдещата дейност на дружеството.

С Министерството на здравеопазването е сключен договор за оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, за лечение на болни с туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК, за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ през периода на обявено извънредно положение поради епидемично разпространение на заразни болести или извънредна епидемична обстановка и за дейността, която лечебното заведение осъществява в отдалечен район.

Няма настъпили други съществени събития след датата на баланса, които да изискват корекции или оповестяване в настоящия индивидуален отчет.

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

Изпълнителен директор:
Д-р Димитър Георгиев

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

Главен счетоводител (съставител):
Красимира Георгиева Петрова

18.04.2023 г.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на
Многопрофилна болница за
активно лечение - Шумен АД
гр. Шумен

Мнение

Извърших одит на консолидирания финансов отчет на Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД и неговите дъщерни предприятия („Групата“), съдържащ консолидирания счетоводен баланс към 31 декември 2022 г. и консолидирания отчет за приходите и разходите, консолидирания отчет за собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, съдържащо обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По мое мнение, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, консолидираното финансовото състояние на Групата към 31 декември 2022 г. и нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Националните счетоводни стандарти (НСС), приложими в България.

База за изразяване на мнение

Извършеният от мен одит е в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Моята отговорност съгласно тези стандарти е описана допълнително в раздела от моя доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“. Независима съм от Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на моя одит на финансовия отчет в България, като изпълних и моите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Считам, че одиторските доказателства, получени от мен, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за моето мнение.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и моя одиторски доклад върху него. Моето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и не изразявам каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ми и до степента, до която е посочено.

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

Във връзка с одита на консолидирания финансов отчет, моята отговорност се състои в това да прочета другата информация и по този начин да преценя дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с моите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която съм извършила, достигна до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от мен се изисква да докладвам този факт.

Нямам какво да докладвам в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на моите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на консолидирания доклад за дейността, изпълних и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ме подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, моето становище е, че:

а) Информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.

б) Консолидираният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с НСС, приложими в България и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидирани финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови нейната дейност, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Моите цели са да получа разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издам одиторски доклад, който да включва моето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

Като част от одита в съответствие с МОС, използвам професионална преценка и запазвам професионален скептицизъм по време на целия одит. Също така:

- идентифицирам и оценявам рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработвам и изпълнявам одиторски процедури в отговор на тези рискове и получавам одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за моето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получавам разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработя одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.
- оценявам уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигам до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако достигна до заключение, че е налице съществена несигурност, от мен се изисква да привлека внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицирам мнението си. Моите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ми доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценявам цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- получавам достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразя мнение относно консолидирания финансов отчет. Нося отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Нося изключителната отговорност за моето одиторско мнение.

Комуникирам с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицирам по време на извършвания от мен одит.

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

Валентина Радева
Регистриран одитор

Валентина Радева
Регистриран одитор

Валентина Радева
регистриран одитор

18 април 2023 г.

ул. Отец Паисий 27, ап. 14
9700 гр. Шумен

ДО

РЕДОВНОТО ОБЩО СЪБРАНИЕ

НА АКЦИОНЕРИТЕ НА

„МБАЛ – ШУМЕН“ АД

НАСРОЧЕНО ЗА 31 май 2023 Г.

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

от

д-р Димитър Георгиев Костов – изпълнителен директор на „МБАЛ – Шумен“ АД – гр. Шумен

Уважаеми господа,

Съгласно чл. 7, т. 1 от Вътрешни правила за избор на регистриран одитор за заверка на годишния финансов отчет на „МБАЛ – Шумен“ АД – гр. Шумен, Ви отправям предложение да назначите Димчо Иванов Димитров от гр. Варна, ул. „Дубровник“, бл. 14, регистриран одитор, вписан с рег. № 0621 в Публичния регистър на регистрираните одитори в България на сайта на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори, за регистриран одитор за проверка и заверка на годишния финансов отчет и на консолидирания годишен финансов отчет на „МБАЛ – Шумен“ АД за 2023 г., избран след проведена процедура по същите правила.

Приложената процедура за избор е проведена съгласно Вътрешните правила за избор на регистриран одитор за заверка на годишния финансов отчет на „МБАЛ – Шумен“ АД. По отношение изискванията на ЗОП, прогнозната стойност на услугата не предполага провеждането на процедура или събиране на оферти с обява, а единствено директно възлагане по чл. 20, ал. 4 от ЗОП.

Прилагам заверени копия от: протокол на СД за одобряване избора на регистриран одитор за 2023 г.; обява за събиране на оферти; заповед за назначаване на комисия за разглеждане, оценка и класиране на офертите; протокол от работата на комисията за избор на регистриран одитор.

21.04.2023 г.

С УВАЖЕНИЕ:

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТ

/д-р Дим

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

„МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ - ШУМЕН" АД
гр. Шумен ул."В. Априлов" 63 тел. 054 / 855 755, 800 733, факс 800 751, E-mail: mbal-shumen@ro-ni.net

П Р О Т О К О Л

№ 3

Днес, 27.03.2023 г. се проведе заседание на Съвета на директорите на "МБАЛ – Шумен" АД – гр. Шумен.

В заседанието участваха: председателят на съвета проф. д-р Лидия Младенова Георгиева, заместник-председателят Хатидже Доанова Стижарлиева и д-р Димитър Георгиев Костов – член на СД и изпълнителен директор.

Заседанието протече при следния дневен ред:

1. **Утвърждаване на график за възлагане на обществени поръчки за периода 01.04.2023 г. – 31.03.2024 г.**
2. **Одобряване на направеният избор на регистриран одитор за проверка и заверка на годишния финансов отчет и на годишния консолидиран финансов отчет на „МБАЛ – Шумен" АД за 2023 г.**
3. **Вземане на решение за оказване на финансова подкрепа на „МЦ МБАЛ – Шумен" ЕООД.**
4. **Разрешаване ползването на платен годишен отпуск от изпълнителния директор.**

По т.1 беше разгледан представения от изпълнителния директор график за предстоящите за провеждане обществени поръчки през периода 01.04.2023 г. – 31.03.2024 г. Беше установено, че графикът е пълен и обхваща всички известни до момента необходимости на лечебното заведение от доставки, услуги и строителство, които могат да бъдат финансово обезпечени, след което Съветът на директорите

Р Е Ш И:

По точка 1 от дневния ред:

1. **Утвърждава график за възлагане на обществени поръчки в „МБАЛ – Шумен" АД за периода 01.04.2023 г. – 31.03.2024 г., неразделна част от настоящия протокол.**

ПО ТОЧКА ПЪРВА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

ГЛА[illegible]ЗА"	**„ПРОТИВ"**	**„ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ"**
……	……	……
/п[illegible]еоргиева/	/проф.д-р Лидия Георгиева/	/проф.д-р Лидия Георгиева/

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

.....	.....	.....
/[illegible]	/Хатидже Стижарлиева/	/Хатидже Стижарлиева/
.....	.....	.....
/д-р Димитъ[illegible]	/д-р Димитър Костов/	/д-р Димитър Костов/

По т.2 от дневния ред, след като се запозна със съдържанието на получените 4 бр. оферти, изготвения от комисията за оценката им протокол, както и с останалите писмени материали по проведената съгласно утвърдените вътрешни правила процедура за избор на регистриран одитор за извършване на независим финансов одит на индивидуалния годишен финансов отчет и на консолидирания годишен финансов отчет на „МБАЛ – Шумен“ АД към 31 декември 2023 г., СД взе следното решение

<u>По точка 2 от дневния ред:</u>

2. Одобрява направеният избор на регистриран одитор за проверка и заверка на годишния финансов отчет и на годишния консолидиран финансов отчет на „МБАЛ – Шумен“ АД за 2023 г., а именно: Димчо Иванов Димитров - управител на „СПОТЛАЙТ ОДИТИНГ“ ЕООД - Варна, ЕИК 201545571, регистриран одитор, вписан с рег. № 0621 в Публичния регистър на регистрираните одитори в България на сайта на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори.

<u>ПО ТОЧКА ВТОРА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД</u>

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

ГЛА[illegible]”	**„ПРОТИВ”**	**„ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ”**
.....	.....	.....
/[illegible]еоргиева/	/проф.д-р Лидия Георгиева/	/проф.д-р Лидия Георгиева/
.....	.....	.....
[illegible]ти[illegible]	/Хатидже Стижарлиева/	/Хатидже Стижарлиева/
.....	.....	.....
/д-р Димитър [illegible]	/д-р Димитър Костов/	/д-р Димитър Костов/

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

Съветът на директорите обсъди предложението на изпълнителния директор за оказване на финансова подкрепа на „МЦ МБАЛ – Шумен” ЕООД в случай на необходимост, с цел да се осигури продължаване на нормалната дейност на центъра, както и за вземане на съответните мерки за привеждане капитала на дружеството в съответствие с изискванията на Търговския закон. Представен беше и проект на писмо за подкрепа, което се изисква от регистрирания одитор във връзка със заверката на консолидирания годишен финансов отчет на дружеството за 2022 г.

Съветът на директорите взе следното решение по т. 3 от дневния ред:

<u>По точка 3 от дневния ред:</u>

3. Взема решение за оказване финансова подкрепа на „МЦ МБАЛ – Шумен” ЕООД в случай на необходимост, с цел да се осигури продължаване на нормалната дейност на центъра, както и за вземане на съответните мерки за привеждане капитала на дружеството в съответствие с изискванията на Търговския закон.

ПО ТОЧКА ТРЕТА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

ГЛАС	„ПРОТИВ”	„ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ”
/проф.д-р Лидия Георгиева/	..... /проф.д-р Лидия Георгиева/	..... /проф.д-р Лидия Георгиева/
/Хатидже Стижарлиева/	..... /Хатидже Стижарлиева/	..... /Хатидже Стижарлиева/
/д-р Димитър Костов/	..... /д-р Димитър Костов/	..... /д-р Димитър Костов/

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

По точка 4 от дневния ред:

4. Разрешава ползването на 2 дни платен годишен отпуск от изпълнителния директор на „МБАЛ – Шумен“ АД за периода 03.04.2023 г. – 04.04.2023 г. и на 4 дни платен годишен отпуск от същия за периода 10.04.2023 – 13.04.2023 г. По време на отсъствието му да бъде заместван от заместник-изпълнителния директор д-р Недко Тодоров.

ПО ТОЧКА ЧЕТВЪРТА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

ГЛАС	„ПРОТИВ”	„ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ”
/проф.д-р Лидия Георгиева/	..... /проф.д-р Лидия Георгиева/	..... /проф.д-р Лидия Георгиева/
/Хатидже Стижарлиева/	..... /Хатидже Стижарлиева/	..... /Хатидже Стижарлиева/
/д-р Димитър Костов/	..... /д-р Димитър Костов/	..... /д-р Димитър Костов/

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

СЪВЕТ НА ДИРЕКТ

Председател: /проф. д

Зам.-председател: /Хатидже Стижарлиева/

Член, изпълнителен дире /д-р Димит

Секретар: /Петинка

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

„МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ - ШУМЕН" АД
гр. Шумен ул."В. Априлов" 63 тел. 054 / 855 755, 800 733, факс 800 751, E-mail: mbal-shumen@ro-ni.net

П Р О Т О К О Л

№ 6

Днес, 18.04.2023 г. се проведе заседание на Съвета на директорите на "МБАЛ – Шумен" АД – гр. Шумен.

В заседанието участваха: председателят на съвета проф. д-р Лидия Младенова Георгиева, заместник-председателят Хатидже Доанова Стижарлиева и д-р Димитър Георгиев Костов – член на СД и изпълнителен директор.

Заседанието протече при следния дневен ред:

1. **Приемане на годишен финансов отчет, заверен от регистриран одитор и годишен доклад за дейността на „МЦ МБАЛ – Шумен" ЕООД за 2022 г.**
2. **Освобождаване от отговорност на управителя на „МЦ МБАЛ – Шумен" ЕООД за дейността му през 2022 г.**
3. **Обсъждане и одобряване на консолидирания годишен финансов отчет на „МБАЛ – Шумен" АД за 2022 г.**
4. **Обсъждане и одобряване на консолидирания годишен доклад за дейността на „МБАЛ – Шумен" АД през 2022 г.**
5. **Вземане на решение за сключване на договор с класираната на първо място след събиране и оценяване на оферти търговска банка, за получаване на кредит тип овърдрафт от „МБАЛ – Шумен" АД.**
6. **Разглеждане и приемане на икономическа обосновка относно целесъобразността на ползване на кредит овърдрафт и възможностите на дружеството за изплащането му, така че да не бъде поставено в риск неговото финансово състояние и нормално функциониране.**

След станалите обсъждания по материалите от дневния ред, Съветът на директорите

Р Е Ш И:

<u>По точка 1 от дневния ред:</u>

1. **Приема годишния финансов отчет, заверен от регистриран одитор и годишния доклад за дейността на „МЦ МБАЛ – Шумен" ЕООД за 2022 г.**

<u>ПО ТОЧКА ПЪРВА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД</u>

ГЛ[illegible]„	„ПРОТИВ"	„ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ"
.....	.....	.....
/пр[illegible]оргиева/	/проф.д-р Лидия Георгиева/	/проф.д-р Лидия Георгиева/

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

.....	.....	.....
/Хатидже Стижарлиева/	/Хатидже Стижарлиева/	/Хатидже Стижарлиева/
.....	.....	.....
/д-р Димитър Костов/	/д-р Димитър Костов/	/д-р Димитър Костов/

По точка 2 от дневния ред:

2. Освобождава от отговорност управителя на „МЦ МБАЛ – Шумен” ЕООД д-р Камен Игнатов Граматиков за дейността му през 2022 година.

ПО ТОЧКА ВТОРА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

ГЛАС	„ПРОТИВ”	„ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ”
.....	.....	.....
/проф.д-р Лидия Георгиева/	/проф.д-р Лидия Георгиева/	/проф.д-р Лидия Георгиева/
.....	.....	.....
/Хатидже Стижарлиева/	/Хатидже Стижарлиева/	/Хатидже Стижарлиева/
.....	.....	.....
/д-р Димитър Костов/	/д-р Димитър Костов/	/д-р Димитър Костов/

По точка 3 от дневния ред:

3. Одобрява консолидирания годишен финансов отчет на „МБАЛ – Шумен” АД за 2022 година.

ПО ТОЧКА ТРЕТА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

ГЛАСУ	„ПРОТИВ”	„ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ”
.....	.....	.....
/проф.д-р Лидия Георгиева/	/проф.д-р Лидия Георгиева/	/проф.д-р Лидия Георгиева/
.....	.....	.....
/Хатидже Стижарлиева/	/Хатидже Стижарлиева/	/Хатидже Стижарлиева/
.....	.....	.....
/д-р Димитър Костов/	/д-р Димитър Костов/	/д-р Димитър Костов/

По точка 4 от дневния ред:

4. Одобрява консолидирания годишен доклад за дейността на „МБАЛ – Шумен” АД за 2022 година.

ПО ТОЧКА ЧЕТВЪРТА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

ГЛА ЛИ „ЗА”	„ПРОТИВ”	„ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ”
.....	.....	.....

/проф.д-р Лидия Георгиева/ /проф.д-р Лидия Георгиева/ /проф.д-р Лидия Георгиева/

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

…… …… ……

/Хатидже Стижарлиева/ /Хатидже Стижарлиева/

…… …… ……

/д-р Димитър Костов/ /д-р Димитър Костов/

По точка 5 от дневния ред:

5. Взема решение "МБАЛ – Шумен" АД да сключи договор за получаване на кредит – тип овърдрафт с класираната на първо място след събиране, оценяване и класиране на оферти финансираща институция - „Търговска банка Д" АД, в размер на 1 600 000 лева и при условия на кредита, както следва:

Цел: Банката предоставя на кредитополучателя кредит – тип овърдрафт в размер на максимум 1 600 000 лв. до 06.08.2026 г., която дата е крайният срок за издължаване на кредита. Кредитът се отпуска за оборотни средства - финансиране на текущи плащания за обичайната дейност, в т.ч. изплащане на просрочени задължения. Кредитополучателят се задължава да използва кредита само за целите, посочени по-горе.

Размер: 1 600 000 лв.

Срок: 36 месеца - от 06.08.2023 г. до 06.08.2026 г.

Усвояване на кредита: кредитът се предоставя за ползване чрез въвеждане на общ лимит от 1 600 000 лева. Дългът по кредита ще се отчита по заемна сметка, която ще се задължава със сумата на всяко усвояване и ще се заверява разплащателната сметка в лева на кредитополучателя, като съответно се намалява общият лимит. Кредитополучателят има право да усвоява средствата по разрешения кредит – тип овърдрафт еднократно или на части, но общо в размер не по-голям от общия лимит. Правото на ползване на суми от кредит овърдрафта, в рамките на договорения размер и краен срок на ползване, се възстановява с всяка издължена сума по него, в случай че няма нарушения на договорените условия.

Издължаване: кредитният лимит се погасява ежедневно и автоматично с постъпленията по сметката на кредитополучателя, като погасената част може да бъде усвоявана отново многократно в рамките на договорения срок и условия. Окончателното погасяване на кредита става на крайна падежна дата.

Лихва: редовна лихва, формирана от тримесечен EURIBOR плюс надбавка в размер на 0.25 процентни пункта, но не по-малко от 3,0 % годишно. Прилаганият тримесечен EURIBOR представлява котиран лихвен процент в 11 часа централноевропейско време, два работни дни преди започване на новия лихвен период. Лихвата се заплаща само върху използваната част от кредита.

Такси и комисиони: дължими и платими съгласно тарифата на банката за таксите и комисионните за бизнес клиенти. Извън посочените такси и комисионни кредитополучателят дължи на банката, при отпускане на кредита и по време на действие на договора, комисионни и такси, съгласно действащите към момента на задължаване официална тарифа и лихвен бюлетин на банката.

Годишна такса за управление на кредит: 0,49 %

Такса за ангажимент: не се дължи

Такса за предсрочно погасяване: не се дължи

Други такси: без други такси и комисиони по кредита.

Обезпечения:

- „МБАЛ – Шумен" АД учредява в полза на „Търговска банка Д" АД втори по ред особен залог по реда на ЗОЗ върху всички настоящи и бъдещи вземания на „МБАЛ – Шумен" АД по всички договори и анексите към тях, сключени с НЗОК/РЗОК град Шумен, както и по всички договори и евентуални анекси към тях, които предстои да бъдат сключени с РЗОК - Шумен;

- „МБАЛ – Шумен“ АД учредява в полза на „Търговска банка Д“ АД втори по ред особен залог по реда на ЗОЗ върху всички настоящи и бъдещи вземания по банкови сметки на „МБАЛ – Шумен“ АД, по които постъпват вземанията от РЗОК – Шумен, вкл. и новооткрити сметки след датата на одобрение на кредита.

6. На основание чл. 26, ал. 2, т. 3 от Правилника за приложение на Закона за публичните предприятия, настоящото решение да бъде представено за одобрение от предстоящото редовно общо събрание на акционерите на дружеството.

ПО ТОЧКА ПЕТА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

ГЛАСУВ	„ПРОТИВ”	„ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ”
..... /...ева/	..... /проф.д-р Лидия Георгиева/	..... /проф.д-р Лидия Георгиева/
..... /Хатидже Стижарлиева/	..... /Хатидже Стижарлиева/	..... /Хатидже Стижарлиева/
..... /д-р Дими	..... /д-р Димитър Костов/	..... /д-р Димитър Костов/

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

По точка 6 от дневния ред:

7. Приема икономическа обосновка относно целесъобразността на ползване на кредит овърдрафт и възможностите на дружеството за изплащането му, така че да не бъде поставено в риск неговото финансово състояние и нормално функциониране.

ПО ТОЧКА ШЕСТА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Г...ВА”	„ПРОТИВ”	„ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ”
..... /пр...ева/	..... /проф.д-р Лидия Георгиева/	..... /проф.д-р Лидия Георгиева/
..... /Хатидже	..... /Хатидже Стижарлиева/	..... /Хатидже Стижарлиева/
..... /д-р Дим	..... /д-р Димитър Костов/	..... /д-р Димитър Костов/

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

СЪВЕТ НА ДИРЕКТО...

Председател: /проф. Д...ева/

Зам.-председа... /Хатидж...ва/

Член, изпълнителен директ... /д-р Димитър...

Секретар:... /Пе...

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679